

સુભાષિતો

ધાર્મિક, નૈતિક, સામાજિક અને વ્યાવહારિક પ્રસંગો સર્જી આવશ્યક વિષયો ઉપર મહેશ્વરસૂરિએ એવા ઘણાં સુભાષિતો વાપર્યા છે જે વાંચવાથી તેમના સામાજિક, ધાર્મિક, નૈતિક અને વ્યાવહારિક અદ્ભુત જ્ઞાનનો અને તેમની અપૂર્વ વેધક દૃષ્ટિ તથા અઠંગ અભ્યાસનો આપણને સંપૂર્ણ પરિચય મળે છે. પ્રચલિત કહેવતો, શિક્ષાસૂત્રો અને સમયાનુકૂળ સુભાષિતો ડગલે અને પગલે વાપરી તેમણે તેમના તે તે વિષયના તલસ્પર્શી અભ્યાસથી આપણને જ્ઞાત કર્યા છે. સુભાષિતોના વારંવારના ઉપયોગથી આપણી સુરુચિને જરાય પ્રત્યાઘાત થતો નથી એ વતાવે છે કે તેમને કલાની દૃષ્ટિ પળ સિદ્ધ હતી. સ્ત્રી માનસનો તેમને ઘણો જ વારીક અભ્યાસ હતો. નગ્ન સત્યો અને નક્કર ઘટનાઓથી વ્યાપ્ત શિક્ષાસૂત્રોનો ઉપયોગ પણ તેમણે આજ્ઞાને આજ્ઞાને છૂટે હાથે કર્યો છે. ઘણું ઘણું લખીને જ કહી શકાય તેવી વાતો સમયાનુકૂળ, પ્રચલિત, અને કાવ્યમય શિક્ષાસૂત્ર દ્વારા લેખક કૌશલ્યપૂર્વક વતાવી શકે તો જ અને ત્યારે જ લેખક પ્રતિભાસંપન્ન છે એમ કહી શકાય.

ઉપર્યુક્ત તમામ કથનોને વરાવર સમજવા આપણે થોડા સુભાષિતોને સમજવા પ્રયત્ન કરીએ:—

ક્રિયા ગમે તેવી લઘુ હોય પણ જો તે શુભભાવપૂર્વક કરવામાં આવી હોય તો સુખને આપનારી થાય છે એ વતાવવા લેખક અમૃતાંશનો દૃષ્ટાંત આપી કહે છે:—

“વિસમવિસેણ મરંતં કિન્નવિ રક્ષેદ્ અમયંસો ?” ॥ ૧૧૧૧ ॥

સ્ત્રીઓ માટે શોક્યનું હોવું જેટલું આ સંસારમાં દુઃખદાયક છે તેટલું વીજું કશું દુઃખદાયક નથી એ સૂચવવા સ્ત્રી માનસના અજોડ અભ્યાસી શ્રીમહેશ્વરસૂરિ પ્રથમ આજ્ઞાનની ૩૯ મી ગાથામાં કહે છે:—

“વરિ હલિઓ વિ હુ ભક્તા અનન્નભજ્જો ગુણેહિં રહિઓ વિ ।

મા સગુણો વહુભજ્જો જહુ રાયા ચક્રવટ્ટી વિ” ॥ ૧૧૩૯ ॥

ભક્તી ગુણવાન અને ચક્રવર્તી રાજા હોય પણ વહુ સ્ત્રીઓ વાળો હોય તો તેના કરતાં નિર્ગુણ અને હલ્લ હાંકનાર સ્ત્રીજો તેને એક જ સ્ત્રી હોય તો તે સારો. શોક્યનું હોવું સ્ત્રીઓ માટે દુઃખની પરંપરાનું એક મોટું કારણ અનાદિ કાળથી મનાતું આવ્યું છે—ખાસ કરીને હિંદુ સંસારમાં. શોક્યની પ્રથા તરફનો મહેશ્વર-સૂરિનો સ્વેચ્છા અણગમો આપણને એવા અનુમાન કરવા તરફ લઈ જાય છે કે ઈ. સ. ની અગીઆરમી સદીમાં શોક્ય કરવાની રીત કાંતો વિશેષ પ્રચલિત હતી અથવા તેના તરફ ઘણો જ સ્વલ્લ અને સ્પષ્ટ અણગમો હતો. આટલું કહેવા છતાં પણ વાચકના મનમાં રહેને શંકા રહી જાય એમ માની લેખક તે જ આજ્ઞાનની ૪૨ મી ગાથામાં બુલંદ સ્વરે પોકારીને કહે છે:—

“સંકરહરિવંભાણં ગડરી લચ્છી જહેવ વંભાણી ।

તહ જહુ પહ્ણો ઇટ્ટા તો મહિલા ઇયરહા છેલી” ॥ ૧૧૪૨ ॥

શંકરને જેમ ગૌરી, વિષ્ણુને જેમ લક્ષ્મી અને બ્રહ્માને જેમ સાવિત્રી ઇષ્ટ છે તેમ પતિને મહિલા ઇષ્ટ હોય તો તે મહિલા; નહિ તો વકરી. અગીઆરમી સદીનો, સ્ત્રીસ્વાતંત્ર્યનો જઘ્ઘર હિમાયતી લેખક એથી પણ આગલ વધે છે અને એ જ આજ્ઞાનની ૪૬ મી ગાથામાં અંતિમ વાક્ય ઉચ્ચારે છે:—

“નિર્દો ઘરવાસો સગ્ગો પોઢાળ હોઈ મહિલાળ ।

ઇયરો નરગો ભણિઓ સથેસુ ય કપ્પિયા દો વિ” ॥ ૧૧૪૬ ॥

પ્રૌઢ મહિલાઓ માટે તો ઘરવાસ જો શોક્ય વિનાનો હોય તો જ તે સ્વર્ગતુલ્ય છે; અન્યથા શાસ્ત્રમાં તો તેને નરકતુલ્ય જ કહેલ છે. સ્નેહ, વિયોગ, પુરુષસ્વભાવ, રંડાપણું, કન્યાઓનું વાહુલ્ય, અને દારિદ્ર્ય વગેરે ઉપરના શ્રીમહેશ્વરસૂરિના મંતવ્યો સુંદરી નામના સ્ત્રી પાત્રના મુખમાં મુકેલા વાક્યો દ્વારા આપણને જાણવા મળે છે:—

“કિંચૂનો વિ હુ પળઓ દુઃખં અદારુણં મળે દેહ ।
 જો પુણ સૂલચ્છિન્નો મરણં ચિય કુળઙ્ગ જુવઈણં ॥ ૧૧૬૭ ॥
 વરિ મા જાઓ નેહો હોઝળં મા પુળો દહં નહો ।
 અદંસણં પિ સેયં લોયળરિડળો તિહાળસ ॥ ૧૧૬૮ ॥
 અવરાહેળ વિરત્તો દુઃખં ન વિ દેહ વલ્લહો જહ્ વિ ।
 અવરાહેળ વિળા પુળ જીયં સો નિચ્ચલં લેહ ॥ ૧૧૬૯ ॥
 મળવલ્લહો વિરત્તો વિળાવરાહેળ કમ્મદોસાઓ ।
 સરિઓ સરિઓ દુમ્મહ અંગાહં નદ્દસલ્લો વ્વ ॥ ૧૧૭૦ ॥
 ધન્ના તા મહિલાઓ જાળં પુરિસેહિં કિત્તિમો નેહો ।
 પાણ જઓ પુરિસા મહુયરસરિસા સહાવેણં” ॥ ૧૧૭૧ ॥

અર્થ:—સ્નેહ ઓછો થયો હોય તો પળ યુવતીઓના મનને અતિદારુણ દુઃખ આપે છે તો તે સ્નેહ સમૂહગો નષ્ટ થાય તો તો મરણ જ નિપજાવે. પ્રથમથી જ પ્રેમ ન બંધાય તે સારું; પરંતુ એક વખત દૃઢ થયેલો સ્નેહ નાશ પામે તે તો ઠીક નહિ જ. પાછલથી નષ્ટ થનાર નિધિના દર્શન પહેલેથી જ ન થાય તે શ્રેષ્ઠ. પ્રિય-જન અપરાધે કરીને જો વિરક્ત થાય તો તે દુઃખકારક નથી થતો; પળ અપરાધ વિના રાગરહિત બનેલો વલ્લભ મરણનું નિમિત્ત અવશ્ય બને છે. પૂર્વકર્મના વિપાકે અપરાધ વિના વિરક્ત બનેલ પ્રિયજન જેમ જેમ યાદ આવે તેમ તેમ શરીરમાં પેઠેલ શલ્યની જેમ દુઃખ આપે છે. આટલું કહ્યા પછી સુંદરી પાસે લેખક બોલાવડાવે છે “તે મહિલાઓ ધન્ય છે જેઓને પુરુષો સાથે કૃત્રિમ સ્નેહ છે” इत्यादि इत्यादि. કૃત્રિમ સ્નેહ હોય અને તે નષ્ટ થાય તો મનને આઘાત ન લાગે પરંતુ પ્રેમીજન સાથે ઓતપ્રોત થઈ ગયા પછી પ્રેમનો વેગ કમી થતો દેખાય તો અવશ્ય લાગી આવે. તો પછી ભ્રમર જેવા ચંચલ અને લોલુપી સ્વભાવવાળા પુરુષો સાથે પહેલેથી જ કૃત્રિમ સ્નેહ રાખ્યો હોય તો પાછલથી દુઃખ સહન કરવાનો વખત ન આવે. આ છેલ્લી કહેવતમાં ગોઠવેલ અથવા સૂચવેલ નક્કર સત્ય પૂરતા, સુંદરી સાથે, લેખક સંમત છે કે નહિ તે તો ન કહી શકાય પરંતુ વિના કારણે રાગરહિત બનનાર પ્રિયજન મહાન્ આપત્તિનું કારણ છે એટલું તો લેખક સુંદરીની જેમ જરૂર સહૃદયતાથી માનતા જગાય છે. આગલ ચાલતાં આ વધા દુઃખનું કારણ સ્નેહ છે એમ કલ્પી અસંગ ભાવને પોષનારાઓને લેખક અંજલી આપે છે. જુઓ:—

“નેહો વંધનમૂલં નેહો લજ્જાહનાસઓ પાવો ।
 નેહો દુગ્ગહમૂલં પહ્દિયહં દુઃખઓ નેહો ॥ ૧૧૭૫ ॥
 ધન્ના તે વરમુળિળો મૂલં નેહસ જેહિં પરિચ્છિન્નં ।
 ધન્નાળ વિ તે ધળ્ળા વાલ ચિય જે તવં પત્તા” ॥ ૧૧૭૬ ॥

અર્થ:—સ્નેહ એ વંધનનું મૂળ છે; સ્નેહ તો લજ્જા વગેરેનો નાશ કરનાર પાપ છે. દુર્ગતિનું મૂળ પળ સ્નેહ જ છે અને હંમેશાની દુઃખદાયક વસ્તુ પળ એ અનુરાગ જ છે. માટે તે શ્રેષ્ઠ મુનિઓ ધન્યવાદને પાત્ર છે કે જેમણે સ્નેહનું મૂળ કાપી નાશ્યું છે અને એ ધન્ય મુનિઓમાં તેઓ તો ખાસ ધન્યવાદને પાત્ર છે જેમણે વાલપણમાંથી જ તપ આદર્યું છે. અહિંઆ લેખકની સહૃદયતા સ્પષ્ટ તરી આવે છે. વ્યાવહારિક જ્ઞાનમાં લેખક કેટલા પ્રવીણ હતા તેની તો સુંદરીના મુખમાં મુકેલ નિમ્નોક્ત શ્લોકો આપણે વાંચીએ છીએ ત્યારે આપણને પૂરેપૂરી જાણ થાય છે:—

“નવજુવઈણ વઈણં વાલાળ ય ઇગયાળ નિયમેળ ।
 નિદોસાળ વિ દોસા સંભાવિજ્જંતિ લોપ્પહિ” ॥ ૧૧૮૬ ॥

અર્થ:—નવયુવતિઓ, યતિઓ અને વાલકો ભલે નિર્દોષ હોય પણ જો એકલા હોય તો તેમાં લોકો દોષની સંભાવના કરે છે. આગલ વધી લેખક એક શાશ્વત સત્ય સુંદરીના મુખે ઉચ્ચારે છે. તેઓ કહે છે

कन्या जन्मे ल्यारे शोक करावे छे; उंमरे मोटी थाय ल्यारे चिंता करावे छे अने परणे ल्यारे खर्च करावे छे. आ रीते कन्यानो बाप हंमेशनो दुःखीयो ज होय छे. जुओः —

“उपपण्णाए सोगो वडुंतीए य वडुए चिंता ।

परिणीयाए उदन्तो जुवइपिया दुक्खिओ निच्चं” ॥ ११८८ ॥

केटलुं वास्तविक चित्र !

महेश्वरसूरिना शिक्षासूत्रो जेटलां सचोट छे तेटलां मौलिक छे. एमां भरेल विशाल ज्ञानराशि अने अनुभवयुक्त ठावकापणुं लगभग अद्वितीय छे. “पंचतंत्र”मां के “हितोपदेश”मां जे हितशिक्षाओ प्रत्येक वार्त्तामां गोठवेल छे तेवी ज अहिंआ पण आख्यान आख्यान आपणने जडी आवे छे. आ शिक्षासूत्रो तेमना पूर्ववर्त्ता साहित्यमांथी महेश्वरसूरिए शब्दफेर साथे तफड़ावी काव्या होय एम पण देखातुं नथी. कारण के दरेक शिक्षासूत्र एटलुं मौलिक देखाय छे के आपणने जराय एम लाग्या विना रहेतुं नथी के लेखकनां अनुभवमांथी अने सूक्ष्म निरीक्षणमांथी ए हितशिक्षा सीवे सीधी टपकी शब्दनुं स्वरूप पकडे छे. मारी आ मान्यता मने एम कहेवा प्रेरे छे के लेखक समाजना अने संसारना ऊंडा अभ्यासी हता. ते उपरांत आ अनुभव तेमणे कोई बीजा पासेथी मेळव्यो हतो एम पण नहि परंतु तेओए पोते गृहस्थ जीवन सारी रीते भोगव्युं होवुं जोईए. अन्यथा एमनी उक्तिओमां जे सामर्थ्य अने वेग छे ते संभवी शके नहि. मानी पुरुषोना मनने दुःख आपनार वस्तुनी गणना करती बखते लेखक कहे छे :—

“अटभक्खानमकजं कज्जविणासो रिणं च गुणनिंदा ।

पच्चुवयाराकरणं दूमंति हु माणविहवाण” ॥ ११९२ ॥

अर्थः—कलंक, अकार्य, कार्यनुं बगडवुं, देवुं, गुणनिंदा अने प्रत्युपकार न करवो आटलां वानां मानी पुरुषोने दुःख दे छे. सर्व भयमां मरणनो भय सौथी मोटो छे. माणस मरवानी तैयारीमां होय छतां मरण गमतुं नथी ए बताववा सूरिश्री कहे छे :—

“अंगीकए वि मरणे मरणभयं तह वि होइ जीवस्स ।

कडुओसहस्स पाणं कडुयं चिय नियमओ जेण” ॥ ११९३ ॥

अर्थः—मरण अंगीकृत कर्युं होय छतां पण जीवने मृत्युनो भय होय ज छे कारण के कडवा औषधनुं पान नियमपूर्वक कडवुं ज होय छे. स्त्री कदि पण निराधार होती ज नथी. स्त्री स्वभाव ज एवो छे के गमे ते अवस्थामां एने स्वामी तो जोईए ज. आ अनुभवजन्य घटना सूरिवर्य निम्नोक्त सुभाषितमां गोठवे छे :—

“जणओ कुमारभावे तारुवे तह य होइ भत्तारो ।

विद्धत्तणंमि पुत्तो न कया वि णिरासिआ नारी” ॥ ११९७ ॥

अर्थः—कौमार्य बखते बाप, जुवानीमां धणी अने वृद्धावस्थामां पुत्र रक्षण करे छे. नारी कदि निराश्रित होती ज नथी. “Suspicion in friendship is poison” ए त्रिकालाबाधित सत्य लेखक निम्नोक्त सुभाषितमां गोठवे छे :—

“जुत्ताजुत्तविचारो जह कीरइ इयरलोयवयणेसु ।

तह जइ वल्लहभणिए ता णेहो कित्तिमो नूण” ॥ ११२३२ ॥

अर्थः—योग्य वचन छे के अयोग्य ए विचार बीजा लोकोना वचन परत्वे करवामां आवे ए तो जाणे के ठीक; परंतु ए जो प्रियजनना संबंधमां करवामां आवे तो तो पछी ए खेह कृत्रिम ज छे एम ज समजवुं जोईए. पाके घडे कांठा न चडे ए वर्तमान लोकोक्ति ते बखते केटली प्रचलित हती तेनुं प्रमाण निम्नोक्त सुभाषित पूरुं पाडे छे :—

“બાલાણં તરુણાણં લગ્ગહ્. ચેટ્ટા સુહેણ લોયાણં ।

કીરંતિ નેય જેણં ઇહ કન્ના પક્કમંડાણં” ॥ ૧૧૨૪૪ ॥

પ્રિયમેલિકાનો સ્પર્શ ડ્યારે દ્રમકને વાળે છે ત્યારે દ્રમક વિચાર કરે છે કે આવી રૂપવતી કન્યા અત્યારસુધી અવિવાહિત રહે નહિ કારણ કે પાકેલી અને સ્વાદુ રસ્તામાં આવતી બોરડી કોઈ પણ છોડે નહિ :—

ન હુ પહિ પક્કા બોરી છુટ્ટહ લોયાણ જા સજ્જા ॥ ૧૧૨૮૬ ॥

પ્રિયમેલિકાને મુકીને—છોડીને દ્રમક પણ ચાલ્યો ગયો તે વખતે પ્રિયમેલિકા પોતાના સ્ત્રીત્વને ધિક્કારે છે. એની ઉપર ફીટકાર વરસાવે છે તે વખતે લેખક તેની પાસે બોલાવે છે કે સ્ત્રીનો ભવ એ જ દુઃખનું કારણ છે; તેમાં પણ બાલવિધવાપણું અને ભાગ્યહીનતા એ તો વિશેષ દુઃખદાયક છે. સૂરિશ્રી દ્રષ્ટાંત આપી સમજાવે છે કે તે તો ગુમડા ઉપર ફોલ્લો થાય તેના જેવું છે. જુઓ :—

“ઈથિત્તં ચેવ દુહં તથેવ ચ અદ્દુહં ચ દોહગ્ગં ।

રંડસં બાલાણ્ જહ પિડઓ ગંડઉવરમ્મિ” ॥ ૧૧૨૯૧ ॥

એકે વીજા પાસેથી સાંભળ્યું; વીજાએ ત્રીજાને કહ્યું અને ત્રીજાએ પોતાના ઘરનું ઝમેરી મીઠું, મરચું, મરી કિંવદન્તીને વહેતી મુકી. એ કિંવદન્તીમાં તથ્ય જરાય હોતું નથી, છતાં નિર્દોષ માટે તો એ ચરેચર પ્રાણઘાતક નિવડે છે. એટલે એવી કિંવદન્તી અથવા લોકાપવાદ તરફ કથાલેખક પોતાની ઘૃણા દાખવતાં કહે છે કે માણસો એક વીજા ઉપર વિશ્વાસ મુકી નિર્દોષને વ્યર્થ દંડે છે. જેવી રીતે આકાશ રંગ વિનાનું હોવા છતાં લોકો તેને નીલવર્ણુ કલ્પે છે. જુઓ :—

“નિદ્દોસં પિ હુ લોઓ નિંદ્દહ અન્નોન્નવયણપચ્છહો ।

વન્નરહિયં પિ જેણં મળહ્ જળો નીલમાયાસં” ॥ ૧૧૩૫૫ ॥

લાકડે માંકડું વઠગાડ્યું હોય ત્યારે અથવા એક વીજાની પસંદગીને જરાય લક્ષ્યમાં રાખવામાં આવી ન હોય તે વખતે, દંપતી-જીવન દુઃખદાયક તો બને જ છે; પણ એ ઉપરાંત હાસ્યપાત્ર પણ બને છે એ તરફ અંગુલિનિર્દેશ કરતાં કથાલેખક જયસેન અને શીલવતીના યોગ્ય સંયોગને અનુલક્ષી કહે છે કે રૂપ—લાવણ્ય વગેરેમાં એક વીજાથી જુદા પડતાં યુગલોનો સંયોગ કષ્ટદાયક જ નહિ પણ હઠમાં જોડેલ ઝંટ અને વઠદના સંયોગની માફક દુઃખ અને અશોભાકારક પણ બને છે. જુઓ :—

“મિહુણાણં સંજોગો રૂવાહિલિક્કણાણ અદ્દુરં ।

દુક્ખાસોહા-જગ્ગો ઉદ્દવલિદ્દાણ વ હલંમિ” ॥ ૧૧૪૦૬ ॥

આગળ ચાલી વિદ્વાન લેખક યાચનાનું માહાત્મ્ય સમજાવતાં દ્રષ્ટાંત આપે છે કે જેવી રીતે કર્ણરાજાએ વિષ્ણુ ભગવાનને શરીરનું વસ્ત્ર પણ આપ્યું હતું તેવી રીતે યાચના કોઈ કરે ત્યારે તેની યોગ્યતાયોગ્યતાનો વિચાર સરખો પણ નહિ કરવો જોઈએ. જુઓ :—

“અહવા જુત્તમજુત્તં ઇયં ન ગણંતિ પથ્થણે ગરુયા ।

દિન્નં કન્નેજ જઓ વિદ્ધુ(પ્પહુ)સ્સ સરીરકચ્ચં પિ” ॥ ૧૧૪૩૩ ॥

અહિંઆ એટલું જણાવવું જરૂરનું છે કે કર્ણે પોતાનું શરીર વિષ્ણુને નહિ પણ ઇન્દ્રને વસ્ત્રરૂપે ઉપ-યોગ કરવા આપ્યું હતું એટલે “વિષ્ણુ” શબ્દને બદલે “જિષ્ણુ” નામનો ઇન્દ્રવાચી શબ્દ પાઠાંતરરૂપે કલ્પવો જોઈએ. વીજી પ્રતિઓ ન મળે અને આ કલ્પનાને સમર્થન ન મળે ત્યાંસુધી નિશ્ચિતરૂપે ન કહી શકાય. પત્ની, લક્ષ્મી, મિત્ર અને શાસ્ત્રનું ફળ શું છે એ સંબંધે લેખકે વાપરેલ એક સુમાર્ષિત સૂત્ર જ અનુભવપૂર્ણ છે. તેઓ કહે છે કે પત્નીનું ફળ રતિ અને પુત્ર, લક્ષ્મીનું ફળ દાન અને ભોગ, મિત્રનું ફળ નિવૃત્તિ અને શાસ્ત્રોનું ફળ ધર્મ છે. જુઓ :—

“રહપુત્તફલા ભજા લચ્છી ચિ હુ દાળભોગફલસારા ।

નિચુદ્ધફલો ય મિત્તો ધમ્મફલાઈં ચ સત્થાઈં” ॥ ૧૧૪૪૦ ॥

વિશ્વધર્મ જેવી કોઈ વસ્તુ હોઈ શકે નહિ. એક જ ધર્મ સ્થાપવો એ તો એક ઘેલછા માત્ર છે. ઉપદેશ સૌ કોઈને એક રૂપે પરિણમતો જ નથી. માટે પોતાના મત તરફ સૌ કોઈ વળે એવું ઇચ્છવું એ તદ્દન વ્યર્થ છે એ દર્શાવવા કવિશ્રી મહેશ્વર સૂરિ કહે છે કે સઘળા જીવોને પોતે જે ગ્રહણ કર્યું તે જ ગ્રહણ કરાવવા કોણ સમર્થ થઈ શકે ? બ્રહ્મા, મનુ અને માંધાતા વગેરે ઘણા હોવા છતાં એક જગતને એક મતવાલું કે એક ધર્મ-વાલું કરી શક્યા નહિ તો અન્યથી શું થઈ શકે ? જુઓ :—

“વંભાઈપહિં મણુમાઈપહિં મંધત્તમાઈરાઈહિં ।

જયમેગમયં કાઠં ન સક્કિઠં બહુહિ કિન્નપેણ?” ॥ ૧૧૪૮૪ ॥

લાંબા વચ્ચતની દીક્ષા કે વિવિધ વિષયનું વિપુલ જ્ઞાન મોક્ષપ્રાપ્તિ માટે જરૂરનું નથી. શુભ ભાવ વિના વધું નકામું છે. ક્રિયા કરવાથી ભાવશુદ્ધિ ન થતી હોય તો એ ક્રિયાનો કાંઈ અર્થ નથી. ક્રિયા એ તો આત્માનો વ્યાયામ છે. એ વ્યાયામમાંથી શુદ્ધભાવનું નવું લોહી સર્જવાનું છે. આમ ન બને તો ક્રિયાકાંડનો કાંઈ અર્થ નથી. જયસેને થોડા જ વચ્ચતમાં કૈવલ્ય પ્રાપ્ત કર્યું જ્યારે ઘણી લાંબી પ્રવ્રજ્યાના પર્યાયવાળા હજુ જ્યાં ને ત્યાં જ પડ્યા હતા. એ દર્શાવવા મહેશ્વરસૂરિ કહે છે :—

“ચિરપચ્ચજ્ઞા નાણં ઇયં ન હુ કારણં હવઈ મોક્ષે ।

જસ્સેવ સુહો ભાવો સો ચેવ ય સાહણ કજ્ઞં” ॥ ૧૧૫૦૨ ॥

જ્ઞાજ્ઞી સ્ત્રીઓ એક ઠેકાણે ભેગી થઈ હોય એમાં સારાવાટ નહિ તેમજ જ્ઞાજ્ઞા કાગડાઓ દેખાય તો તે પણ અશુભસૂચક છે; જ્ઞાજ્ઞા ડરપોક માણસો ભેગા થયા હોય ત્યાં પણ કાંઈ ભલીવાર ન હોય. આ લોકમાન્યતા કવિશ્રી નિમ્નોક્ત ગાથા દ્વારા જણાવે છે :—

“કાગા કાપુરિસા ચિ ય ઇત્થીઓ તહ ય ગામકુક્કડયા ।

ઇગટ્ટાણે ચિ ઠિયા મરણં પાવેંતિ અઘ્ઘહુહા” ॥ ૧૦૧૪૫૨ ॥

આવા તો સેંકડો સુભાષિતો આઠ્યાને આઠ્યાને વેરાયેલા મઠી આવે છે પરંતુ એ વધાને ચર્ચવાનો અર્થ અવકાશ નથી. આ સુભાષિતોનો વરાવર અભ્યાસ કર્યા પછી આપણને એ નિશ્ચિત રીતે વિદિત થાય છે કે શ્રીમહેશ્વર સૂરિ સમાજના, સંસારના અને સ્ત્રી માનસના અજોડ અભ્યાસી હતા. અન્ય આઠ્યાનોમાં આવતાં થોડાં બીજાં સુભાષિતો જોઈએ.

વૈભવથી જે ફૂલાતો નથી અને યૌવનકાળે વિકારને વશ થતો નથી તે દેવોને પણ પૂજ્ય છે તો મનુષ્યમાં પૂજનીય બને એમાં નવાઈ શી ? અનાસક્ત યોગીની સર્વધર્મસામાન્ય એ વ્યાખ્યા મહેશ્વર સૂરિને પણ મંજૂર છે, એ આ સુભાષિતથી આપણને જાણવા મળે છે :—

“વિહવેણ જો ન મુલ્હઈ જો ન વિચારં કરેઈ તારુત્તે ।

સો દેવાળ ચિ પુજો કિમંણ પુણ મણુચલોયસ્સ?” ॥ ૨૧૫૫ ॥

“જન્મના જાયતે શૂદ્રઃ સંસ્કારી દ્વિજ ઉચ્યતે” આ ચતુર્વર્ણનિયામક તટસ્થ અને ઉદાર વ્યાખ્યાનું સુરેખ પ્રતિબિંબ, સ્ત્રી—પુરુષના લક્ષણકથન સંબંધે વાપરેલ નિમ્નોક્ત સૂક્તિમાં આપણી નજરે ચડે છે :—

“માયાઈવિલસિણં પુરિસો ચિ હુ ઇત્થિયા ઇહં હોઈ ।

ઇત્થી ચિ સરલહિયયા પુરિસો ઇહ હોઈ સંસારે” ॥ ૩૧૧૭ ॥

ચલું જ છે કે માયાદિદુર્ગુણવાળો પુરુષ સ્ત્રી કરતાં જરાય ઘડીયાતો નથી જ્યારે સરલહૃદયા સ્ત્રી પુરુષ કરતાં સેજ પળ ઉતરતી નથી.

મોગવાંચ્છુ જીવે દ્રવ્યાર્જન કરવું જ રહ્યું. “Money makes the mare go” એ સત્ય સનાતન છે. “સર્વે: ગુણા: કાંચનમાશ્રયન્તે” એ સાચુ સાચું છે. ઘડી વેઠા વેઠા તો રાજાના મંડાર પળ ચૂટી જાય એટલે ઘડીલોપાર્જિત દ્રવ્ય મળ્યું હોય તો પણ નવું ધન કમાવાનો માણસે પ્રામાણિક પ્રયત્ન કરવો જ જોઈએ. “આસીન: ભગ આસ્તે અને “ચરન્વૈ મધુ વિંદતિ” એ સૌ કોઈ જાણે છે. લેખક કહે છે:—

“કેળ ઉઘાણુણ પુણો દવ્વં અજેસિ મોયકારણયં ।

દવ્વાભાવેણ જઓ મોયાણં સાહણં નત્થિ” ॥ ૪૧૨૧ ॥

જૈનધર્મ કાર્યરોને છે, સંસારમીરુઓનો છે, એવો આક્ષેપ વર્તમાનકાળે જૈન ધર્મ ઉપર છે. એ જ જૈનધર્મનો અગીઆરમી સદીનો એક વિરક્ત સૂરિ, ગૃહસ્થાશ્રમ દીપાવલો હોય તો મોગકારણ અને મોગસાધક પૈસો અલ-બત્ત કમાવો જોઈએ, એવું પડકારીને કહે ત્યારે ઇતિહાસ પ્રસિદ્ધ સાહસિક અને પોતાના અભિપ્રાયને ગમે તે મોગે ઘડાવી રહેનાર નિઢર અને રુઢિચ્છેદક સિદ્ધસેન સૂરિ જેવા જ પ્રતિભાશાળી મહેશ્વર સૂરિ હશે એમ આપણને જરૂર લાગવું જોઈએ.

ભરત એક મુનિ હતા છતાં ‘નાટ્યશાસ્ત્ર’ લખ્યું; વાત્સ્યાયન ઋષિ હતા તો પણ ‘કામસૂત્ર (કામ-શાસ્ત્ર)’ લખ્યું. ધર્મ—અર્થ—કામ અને પરંપરાએ મોક્ષ એ હેતુ શાસ્ત્રપ્રયોજનમાં લીધો. તેવી જ રીતે શ્રી મહેશ્વર સૂરિ, એક વિરક્ત જૈન સાધુ હોઈ, જૈનોના વ્રતચર્ય નામના પ્રખ્યાત ચોથા વ્રતના સર્વથા સંરક્ષક હોય એ સ્વતઃ સિદ્ધ છે. છતાં પણ ગૃહસ્થીઓને અનુલક્ષી તેઓશ્રી, ઉપર્યુક્ત નિઢરતાથી, રતિક્રીડા સંબંધે કહે છે કે રતિક્રીડા કરનાર માણસે રતિક્રીડા કરવી જ હોય તો કેલી, હાસ્યાદિ પાંચ પ્રકારે એ સુરતોત્સવ પૂર મપકાથી ઉજવવો જોઈએ. એ ક્રિયાને ગધેડાની માફક જેમ તેમ આટોપી લેવાથી શું ફાયદો? ટૂંકામાં, વ્રતચર્ય, ગૃહસ્થ, સંન્યાસ અને વાનપ્રસ્થ એ ચાર આશ્રમો પૈકી કોઈ પણ આશ્રમમાં માણસ હોય તેને તો તે આશ્રમને સોંપે સો ટકા દીપાવવાનો જ છે. પોતપોતાના વર્તુલમાં રહી પોતે સ્ત્રીકારેલ તત્કાલિન ધર્મને પૂરેપૂરો ન્યાય આપી ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ કરી છેવટે સૌંદર્ય મોક્ષ સાધવાનો છે. એ તદ્દન સાચું છે કે “સ્વધર્મે નિધનં શ્રેયઃ પરધર્મો ભયાવહઃ” આ હેતુથી જ લેખક કહે છે:—

“કેલી હાસુમ્મીસો પંચપચારેહિં સંજુઓ રમ્મો ।

સો ચલુ કામો મણિઓ અન્નો પુણ રાસહો કમ્મો” ॥ ૫૧૬૬ ॥

વીરચંદ્ર જેવો દરિદ્રનારાયણ દુનિયાનું શું ટાલદર ટાલશે, એ સંબંધમાં લેખક શ્રી મહેશ્વર સૂરિ છઠ્ઠા આશ્વાસનમાં દરિદ્રતા ઉપર એક વાસ્તવદર્શી કટાક્ષ ફેંકે છે. માતા—પિતા, માઈ—મગિની, વેટો—બેટી અને સ્ત્રી પણ—સારો લોક દરિદ્રીથી વિમુક્ત થઈ જાય છે. દરિદ્રીનું મોઢું પણ સવારમાં જોવાનું કોઈ પસંદ કરતું નથી. દરિદ્રીની વાળી ઘણી મીઠી હોય અને એણે આપેલી સલાહ પણ ઘણી કિંમતી હોય તોય મંગીના કુવાની માફક એની વધી સારી વાતોનો સૌ પરિત્યાગ કરે છે. જ્ઞાન, કલા, વિજ્ઞાન, વિનય, શૌર્ય અને ધૈર્ય એ વધા ગુણો પુરુષના નકામા—એક જો દારિદ્ર્ય દોષ તેનામાં હોય તો. જુઓ:—

“મિત્તો સયણો ધૂયા માયા પિયા ચ આહમાઈયા ।

સવ્વે વિ હોંતિ વિમુદ્ધા દાલિદ્ધકલંકિયતણં ॥ ૬૧૭૯ ॥

ગોટ્ટી વિ સુદુ મિદ્ધા દાલિદ્ધવિઙ્ઘિયાણ લોપહિં ।

વજિજહ્ દૂરેણં સુસલિલચંડાલકૂવં વ ॥ ૬૧૨૩ ॥

નાળકલાવિજ્ઞાણં વિણઓ સુરત્તણં ચ ધીરત્તં ।

દાલિદ્ધનિવાસાણં સવ્વં પિ નિરત્થયં હોઈ” ॥ ૬૧૨૬ ॥

આ છેલ્લા સુમાખિતમાં “દારિદ્ર્યદોષો ગુણરાશિનાશી” એ સૂક્તિનો પ્રતિધ્વનિ સંમળાય છે.

મહેશ્વર સૂરિનો સંસારનો તથા સમાજનો અભ્યાસ કેટલો વેધક અને વિશાલ હતો તે તેમણે વાપરેલ સાતમા આશ્વાસનના એક વ્યાવહારિક સુભાષિત ઉપરથી આપણને જાણવા મળે છે. તેઓ માને છે કે સંસાર ઉપર જ સ્વર્ગ અને નરકનો અનુભવ થઈ રહે છે, તો પછી શાસ્ત્રમાં વાપરેલ સ્વર્ગ અને નરકના અસ્તિત્વસૂચક પુરોક્ષ કથનો વિષે શા માટે અવિશ્વાસ ધરાવવો જોઈએ? Instead of going to heaven we can bring down heaven on earth. સંસારમાં સ્વર્ગનાં સુખ અનુભવવાં હોય, દેવલોકના દિવ્યાનંદ અને મજા—મસ્તી હેંટવાં હોય તો એક તો ધર્મની જીંદગી ન હોવી જોઈએ, વીજું દારિદ્ર્ય ન હોવું જોઈએ, ત્રીજું વ્યાધિઓ ન હોવા જોઈએ અને ચોથું સંતાનમાં કન્યાનું વાહુલ્ય ન હોવું જોઈએ. આટલાં વાનાં હોય તો સંસાર એ સ્વર્ગ-તુલ્ય જ છે; અન્યથા તે નરક સમાન છે. આ ચાર વસ્તુ જેની પાસે હોય તે જીવનનો રસાસ્વાદ માણી શકે. સાતમા આશ્વાસનમાં પદ્માભ નામના દ્વિજને તેની જીંદગીની પાસે નિમ્નોક્ત ગાથા તેઓ કહેવડાવે છે:—

“દુઃકલત્તં દાલિદં વાહી તદ્દ કલ્પયાળ વાહુલ્યં ।

પદ્મકલં નરયમ્ભિણં સસ્થુવદ્દં ચ વિ પરોક્ષ” ॥ ૭૧૬ ॥

જેન સાધુ માટે લગભગ અસ્પૃશ્ય ગણાતા રાજનીતિ જેવા ગહન વિષય ઉપર પણ પોતાનો દ્રઢ અને અનુભવસૂચક અભિપ્રાય સૂરિવર્યે જણાવ્યો છે. તેઓ કહે છે કે કર્ણધાર વિનાના વહાણ, જેવી સ્થિતિ અમાલ્ય અને શિષ્ટજન વિનાના રાજ્યની છે:—

“કર્ણધારવિહીણં વોહિત્યં જહ જલમ્ભિ ડોલેદ્દ ।

સિદ્ધમહંતયરહિયં રજ્જં પિ હુ તારિસં હોદ્દ” ॥ ૮૧૨૧ ॥

શકુન શાસ્ત્ર જેવા વ્યાવહારિક વિષયના સંબંધમાં પરાપૂર્વથી ચાલી આવેલી એક રૂઢિને સૂરિવર્યે સૂક્તિમાં સુંદર રીતે ગુંથી કાઢી છે. આંધળો, કુપ્તના રોગવાળો, લંગડો, હોટ કપલો, નાક-કાન વિનાનો—આટલાને પ્રસ્થાન કરતી વખતે શુભ ફલની આશા સેવનારે પ્રયત્ન પૂર્વક વર્જવા:—

“અંધો કુટ્ટી પંગૂ છિન્નોટ્ટો છિન્નકલ્પનાસો ય ।

પદમં ચિય ચલિણં વજ્રેયન્વા પયત્તેણ” ॥ ૯૧૧૦ ॥

કામદેવના સર્વવિજયીપણા વિષે અને સંગીતશાસ્ત્રની પ્રાસાદિકતા વિષે સૂરિશ્રી દસમા આશ્વાસનમાં કહે છે કે સંગેમરમરની પૂતળી સદૃશ કોઈ નાજુકનયનીના હાવભાવથી અને સંગીતના મધુર આલાપથી જેનું હૃદય મુગ્ધ થતું નથી તે કાં તો પશુ છે અથવા દેવ છે:—

“વરજુવદ્દવિલસિણં ગંધન્વેણં ચ દૃશ્ય લોચમ્ભિ ।

જસ્સ ન હીરદ્દ હિયયં સો પસુઓ અહવ પુળ દેવો” ॥ ૧૦૧૨૯૪ ॥

આટલી ચર્ચા પછી આપણે એમ કહેવાની સ્થિતિમાં જરૂર છે કે “નાળપંચમી” એક એની જ જાતિનો અલૌકિક પર્વકથા ગ્રંથ છે. તેના વિદ્વાન લેખક શ્રી મહેશ્વર સૂરિ એક પ્રકાંડ પંડિત, કુશલ કવિ, અઠંગ અભ્યાસી અને નિપુણ નિરીક્ષક હતા.

પ્રાકૃત ભાષા અને સંઘ વિષેના મહેશ્વર સૂરિનાં “નાળપંચમી” કથાન્તર્ગત મન્ત્રવ્યો

*

પ્રાકૃત ભાષા

“નાળપંચમી” કથાના લેખક શ્રી મહેશ્વર સૂરિનો પ્રાકૃતભાષા તરફ પક્ષપાત હતો. “મંદબુદ્ધિવાળા મનુષ્યો સંસ્કૃત કાવ્યના અર્થને જાણી શકતા નથી તેથી સૌ કોઈથી સુખેથી સમજી શકાય તેવું આ પ્રાકૃત રચ્યું છે. ગૂઢાર્થવાળા દેશી—પ્રાકૃત શબ્દોથી રહિત, અત્યંત સુંદર વર્ણોથી રચેલું, આનંદદાયક પ્રાકૃત કાવ્ય

કોના હૃદયને સુખ આપતું નથી? પરોપકારરત પુરુષે તો આ લોકને વિષે એ જ ભાષા બોલવી જોઈએ કે જેનાથી બાલાદિક સર્વને વિશેષ બોધ થઈ શકે.”^{૭૮}

ઉપર્યુક્ત શબ્દોમાં પ્રાકૃતભાષા તરફની પોતાની અભિરુચિ શ્રી મહેશ્વર સૂરિએ અસંદિગ્ધપણે અને સ્વચ્છ જ આગ્રહપૂર્વક વતાવી છે. એટલે પ્રાકૃતભાષાની ઉપયોગિતા, તેનો સંસ્કૃત સાથેનો સંબંધ, તેની હૃદયંગમતા, સુખબોધકતા અને તેના તરફના સર્વવ્યાપી આદરભાવ વગેરે વિષે—સ્વદ્ ભગવાન્ મહાવીરથી માંડી પ્રાચીન, અર્વાચીન જૈન—જૈનેતર વિદ્વાન વગેરે જે કાંઈ કહ્યું છે તેની ટૂંક નોંધ, લેખકના પ્રાકૃત તરફના પ્રેમને પૂરો ન્યાય આપવા, લેવી અત્રે આવશ્યક છે.

અર્હતો ધર્મની પ્રરૂપણા અર્ધમાગધી (પ્રાકૃતનો જ શૌરસેન્યાદિની માફક એક ભેદ) ભાષામાં કરે છે.^{૭૯} ઔપપાતિકસૂત્ર જણાવે છે કે ભગવાન્ મહાવીર કૂળિકને અર્ધમાગધી ભાષામાં ધર્મોપદેશ આપતા હતા.^{૮૦} અર્ધમાગધી ભાષા જે બોલે—વાપરે તેને “ભાષાર્ય” (ભાષા + આર્ય) કહેવા એમ પ્રજ્ઞાપનાકાર ડ્યામાચાર્ય કહે છે.^{૮૧} ભગવતીસૂત્રમાં કહ્યું છે કે દેવો પળ અર્ધમાગધી ભાષાને પ્રિય ગણે છે અને બોલાતી (કથ્ય) ભાષાઓમાં તે જ ભાષાને વિશિષ્ટ સ્થાન છે.^{૮૨}

આગમો- માટે અર્ધમાગધી ભાષા પસંદ કરવામાં ભગવાન્ મહાવીરની સફળ દીર્ઘદૃષ્ટિનું આપણને અમોઘ દર્શન થાય છે. દૃષ્ટિવાદ નામના બારમા અંગ સિવાયના બધા કાલિક, ઉત્કાલિક અંગસૂત્રોને પ્રાકૃતમાં બોધવામાં અને રચવામાં સ્ત્રી—બાલ વગેરે જીવોને તે વાંચવામાં સરલતા રહે એ જ એક શુભાશય હતો.^{૮૩} દશવૈકાલિક ટીકામાં યાકિનીસૂત્ર હરિભદ્રસૂરિ પળ એક શ્લોક ઉદ્ધૃત કરી એ જ તાત્પર્યનું કહે છે.^{૮૪} સર્વ સિદ્ધાન્ત ગ્રંથોને સંસ્કૃતમાં રૂપાંતરિત કરવાની ઇચ્છામાત્ર જ સેવનાર સિદ્ધસેન દિવાકરજીને શ્રી મહાનુભાવ સંઘે પારાંચિક નામનું પ્રાયશ્ચિત્ત ફરમાવ્યું હતું. આ ઘટના શ્રી સંઘના સર્વોપરિપણાની જેટલી ચોતક છે તેટલી જ સૌ કોઈએ અર્ધમાગધી ભાષા જ વાપરવી એ વાતના આગ્રહની વ્યંજક છે—સમર્થક છે.^{૮૫} અહિં તો, ગળધરો, પૂર્વધરો કે વિદ્વાન મુનિવરોને સંસ્કૃત ભાષા આવડતી નો’તી એમ નો’તું. તેઓએ સંસ્કૃતમાં પળ પ્રકાંઠ વિદ્વત્તાથી ભરપૂર માથ્યો, ટીકાઓ વગેરે તેમ જ અનેકાનેક સંગ્રહગ્રંથો લખ્યાના દાખલાઓ પ્રકટ થયા છે અને કોણ જાણે કેટલાય હજુ અપ્રકટ પળ હશે!

૭૮

સક્કયકવ્વસ્સથં જેણ ન જાણંતિ મંદબુદ્ધિયા ।
સવ્વાણ વિ સુહવોહં તેણ ઇમં પાઇયં રઇયં ॥
ગૂહત્થદેસિરહિયં સુલલિયવન્નેહિં ગંથિયં રમ્મં ।
પાઇયકવ્વં લોએ કસ્સ ન હિયયં સુહાવેઇ ? ॥
પરહવયારરણં સા ભાસા હોઇ એત્થ મણિયવ્વા ।
જાયઇ જીએ વિવોહો સવ્વાણ વિ વાલમાઈણં ॥

—નાળપંચમીકહા, ૧; ૩-૫.

૭૯ સમવાયાંગસૂત્ર, ૩૪. (આગમોદય સમિતિ પ્રકાશિત) પૃ. ૬૦.

૮૦ ઔપપાતિકસૂત્ર (આ. સ. પ્ર.) પૃ. ૭૭.

૮૧ પ્રજ્ઞાપનાસૂત્ર (આ. સ. પ્ર.) પૃ. ૫૬.

૮૨ ભગવતીસૂત્ર (આ. સ. પ્ર.) પૃ. ૨૩૧.

૮૩ વર્ધમાનસૂરિકૃત આચારદિનકરમાં ઉદ્ધૃત, ડ. ૧૫.

૮૪ હરિભદ્રસૂરિકૃત દશવૈકાલિક ટીકા, પત્ર ૧૦૧.

૮૫ પ્રો. ગોપાળી અને આઠવલે અનુવાદિત સન્મતિતર્ક (પં. સુખલલજી અને બેચરદાસજી સંપાદિત) ની અંગ્રેજી પ્રસ્તાવના, પૃ. ૩૭.

તે જમાનો બ્રાહ્મણોની આપખુદ સત્તાનો હતો. તેમનો અહં જીવનના નાના મોટા દરેક પ્રસંગમાં જેમ સુસ્પષ્ટરીતે તરી આવતો હતો તેમ ભાષાપ્રયોગ સંવંધે પણ થયું. સંસ્કૃત ભાષા વિદ્વાનોની ભાષા છે. એનો અર્થ પ્રાકૃતભાષાભાષી વર્ગ વિદ્વાન નથી એમ ન કરવો જોઈએ. એનો સીધો અને એક જ અર્થ એ છે કે સંસ્કૃત ભાષા વાપરવામાં અને સમજવામાં સ્ત્રી-બાલ-મૂર્ખ અને મંદબુદ્ધિ, માણસોને એક ખાસ વિશિષ્ટ પ્રયત્નની જરૂર છે જે વિશિષ્ટ પ્રયત્ન આર્થિક, સામાજિક કે સ્વાભાવિક કારણે તેઓ ન કરી શકે. તો પછી સમાજન આ મોટા ભાગને સંસ્કૃતિથી વિમુક્ત રાખવો? સાક્ષરતાનો ફજારો સંસ્કૃતભાષાભાષી લોકોએ જ રાખવો? આ પ્રશ્નો સે'જે ઉપસ્થિત થાય. બ્રાહ્મણ વિદ્વાન વર્ગ પોતાના અહંને એકદમ લ્હજી દે એ પણ લગભગ અશક્ય જેવું હતું. તેથી ભગવાન્ મહાવીરે અર્ધમાગધીમાં અને ભગવાન્ ગૌતમબુદ્ધે પાલીમાં, બ્રાહ્મણોની આપખુદ સત્તા સામેના વિરોધ તરીકે અને પોતાના ધર્મોપદેશના મોજાઓ આવાલ-ગોપાલ સુધી પહોંચી શકે એ જ એક પરોપકારમય શુદ્ધ હેતુથી પોતપોતાના સિદ્ધાંતોની પ્રરૂપણા કરી. આ પ્રથા સ્થાપવામાં એ બન્ને ધર્મપ્રવર્તકોની નિરહંતા અને વ્યવહારદક્ષતા જળાઈ આવે છે. ટૂંકામાં, સંસ્કૃતભાષાભાષી પુરુષ સાક્ષર અને પ્રાકૃતભાષાભાષી નિરક્ષર એ જૂના વખતથી ઘર ઘાલી ગયેલી માન્યતા કોઈ પણ જાતના આધાર વિનાની છે એ, આ ઉપરથી, સ્પષ્ટ થઈ જવું જોઈએ.

સંસ્કૃત પહેલી અને પછી પ્રાકૃત અર્થાત્ સંસ્કૃતમાંથી પ્રાકૃત ઉદ્ભવી એ રૂઢ માન્યતા પણ એટલી જ ભ્રામક અને પૂર્વગ્રહથી ભરેલી છે. આ સંવંધમાં પ્રથમ જ મારે નિર્વિવાદપણે કહી દેવું જોઈએ કે સંસ્કૃત પ્રાકૃતની યોનિ કે પ્રાકૃત સંસ્કૃતની યોનિ એ વસ્તુ આપણે ઇતિહાસથી સિદ્ધ કરી શકીએ તેમ નથી. બન્ને પક્ષે વિચારણીય દલીલો છે.^{૬૬} આ બાબત તો આપણે મનુષ્યમાનસથી જ નિશ્ચિત કરી શકશું. માનસ-શાસ્ત્રના અમુક મૂળભૂત સિદ્ધાંતો ત્રિકાલાવાધિત સનાતન સત્ય જેવા છે. એટલે વર્તમાન સમાજમાં પ્રવર્તતી સામાન્ય મનોવૃત્તિ તરફ જો આપણે દૃષ્ટિ કરશું તો પણ આ બાબતનો ખરો રહ્યાલ આપણને મળશે. કોઈ પણ સમાજ કોઈ પણ એક કાલે એકભાષાભાષી હતો એ કલ્પવું તદ્દન અશક્ય છે. સંસ્કારવાળી ભાષા અને સંસ્કારવિહોળી ભાષા એ વસ્તુ તો સદા સર્વદા રહેવાની જ. જ્ઞાનના તરતમભાવે આ ભેદ શાશ્વત છે. સાક્ષરતા-નિરક્ષરતાના સર્જનજૂના ભેદ-પ્રભેદો સર્વ કાલે વિદ્યમાન હતા અને રહેશે. એટલે આટલું તો હવે સ્પષ્ટ જ છે કે સંસ્કૃત પ્રથમ નહિ, તેમ જ સંસ્કૃતભાષાભાષી જ વિદ્વાન્ એમ નહિ. સંસ્કૃત ભાષા અલ્પસંખ્ય-કની ભાષા અને પ્રાકૃત ભાષા બહુસંખ્યકની ભાષા-આ એક જ સત્ય નિરપેક્ષ સત્ય છે.

સંસ્કૃતને દુર્જનોના હૃદય જેવું દુઃખે ગ્રહણ કરી શકાય તેવું દાક્ષિણ્યચિહ્ન ઉદ્યોતન સૂરિ પોતાની વિ. સં. ૮૩૫માં રચેલી મનાતી પ્રાકૃતભાષાવદ્ધ કુવલ્યમાળા કથામાં કહે છે.^{૬૭} વિ. સં. ૯૬૨માં થયેલ મનાતા પ્રકાંડ પંડિત સિદ્ધર્ષિ પોતાના ઉપમિતિભવપ્રપંચા નામના અતિ વિસ્તીર્ણ કથાપ્રંથમાં સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત એ બંને ભાષાઓ પ્રાધાન્યને યોગ્ય છે એમ કહે છે અને ઉમેરે છે કે સંસ્કૃત તે દુર્વિદગ્ધોના હૃદયમાં વાસ કરી રહી છે જ્યારે પ્રાકૃત કે જે બાલકોને અને બાલાઓને પણ સદ્બોધ કરનારી અને કાનને ગમે તેવી હોવા છતાં પણ એ પંડિતપ્રવરોને ગમતી નથી.^{૬૮} મંદબુદ્ધિવાળા માણસો સંસ્કૃત કાવ્યનો અર્થ જાણી

૬૬ પં. હરગોવિંદદાસ કૃત “પાઈય-સદ્-મહણ્ણવો”, ઉપોદ્ધાત પૃ. ૧ થી ૧૨ તથા ૪૮ થી ૫૧.

૬૭ કુવલ્યમાળા કથા (જે. મા. તા. પ્ર.), પત્ર ૫૭, ૫૮. (આ કથારત્નનું સંપાદન આચાર્ય જિનવિજયજી કરી રહ્યા છે).

૬૮ ઉપમિતિભવપ્રપંચાકથાપીઠ, શ્લો. ૫૧-૫૩.

શક્તા નથી એમ શ્રી મહેશ્વર સૂરિએ કહ્યું છે તે તો આપણે આગળ જોયું. હરિભદ્રસૂરિ, દાક્ષિણ્યચિહ્ન ઉચોત્તર સૂરિ, સિદ્ધર્થિ, તથા મહેશ્વર સૂરિએ કરેલી પ્રશંસા ઉપર, જૈન વિદ્વાનોએ એ કરેલી છે એવો આક્ષેપ કદાચ કરવામાં આવે. એ માટે જૈનેતર વિદ્વાનોના અભિપ્રાયો તપાસવા જરૂરી છે.

“શંભુરહસ્ય” જેવા પ્રસિદ્ધ જૈનેતર ગ્રંથમાં પ્રાકૃતને આર્યભાષા ગણાવી સંસ્કૃતની સમકક્ષ સ્થાપી છે.^{૮૯} કવિ દંડી પોતાના “કાવ્યાદર્શ” નામના અર્પ્ય ગ્રંથમાં પ્રાકૃતના વ્યાખ્યાન કરે છે;^{૯૦} ત્રિવિક્રમદેવ પોતાના “પ્રાકૃતશબ્દાનુશાસન”માં પ્રાકૃતને અનલ્પ અર્થવાળું અને સરલતાથી ઉચ્ચારી શકાય તેવું ગણે છે—ગણાવે છે; વિક્રમીય દશમી શતાબ્દિમાં થયેલ મનાતા યાયાવરીય કવિ રાજશેખર પોતાના “કર્પૂરમંજ-રીસદ્ધક”માં સંસ્કૃત અને પ્રાકૃતને, કઠોરતા અને સુકુમારતાની દૃષ્ટિએ, અનુક્રમે પુરુષ અને સ્ત્રી સાથે સરખાવે છે; પ્રાકૃત કાવ્યના લાલિત્યાદિ ગુણો માટે જયવલ્લભે “વજ્રાલમ્બ”માં તો સ્થલે સ્થલે ઘણું કહ્યું છે; વાક-પતિરાજે પોતાના “ગડબહો” કાવ્યમાં પ્રાકૃતમાંથી સંસ્કૃત નીકળ્યું છે એમ સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે;^{૯૧} ભૂષણ-મંદના પુત્ર કુતૂહલે પોતાની અપ્રકટ “લીલાવર્ડ” કહા”માં એક સ્ત્રી—પાત્રના મુખે પ્રાકૃતના મારોમર વ્યાખ્યાન કરાવ્યા છે.^{૯૨} આ રીતે “શંભુરહસ્ય”ના રચનાર, દંડી, ત્રિવિક્રમદેવ, રાજશેખર, જયવલ્લભ, વાકપતિરાજ અને કુતૂહલ જેવા વિશ્રુત જૈનેતર વિદ્વાનના મુખેથી પણ પ્રાકૃતભાષાના યશોગાન ગવાયા છે.

નાટ્યશાસ્ત્રમાં પણ પ્રાકૃતને વિશિષ્ટ સ્થાન છે. “દશરૂપક”નો રચનાર કવિ ધનંજય સ્ત્રીઓની ભાષા પ્રાયઃ પ્રાકૃત હોય છે એવું સૂત્ર સ્થિર કરે છે.^{૯૩} એ ઉપરાંત અલંકારશાસ્ત્ર, વ્યાકરણ, પ્રાકૃત કોશો, હંદઃશાસ્ત્ર, કથાઓ, ઐતિહાસિક ગ્રંથો, ચરિત્રો વગેરે વગેરે પ્રાકૃત સાહિત્યમાં પુષ્કળ લખાયું છે. રાજા-મહારાજાઓએ પણ પ્રાકૃત વાઙ્મય રચ્યું છે. કવિવત્સલ સાતવાહનની “ગાથાસપ્તશતી”, પ્રવરસેનનો “સેતુબંધ” તથા મહારાજા યશોવર્માના આશ્રિત સામંત વાકપતિરાજનો “ગડબહો” આના દૃષ્ટાંત છે. આ રીતે પ્રાકૃત વાઙ્મય, સંસ્કૃતની માફક, સર્વે દિશામાં રેડાયેલું છે એ આપણે જોયું અને સાથે સાથે પ્રાકૃતની સુખબોધકતા, હૃદયંગમતા, મધુરતા, સ્વાદુતા વગેરે વિશેના જૈન—જૈનેતર વિદ્વાનોના અમૂલ્ય અભિ-પ્રાયો પણ તપાસ્યા. મહેશ્વર સૂરિએ પ્રાકૃતની સરલતા વિશે કાઢેલા ઉદ્ગારોનું રહસ્ય આપણને હવે વરાવર સમજાયું હોવું જોઈએ.

સંઘ

સંઘ તરફનો શ્રી મહેશ્વર સૂરિનો અનુકરણીય આદરભાવ ખાસ નોંધવા જેવો છે. જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર્યની ત્રિપુટીનો આધાર એકંદરે ગણો તો મહાનુભાવ સંઘ જ છે. સંઘની પૂજા કરો, સંઘનું વહુમાન કરો કે સંઘની આરાધના કરો એટલે પરંપરા જ્ઞાનની આરાધના જ થઈ. સંઘ પણ યોગ્ય માણસની, જ્ઞાનીની, મુનિની કંદર ક્યાં નથી કરતો? તો પછી સંઘના પ્રોત્સાહન વિના એક ડગલું પણ આગળ વધી શકાય તેમ નથી. વાત્સલ્ય, અનુશાસ્તિ, ઉપવૃત્તિના વડે સંઘ ભવ્ય જીવના ઉપકારમાં હંમેશાં તત્પર હોય છે. દેવો જેમનાં ચરણને પૂજે છે, ચૌદ રાજલોક જૈની પાસે હસ્તામલકવત્ દેખાય છે એવા નિર્દોષ તીર્થંકર ભગવાન પણ

૮૯ શંભુરહસ્ય, પ ૧૭, ૧૮.

૯૦ કાવ્યાદર્શ, ૧, ૩૪.

૯૧ ગડબહો, ૬૫, ૯૨-૯૪.

૯૨ આ કથાગ્રંથનું સંપાદન પ્રો. ડૉ. એન. ઉપાધ્યે એ કર્યું છે અને તે સિંધી જૈન ગ્રંથમાલામાં હમણાં જ પ્રકાશિત થયો છે.

૯૩ દશરૂપક, પરિચ્છેદ ૨, ૬૦.

સંઘને પ્રથમ વંદન કરે છે તો પછી વીજા માણસોએ તો તેમ કરવું જ જોઈએ એમાં નવાઈ શી ?^{૧૪} અર્ધમાગ-
ધીમાં લખાયેલા આંગમગ્રન્થોને સંસ્કૃતમાં રૂપાંતરિત કરવાની ઇચ્છા કરનાર સિદ્ધસેન દિવાકરને શિક્ષા કર-
નાર પળ સંઘ જ હતો.^{૧૫} અર્થાત્ ચતુર્વિધ સંઘની કલ્પના અને સ્થાપના ધર્મના સંરક્ષણ માટે જ છે; માટે
ચતુર્વિધ સંઘ તરફનો ભક્તિભાવ દરેક ધર્મી પુરુષે વતાવવો જ જોઈએ.

વિક્રમીય છઠ્ઠી શતાબ્દિની પ્રથમ પચીસીમાં લખાણ દેવવાચક ક્ષમાશ્રમણના નંદીસૂત્રમાં સંઘનું કાવ્ય-
મય વર્ણન કરવામાં આવેલું છે જેનો ભાવાર્થ આ પ્રમાણે છે:—“સંઘસ્વરૂપ મહામંદરગિરિને વિનયપૂર્વક વંદન
કરું છું. (તે સંઘ કેવો છે ?) સમ્યગ્દર્શન એ જ શ્રેષ્ઠ વજ્ર છે જેનું; દ્રઢ, રુદ્ધ, ગાઢ અને અવગાઢ જેનું પીઠ
છે; ધર્મ એ જ તેના ઉંચા શિલાતલોથી શોભનારા અને ચમકનારા ચિત્રવિચિત્ર કૂટ છે; સદ્ભાવયુક્ત શીલ એ
તેનું સુગંધયુક્ત નંદનવન છે; જીવદયારૂપી તેની સુંદર કંદરાઓ છે અને ઉત્સાહી મુનિવરરૂપી મૃગેન્દ્રોથી ભરા-
યેલી છે; કુતર્કનો વિધ્વંસ કરનાર સેંકડો હેતુઓ તે મંદરગિરિના ધાતુઓ છે; સમ્યગ્દર્શન તેનું રત્ન છે;
ઔષધિથી પરિપૂર્ણ ગુફાઓની ગરજ લઘ્વિઓ સારે છે; સંવરરૂપી શ્રેષ્ઠ જલનો વહેતો અલંકાર પ્રવાહ એ તેનો
હાર છે; શ્રાવકગણરૂપી શબ્દ કરનાર મોરોથી તેની ધ્વજો ગાજી રહી છે; વિનયવિનમ્ર યતિઓને તેના શિખર
સાથે સરખાવ્યાં છે; અનેકવિધ સદ્ગુણો તેના કલ્પવૃક્ષોનાં વન છે અને જ્ઞાન એ જ શ્રેષ્ઠ મણિઓથી સુશોભિત
અને સ્પૃહણીય તેની વિમલ ચૂલિકા છે.”^{૧૬}

ઉપર્યુક્ત વર્ણન ઘણું જ અલંકારમય છે છતાં તદ્દન સાચું છે. સંઘ એ સર્વસ્વ છે. સંઘ પાછળની ભગ-
વાન્ મહાવીરની મૂળભૂત કલ્પનાને આપણે વરાવે તપાસીએ તો સંઘની કિંમત અને મહેશ્વર સૂરિએ કરેલી સંઘ-
પ્રશસ્તિની યથાર્થતા આપણને વરાવે સમજાય.

ભગવાન્ મહાવીરે વર્ણને ઉડાડી લ્યાગના સિદ્ધાંત ઉપર પોતાની સંસ્થાના બે મુખ્ય વર્ગ પાડ્યા. એક
ઘરવાર વિનાનો, કુટુંબકવીલા રહિત, અપરિગ્રહી; પર્યટનશીલ, અનગાર વર્ગ અને વીજો પરિવારમાં રાચનાર, એક
ઠેકાણે સ્થાન જમાવીને લગભગ સ્થિર જેવો અગારી વર્ગ. પ્રથમ વર્ગ સંપૂર્ણ લ્યાગી. એમાં પળ સ્ત્રી અને પુરુષ
બન્ને આવે. અને તે શ્રમણી, શ્રમણ, — સાધ્વી, સાધુ કહેવાય. ય્યારે વીજો વર્ગ સંપૂર્ણ લ્યાગી નહિ પરંતુ લ્યાગ
કરવાની ઉત્કટ અભિલાષાવાળો. એમાંય સ્ત્રી — પુરુષ બન્ને આવે. તેમના પારિભાષિક નામ છે શ્રાવિકા અને
શ્રાવક. મૂળ કલ્પના તો બ્રાહ્મણોના ચતુર્વર્ણાશ્રમ ઉપરથી જ કરવામાં આવેલી પરંતુ તેને એવો અનોખો ઓપ
આપવામાં આવ્યો કે જેથી જૈનધર્મના સંરક્ષણ માટે તેનો વરાવે ઉપયોગ થઈ શકે. સાધુસંઘની વ્યવસ્થા

૧૪

અહ પંચહિં હારેહિં પંચહિં રયણેહિં તહ વિભૂસેઝં ।

સંઘસ્સ કુણં પૂયં જહસત્તીએ મહાસત્તો ॥

સંઘો મહાણુભાવો નાણાંસિયસ્સ જેણ આહારો ।

પૂઢ્ઞંતે તંમિં ઉ નાણાં પૂઢ્યં હોઈ ॥

તહ ઉવચારપરો વિ હુ સંઘો જીવસ્સ હોઈ મન્વસ્સ ।

વચ્છલ્લં અણસાદિં ઉવચૂહણમાઈ કુણમાણો ॥

અન્નં ચ તિયસનમિઓ કેવલલચ્છીંઈ સંજુઓ વિમલો ।

તિત્થયરો વિ હુ ભયવં આઈએ વંદએ સંઘં ॥

તમ્હા સઈ સામત્થે સંઘં પૂણ્હ સવ્વકજ્ઞેસુ ।

પાવિહ તુઓ ઉ મોક્ખો ભોત્તૂણં વિસયસોક્ખાંઈ ॥

— નાળપંચમીકથા, ૧; ૨૩-૨૭.

૧૫ જુઓ પાંદનોંધ, ૮૫.

૧૬ નંદીસૂત્ર (આ. સ. પ્ર.), પૃષ્ઠ ૪.

સાધુઓ કરે. એને માટે નિયમો, વિધિ, વિધાનો, બંધનો વગેરે તે ઘડી કાઢે. શ્રાવકસંઘના પળ નિયમો જુદા છે. છતાં આ બંને વચ્ચે અંતર છે અથવા ભિન્નતા છે એવું જરાય નથી. કારણ કે અમુક સાધારણ બાબતો એવી છે કે જેથી સાધુસંઘનો દાવ શ્રાવકસંઘ ઉપર અને શ્રાવકસંઘનો અંકુશ સાધુસંઘ ઉપર બરાબર રીતે જલવાઈ રહે. બંને વચ્ચે સુંદર સહકારને સંપૂર્ણ અવકાશ છે.

આ વ્યવસ્થાના ઉત્પાદક ભગવાન્ મહાવીર છે એમ પળ નથી. ભગવતી જેવા અંગસૂત્રોમાં પાર્શ્વાપલ્ય-ચીઓની વાતો આવે છે.^{૧૦} કેટલાક પાર્શ્વાપલ્યચીઓ ભગવાન્ મહાવીર પાસે જતાં ચતુર્કાય છે; કેટલાક પ્રશ્નો કરે છે; કેટલાક તર્ક-વિતર્કો કરે છે. ભગવાન્ એનું સમાધાન કરે છે અને અંતે એ પાર્શ્વાપલ્યચીઓ ભગવાન્ની સાધુસંસ્થામાં પ્રવિષ્ટ થઈ જાય છે. અને સાધુસંઘ વઢી પાછો જુદા રૂપે દૃશ્યમાન થાય છે. આ બધી વ્યવસ્થા એક રાજતંત્ર જેવી આપણને લાગે. આ ઉપરથી આપણે એમ સમજી શકીએ કે એ વ્યવસ્થાના બીજ રોપનાર કેટલા વિચક્ષણ અને દીર્ઘદૃષ્ટિવાળા હતા ! એકલા ભગવાન્ મહાવીરના જ વચ્ચતમાં ૧૪૦૦૦ હજાર શ્રમણો અને ૩૬૦૦૦ શ્રમણીઓ હતી. સાધુસંસ્થામાં સ્ત્રીઓને પળ સમાન કક્ષામાં મુકવાનું માન ભગવાન્ને જ ફાલે નથી જતું કારણ કે પાર્શ્વનાથના સમયમાં પળ એ પ્રથા પ્રચલિત હતી. અલબત્ત, ભગવાન્ મહાવીરે ઘણી ઘણી બાબતોમાં જુદો ઓપ, જુદાં રૂપ, વગેરે વગેરે આપ્યાં છે એ નિર્વિવાદ છે. ભગવાન્ બુદ્ધ સ્ત્રીઓને સમાન સ્થાન આપવાની બાબતમાં મહાવીરથી કંઈક અંશે જુદો મત ધરાવતા હતા; પરંતુ ભગવાન્ મહાવીરે જોરશોરથી સ્ત્રીઓને પળ સ્થાન આપ્યું, તેથી ભગવાન્ બુદ્ધને પળ સ્ત્રીઓને સમુચિત સ્થાન આપવું પડ્યું. આ બધી રીતે તપાસતાં જૈનદર્શનમાં ચતુર્વિધ સંઘનું માન અને સ્થાન અપૂર્વ છે. એટલે પ્રસ્તુત ગ્રંથમાં શ્રી મહેશ્વર સૂરિએ કરેલી શ્રી સંઘની સ્તુતિ જરાય અસ્થાને નથી એટલું જ નહિ પરંતુ આવશ્યક છે.

ગ્રંથ સંપાદનમાં ઉપયોગમાં લીધેલી પ્રતિઓનો પરિચય

A:— જેસલમીર માંડારમાંની વિ. સં. ૧૦૦૯ની સાલમાં લખાયેલ તાડપત્રીય પ્રતિ ઉપરથી આ પ્રતિ લખવામાં આવી છે. પ્રતિના પ્રાન્તભાગમાં જળાવવામાં આવ્યું છે તેમ તપાગચ્છના બુદ્ધિવિમલ નામના કોઈ સૂરિએ વિ. સં. ૧૬૫૧ની સાલમાં આષાઢ શુક્ર તૃતીયાને દિને સોમવારે જ્યારે પુણ્ય નક્ષત્રમાં ચંદ્ર હતો ત્યારે આ પ્રતિ લખીને પૂરી કરી હતી. તેની લંબાઈ, પહોળાઈ ૮.૮ x ૪.૨ ઈંચ છે. અને બંને બાજુ લખેલા કુલ્લે બાવન પૃષ્ઠ છે. દરેક પૃષ્ઠમાં સાધારણ રીતે સત્તર પંક્તિઓ છે અને દરેક પંક્તિમાં એકંદર બેતાલીસ અક્ષરો છે. દરેક પૃષ્ઠની બંને બાજુએ ૮ ઈંચનો નાનો હાંસીઓ રાખવામાં આવેલ છે અને મધ્યમાં અનેકવિધ ભૂષા-ચિહ્નો છે. આઠમા પૃષ્ઠના હાંસીઆમાં ૬૭ થી ૭૧ ગાથાઓ ટાંકવામાં આવી છે. મૂળપ્રતિની ગાથાઓનો ક્રમાંક તો જેમનો તેમ સીધે સીધો ચાલ્યો જાય છે. એટલે હાંસીઆ વાળી ગાથાઓ કોઈ બીજી પ્રતિમાં જોઈને કોઈએ ભ્રાંતિ નોંધી હોય એવો સંભવ છે. પારસ્પરિક સંબંધ તપાસતાં ગ્રંથસ્તુ સાથે તેનો મેલ હોવાથી મેં એ ગાથાઓને મૂળમાં જ લઈ લીધી છે. આ પૃષ્ઠના હાંસીઆમાં એક પાઠાંતર પળ નોંધવામાં આવેલ છે. જે શબ્દો કે અક્ષરો મૂળથી કે પ્રમાદથી રહી જવા પામ્યા હોય અગર કાલ્પદોષે ભૂંસાઈ જવા પામ્યા હોય તેને હાંસીઆમાં કોઈએ નોંધ્યા છે. મૂળ પ્રતિના અક્ષરો કરતાં આ અક્ષરો જૂદા પડતા હોઈ જેના હાથમાં અગર માલિકીમાં આ પ્રતિ આવી હોય એણે એ બધા નોંધ્યા હોય એવી શક્યતા છે. જે જે સ્થળે અક્ષરો ભૂંસાઈ જવાની સંભાવના જણાતાં તે તે સ્થળે કોઈએ કાગળની ચવરકી ચોટાડી તેના ઉપર મૂળ પ્રતિના અક્ષરો સરસરીતે લખી પ્રતિને શીર્ષવિશીર્ણ થઈ જતાં બચાવી લીધી છે. આ ચવરકી ચોટાડવાનું કાર્ય એટલું દક્ષતાપૂર્વક કરવામાં આવ્યું

છે કે મૂઠ પ્રતિના કાગળની અને ચવરકીના કાગળની જૂદી જૂદી જાતિનું માન ભાગ્યે જ કોઈ વાચકને રહે કે થવા પામે. વીજી પ્રતિઓમાં હોય છે તેમ આ પ્રતિમાં પણ હસ્તાક્ષરોનું વૈશિષ્ટ્ય છે. પ્રતિ સુંદર હાલતમાં છે અને હસ્તાક્ષરો પણ મોતીના દાણા જેવા શુદ્ધ અને સરસ છે. પાટળ મંડારની આ પ્રતિ છે અને સંપાદનમાં एनो मुख्य आधार लेवामां आव्यो છે कारण के ए घणी ज शुद्ध मालुम पडी છે.

A પ્રતિનો પ્રાન્તભાગ

इति श्री महेश्वरसूरिविरचितं पंचमीमाहात्म्यं समाप्तम् ॥ विक्रमादित्यसंवत्सरात् १००९ वर्षलिखिताऽपत्रीय-पुस्तकात् जेसलमेरुमहादुर्गे संवत् १६५१ वर्षे आषाढ शुक्ल ३ सोमवारे पुण्यनक्षत्रे तपागच्छाधिराजभट्टारक श्री श्री ५ श्री श्री आनंदविमलसूरीश्वर शिष्य पंडित श्री श्री ५ विजयविमलगणिशिष्यशिरोमणिपंडित श्री ६ आनंदविज-यगणिशिष्यबुद्धिविमलेन लिखितमिदं पुस्तकम् । भद्रं भूयात् । श्रीसंघस्य कल्याणमस्तु । श्रीरस्तु ॥ छ ॥

B : — આ તાડપત્રીય પ્રતિ પાટળ સંઘવીના પાડાના મંડારની છે. મંડારના નવા લિસ્ટમાં પ્રતિનો પુસ્તક નંબર ૧૬૩ છે. વડોદરાના મુદ્રિત લિસ્ટમાં આ પ્રતિનો નંબર ૪૦ છે (જુઓ પૃષ્ઠ ૩૩). પ્રતિની હાલત સુંદર છે. પત્ર સંખ્યા ૨૧૪ છે. વચમાં ૧૯૪મું પત્ર નથી. દરેક પત્રના પ્રત્યેક પૃષ્ઠમાં વધારેમાં વધારે ૬ અને ઓછામાં ઓછી ૩ પંક્તિઓ લખેલી છે. લિપિ સુંદર છે; શુદ્ધિ પણ ઉત્તમ પ્રકારની છે. પ્રતિની લંબાઈ, પહોળાઈ ૧૩ ½ x ૨ ½ ઇંચ પ્રમાણે છે. તેનો પ્રાન્ત ભાગ નીચે પ્રમાણે છે : —

संवत् १३१३ वर्षे चैत्र शुदि ८ रवौ महाराजाधिराज श्री वीसलदेव कल्याणविजयराज्ये तन्नियुक्त श्रीनागड-महामाल्ये समस्तव्यापारान् परिपंथयतीत्येवंकाले प्रवर्तमाने प्रह्लादनपुरे -- (तपा?) गच्छे ललितसुंदरगणिन्या-ज्ञानपंचमी पुस्तिका लिखापिता ॥ छ ॥ छ ॥

(નીચેનો ભાગ સી. ડી. દલાલે મૂલ્યની નોંધો નથી લાગતો)

शाखासहस्रमहिते वंशेऽस्मिनो (ज्ञो) सवालसाधूनाम् ।

आसीद् बीरकनामा बालिणिहृदयाधिदैवतं धीमान् ॥ १ ॥

श्रीमानाम्रकुमारो मारतनुः श्री कुमारनामा च ।

जसहृशालिगसंज्ञौ, तत्तनयाः पूर्णचन्द्र इति पञ्च ॥ २ ॥

મગિની વિનયાચારશાલિની ગુણમાલિની । પુણ્યશ્રીરમ્યત્ તેષામિન્દ્રિયાણાં સુધીરિવ ॥ ૩ ॥

લાલી શાલીનવિનયા શ્રીકુમારહૃદીશ્વરી । અસૃત સૂત (જુ)મન્યૂનવપુષં બહુદાભિધમ્ ॥ ૪ ॥

आम्बो धनाम्बसावथजेसलगुणदावसूतविजयमतिः ।

तन्नार्या स्वथ केह्रीं रार्जी च सरस्वतीं ससोमलताम् ॥ ५ ॥

પદ્મશ્રીરિતિ નિશ્ચયચરિતા દુરિતોઞ્જિજ્ઞતા । દ્વિતીયા બહુદાકસ્ય પ્રિયાઽસૃત સુતાનિમાન્ ॥ ૬ ॥

વાહડં ચાહડં ચાન્નદેવસા - (ધુ ?)લસંજ્ઞકૌ । ગાંગદેવં તથા જાલ્લ; તનયાં વિનયાનતામ્ ॥ ૭ ॥

પદ્મશ્રી-લતાં સ્વકાયવયસાં વિજ્ઞાય વાક્યૈર્ગુરોઃ, પુણ્યશ્રીમનિશં સમૃદ્ધિમધિકં નેતું વિસર્પનમતિઃ ।

न ज्ञा[ना]मृतपानतोऽत्यधिकमित्याधाय चित्ते मुहुः, सद्गर्णावलिशालिका लेखितवती यत् पञ्चमीपुस्तकम् ॥ ८ ॥

इदं ललितसुन्दर्यै गणिन्यै गुणशालिनी । सच्चरित्रपवित्रायै, सा ददौ सम्मदोदयात् ॥ ९ ॥

C : — આ તાડપત્રીય પ્રતિ પાટળ સંઘવીના પાડાના મંડારની છે. નવા લિસ્ટમાં આ પોથીનો અનુક્રમાંક ૧૬૩ છે. વડોદરાના મુદ્રિત લિસ્ટમાં આ પ્રતિનો નંબર ૨૯ છે (જુઓ પૃષ્ઠ ૩૦). પ્રતિની હાલત મધ્યમ છે. પત્રસંખ્યા ૨૦૭ છે. અંતના ૨૦૮ મા પત્રની પ્રથમ પૃષ્ઠમાં ગ્રંથનું પૂર્ણ થવું અને વીજી પૃષ્ઠના અર્ધભાગમાં નાના અક્ષરોથી ગ્રંથ લખનાર — લખાવનારની પ્રશસ્તિ લખાયેલી હોવાનું તે જ પત્રના નાના અને જીર્ણ બે ટુકડા ઉપરથી જાણી શકાય છે. જો કે પ્રતિની હાલત જોતાં અન્ય પત્ર પણ અસંદ્ધ રહેવું જોઈએ પણ અન્ય પત્રની દ્વિતીય પૃષ્ઠમાં લખાયેલ પ્રશસ્તિને કોઈ ઉઠાડગીરે દ્વેષને લીધે ઘસી નાશવાથી પત્ર અત્યંત નાણવં. પ્ર૦ 6

પાતલું અને જીર્ણ થઈ ગયું અને પરિણામે અત્યારે ફક્ત બે જ નાના ટુકડા મળે છે. એ નાના ટુકડાની બીજી બાજુ પ્રશસ્તિના ઘસેલા ભાગમાં થોડાક અસ્પષ્ટ અક્ષરો જણાય છે. પ્રતિની લંબાઈ, પહોળાઈ ૧૪ x ૨ ૧/૪ ઈંચ પ્રમાણ છે. પ્રતિની લિપિ જોતાં B પ્રતિ કરતાં આ પ્રતિ લગભગ એક સો વરસ વધુ પ્રાચીન છે તેમ અનુમાન કરી શકાય. આ પ્રતિના પાઠાંતરોમાં પાઠાંતર પછી પ્રતિની સંજ્ઞા C પછી જે સ્થળે સ્વસ્તિકાનું નિશાન કર્યું છે તે પાઠાંતર મૂળ પ્રતિમાં લખાયેલું નહિ પણ પ્રતિના પાઠને ખૂંસીને પાછળથી કરવામાં આવેલું છે તેમ સમજવું.

D:— આ પ્રતિ ભાવનગરથી મેળવવામાં આવી હતી. તેની લંબાઈ, પહોળાઈ ૯.૭ x ૪.૧ ઈંચ છે અને બન્ને બાજુ લખેલા કુલ પંચાવન પૃષ્ઠ છે. બન્ને બાજુ ૯ ઈંચનો નાનો હાંસીઓ રાખવામાં આવેલ છે. બીજી પ્રતિઓની માફક આ પ્રતિમાં પણ હસ્તાક્ષરોની કવિત્ કવિત્ વિલક્ષણતા જોવામાં આવે છે. પ્રતિ ઘણી જ સુંદર હાલતમાં છે અને હસ્તાક્ષરો A પ્રતિની માફક મોતીના ઢાળા જેવા શુદ્ધ અને સુવાચ્ય છે. આ પ્રતિ મને ઘણી જ મોડી મળેલી તેથી તેનો ઉપયોગ જેવો જોઈએ તેવો કરી શકાયો નથી. આ પ્રતિ A પ્રતિને ઘણે મોટે ભાગે અનુસરનારી છે એટલે A પ્રતિના પાઠાંતરોમાં મને જ્યાં સંદિગ્ધતા હતી ત્યાં જ આ પ્રતિનો ઉપયોગ કરી પાઠાંતરોની પસંદગીમાં સંદિગ્ધતા ટાળવા મેં યથાશક્ય યત્ન કરેલો છે.

પાઠાંતરો

પાઠાંતરોની પસંદગીમાં સર્વ પ્રથમ ધ્યાન છંદ ઉપર આપવામાં આવ્યું છે. પાઠાંતર અર્થની દૃષ્ટિએ ગમે-તેટલું બંધ બેસતું હોય પરંતુ તેથી છંદોભંગ થતો હોય તો તેને જતું કરવામાં આવ્યું છે અને પાદનોંધમાં તેને ટાંકી તેની નોંધ લેવામાં આવી છે. પાઠાંતરો વધાજ નોંધવામાં આવ્યા છે. વ્યાકરણ શુદ્ધિને પણ લગભગ એટલું જ પ્રાધાન્ય આપવામાં આવ્યું છે. આ બે દૃષ્ટિઓ જે પાઠાંતર થી સચવાઈ તેને મૂળમાં સ્વીકારવામાં આવ્યું છે અને બીજાને પાદનોંધમાં તે તે પ્રતિની સંજ્ઞા પૂર્વમાં મૂકી જણાવવામાં આવ્યા છે. અર્થદૃષ્ટિને ત્રીજા પ્રકારનું મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું છે. જે પ્રતિના પાઠાંતરથી આ ત્રણેય દૃષ્ટિઓ અવ્યાહત રહી તે પાઠાંતરને, કોઈ પણ પ્રતિ તરફ મોહ રાખ્યા વિના, અપનાવી લીધું છે. બધી પ્રતિઓના પાઠાંતરો અમુક એક પાઠ બાબત સંમત હોય પરંતુ મને પોતાને અર્થમેળ ન લાગ્યો તેવા સ્થળે મેં શંકાચિહ્ન મૂકેલ છે; અથવા પાઠ સૂચવી મેં ત્યાં આવા () કૌંસમાં તે પાઠ મૂક્યો છે. બધી પ્રતિઓના પાઠાંતરોને ધ્યાનમાં લીધા પછી પણ છંદની દૃષ્ટિએ અક્ષર કે અક્ષરો જ્યાં જ્યાં મને ખૂટતાં લાગ્યાં ત્યાં ત્યાં આવા [] કૌંસમાં તે તે અક્ષરો મેં કેવળ સૂચના રૂપે બતાવ્યા છે. કોઈ નવી પ્રતિ મળી આવતાં મારા સૂચિત પાઠો યોગ્ય સિદ્ધ થાય એવી પૂરતી શક્યતા છે. ‘ય’શ્રુતિની વાબતમાં અને ‘ન’ કે ‘ળ’ની વાબતમાં પ્રતિઓના પાઠાંતરોની बहुमति ઉપર ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે. એ બે વાબતોમાં કોઈ એક નિયમ આદ્યત અલ્પચાર કરવામાં આવ્યો હોય એમ નથી.

પ્રાકૃતભાષામાં લખાયેલ જૈન કથા સાહિત્યનો ટૂંક પરિચય

પ્રાકૃત ભાષામાં લખાયેલા જૈન કથા સાહિત્ય વિષે એટલું વધું કહેવામાં આવ્યું છે કે એના વિષે અહિં પુનરુચ્ચારણ કરવું ઉચિત નથી. એ વિષે વિગતવાર, અભ્યાસપૂર્ણ માહિતિ મેળવવા તે વિષયના શોધીન જિજ્ઞાસુઓએ આચાર્ય જિનવિજયજીનો ‘કુવલયમાલા’ નામનો લેખ,^{૧૮} સિંધી જૈન ગ્રંથમાલામાં પ્રસિદ્ધ થયેલ, સ્વસંપાદિત હરિષેણના ‘બૃહત્ કથાકોશ’માંની પ્રો. ડૉ. એ. એન. ઉપાધ્યેયે લખેલ વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના, પ્રો. ડૉ. ઘાટગેનો ‘નૅરટીવ લિટરેચર ઈન જૈન માહારાષ્ટ્રી’ નામનો લેખ,^{૧૯} તેમ જ સ્વર્ગસ્થ મો. દ. દેસાઈ કૃત ‘જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ’, અને છેલ્લે આ બધી માહિતિની પૂર્વ ભૂમિકારૂપ થઈ પડેલ જોહાનીસ હર્ટલનો

^{૧૮} વસંત રજત મહોત્સવ સ્મારક ગ્રંથ-વિ. સં. ૧૯૮૪, પૃ. ૨૫૯-૨૮૪.

^{૧૯} ભાં. ઓ. રી. ઇ. પૂના, એનાલ્સ, વૉ. ૧૬; ભાગ ૧-૨; ૧૯૩૫.

‘નૅરટીવ લિટરેચર ઑફ ધી જૈનાઝ’ શીર્ષક લેખ તથા હરિભદ્ર સૂરિ રચિત ‘સમરાઝ્ચ કહા’નો પ્રો. ડૉ. હર્માન યાકોબીનો ઉપોદ્ઘાત જોઈ જવા ખાસ મલામળ છે. આ વધા લખાણોમાં ઇટલી સામગ્રી ભરી પહેલી છે કે એનો અહિં આ પુનરવતાર કરવો અસ્થાને છે અને અનુપયુક્ત પળ છે. તેથી અહિં એ સાહિત્ય વિષે કેવલ અંગુલિનિર્દેશ કરીને જ સંતોષ પકડ્યો છે. મેં નીચે આપેલ વિગતોનો આધાર પળ ઉપર્યુક્ત સાહિત્ય જ છે.

જૈનોનું કથા સાહિત્ય પ્રમાણમાં મહાકાવ્ય છે. પ્રાકૃત, સંસ્કૃત, અપભ્રંશ અને ગૂજરાતી એમ ચારેય ભાષામાં લખાણ સેકંડો જૈન કથા ગ્રંથો આજે મઝી આવેલ છે. એમાંના ઘણા ધરા ગ્રંથો વિક્રમીય દસમી સદી પછી બનેલા છે. વિક્રમીય પ્રથમ સહસ્ત્રાબ્દિમાં રચાયેલા ગ્રંથોની સંખ્યા દસથી વધારે નથી પળ ઓછી હશે.

જૈન કથા સાહિત્યના મૂલ ‘જ્ઞાતાધર્મકથા’ નામના છઠ્ઠા જૈન અંગમાં મઝી આવે છે. જૈન કથા-ગ્રંથોમાં વહુ પ્રાચીન ગ્રંથ હોય તો તે ‘વસુદેવહિંડી’ છે. આથી પળ જૂનું ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યના ગુરુ ભદ્રવાહુરચિત ‘વસુદેવ ચરિત’ છે. પરંતુ અત્યારે એ ઉપલબ્ધ નથી. ‘વસુદેવહિંડી’ પછી વિમલ સૂરિ રચિત ‘પડમચરિય’ આવે છે. આ સૂરિએ ‘હરિવંસ ચરિય’ લખ્યું હોવાનો પળ ઉલ્લેખ છે જો કે એ અત્યારે ઉપલબ્ધ નથી. ઇતિ-હાસિક અને કાલ્પનિક વસ્તુઓના મિશ્રણવાળા ‘વાસવદત્તા’, ‘સુમનોત્તરા’, ‘ઊર્વશી’, ‘મૈમરથી’, અને ‘નરવાહન દત્ત’ જેવા અનેક શૃંગારરસપ્રધાન લૌકિક કથા ગ્રંથો રચાયા.

શૃંગારરસથી છલવલતી અને વર્ણનોથી ભરપૂર કથાઓમાં પાદલિપ્ત સૂરિની ‘તરંગવતી કથા’ સર્વ પ્રથમ છે. જો કે અફસોસની વાત તો એ છે કે એ કથારત્ન હજુ સુધી ક્યાંય કોઈને મળ્યું નથી ઇટલે આપળે તો અનિશ્ચિતસમયી આચાર્ય વીરભટ્ટ કે વીરભદ્ર શિષ્ય ગણિ નેમિચંદ્રરચિત તેના ‘સંક્ષિપ્ત સાર’થી જ મૂલકથાનો રસાસ્વાદ કરવાનો રહ્યો. ‘તરંગવતી’ને કુવલયમાલાકારે સંકીર્ણકથામાં ધવાવી છે.

પાદલિપ્તસૂરિએ સર્જેલી આ નવીન કથાસૃષ્ટિમાં પાછલ્લથી ધીમી પળ સંગીન ભરતી થઈ. ફલસ્વરૂપે ‘મલયવતી’, ‘નરવાહન દત્ત’, ‘મગધસેના’, ‘વંધુમતી’, અને ‘સુલોચના’ નામક સુંદર કથાઓ રચાઈ. કમનસીબે એ વધી કથાઓ કાલદોષે કે વીજા કોઈ કારણે લુપ્ત થઈ ગઈ અને એમના નામો સિવાય આપળે એમના વિષે કશું જાળતા નથી.

‘વસુદેવચરિય’, ‘પડમચરિય’, અને ‘હરિવંસ ચરિયા’દિ પુરાણ પદ્ધતિના ચરિત્ર ગ્રંથોને કથા વર્ગમાં ન ગળીએ તો, તે પછી ‘ધમ્મિલ્લહિંડી’ અને તેની સાથે જોડાણ ‘વસુદેવહિંડી’ નામનો કથા ગ્રંથ આવે છે. એ આઠમા સૈકા પહેલાનો છે. તેના પછી હરિભદ્રસૂરિની ‘સમરાઝ્ચ કહા’ આવે છે. આ કથા કવિની કવિત્વ-શક્તિની સાક્ષાત્ પ્રતિમા છે ઇટલું કહેવું વસ થશે. આચાર્ય હેમચંદ્ર આ કથાને સકલકથાની કોટિમાં મૂકે છે. અત્રે એ પળ જળાવવું જોઈએ કે એમનું રચાયેલું ‘ધૂર્તાહ્યાન’ પળ હવે તો પ્રસિદ્ધ થઈ ગયેલ છે.^{૧૦૦} આ પછી ડઘોતન સૂરિની ‘કુવલયમાલા’ આવે છે. આ કથા ચંપૂના ઢંગની છે. રચનાશૈલિ ‘કાદંબરી’ કે ‘દમયંતી કથા’ જેવી છે. કાવ્યચમત્કૃતિ ઉત્તમ અને ભાષા મનોરમ છે. વિનોદમાં કથા લેખકે એમાં પૈશાચી અને અપભ્રંશ ભાષામાં પળ વર્ણનો આપ્યા છે. આ કથાની ઉપયોગિતા ઇતિહાસિક દૃષ્ટિએ પળ ધાસ મહત્ત્વની છે. એની પછી શીલાંકનું ‘મહાપુરુષ ચરિત’, વિજયસિંહ સૂરિ રચિત ‘ભુવનસુંદરી કથા’, કોઈ અજ્ઞાતનામા લેખકનું ‘કાલકાચાર્ય કથાનક’ અને ધનેશ્વરનું ‘સુરસુંદરી ચરિય’ આવે છે. એ પછી મહેશ્વર સૂરિ રચિત આપળો આ પ્રસ્તુત પર્વકથાનો ગ્રંથ આવે છે. ત્યાર વાદ કથાસાહિત્ય ઘણા મોટા પ્રમાણમાં જૈન લેખકોએ લખ્યું છે; પરંતુ એ વિષે અહિં લખવું અનાવશ્યક છે અને અપ્રસ્તુત છે ઇટલે છોડી દીધું છે.

જૈન કથા સાહિત્યના આ વિહંગાવલોકન પછી ઇટલું કહેવું જરૂરી છે કે જૈન કથાલેખકોનું મૂળ ધ્યેય એક જ હતું અને તે આધ્યાત્મિક કલ્યાણ. ગમે તે જૈન કથા લ્યો. આ ધ્યેય તેમાં સ્પષ્ટપણે પ્રતિબિંબિત થયેલું દેખાશે. કથા દેહ ગમે તે હોય અને ગમે તેવો હોય પરંતુ ધર્માધર્મનું, પુણ્ય-પાપનું ફળ બતાવવાનો આશય અને કર્મના અચળ સિદ્ધાંતની સ્થાપના માટેની જૈન કથા લેખકની તાલાવેલી — આ બે મુખ્ય સિદ્ધાંતો કથાનો આત્મા છે. સામાન્ય લોકવાર્તાઓને પણ જૈન કથાકારોએ પોતાના અવનવા રંગે રંગી છે અને એના ઉપર પોતાના ધ્યેયની મહોર મારી છે. સામાન્ય લોકવાર્તાના સંબંધમાં પણ આ ધ્યેય ઉગ્રપણે સિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે તો પછી ખાસ વિશિષ્ટ વસ્તુનો આધાર લઈ, જૈન ધર્મના મૂળ તત્ત્વોને પ્રતિબોધવાના એક માત્ર હેતુને ધ્યાતર રચવામાં આવેલી કથા વિષે તો કહેવાનું જ શું ? ટુંકામાં, આ મહોરની વિશિષ્ટતા એવી કથા-ઓમાં ઊડીને આંખે ચોંટે એ સ્વાભાવિક જ છે. મહેશ્વર સૂરિનો પ્રસ્તુત ગ્રંથ આ હરોળમાં આવે છે. એની મુખ્ય નેમ એહિક અને પારલૌકિક સુખની પ્રાપ્તિ કરાવી આપવાની છે અને તે જ્ઞાન પંચમી જેવા પુણ્ય દિવસે જૈન ધર્મના આરાધન દ્વારા. કથાનો પ્રતિપાદ્ય વિષય આ છે; વીજી વધી વાંચતો આનુષંગિક છે.

છંદ, ભાષા અને કવિત્વ

સમગ્ર ગ્રંથમાં એક જ છંદ વાપરવામાં આવેલ છે અને તે છે ગાથા. ભાષા માહારાષ્ટ્રી પ્રાકૃત છે. એના ઉપર કવિત્વ અર્ધમાગધીની તો કવિત્વ અપભ્રંશની અસર પડેલી છે. દેશી શબ્દોનો પ્રયોગ લેખકે કરેલ છે. જેવાં કે:—કોહ, યુંચુવ, ફેક્કાર, ક્ત્ય, ચેહુ, ઘઘર, ઘલ, ચુક્ક, ચુછી, છહુ, છુટ્ટ, છોહ, છોહ, જાહ, હોહ, તુહ, તોહ, ધાહી, નિચ્છોલ, પુક્કાર, પોહલ, ફેહ, ફિહ, અને મોક્કલ વગેરે વગેરે. લેખકની શૈલિ ઘણી જ હૃદયંગમ, સરલ, અને પ્રાસાદિક છે. એનું મુખ્ય લક્ષણ અનાયાસ છે. શબ્દ પ્રવાહ સીધે સીધો, અસ્ખલિતપણે લેખકના હૃદયમાંથી જાણે કે ન વહેતો હોય એમ લાગે છે. અર્થ પકડી પાડવામાં મુસીબતનો અનુભવ જરાય કરવો પડતો નથી. શબ્દાહંસર ક્યાંય નથી જણાતો. શૈલિ કોઈ પણ સ્થળે યજ્ઞચક્રી નથી જણાતી. હૃદયંગમતા, પ્રાસાદિકતા, સરલતા, સુબોધતા, વગેરે વગેરે લેખકની શૈલિના ગુણો છે. શ્લેષનો ઉપયોગ લેખકે સ્થળે સ્થળે સફળતાથી કર્યો છે. કાવ્યચમત્કૃતિ લેખકને સિદ્ધ હતી. તેના નમૂના માટે જુઓ ખાસ કરીને પ્રથમ કથાનકની ૪૧૯મી, ૪૮૮થી ૪૯૨મી, આઠમા કથાનકની ૧૨૦મી અને દસમા કથાનકની ૨૯૭-૨૯૮મી ગાથાઓ.

આભાર દર્શન

આ ગ્રંથના સંપાદનમાં મારા વિદ્યાગુરુ ભારતીય વિદ્યાભવનના ઑન. ડિરેક્ટર આચાર્યશ્રી જિનવિજયજીએ મને પ્રતિઓ મેલ્લી આપીને, જે ગાથાઓનો અર્થ મને વેસતો નો'તો તે સમજાવીને, સંપાદનની આંટી-ધુંટીના ઉકેલમાં યથોચિત મદદ આપીને, તેમજ પ્રસ્તાવનાની માહિતિ મેલ્લવામાં ઉપયોગી થાય એવું સાહિત્ય સૂચવી અને મેલ્લી આપીને મને જે અમર્યાદ સહાય આપી છે તે માટે હું તેમનો પરમ ઋણી છું.

ભારતીય વિદ્યા ભવન
સુંવઈ
માઘ પૂર્ણિમા, સં. ૨૦૦૪

અમૃતલાલ સવચંદ ગોપાળી.

सिरीमहेसरसूरिविरइयाओ

नाणपंचमीकहाओ ।

॥

॥ ॐ नमो वीतरागाय^१ ॥

पंचेदियनिरवेक्खं पंचनमोक्कारहेउयं तह य । पंचमगइसाहणयं पंचमनाणं नमंसेउं ॥ १
 दुविहाए^३ पंचमीए कालं पुरिसं विहाण-गहणं च । उज्जवणं फलभावं गाहाहिं अ हे स रो भणइ ॥ २
 सकयकव्वस्सत्थं जेण न जाणंति^४ मंदबुद्धीया । सव्वाण वि सुहवोहं तेण इमं^५ पाइयं रइयं ॥ ३
 गूढत्थदेसिरहियं सुललियवच्चेहिं^६ गंधियं रम्मं । पाइयकव्वं लोए कस्स न हिययं सुहावेइ ? ॥ ४
 परउवयाररणं^७ भासा सा होइ एत्थ भणियव्वा । जायइ जीए^८ विवोहो सव्वाण वि बालमाइणं ॥ ५
 पंचवरिसेहिं जेडा पंचहिं मासेहिं लहुइया होइ । एवइयकालमाणा होइ अखंडा य^९ कायव्वा ॥ ६
 जइ कह वि असामत्थं होइ सरीरस्स दिव्वजोएणं^{१०} । ता उत्तरकालं पि हु पूरिजा असढभावो^{११} उ ॥ ७
 खलिओ वि जहा सुहडो पुणरवि बलिऊण पावइ जसोहं । तह नियमं पूरितो^{१२} जीवो सुहभायणं होइ ॥ ८
 एगंतेणं जेणं चउत्थवयपालणं दढं भणियं । तेण जहासत्तीए सेसं खलु होइ कायव्वं ॥ ९
 जइ होजा^{१३} असमत्थो काऊणं जेडपंचमिं को वि^{१४} । सो इयरिं पि करेजा तीए वि फलं जओ^{१५} तुलं ॥ १०
 लहुइए^{१६} वि किरियाए सोक्खं खलु होइ असढभावस्स । विसमविसेणं^{१७} मरंतं किन्नवि रक्खेइ अमयंसो ? ॥ ११
 कितीए^{१८} मच्छरेण^{१९} यं पूयनिमित्तं च चित्तपीडाए । उग्गं पि तवं चिन्नं दोग्गइगमणं पसाहेइ^{२०} ॥ १२
 पुरिसो वा इत्थी वा नाऊणं निययदेहसामत्थं । संमत्त-नाणकलिओ माणा^{२१} विवज्जिओ धीरो ॥ १३
 गंतूण जिणिंदघरं काऊणं तस्स विविहपूयं च । ठविऊण पोत्थयवरं सुहतंदुलसत्थियं कुजा ॥ १४
 घयपरिपुञ्जं^{२२} काउं पंचहिं वट्ठीहिं दीवयं तह य । फल-पुप्फ-वत्थ-गंधाइएहिं परिपूयणं करिय ॥ १५
 लहुइए^{२३} पंचमीए गहण-विहाणं इमं तु^{२४} विन्नेयं । एयं चिय पंचगुणं इयरीए होइ कायव्वं ॥ १६
 ततो गुरूण पुरओ गहिऊणं पंचमीए उववासं । सुद्धे पक्खम्मि सुहे सव्वाण वि कम्ममासाणं ॥ १७
 मग्गसिरे तह माहे फग्गुण-वइसाह-जेड-आसाढा । एए कंमियमासा सेसा य अकम्मिया मासा ॥ १८
 उववासो य अकम्मो अहव करेजा उ थोवमणवज्जं । ण्हाणं खरस्स इयरह छारेणं^{२५} य लोइणं जाण ॥ १९
 अह पुन्नाए^{२६} ताए नियविहवं भाविऊण हियएणं । हीणो-त्तम-मज्झिमयं उज्जवणं^{२७} होइ कायव्वं ॥ २०
 पंचण्हं पोत्थाणं^{२८} काऊण लिहावणं च सत्तीए । पच्छा जिणवरविंवे^{२९} ण्हवणाईयं^{३०} सुहं काउं ॥ २१
 ठविऊण पोत्थयाइं काऊण विलेवणं च वच्चेहिं । कयपुप्फाइविहाणो देइ बलिं पंच पंचेहिं ॥ २२

१ B जिनाय । २ A पंचिदियं । ३ B दुविहाय । ४ C याणंति । ५ A अयं । ६ A वयणेहिं ।
 ७ A ढ्ढाणं । ८ C जीव । ९ B उ । १० B जोएण । ११ B भावा । १२ B पूरितो । १३ B होजउ ।
 १४ A कोइ । १५ C जतो । १६ B लहुइए । १७ B विसयंसेण; C विसअविसेण । १८ B कितीय ।
 १९ B व । २० A पयासेइ । २१ C माणादिं । २२ A पडिपुञ्जं । २३ A लहुइय । २४ A तु ।
 २५ A छारेणं । २६ B पुण्णाए । २७ B उज्जमणं । २८ B पंचण्ह पोत्थयाणं । २९ B भवणे । ३० C इ वरं ।

अह पंचहिं हारेहिं^१ पंचहिं रयणेहिं तह विभूसेउं^३ । संघस्स कुणइ पूयं^४ जहसत्तीए महासत्तो ॥ २३
 संघो महाणुभावो नाणाइतियस्स जेण आहारो । पूइज्जंते तम्मि उ नाणाई पूइयं होइ ॥ २४
 तह उवयारपरो वि हु संघो जीवस्स होइ भवस्स । वच्छलं अणुसद्धिं उववूहणमाइ कुणमाणो ॥ २५
 अन्नं च तियसनमिओ केवललच्छीइ^५ संजुओ विमलो । तित्थयरो^६ वि हु भयवं आईए वंदए संघं ॥ २६
 तम्हा सइ सामत्थे संघं पूएह सव्वकज्जेसु । पाविह तओ^७ उ मोक्खं^८ भोत्तूणं विसयसोक्खाइं ॥ २७
 सोहग्गं कुलजम्मो वाहिविमोक्खो^९ पिण्ण संजोगो ।
 बंधण-मुयणं विहवो^{१०} कर-चरण-च्छीण तहभावो ॥ २८
 दीवंतरम्मि सोक्खं विम्हयहेउं^{१०} समत्थलोयाण^{११} ।
 मणुय-सुरा-सुरसोक्खं फलं च तीसे तओ मोक्खो ॥ - दार गा हा^{१२} ॥ २९
 एए य जहा जाया जेसिं^{१३} जीवाण तीए^{१४} करणेण । तं तह भणिमो अहयं नियमइविहवाणुसारेण^{१५} ॥ ३०
 जयसेण नंद भदा वीरो कमला गुणाणुराओ य ।
 विमलो धरणो देवी भविस्सदत्तो य दाराइं ॥ ३१
 एएसु अंतरत्था अन्ने वि हु इत्थि-पुरिस नायवा । पंचमिफलं विचित्तं बहुभेयं पावियं जेहिं ॥ ३२

१. जयसेणकहा ।

जयसेणकहा पढमा अक्खिज्जइ पुव्वजम्मपरिकलिया ।
 सोहग्गदारविसया भवियजणाणुगहडाए ॥ ३३
 इत्थेव^{१७} भरहवासे दाहिणदेसम्मि जलहितीराए । खलचित्तं व दुगेज्जो रम्मो तह सुयणचेट्ट^{१८} ॥ ३४
 संसारो व विसालो संकर इव गणसएहिं संजुत्तो । धणउ व दविणभरिओ कुच्छियराया व बहुभंडो ॥ ३५
 सिंघलदीवो रम्मो तत्थे य राया नराहिवो नामं^{१९} । तस्स य निवतणयाणं होइ सयं महिलियाणं च ॥ ३६
 ताण य मज्जे एगा ईसा-कामेहिं^{२०} पीडिया पावा । नामेण इंदुमइयां^{२१} एवं^{२२} हियण्ण चितेइ ॥ ३७
 तिण्हं मासाणं^{२३} नवाहियाणं मह एत्थ पाडियां^{२४} होइ । तत्थ य सोक्खं तुच्छं^{२५} गलतालुयं^{२६} नायओ विरसं ॥ ३८
 वरि^{२७} हलिओ वि हु भत्ता अनन्नभजो गुणेहिं रहिओ वि । मा सगुणो बहुभजो जइ राया चक्कवट्ठी^{२८} वि ॥ ३९
 वरि गन्धम्मि विलीणा वरि जाया कंत-पुत्तपरिहीणा । मा ससवत्ता महिला हविज जम्मे वि जम्मे वि ॥ ४०
 जइ वि हु भत्ता सरिसो होइ कलत्तेसु सव्वकज्जेसु । तह वि हु ताण मणेसु अत्ताणे^{२९} थोवपरिहावो^{३०} ॥ ४१
 संकर-हरि-वंभाणं^{३१} गउरी-लच्छी जहेव वंभाणी । तह जइ पइणो इडा तो महिली^{३२} इयरहा छेली ॥ ४२
 पावेणं^{३३} सवत्तिज्जणो दुडा सासू-नणंदमाइया^{३४} । धम्मेण य निक्कटो^{३५} घरवासो होइ महिलाणं ॥ ४३
 धण्णा ता महिलाओ जाण न जोएइ^{३६} को विखोज्जाइं^{३७} । सासू(सु)नणंदुं^{३८} सवत्ती^{३९} ससुरो जिडो य दियरो य^{४०} ४४
 जेण तहिं विलसिज्जइ निच्चं इत्थीहिं निययइच्छाए । इयरह वरि वणवासो मा घरवासो जहा पासो ॥ ४५

1 C पंचहि वण्णेहिं । 2 A दूसेट्टं । 3 A C जयं । 4 B °लच्छीए; C °लच्छीय । 5 A तित्थयरो ।
 6 A तंह । 7 A मोक्खो । 8 A °विमुक्खो । 9 B विभवो । 10 A °जणणं । 11 B °लोयाणं ।
 12 C दारं; B none of the two is found. 13 A तेसिं । 14 A तीइ । 15 B °सारेणं । 16 A °कम्मं । 17 C एत्थेव । 18 A सुयणचित्ठं व्व । 19 B नामं । 20 A °कामेण । 21 A नामेणं
 इंदुमइ । 22 A एयं । 23 C मासाणं । 24 B पवाहियाणं; C साहियाणं । 25 A पीडिया । 26 A तोच्छं ।
 27 A °तालुयं । 28 A विर । 29 A चक्कवट्ठी । 30 B अत्ताणं । 31 C °परिभावो ।
 32 A °वम्हाणं । 33 B महिली । 34 B C पावेण य । 35 B C सवइ । 36 B C °माइओ ।
 37 A नव्वुटो । 38 A चाएइ; B चाहेइ । 39 A C खोज्जाइं । 40 C न is missing in this Ms. 41 A सव is missing in this Ms. 42 A वा ।

निहंदो^१ घरवासो सगो पोढाण होइ महिलाण । इयरो नरगो^२ भणिओ सत्थेसु यं कप्पिया^३ दो वि ॥ ४६
 इय चितिय ताए^४ तहाँ दाऊण धणं करावियं किं पि । जह नामं पि न गिन्हइ^५ राया खलुं अन्नजुवईणं ॥ ४७
 अणुदियहं भुंजंती नाणारूवाइँ विसय^६सोक्खाइं । न^७ वि सा पावइ तिंति अग्गी इव इंधणभरेहिं ॥ ४८
 अवणेइ पुव्वदिन्नं नवं^८ पयच्छेइ तं पि थोवं तु । अंकण-मुंडणमाइँ^९ पइदियहं^{१०} कुणइ लोयाणं ॥ ४९
 अत्ताणं मज्जंती सव्वाण वि उत्तमं च हियएण । हीलइ^{११} सव्वं पि जणं अट्ठमयट्ठाणपरिकलिया ॥ ५०
 इक्को वि मओ धरिओ सोहं नासेइ जह वं^{१२} चंदस्स । जो पुण धरेइ^{१३} अट्ठ वि दूरे^{१४} चिय तस्स सोहाउ ॥ ५१
 बहुहा खिजई^{१५} समओ जइ वि हु सरेण संगमं कुणइ । चंदो व महाँपुरिसो तम्हा मयवज्जणं कुणह ॥ ५२
 समओ दोसासंगी समओ वंक्तणेण संजुत्तो । समओ जडयावासो जह चंदो एत्थं लोयम्मि^{१६} ॥ ५३
 एवंविहमयकलिया धम्मक्खरं^{१७}जिया महापावा । नरयदुहं तिरियदुहं मरिजणं पाविया सा उ ॥ ५४
 एत्थेव^{१८} मणुयलोए पुक्खरदीवस्स पुव्वं^{१९}भायम्मि । खेत्तम्मि भरहनामे बहुजणवयं^{२०}सेविए रम्मे ॥ ५५
 आयारो व दुलंघो पायारो सुयणरक्खिओ^{२१} जत्थ । परिहाणं पिव परिहा परवसणावायरक्खणिया ॥ ५६
 चत्तारिउ पउलीओ^{२२} णीइमग्ग व जीइ^{२३} गहिरा^{२४}ओ । सुयणमं^{२५}णो इव सरलो वित्थिन्नो हट्ठमग्गो वि ॥ ५७
 वेले व^{२६} रयणपुत्ता जत्थ य^{२७} दीसंति विवणिपंतीओ । णरवइणो^{२८} इव रम्मा बहुभूमा भवणं^{२९}संघाया ॥ ५८
 सा इंदउरिसं^{३०}माणा विबुहाहिवसंघसेविया निच्चं । नयणमनाणंदयरी^{३१} नयरी पउमावई नाम ॥ ५९
 तत्थ य वणिओ^{३२} इ^{३३}ओ कुलचंदो नाम गुणगणावासो । तस्स य रम्मा^{३४} भज्जा सुंदरि नांमि ति विक्खाया ॥ ६०
 अन्नो^{३५} अणुराओ पइदियहं^{३६} वड्डिओ तहा ताण । जह तुच्छे वि विओए दुक्खं नरओवमं^{३७} होइ ॥ ६१
 इंदुमईए जीवो विवरं लहिऊण कम्मचक्कस्स । दोहग्गकम्मसेसे सुंदरिगव्भम्मि उववन्नो ॥ ६२
 जह जह वड्डइ गव्भो तह तह सुंदरिमणम्मि संतावो । अणुकूलो वि दुहाइं देइ चिय कम्मदोसेणं ॥ ६३
 दुद्धं^{३८} गव्भो तूरं^{३९} घुसिणं जणवंचणं^{४०} च पिसुणत्तं । जाईए^{४१} पच्चएणं इट्ठाइँ हवंति जुवईणं ॥ ६४
 अह अन्नया कयाई कुलचंदो गव्भदोसगयनेहो । सुंदरिमकयवियारं^{४२} गेहाओ ज्जत्ति णीणेइ^{४३} ॥ ६५
 अह सुंदरी मणेणं चितइ अइतिकखदुक्खसंतत्ता । अइवच्छलो वि नाहो कह जाओ सुट्ठु निन्नेहो ? ॥ ६६
 किंचूणो वि हु पणओ दुक्खं अइदारुणं मणे देइ । जो पुण मूलच्छिन्नो^{४४} मरणं^{४५} चिय कुणइ जुवईणं ॥ ६७
 वरि मां जाओ^{४६} नेहो होऊणं मां पुणो दढं नट्ठो । अइंसणं पि सेयं लोयणं^{४७}रिउणो निहाणस्स ॥ ६८
 अवराहेण विरत्तो दुक्खं न वि देइ वल्लहो जइ वि । अवराहेण विणा पुण जीयं^{४८} सो निच्चलं^{४९} लेइ ॥ ६९

- 1 A निच्चित्तो । 2 B नरओ । 3 B प । 4 A कप्पिपा । 5 A ताय । 6 C तहिं । 7 B नेणहइ । 8 A it is not found in this Ms. 9 A अण्णाण । 10 A विविहं । 11 C न य सा । 12 B C न वि य । 13 C माइँ । 14 A पयहिअहं । 15 A हिलइ स । 16 B C य । 17 A धारइ । 18 B C दूरं । 19 A C खिज्जइ । 20 B कलां । 21 B इत्थ । 22 A लोयम्मि । 23 A धम्मं कुरु । 24 B इत्थेव । 25 B मज्झं । 26 B C बहुजणआं । 27 B सुयणुरक्खिओ; C सुहपरिठ्ठिओ । 28 A पचलीओ । 29 B C जस्स । 30 A गुहिराओ । 31 A ञ्जणो । 32 B व्व । 33 A व । 34 A B निववइणो । 35 A भवयं । 36 B इंदपुरिं । 37 A C णंदरी । 38 A इवभी । 39 A कुलचंदो; C कुलचंतो । 40 A C भज्जा । 41 A सुंदरि । 42 C नामत्ति । 43 B अन्नोन्नं । 44 A पवदियहं; B पयदियहं । 45 A अइदोस्सहं । 46 A बुट्ठं; C दुट्ठं । 47 A C गव्भोत्तरं; B गव्भोस्सं । 48 A वत्तणं; B C कत्तणं । 49 B C जाईय । 50 A वराहं । 51 B नीणाए । 52 C मूलुच्छिन्नो । 53 A तरणं । 54 A it is not to be found in this Ms. 55 A अज्जाओ । 56 B C जो । 57 A लोयं । 58 B जीवं । 59 B C निच्चलं ।

मणवलहौ विरत्तो^१ विणावरोहेण कम्मदोसाओ । सरिओ सरिओ दुम्मइ अंगाइं नट्सल्लो व ॥ ७०
 धन्ना ता महिलाओ जाणं पुरिसेसुं कित्तिमो नेहो । पाएण जओ पुरिसा महुयरसरिसा सहावेणं ॥ ७१
 एक्कवसिओ सिनेहो^२ रंडत्तं कन्नयाण बाहुलं । दालिदं च विओगो एयं नरयं महाघोरं ॥ ७२
 निक्कित्तिमो न नेहो एयं लोयस्स सच्चयं वयणं । अन्नहं पिययमं विरहे कह जीयं धारिमो अहयं ? ॥ ७३
 धी संसारसहावो जो किर निमिसं^३ पि मुंचएणेयं^४ । तव्विरहेण वि पिच्छह जीविज्जइ दड्डलोएण ॥ ७४
 नेहो बंधणमूलं^५ नेहो लज्जाइनासओ पावो । नेहो दोग्गईमूलं पइदियहं^६ दुक्खओ नेहो ॥ ७५
 धन्ना ते वरमुणिणो मूलं नेहस्स जेहिं परिच्छिन्नं । धन्नाण वि ते धण्णा वालं चिय जे तवं पत्ता ॥ ७६
 अन्नायरसेहिं जओ निव्वाहिज्जइ तवं सुहेणेव । भुत्तविसयाण चित्तं सरेज्ज ता इंदियं कयाइं ॥ ७७
 ता मज्झ वि आजम्मं नियमो नियमेण पुरिससंगस्स । दिट्ठो सो मालवओ मंडा वि हु भक्खिया तत्थ ॥ ७८
 एवंविहम्मि कज्जे किं जुत्तं मज्झ एत्थ काउं जे । अहवा पिउघरगमणं मोत्तून न जुज्जए अन्नं ॥ ७९
 जइ वि हु पइमुक्काणं पियाइगेहेसु आयरो नत्थि । तह वि हु^{१४} तं चिय सरणं जह भूमी मंचपडियस्स ॥ ८०
 इयं चित्तिऊण हियए चलिया सा मत्तवारणगई^{१५} । एगागिणी वि^{१६} विमणा समुहा सा जणयनयरीए ॥ ८१
 सुकुमाल गम्भवइया भीरू एगागिणी दुहं मग्गे^{१७} । अहवा धा(धी)रयं वसया मुच्छं^{१८} लोयाण विन्नेया ॥ ८२
 कइवयं दिणेहिं तो^{१९} सा तं नयरिं पाविऊण उज्जाणे^{२०} । उवविट्ठां मुच्छगया पुणरवि सयमेव संबुद्धा ॥ ८३
 अह चित्तिं च तीए^{२१} कह हं पविसंमि नयरिमं ज्जम्मि ? । एगागिणी उं जम्हा अवलं^{२२} लोयाण निंदणिया ॥ ८४
 देहलिलंघणएण वि जां इत्थी कह वि एगिया जायां । तं^{२३} पि^{२४} हु निंदइ लोगो किं पुण देसंतर गयाए^{२५} ? ॥ ८५
 नवजुवईण वईणं वालाण य एगयाणं नियमेण । निदोसाण वि दोसा संभावज्जंति लोएहिं^{२६} ॥ ८६
 एगागी दूराओ संपत्तो^{२७} सुट्ठु तोसओ पुरिसो । महिला अइदुक्खयरा तेणं चिय निंदिया इत्थी ॥ ८७
 उप्पण्णाए सोगो वड्ढंतीए य वड्ढए चिंता । परिणीयाए उदन्तो^{२८} जुवइपिया दुक्खिओ निच्चं ॥ ८८
 जइ पुण रंडा अइदूहवां य जाएज्जं कम्मदोसेण । ता पिउमाईण दहं जावजीवं मणे^{२९} सल्लं^{३०} ॥ ८९
 तीं वरि मा संभूया अहवा गम्भम्मि चेव परिखीणा । अप्प-पराणं^{३१} दुहया कन्ना कइया वि मा होज्जं^{३२} ॥ ९०
 एवं ठियंमि कजे^{३३} मरणं चिय मज्झ होइ सेयं तु । इयरह लोयावाओ आजम्मं दूसहो^{३४} नियमा ॥ ९१
 अब्भक्खाणमकज्जं कज्जविणासो रिणं च गुणनिंदा । पच्चुवयाराकरणं दूमंति हु माणविहवाणं^{३५} ॥ ९२
 अह सा खुहा-तिसाहिं^{३६} अभिभूयां उट्ठिऊणं किच्छेण^{३७} । जलं-फलगवेसणत्थं उज्जाणे^{३८} हिंडए सणियं ॥ ९३
 तिकखेहिं दुक्खेहिं अभिभूयाणं च दड्डजीवाणं । भुक्खा-तिस-निदाओ हवंति नियमेण संसारे ॥ ९४

१ B निरत्तो । २ A पुरिसेहिं । ३ A B वि नेहो । ४ B अह । ५ B पिययमस्स । ६ A C निमसं । ७ A C मुच्चए । ८ C नेव । ९ B C मउलं । १० A दुग्गइ । ११ A पयदियहं; C पइदुसुहं । १२ A वालो । १३ B C इंचियकयाइं । १४ C य । १५ B ति; C ते । १६ A इह । १७ A गईएण । १८ C व्व । १९ A से । २० A णायउं प । २१ A D मग्गं । २२ B पारयं । २३ B मोच्छा । २४ A कइवइ; B कयवय । २५ A ता । २६ A उज्जाणं । २७ A उवविज्जा । २८ A ताहे; C ताए । २९ C पइसामि । ३० B नइरिं । ३१ C य । ३२ A महिला । ३३ C जइ । ३४ B जाइ । ३५ B तह । ३६ A वि । ३७ A गयाणं । ३८ B C निवं । ३९ A एगागण । ४० A लोमेहिं । ४१ A संपत्ता । ४२ A दंडो । ४३ A B अह । ४४ A D दुहवत्ति; B D दुहवत्ति । ४५ A C जाएज्जा । ४६ A मणो । ४७ B सल्लो । ४८ B तो । ४९ A पराण य । ५० B होजा । ५१ A कप्पे । ५२ A दुस्सहो । ५३ B विभवाणं; C विहवाणं । ५४ C तिसाखुहाहिं । ५५ B अहिभूया; C अभिभूया । ५६ B उत्थिऊण । ५७ A किच्छेण । ५८ A जण्णं । ५९ A B उज्जाणं ।

ता पिच्छइ सां सरसिं विमलजलं पउमलोयणसणाहं । जणणिं पिव जंपंतिं तडठियतरुविहगरुएहिं^१ ॥ ९५
 मजेउं उत्तिन्ना कुसुमेहिं अच्चिऊण थंडिलं । पच्छा फलाई भुंजइ दाऊणं जलयराईणं ॥ ९६
 जम्मंतरम्मि दिच्चं भुंजिजइ इत्थं जेण जीवेहिं । तेणं चिय दाऊणं भुंजंति सया वि जाणंतां ॥ ९७
 जा वीसमेइ सत्था कयलीहरयम्मि सुहु रम्मम्मि । ताव य वियलियतेओ अत्थगिरिं पाविओ सूरु ॥ ९८
 पोक्कारइ व भीओ उदकरो दिणयरो वि सदेहिं । अहवा वसणावडिओ सूरु वि हु कायरो होइ ॥ ९९
 अत्थंगयम्मि सूरु तिमिरं दडूण सुंदरी भीया । अहवा मलिणंस्सुदये सभयं^८ चिय निम्मलं होइ ॥ १००
 अंगीकए वि मरणे मरणभयं तह वि होइ जीवस्स । कडुओसहस्स पाणं^९ कडुयं चिय नियमओ^{१०} जेण ॥ १
 सुमरेवि^{११} इड्ढेदेवं वयणं वत्थेण झंपियं^{१२} दीणा । संकोइयंगुवंगो^{१३} सयणिजे संठिया सुयणुं ॥ २
 फेक्कारंति^{१४} सिवाओ वग्घा गुंजंति खुंखुवइ दीवो^{१५} । घूधू करेइ घूओ^{१६} सूसू वायंति वाउलिओ ॥ ३
 इत्थंतरम्मि सहसा पुव्वदिसा सुहुनिम्मला जाया । गहवइकरेहिं छुत्तां होइ चिय इत्थि सवियासा ॥ ४

अमयमओ वि हु समओ बहुआसपरिडिओ वि नीरासो ।

रयणिंयरो वि हु निरओ अहकमसो उग्गओ चंदो ॥

सा वि हु तं दडूणं अप्पाणं^{२१} जीविय त्ति मन्नेइ । अमयमयदंसणेणं जीविजइ एत्थं को दोसो ? ॥ ५
 मुक्के यं^{२३} अइंभयम्मी निद्दा सा लहइ नीसंहसरीरा । चिंतावरणं जम्हा निद्दा दूरेण नासेइ ॥ ७
 निद्दा भुक्खा तुट्ठी सत्थं धम्मो य अत्थ कामो य । चिंताउरस्स सव्वे विरल चिय होंति लोयम्मि ॥ ८
 रयणायरम्मि दिट्ठे रयणतिगं पाविउं अणग्घेयं । सुविणम्मि^{२७} रयणिविरेमे पडिबुद्धा सुंदरी तुट्ठा ॥ ९
 न य रयणाइं न उव(य)हिं^{२८} लयहरयं चेव सुंदरी दडुं । अहं चितेइ मणेणं किमयमं सुयपुव्वयं दिट्ठं ? ॥ ११०
 कतो मे पुत्ताइं रयणाणं जेहिं^{३०} होज्ज उप्पत्ती । किं वा मह रयणेहिं रमणीए^{३१} रयणिविरमम्मि ॥ ११
 रयणाइं वंधुयणो गेह-कलत्ताइयं च लोयाणं । सव्वाइं^{३२} वि^{३३} विहलाइं पाणच्चायम्मि नियमेण ॥ १२
 जं दिजइ धम्मेणं तं चिय वित्तं गणंति सप्पुरिसा । इयरे कम्मयरा इव कस्स वि रेसंमि संचंति ॥ १३
 अहवा न याणिमो चिय अज्ज वि पावाए होसए किंचि । पाएण जओ कजे विग्घसहस्साइं दुक्कंति ॥ १४
 सुमिणं^{३४} च जं पहाए चिन्ताइं विवज्जिएहिं सत्थेहिं । दीसइ तं सव्वं(च्चं)चिय निदिट्ठं सत्थयारेहिं ॥ १५
 अणुहूय-दिट्ठ-चितिय विसमावत्थाहिं तह य धाऊहिं । जं सुमिणं^{३६} दीसेजा तं जाणह नि^{३७}फलं सव्वं ॥ १६
 वियलइ तारानिवहो सत्थामं रयणिचारिणो^{३८} जंति । वासंति तंवचूडा सारसज्जुयलाइं तुं रुलंति ॥ १७
 करकरकरंति^{४०} काया चुहुचुहु विरुवंति चिडयसंघाया । थुवंति देवसंघा संजं वंदंति दियं^{४१}पवरीं ॥ १८
 आईए रविकिरणा फुरिया सव्वेसु पव्वयगणेसु । अहवा सूस्स करा पडंति पढमं महिहरेसु ॥ १९
 सिहरंग^{४३}ए रविर्विचे उदयं^{४४}गिरी सुहु पायडो जाओ । सूरु मत्थं^{४५}धरिओ कुणइ चिय महिहरक्खाइं^{४६} ॥ १२०

1 A. सी । 2 A. तडविहागरुएहिं महुरेहिं; B. तडठियतरुविहगरुएहिं । 3 B. भुंजेजइ । 4 A. एत्थ । 5 A. सदेहिं; C. the whole fourth quarter is not to be found in this Ms. 6 B. वीसमती । 7 A. मलिणु । 8 A. C. भयं । 9 B. C. पासं । 10 C. निम्मओ । 11 B. सुमरेवि; C. सुमरेमि । 12 A. जंपिउ । 13 B. C. °यंगसंगा । 14 A. सुयणा । 15 B. पोक्कारंति । 16 A. दीवी । 17 A. B. छुवू । 18 B. C. ऊलु । 19 A. वुत्ता; C. छित्ता । 20 C. रयणिं । 21 A. अत्ताणं । 22 A. इत्थ । 23 A. इ । 24 A. अयं; B. ययं । 25 B. निस्सहं । 26 A. चिंताउराण । 27 B. C. सुइणम्मि । 28 B. C. D. उवही । 29 A. किमियम; C. किमेयम । 30 A. जत्थ । 31 A. नयरीए; B. रयणीए । 32 A. सव्वाइं । 33 A. it is not to be found in this Ms. 34 B. C. सुइणं । 35 A. चिंताए । 36 B. सुयणं । 37 B. निफलं; C. नियफलं । 38 B. °चोरिणो । 39 B. C. कु । 40 B. °करंति; C. °करंति । 41 A. °यं । 42 B. °वइणी । 43 B. सिहरं; C. सिहरि । 44 B. उययं । 45 A. मच्छरं । 46 B. °क्खाइं ।

उदयगओ आइच्चो वंदिज्जइ अहव भत्तिकलिएहिं^१ । सूरं उदयसमेयं जत्तेणं पणमए लोओ ॥ १२१
 उइए रविणो बिंवे मिलंति मिहुणाइं चक्कवायाणं^३ । विहडियंसंघडणाइं मित्तो चिय कुणइ सब्बत्थ ॥ २२
 अह सुंदरी वि गंतुं तीरे^६ सरसीए चित्तइ मणेणं^९ । नीरपवेसाईणं किं मरणं मज्झ सेयं ति^७ ॥ २३
 ताव य विरुद्धसत्ते पेच्छइ अहि-नउलमाइए^{१०} मुइए^{१०} । अन्नोन्नं कीलते वहमाणा विहायं हियए ॥ २४
 अह सरहसंमुट्टेउं पेच्छइ थोवंतरम्मि मुणिवसहं । केवलनाणसमेयं^{१२} धम्मं धम्मं व मुत्तिमयं ॥ २५
 कंचणपउमनिविट्ठं कुणमाणं देसणं सुराईणं । अमएण व सिंचंतं गंभीरसुहाए वाणीए ॥ २६
 तं वंदिऊण जा सा उवविट्ठा एगेदेसभायम्मि । ताव य पुट्ठो भयवं पुरिसेणेगेण एयं^{१३} तु ॥ २७
 देवस्स य धम्मस्स य धम्मियलोयस्स लक्खणं जमिह । तं सामिय कहसु महं बहुभेया तस्स जेणेह ॥ २८
 जंपइ सो मुणिवसहो सब्बं अक्खेमि जं तए पुट्ठं^{१४} । संखेवेण महत्थं सुवउ एगेण चित्तेणं^{१५} ॥ २९
 मोहो खुहा पिवासा बंधण-जर-मरण-रोग-निद्धाओ । चिंता खेओ^{१६} सोओ^{१७} राग-दोसा य अरई य ॥ १३०
 भय-मय-पमाय-मायां^{१८} अट्टारसमं च जं^{१९} समाइट्ठं । एए जस्स पणट्ठो तं देवं मुणसु नियमेण ॥ ३१
 एसो सो वरदेवो जम्मंतरसोक्खदायओ होउं^{२१} । अन्ने पुण बहुभेया इहलोयफलावहा भणिया ॥ ३२
 इहलोइयं पि कजं सिज्जइ नियमेण पुब्सुकएण । देवाइया निमित्तं तम्हा सुकयं चिय पहाणं ॥ ३३
 दालिहं भत्ताण वि दीसइ विहवो अभत्तिमंते वि । एयं^{२२} पि हु कारणयं सुपुब्वकंमाइं^{२४} न हु देवां^{२५} ॥ ३४
 धम्मो वि सुहो एसो हिंसाइविवज्जणं^{२६} जहिं कहियं । अन्नो पुण नायवो धम्मो वि अहम्मंसा रिच्छो ॥ ३५
 धम्मो धम्मो भन्नइ न यं^{२७} नज्जइ तस्स किं सरूवं तु । गड्डरियपवाहेणं जम्हा तं कारं^{२८} बहुसो ॥ ३६
 सरिसाण वि पुरिसाणं रयणगुणे जाणए जहा एक्को । तह लक्खाण वि मज्जे धम्मगुणे जाणए विरलो ॥ ३७
 खंतो दंतो सरलो परहियनिरओ पियंवओ नाणी । अममत्तो तवज्जुत्तो एसो पुण धम्मिओ नेओ^{३०} ॥ ३८
 जडिओ^{३१} चुंबियंगल्लो रत्तंवरधारओ य अन्नो वा । पुब्वगुणेहिं विहूणो सब्बो वि हु जीवियाकलिओ ॥ ३९
 जह पेरणंमज्जगओ लिंगं धारेइ अह व न हु धम्मी^{३४} । तह खंताइविहूणो अन्नो वि हु तारिसो चेव ॥ १४०
 एत्थंतरम्मि सो चिय बहुविहदुक्खेहिं पीडिओ भणइ । जलणाइपवेसेणं^{३५} मरणं पि हु उत्तमं कयरं ॥ ४१
 अह भणइ मुणिवरिंदो जलणाइपवेसणं पसवचरियं । कर्ममागयं सनियमं एयं पुण उत्तमं मरणं ॥ ४२
 दुक्खाण नासणत्थं जे वि हु मरणं पवन्नया एत्थ । दुक्खं ताण तह चिय पावं पुण जायए तिब्बं ॥ ४३
 *मरणेणं चिय फिट्ठइ दुक्खं जइ होज एस परमत्थो । ता तव-चरणाईयं सब्बं पि निरत्थयं जाण ॥ ४४
 जस्स भएण मरिज्जइ तं दुक्खं जाइ पुट्ठिमणुलगं । सग्गं^{३७} पत्ते वि खरे अणुमग्गं दावणो जाइ ॥ ४५
 अह सुंदरी विचिंतइ अज्ज वि मह अत्थिं^{३८} सुट्ठु पुत्ताइं । अन्नह तव-नाणनिही दट्ठु कह लब्भए एसो ? ॥ ४६
 जइ कह वि ण एस मुणी पुत्तविभावो^{३९} दिट्ठो होजो^{४०} । ता कुच्छियमरणेणं^{४१} दोग्गईगमणं हुयं आसि ॥ १४७

1 B उभय° । 2 B °कलिएण । 3 A चक्कवायाण । 4 A विहडण° । 5 A तीरं । 6 B मणेण ।
 7 C मि । 8 B पिच्छइ । 9 A C °माइ । 10 A पमुइए । 11 B सहरस । 12 B °समेउं ।
 13 C एवं । 14 A वुट्ठं । 15 B चित्तेण । 16 C सेओ । 17 A B सेओ; C खेओ । 18 B C °चिंता ।
 19 B जम्म । 20 A पणट्ठा । 21 BC (फ)झाओ । 22 C एवं । 23 A B पुब्व° । 24 A B °कम्माइं ।
 25 B देव । 26 A °विवज्जओ । 27 A अधम्म° । 28 C इ । 29 B कीरए । 30 B भेओ । 31 A C
 जडितो । 32 C चुंबिअ° । 33 A पेराण° । 34 C धम्मो । 35 A B °पवेसाणं । 36 BC (फ) कम्मा° ।
 * In B, C, and D this stanza is found after st. 145. 37 C सग्गो । 38 A त्थि; B इत्थि ।
 39 C °विभावण । 40 A होज । 41 B °मरणाणं । 42 B दुग्गइ° ।

मुणिणो यं पसाएणं नायं कायव्वयं^२ च लेसेणं^३ । एयं चिय तवचरणं मज्झ वि सरणं किमन्नेणं^४ ? ॥ १४८

गम्भेण सह विओओ चरणस्स विघाइणां कया होजा ? ।

केत्तिर्यदिवसेहिं पुणो दिक्खा वि हु पावियव्व त्ति ? ॥

४९

सुविणस्स यं किंचि^९ फलं कस्स व कम्मस्स परिणई गम्भे ? ।

सव्वं पुच्छामि मुणिं अह लज्जा वारिया जाया ॥

१५०

तो झरइ हियएणं वयणं ठविऊण मउयकरकमले । जणतुलं पि हु वयणं लज्जा कह वारए पावा ? ॥ ५१

बोळंती निलज्जा अहव न बोलेइ कजपरिहाणी । कुलपुत्तियाणं कजे छुरिया दोधारियां होइ ॥ ५२

परहियनिरओ य मुणी नाऊणं सुंदरीए^{१२} चित्तगयं । बहुजण^{१३}बोहिनिमित्तं एयं वयणं पयंपेइ ॥ ५३

तुह पिउणो इह सुंदरि मज्झ पिया आसि वल्लहो मित्तो । नामेणं गुणचंदो तस्स य भज्जा पियाणंदा^{१४} ॥ ५४

ताण य पुत्तो अहयं धम्मो नामेण वल्लहो सुहु । दसवरिसो कीलंतो अवहरिओ सीहखयेरेण ॥ ५५

नेऊण कुंभनयेरे तुह पुत्तो एस जंपियं^{१५} एयं^{१६} । दिन्नो नियमहिलाए नेहेणं चंदकंताए ॥ ५६

पिउ-जणणीणं^{१७} यं मरणं मह विरहे दुक्खपुव्वयं जायं । अहवा अवच्चदुक्खं मारेइ न एत्थ संदेहो ॥ ५७

सीहेण वि विज्जाओ दिन्नाओ मज्झ सुहु तुडेणं^{१८} । नहयलगमणाईया बहुविहकजाण साहणिया ॥ ५८

जम्मंतरं^{१९} वं पच्छा वीसरियं पुव्वयं तु मह सव्वं । पायं लच्छिगयाणं वीसरइ जणंमि(पि)अप्पाणं ॥ ५९

इंदउरे^{२१} वरनयेरे भीमो नामेण खेय^{२३}नरिंदो^{२४} । तस्स यं रइसारिच्छा धूया नामेण गुणमाला ॥ १६०

तं कन्नं मज्झ कए तुडो मगेइ खेयरो सीहो । भीमो वि कोववसओ एयं वयणं पयंपेइ ॥ ६१

अन्नायकुलस्स कए कन्नारयणं^{२६} वि^{२७} मग्गमाणस्स । सयखंडं^{२८} कहं न गया जीहा तु^{२९} पावकलियस्स ? ॥ ६२

अप्पाणस्स परस्स य जो न वि जाणेइ अंतरं मूढो । सो खलु पावइ निहणं जह मयणो रुहकोवाओ ॥ ६३

जइ जीएणं^{३१} कजं ता ओसर झत्ति दिट्ठिमग्गाओ । जाव न निवडइ कंठे मह खग्गो दारुणो एसो ॥ ६४

अह सीहो वि हु जंपइ पाव ! न जाणेसि लोयपरिवाडिं । कन्नं मग्गइ सब्बो दिज्जइ पुण जस्स इड्ढ त्ति ॥ ६५

जइ वि^{३२} नं^{३३} कीरइ कजं आसाए घरागयस्स लोयस्स । महुक्खरेहिं^{३४} तह वि हु दिज्जइ परिहारयं किं पि ॥ ६६

दूरडिओ^{३५} वि आवइ कजेण घरम्मि पुन्नवंताणं^{३६} । एगग्गामे वि वरं इयराण न जाणए को वि^{३७} ॥ ६७

तं चेव घरं जाणसु जत्थ य कजेहिं विविहजणनियहो । आगच्छइ पइदियहं वयणा मयपाणपरितुडो ॥ ६८

जइ कह वि^{३८} न संपज्जइ दाणं घरमागयाणं लोयाणं । तीं किं वयणे वि पिए दालिंदं दड्डलोयस्स ? ॥ ६९

एसो च्चियं गिहिधम्मो कीरइ घरमागयाण पडिवत्ती ।

तं पुण निग्घिण ! पाविय ! जंपसि कह निडुरं वयणं ? ॥

१७०

ता उडे(डि)हिं^{३९} लहुं चिय रे रे फेडेमि तुज्झ भडवायं । ताव च्चिय हणइ गओ जाव न सीहं पलोएइ ॥ ७१

अह उड्डिऊण भीमो खग्गं गहिऊण भीडइ सीहस्स । अहवा रणम्मि^{४०} भीमो सीहं पि न मन्नए किं पि ॥ १७२

1 A अ । 2 B C नायव्व । 3 A लेसेण । 4 A किमन्नेण । 5 B विघायणा । 6 A कित्तियं । 7 B C सुइणस्स । 8 A C it is not found in these Mss. 9 A C किंवि । 10 B °पोत्तियाण । 11 A दोधारिया । 12 B C सुंदरीय । 13 C °बोह° । 14 B C पियांदा । 15 C जंपिओ । 16 A अहयं । 17 A °जणणीए । 18 A it is not found in this Ms. 19 B तुडेणं । 20 B C च । 21 A C इंदउरे । 22 B C वर° । 23 B खयर° ; D खेयरो । 24 B C (卐) वरचंदो ; D चंदो । 25 C इ । 26 B °रयणम्मि । 27 B C it is not found in these Mss. 28 C °खंडा । 29 B C किं । 30 B C तव । 31 B जीविण । 32 A न । 33 A वि । 34 C °क्खरे वि । 35 C °डियओ । 36 C पुन्न मंताणं । 37 A इ । 38 A व । 39 B °माइयाण । 40 A तो । 41 A चिय । 42 A उडेइ । 43 A रयंमि ।

दोन्नि वि पहरंति ददं दोन्नि वि वंचंति विविहकरणेहिं^१ ।

दोन्नि^२ वि चडंति गयणे दोन्नि^३ वि निवडंति महिवडे ॥

१७३

दोन्नि^४ वि कुणंति भिउडिं दोन्नि वि सोहंति सेयविंदूहिं ।

दोन्नि^५ वि झाडिंति^६ असिं दोन्नि^७ वि भिंदंति महिवीडं ॥

७४

रत्तंवरं ब जाया दोन्नि वि खग्गेहिं दारियावयवा । अहवा पच्छिमकाले रत्तं चिय अंवरं^८ होइ ॥

७५

अन्नोन्नमम्मपहया पंचत्तं पाविआ तदा दो वि । जह जाओ अविसेसो दोण्ह वि पडियाण भूमीए ॥

७६

सोऊण सीहमरणं चंदकंता वि विलविउं^९ (उं) बहुयं । जंपइ एयं वयणं कस्स अणाहा अहं एत्थ ? ॥

७७

अह सा मए वि भणिया माए ! मा भणसु एरिसं वयणं । पुत्तत्तणेणं एण्हिं^{१०} अहमेव य सामिओ तुज्झ ॥

७८

जणओ कुमारभावे तारुन्ने तह य होइ भत्तारो । विद्धत्तणम्मि पुत्तो न कया वि निराहि(सि)या नारी ॥

७९

अह भणइ चंदकंता सच्चं धम्मो सि नत्थि संदेहो । तं कुणसुं^{११} जेण सामिय ! मज्झ अणाहाए^{१२} नाहत्तं ॥

१८०

सत्थे वि जहा भणियं गय-मयभत्तारयाण नारीणं । अन्नो वि य भत्तारो तम्हा जुत्तं तए भणियं ॥

८१

अह भणिया सा वि^{१४} मए अंवं ! म जंपेसुं^{१५} एरिसं वयणं । पुत्तो भन्नइ भत्ता एयं अइनिंदियं लोए ॥

८२

तो भणइ चंदकंता किन्नवि जाणेसि मूढ ! नियमायं । न हु अंवाणं^{१७} सद्धा पूरिजइ अंबिलीयाहिं^{१८} ॥

८३

गेण्हसुं^{१९} रयणाईयं वच्चाओ जत्थ नेय नज्जामो । नीसंकं तत्थठिया भुंजामो विसयसोक्खाइं ॥

८४

अह चित्तियं मए वि हु पेच्छह एयाए एरिसं चित्तं । अहवा कामायत्ते तं नत्थि हु जं न संभवइ ॥

८५

डज्झंतु इमे विसया जाण पसंगेण एरिसी चेडा । इहलोयनिंदणिज्जो^{२०} (जा) परलोए दोग्गइकरी य ॥

८६

ताण नमो विसयाणं जाण पहावेणं^{२१} दुक्खसंवाओ । बलिकीयं तं सोन्नं^{२२} जं कच्चं तोडए पावं ॥

८७

विसयासमोहिएहिं तं कीरइ किं पि दारुणं कम्मं । जेण नं जायइ किंती नेय सुहं उभयलोए वि ॥

८८

भुंजंता वि हु विसया तह न वि^{२६} तित्तिं करंति बहवो^{२७} वि । तुच्छा वं ओसहीओ नराण संतोसरहियाण ॥

८९

दाऊणं^{२८} अणुकूलं वयणं तम्हा इमाए पावाए । दइणं किं पि मुणिं विसए छुडुमि नियमेण ॥

१९०

पावनिवित्तिनिमित्तं अलियं पि हु वयणयं न दोसरं । इयरह दोग्गइगमणं कोसियरिसिणो ब नियमेणं ॥

१९१

अणुकूलं चिय वोत्तुं छडिजइ जेण नत्थि इह कज्जं । जो मरइ गुडेणं चिय तस्स विसं दिजए किं^{३०} व ? ॥

१९२

इय चित्तिऊण भणिया मए वि तं अंव ! अच्छसु णिचिंता । कायबं तुह वयणं को वा नेच्छेइ^{३१} कल्लाणं ? ॥

१९३

किं तु इमं निसुणिज्जउ कोउं^{३२} तायस्स ताव करणिज्जं । परिवाडीए^{३३} कज्जं सव्वं पि सुहावहं होइ ॥

१९४

अह भणइ चंदकंता होउ कमेणावि तह य महं इडं । न हु उत्तालवसेणं उंवरपाओ कओ होइ ॥

१९५

अह उडिऊण तत्तो पत्तो हं देवसूरिपामूलं । गहिऊण तत्थ दिक्खं नाणाइतियं^{३५} तओ गहियं^{३६} ॥

१९६

काऊण कम्मखवणं केवलनाणं च पावियं विमलं । तुम्हाण बोहणत्थं संपइ इह आगंओ अहयं ॥

१९७

एयं ठियम्मि सुंदरि ! मह पुरओ किं तुमं विलज्जासि^{३९} ? । अहवा जुवइजणाणं लज्ज चिय मंडणं परमं ॥

१९८

1 B C (𑀅) °चल्लणेहिं । 2 C दोन्न । 3 C दोन्न । 4 C दोन्न । 5 B दोन्नि । 6 B ताडिंति । 7 B दोन्नि । 8 B अंवरं । 9 B C विलवियं । 10 B पुत्तत्तणा वि; C पुत्तत्तणे वि एण्हिं कस्स अणाहा तुमं एत्थ । 11 B इण्हिं; C एण्हिं । 12 B C कुणसि । 13 B अणाहाइ; C अणाहाय । 14 B C (𑀅) उ । 15 B अम्भ । 16 C जंपेसि । 17 B अम्वाणं । 18 A अंबलीयाहिं । 19 B निण्हह । 20 B C °निंदणीया । 21 A पभावेण । 22 A °सयाओ । 23 B C सुन्नं । 24 B ण । 25 B वि न तत्तिं करंति । 26 A C बहवे । 27 B C इव । 28 C दाऊण य । 29 B नियमेणं । 30 B C कीस । 31 A निच्छेइ । 32 B C कीरउ । 33 A ता परवाडी° । 34 A C मणं° । 35 B C नाणाईयं । 36 B गहिओ । 37 C पाविउं । 38 A मागओ । 39 A औलवेसि ।

ता सव्वं पि हु कहिमो जं तुह चित्तम्मि संठियं सुयणु ! । चित्तगयं पि हु जेणं केवलनाणीण पच्चक्खं ॥ १९९
 अजेव तुज्झ पसवो होही कन्ना उं तत्थं नियमेण । दिक्खा वि^३ तुज्झ सुंदरि ! जाणेज्जसु मासमेत्तेण ॥ २००
 जलहिं^४ मं जाण तुमं रयणाइं तिन्नि मुणसुं एयाइं^५ । नाणं दंसणमेव य चारित्तं होइ तइयं तु ॥ १
 एयाइं तिन्नि सुंदरि ! लद्धिसिं^६ रयणाइ मह सयासाओ^७ । ताणं च पहावेणं लहिहिसि सोक्खं^८ निरावाहं^९ ॥ २
 गम्भस्स पुव्वचरियं सव्वं पि हु अक्खिज्जण सविसेसं । आगामियं पि अक्खइ सुंदरिमाइं धम्ममुणी ॥ ३
 तुह अंगाणं होही धूयाजम्मेण ताव परिहाणी । चित्तंमि य उव्वेओ दिट्ठाए तक्खणं चेव ॥ ४
 अन्नाण वि तं दहुं होही अइसुहु चित्तसंतावो । वाहिं^{१२} च नेइं^{१३} वाओ घरलहुयं नत्थि संदेहो ॥ ५
 तुह वयणपहावेणं^{१४} थोवं काऊण किं पि तव चरणं । जम्मंतरम्मि सोक्खं सा धूया पाविही नियमा ॥ ६
 कुलचंदो वि हु एही पंचमदियहम्मि एत्थ नयरीए । तुह अयसपंकमेयं अवणेही अच्छ वीसत्थो^{१५} ॥ ७
 इयं^{१६} जंपियम्मि मुणिणा केहिं^{१७} वि गहिया उं सव्वविरइ त्ति । अन्नेहिं देसविरइं सम्मतं^{१८} चेव इयरेहिं^{१९} ॥ ८
 अन्ने मिच्छादिट्ठी^{२१} के वि^{२२} अभवा य तत्थ उवविट्ठां । जंपंति वयणमेयं कह एए वंचिया इमिणा ॥ ९
 संभासिज्जण लोयं सविसेसं सुंदरीए^{२४} पियरं च । एगागी उप्पइओ नहमग्गे सिद्धजीवो व्व ॥ २१०
 सुंदरिपिया वि वीरो^{२५} गंतूणं सुंदरीए^{२६} पासंमि । जंपइ सदुक्खहियओ पुत्ति ! कहं एगिया तं सि ॥ २१
 सव्वम्मि तीए सिट्ठे गहिज्जणं तं गिहं गओ सो उ । मायाइं परियणेणं रुन्नं कंठम्मि लग्गेउं ॥ २२
 न्हाणं भोयणमाइं काऊणं जाव अच्छए तत्थ । ताव य वियालसंमए संजाया दारिया तीसे ॥ २३
 दट्ठूणं तं कन्नं उव्वेओ सुहु सुंदरिमणम्मि । अंगाणमसुहभावो अन्नाण वि चित्तसंतावो ॥ २४
 खलसंगमेलणेणं जह सुयणो^{२९} सुहु वल्लहो होइ । गम्भविमोक्खे^{३०} तह सुंदरी वि कुलचंदनामस्स ॥ २५
 एगा सुकुमालतणू सुहु विणीया निरावराहा य^{३१} । गम्भालसा रसंती^{३२} निच्छूढा सा मए कह णु ? ॥ २६
 पयडम्मि^{३३} वि अवराहे अवहीलणमेव कुणसु नारीणं । निस्सारिया य जम्हा अहिययरं^{३४} होइ विक्खायां^{३५} ॥ २७
 मलिणा भूसणरहिया भूसयणा पिंडमेत्तकयवित्ती । अणुदियहरक्खणेणं धारिज्जइ दुट्ठमहिला उं ॥ २८
 दोसविट्ठूणं तु तइं (जुवइं) जो नरं^{३६} मेलेइ^{३७} दासणसहावो । सो तं पावइ पावं जन्नवि जम्मे वि फिट्ठेइ ॥ २९
 पंडिच्चं कुलजम्मो पुरिसवयं लोयजत्तमाइयं । सव्वं पि मह पण्डं सुंदरिवयणम्मि पावस्स ॥ २२०
 जइ सा कह वि विवट्ठां^{४०} गच्छंती एगिया वि गयआसा । तौ मज्झ वि मरणं चिय होही नियमेण पावस्स ॥ २१
 सेणाए नयरीए जइ होजा कह वि सुंदरी पत्ता । ता मह जीवियहेऊ सा होजा अमयधार व्व ॥ २२
 गुण-दोसमचित्तेउं जं कज्जं कीरइ^{४२} उ सहस त्ति^{४३} । तं दहइ^{४४} हिययनिहियं विवत्तिसमयम्मि लोयाणं ॥ २३
 इय चित्तिज्जण बहुयं संपत्तो^{४५} सेणं नयरियं कमसो । उवलहिय पियावत्तं पविसइ सो नयरिमज्झम्मि ॥ २४
 अह जीवइ त्ति नाउं तुट्ठो हियएण वोलिउं^{४६} हट्टं । पविसइ लज्जियहियंओ ससुरघरं^{४७} धरणिगयनयणो ॥ २५
 दट्ठूणं कुलचंदं सव्वो वि हु परियणो दढं मुइओ । वयणाइएहिं सहसा सम्माणं कुणइ जहजोगं^{४८} ॥ २२६

1 A य । 2 A तुज्झ । 3 A य । 4 A जालहिं । 5 B सुयणु । 6 A एयाइ । 7 B C (फ) वि
 तए । 8 A लद्धा; B लद्धाई । 9 B सगासाओ । 10 A मोक्खं । 11 A अणावाहं । 12 C बाहे ।
 13 A हरइ; C हिरइ । 14 A °पहावेणं । 15 A वीसत्थो । 16 A इयं । 17 B केहि । 18 A D य ।
 19 A इयरेहिं । 20 A सम्मतं । 21 A मिच्छदिट्ठी । 22 A इ । 23 A उव्विग्गा । 24 B सुंदरीय ।
 25 B धीरो । 26 B सुंदरीय । 27 B C मायाए । 28 B वेला° । 29 C D सुअणो । 30 B °विमुक्खो ।
 31 B वि । 32 B C रुयंती । 33 B पयदंसिय । 34 A अहिययरा । 35 B विच्छाया । 36 A ओ; B वि ।
 37 A जु । 38 A नर । 39 A मेलेइइ । 40 A विविट्ठा । 41 A तो । 42 A कीरइ । 43 A सहसत्ति ।
 44 C डहइ । 45 A संतित्तो । 46 C सेणि° । 47 A °नयरिय । 48 C वोलियं । 49 B C °भीओ ।
 50 B C °कुलं । 51 B जहजोगं ।

एवं सुहकलियाणं तत्थ ठियाणं च अन्नदियहंमि । पियमेलिय त्ति पच्छा वालाएँ पइडियं नामं ॥ २२७
 कुलचंदो वि हु गंतुं सुंदरिपासम्मि भणइ उवविट्ठो । खमसुं पिए अवराहं सुहु महलं महं अज्ज ॥ २८
 अह सुंदरीए भणियं तुह दोसो नत्थि एत्थ मणयं^१ पि । जिणवरधम्मो जेणं तुज्झ पसाएण संपत्तो ॥ २९
 तुज्झ वि जुज्झ काउं जिणधम्मो चेव उभयलोयहिओ । जम्हा भन्नइ एयं इडुं धम्मे निओएज्जा ॥ २३०
 अह जंपइ कुलचंदो वल्लहवयणेणं^२ सबलोएणं । कीरंति अकज्जाइ^३ वि किं पुण धम्मो पिए परमो^४ ॥ ३१
 जुत्ता-उज्जुत्तवियारो जह कीरइ इयरलोयवयणेसु । तह जइ वल्लहभणिए ता नेहो कित्तिमो नूणं ॥ ३२
 एस मए पडिवन्नो जिणधम्मो तुज्झ वयणमेत्तेणं । गम्मिज्जउ नियनयरे सीयन्ति हु तत्थ कज्जाइ ॥ ३३
 अह सुंदरीए भणियं नयरं जाणाहि देहयं मज्झ । तत्थ य चिरआया हं कज्जाण न सीयणं किं पि ॥ ३४
 कज्जं धम्मज्झाणं तमहं चिंतामि पइदिणं जेण । तेण तुमं जाणेज्जसु कज्जाण न सीयणं मज्झ ॥ ३५
 नियमो यं मए गहिओ आईए चेव पुरिससंगस्स । मुणिदंसणेण पच्छा सबं पि विवज्जियं^५ जाणं ॥ ३६
 निसुए^६ इमम्मि वयणे वजेण व ताडिओ य कुलचंदो । मरणाओ अहिययरं दुक्खं चित्तम्मि मन्नेइ ॥ ३७
 अह मेलिज्जण सबं सयणं^७ जेणं सुंदरी पयपेइ^८ । पव्वज्जामो अहयं पालजेसुं बालियं तुम्हे ॥ ३८
 सबे वि^९ दुक्खं^{१०} कलिया वयणं जंपंति एरिसं तीसे^{११} । पुत्ति ! न जुज्झ एयं आयरिउं^{१२} तुज्झ तारुत्ते ॥ ३९
 पढमे वयम्मि विज्जा वीए पुण अत्थ-कामया दो वि । तइए जुज्झ धम्मो एसा खलु जेणं परिवाडी ॥ २४०
 तो सुंदरीए भन्नइ जुज्झ सबं पि वयणयं तुम्ह । जइ एवं कमभावे हवेज्ज इह निच्छओ^{१३} को वि ॥ ४१
 गम्भत्थं जम्मंतं बालं तरुणं तहेव विद्धं च । सबं अखलियपसरो जंतू मारेइ जमरायं^{१४} ॥ ४२
 बालत्ते तारुत्ते जुज्झ नाणाइसंगहो लोए । विद्धत्तणम्मि जम्हा पुव्वग्भत्थं पि नासेइ ॥ ४३
 बालाणं तरुणाणं लग्गइ चेट्ठा सुहेण लोयाणं । कीरंति नेय जेणं इह कन्ना पक्कमंडाणं ॥ ४४
 किं च^{१५} इमो कमभावो^{१६} दरिसिज्जइ विसयलंपडमणाणं । सबपणासम्मि जओ अद्धं पि हु जुज्जए लेउं ॥ ४५
 बाल-तरुणाण चित्ते^{१७} विसयासंगो वि जुज्जए विरलो । विद्धाणं^{१८} तओ^{१९} नियमा धम्मो वि हु होइ कायवो ॥ ४६
 तम्हा तुम्हे नेउं^{२०} सीलयरियस्स मं समप्पेह । इत्थीओ जेण जणे परतंता सबकज्जेसु ॥ ४७
 नाउं तीसे चित्तं सबो वि हु सो जणो इमं भणइ । तं किं पि करेज्ज तुमं जह जायइ हासओ^{२१} नेह^{२२} ॥ ४८
 पडिवज्जिज्जण धम्मं जो तं मिलेइ^{२३} विसयगिद्धीए । सो पावइ उवहासं नहो व थैरीए थणमज्जे ॥ ४९
 को वि हु दुक्खनिविन्नो विसए चइज्जण पत्थइ पुणो वि । अणुह्वयपसवपीडा इत्थी इव पुरिससंगं तु ॥ २५०
 जो गिन्हिज्जण^{२४} धम्मं छड्डइ विसएहिं मोहिओ पावो । इंदो इव महिवडिओ सो होइ अवंदणिज्जो^{२५} य ॥ ५१
 चडिज्जण धम्मसिहरे जे कह वि खिसंति विसयवामूढा । ते नरयदरिसुहेसुं पडंति दुक्खेहिं संतत्ता ॥ ५२
 इहलोयम्मि^{२६} अकित्ती परलोए दुग्गई य नियमेणं । धम्मग्भट्ठाण जओ^{२७} तम्हा चित्तेह नियसत्ति ॥ ५३
 अह सुंदरीए भणियं सुकुले जायाण नत्थि परिवड्ढं^{२८} । कुलअंकुसेण जेणं निज्जइ मग्गेण मणुयं^{२९} ओ ॥ २५४

1 A खवसु । 2 A थोवं । 3 B सयणेण । 4 A अकज्जाइ । 5 B रम्मो । 6 A त्ति । 7 C सए । 8 C य । 9 B विवज्जणं । 10 A जेण । 11 B निसुए । 12 C सयलं । 13 A य जंपेइ; C पजंपेइ । 14 B पालिज्जसु । 15 A it is missing in this Ms. 16 A दुक्खं । 17 C तियसे । 18 B C आयरियं । 19 C जाण । 20 A नित्थिओ । 21 B C जमराओ । 22 C चि । 23 B कहभावो । 24 B C (५) विद्धे । 25 B विद्धेण । 26 A पुणो । 27 B C नाउं । 28 C हासयं; D हासाओ । 29 A C नेय । 30 A मेल्हेइ; C मेल्हेइ । 31 A गेहिज्जण । 32 C अवंदणीओ । 33 B इहलोइम्मि । 34 C जए । 35 C पडिवड्ढं । 36 C मणुअं ।

न हु एगम्मि विनड्डे^१ सबो वि हु तारिसो मुण्येवो । जइ कायरा पण्डां तां किं सूर वि नासंति ? ॥ २५५
किं^४ बहुणां भणिणं फलदारेणव पयडओ होही । सबो वि जणो पढमं एरिसयं चव जंपेइ^६ ॥ ५६
एयं^७ सोऊण तओ काऊण जिणिंद-संघपूयं च । सीलायरियसमीवे दिक्खा वि हु दाविया तीसे ॥ ५७
सीलायरिएण तओ गुणमालपवित्तिणीए सा दिन्ना । सा वि हु तीसे मूले सबं पि हु सिक्खए विहिणा ॥ ५८
काऊण तवच्चरणं^८ कइवर्यवरिसेहिं सुंदरी मरिउं । सोहम्मो वरकप्पे देवो चंदप्पहो जाओ ॥ ५९
कुलचंदो वि हु गच्छइ नियनयरे थोवसोयपरिकलिओ । दो तिन्नेव दिणाइं पियविहे जेण रणरणओ ॥ २६०
पियमेलिया वि वड्डइ परियणमज्झम्मि सुट्टु अवहूया । चवला निडुरवयणा बहुभक्खा सुट्टु अविणीया ॥ ६१
राईए दिवसम्मि य सबं भुंजेइ नियमपरिहीणा । अहवा तिरिउवट्टा हवंति^{११} भुक्खालुयां नियमां^{१३} ॥ ६२
ईसरकुलम्मि जाया तारुन्नं पाविया सुरूवा य । तह वि न वेरेइ^{१४} को वि हु जम्मंतरकम्मदोसेणं ॥ ६३
बोळंती चलंती^{१५} कुणमाणी सोहणं पि^{१६} कज्जं सां^{१७} । तह वि न कस्स वि^{१८} भावइ दोहग्गकलंकिया सुट्टु ॥ ६४
वीरो वि हु तं दहुं चित्तेणं वहइ सुट्टु उव्वेयं । कह का(दा)यव्वा एसा वरजोगा वट्टए जेणं ॥ ६५
तीए चिय नयरीए वणियसुयं भिक्खहिडियं^{१९} निच्चं । दहुं चितइ वीरो एयस्स वि देमि एयं तु ॥ ६६
अह भणिओ सो तेणं मा भिक्खं भमसु निदियं^{२०} पुत्त ! । अहमेव तुज्झ भलिमो भोयणमाईहिं नियमेण ॥ ६७
मुंच इमं खप्परयं अविसंको विससु एत्थ घरमज्जे । भुंजहं देहं जहिच्छं नियगेहं तुज्झ एयं तु ॥ ६८
जं विहडियाणं^{२१} कीरइ नियगेहसमागयाण लोयाण । तं जाणसु उव्वारं भइ ! वयपवंच इयरं तु ॥ ६९
सबम्मि वि विवयगए^{२२} जुज्झ दाउं विसेसओ सयणे । सयणा-सणाइ सबं इयरह सयणेण किं कज्जं ? ॥ २७०
एगउदएण जेणं उदओ सयणाण होइ नियमेणं । तेणं चिय महइ जणो नियसेणीए य उदयं तु ॥ ७१
बंधू सयणो मित्तो भिच्चो अन्नो य जस्स गेहम्मि । पावइ मणनिव्वाणं पुरिसं तं चव जाणाहि ॥ ७२
एवं भणिए सो वि हु खयकारयनामओ मणे मुइओ । मोत्तुं नियउवगरणं पविसइ गेहम्मि सहस त्ति ॥ ७३
ण्हाओ कयनेवत्थो^{२५} भुत्तविलित्तो^{२६} य गहियतंबोलो । वरसयणा-उडसणसत्थो कीलंतो अच्छए जाव ॥ ७४
ताव य जंपेइ^{२७} वीरो हत्थं काऊण मत्थए तस्स । परिणेहं^{२८} इमं कज्जं तुज्झ कए संठिया एसा ॥ ७५
अह विहसिऊणं^{२९} मणयं जंपइ दमओ वि एरिसं वयणं । तुम्हं चिय आएसो कायवो किमिह भणियव्वं^{३०} ? ॥ ७६
चित्तइ मणेण दमओ नूणं फलियाइं मज्झ पुत्ताइं । अन्नह चित्ताईया कह मज्झं एरिसावत्थां^{३१} ? ॥ ७७
सच्चं चिय लोगाणं एगदसाए न वच्चए कालो । अम्हारिसो वि जम्हा एदहमेत्तं^{३३} पयं पत्तो ॥ ७८
काऊण वच्चमाई^{३४} कमेण वीरेण सयणकलिणं । पियमेलिय-दमयाणं पाणिग्गहणं विणिम्मवियं ॥ ७९
कयकिच्चस्स य सयणे पुरओ माईणं^{३५} रयणि समयम्मि । पियमेलियफासेणं चित्तं दमयस्स अइखुहियं^{३६} ॥ २८०
उज्झइ मिज्झइ फुट्टइ^{३७} मज्झ सरीरं इमीए फासेणं^{३८} । जइ पुण करेज्ज संगं तो हुज्जा नित्तुलं^{३९} मरणं ॥ २८१

1 B विणट्टे । 2 A विनट्टा । 3 A तो । 4 B किं वा । 5 B बहु । 6 B जंपेति । 7 A एवं ।
8 B तंवच्चरणं । 9 B कइचियं । 10 A थोयं । 11 B भवंति । 12 A भुक्खालुया । 13 C लोए ।
14 C परिणइ । 15 B य चलंति; C पवलंती । 16 A च । 17 A च । 18 C इ । 19 A C हिडियं ।
* Five sts. from 267 to 271 are noted in the margin of A but as they form a regular part of the text in B, C, and D, they are incorporated here as a part of the text. 20 A निदियं । 21 A भुंजसु । 22 A देहि । 23 B C विउडियाण । 24 B गये । 25 B नेवच्छो । 26 B विवुत्तो । 27 B जंपय । 28 B परिणेहिं । 29 A वियसिऊण । 30 C भणिणं । 31 A एरिसी; C एरिसं । 32 C वत्थं । 33 A मित्तं । 34 B वयणं । 35 C माईणि । 36 A इअखुहियं । 37 C फिट्टइ । 38 A फासे वि; B लेसेणं । 39 A B नित्तुलं ।

नयरे सुहु वि रम्मे सयणा-ऽऽसण-भोयणाइ परिकलिए ।

तत्थ कहिं घरवे(वा)सो^२ पउलीय वि णिवडणं^३ जत्थ ॥ २८२

सव्वाण वि जुवईणं जइ फंसो^४ एरिसो भवे दुहओ^५ । तो जुवई(इ)पसंगेणं दुक्खं चिय नियमओ होइ ॥ ८३

किंतु जहा एयाए तह जइ फंसो^६ हवेज्ज अन्नाणं । तो^७ नामं पि न पुरिसां गेणहेज्जा एत्थं इत्थीणं ॥ ८४

जेणं चिय एरिसया तेणं चिय रूवसंपयजुया वि । एत्तियमेत्तं कालं कुमरत्ते संठिया एसा ॥ ८५

ईसरधूयैसरूवां एत्तियकालं न^८ अच्छाए कच्चा । न हु पहि^९ पक्का बोरी छुट्टइ लोयाणं जा^{१०} खज्जां ॥ ८६

एएणं चिय दिन्ना मज्झ वि एसा अपुत्तजुत्तस्स । परतणयाणं दुद्धं को देज्जा जं हवे सुद्धं ॥ ८७

अहवा एसो वीरो मह पिउणो कह वि वइरिओ नूणं । दाउं एयं कन्नं मह मरणं इच्छाए जेणं ॥ ८८

ता वच्चांमि लहुं चिय जाव न मं खाइ रक्खसी एसा । जीवंतो ताव अहं पीयामो^{११} सीयलं सलिलं ॥ ८९

अह मोत्तूणं सव्वं एककडिलेण निग्गओ सहसा । सयणेहिं दढं धरिओ कह रूससि संपयं चेव ? ॥ २९०

मिहुणाणं किर लोए रूढे पणयम्मि होइ रूसणयं । तक्खयमेत्ततलाए एयं पुण सुंसुमारसंमं ॥ ९१

अह जंपइ सो दमओ रोसो मणयं पि नत्थि^{२२} अम्हाणं^{२३} ।

*किंतु करफंसेण वि मज्झ विगप्पो मणे जाओ ॥ ९२

किं एसा सा मारी कन्नारूवेण संठिया गेहे । फंसेणं^{२४} वि जेण इमा पाणाण पणासणं कुणइ ॥ ९३

ता मेल्हं^{२५} जामि अहं न हु कज्जं किं पि मज्झ भोएहिं^{२६} । सामाण वि संत्तूणं जेणाहं चुक्किमो एत्थं^{२७} ॥ ९४

अह निप्फिडिउं दमओ सुक्कतणं गेण्हिऊणं सहस ति । भामिय मत्थयउवरिं पक्खिवई वीरगेहम्मि ॥ ९५

एत्थंतरम्मि वीरो दुक्खत्तो जंपए इमं वयणं । आगम्भाओ इमाए दोहगं दारुणं सुहु ॥ ९६

गन्भगया जणणीए जम्मम्मि वि सयणमाइलोयाणं । पाणिग्गहणे पइणो एगंतेणं जओ दुहया ॥ ९७

पियमेलिया वि चिंतइ दोहगं मज्झ सब्बजगअहियं । दमओ वि मं अदोसं मोत्तूणं^{२८} निग्गओ^{२९} जेण ॥ ९८

इत्थित्तं चेव दुहं तत्थेव य अइदुहं च दोहगं । रंडत्तं बालाए जह पिडओ गंडउवरम्मि^{३०} ॥ ९९

जीवित्तं वंछिजइ पइ-पुत्तसमन्नियाण महिलाणं^{३१} । इयराण जणेण पुणो मरणं चिय अहव पव्वजं ॥ ३००

एवंविहाए मज्झ वि मरणं चिय सुंदरं न संदेहो । अन्नह कह दरिसामो वयणं लोयाण पव्वसे ॥ १

सुत्ते जणम्मि सणियं गंतूणं गेहपुट्टिवणियाए । वलिऊणं^{३२} उत्तरियं^{३३} जा पासं देइ गलदेसे ॥ २

तां चंदप्पहदेवो तं तह दट्ठूण दुक्खसंतत्तं । आवइ तम्मि पएसे नेह-दयासंजुओ सिग्घं ॥ ३

काऊणं^{३४} दमगरूवं भणइ पिए ! हा किमेयमारद्धं । खेडो^{३५} चिथं^{३६} एस कओ तुह चित्तपरिक्खणनिमित्तं ॥ ४

मा कुणसु चित्तदुक्खं नाहो हं तुज्झ चंदसमवयणे ! । जं जं चितेसि मणे तं तं पूरेमि अवियारं ॥ ५

सव्वाण वि कमणीयं दिव्वालंकारभूसियं देहं । निव्वत्तेउं जंपइ मज्झ पिए ! एरिसं रूवं ॥ ३०६

1 B तस्स; C कस्स । 2 B घरिणासो । 3 A C णिवुडणं । 4 B फासो । 5 B दुहओ । 6 C फासो; D फंसो । 7 B ता । 8 A पुरिसो । 9 B इत्थ । 10 B रूयं; C रूअं । 11 C धूअ । 12 C सरूआ । 13 B अ । 14 B गच्छइ । 15 C पय । 16 C लोआण । 17 B सा । 18 A वेज्जा । 19 B इच्छइ । 20 A पायामो । 21 A B सुंसमार । 22 A नासि । 23 B एइए; D महइहिं । * In A there are two following उत्तरार्थ the first of which is in the body of the text and the second is noted only in the margin: (1) किं तु अमणुक्कफासा एसा मणामदुहजणया ॥ (2) करफंसणेण भिनद्धविगप्पो मणे जाओ ॥ 24 C फासेण । 25 A मेल्हह । 26 A लोएहिं । 27 A सत्ता; B मोत्तू । 28 B एत्थं । 29 B निन्हिऊण । 30 B मोत्तूण । 31 B विनिग्गओ । 32 A उवरिम्मि । 33 B महिलाए । 34 A वलिऊणं; B वलिऊण । 35 B उत्तरीयं । 36 B तं । 37 B दाऊण । 38 B खेडो । 39 B चिय ।

धण-कण-रयणसमेयं सयणा-ऽऽसणसंजुयं जणसमिद्धं^१ ।

गेहं च इमं सामिणि ! मह तणयं जाणसु विचित्तं^२ ॥ ३०७

गहिज्जण तं करेणं पविसेउं गेहमज्झयारम्मि । दंसेइ तोसजणयं सबं पि हु तत्थ उवगरणं ॥ ८

अह किंकरिजुवइओ ण्हाणुवगरणेण संजुया सिग्घं । दाऊणमासणाइं^३ कुणंति उव्वट्ठणं ताणं^४ ॥ ९

उव्वट्ठिजंतं तं दट्ठूणं दिव्वतरुणिजुवलेणं^५ । पियमेलिया मणेणं ईसं अइदारुणं वहइ ॥ ३१०

वेवइ ससइ वियंभइ भिउडिं काऊण जोयए वंके । हंतुं इच्छइ गंतुं सा उ जुवाणं^६ च दुक्खत्ता ॥ ११

महिलाणाहिविसहिओ^७ पुरिसो बहुइत्थिरूवओ दुहओ ।

जइ पुण जउलां^८ महिलां ता दुक्खं ताण मरणंतं ॥ १२

तो ण्हाऊणं दोन्निवि^९ वत्था-ऽऽभरणेहिं^{१०} भूसियसरीरा । अट्टारसभेयजुयं^{११} भोयणजायं पभुंजंति ॥ १३

घुसिणुव्वट्ठियदेहां^{१२} सुगंधकुसुमेहिं^{१३} राइयसिरां य । तंवलपुन्नवयणा महरिहसयणे ठिया दो वि ॥ १४

गेयं वजं कवं^{१४} सोऊणं बहुविहं च अइरम्मं । दट्ठुं नट्टं^{१५} च सुहं एगंतसुहाइं भुंजंति ॥ १५

बहुरयखेयनिसन्ना निहं अइनिम्भरं लहेऊणं^{१६} । पेच्छइ पहायसमए सहसा पियमेलिया तत्थ ॥ १६

तत्थेव रुक्खमूले लत्तपहारेण मारियं दमयं । अप्पाणं च विसन्नं पासम्मि परिडियं संतं ॥ १७

तं गेहं सो विहवो^{१७} सा लीला सो य वल्लहो कंतो । सबं खणेण नट्टं जह दाणं सीलरहियम्मि ॥ १८

किं इंदयालंमेयं जम्मंतरमहवं^{१८} सुविणयं होजा । अज्ज वि संगवियारो दीसइं^{१९} तेणेहं सबं^{२०} पि ॥ १९

अह भणइ सबलोओ हा हा ! पावे ! किमेयंमायरियं । जइ मोत्तूण पलाओ ता कीस विवाइओ एसो ? ३२०

नूणं मारी एसा पढमं चिय अक्खिया इमेणेव । ता जाहि तत्थ सिग्घं जत्थ न नयणाइं पासंति ॥ २१

महिलाण वंभणाण य वईण चालाण अइविदुट्ठाणं^{२१} । नियदेसाओ सहसा जुज्जइ निस्सारणं चेव ॥ २२

जा निच्छूढा तत्तो वच्चइ नयरीए वाहिरुदेसे । ताव तहिं सा पेच्छइ सेयंवरिजुवलं सहसा^{२२} ॥ २३

सा भणिया समणीहिं पुत्ति ! तुमं चल्लिया कहिं कहसु । एगागिणी रुयंती^{२३} राइए जह व वणियाए^{२४} ॥ २४

पियमेलिया वि चितइ कह नाओ रयणिवइयरो मज्झं^{२४} । एयाहिं अहव सबो जाणइ अन्नोन्नवयणाओ ॥ २५

हिययट्ठियं मुणिज्जइ केहिं वि काणं पि चेडमाइहि । किजंतं वं^{२५} कयं वा नज्जइ किं एत्थ अच्छरियं ? ॥ २६

इय चितिय सा पणया जंपइ अइघग्घरेणं सदेण । नत्थि जए तं ठाणं जत्थाहं वच्चिमो पावा ॥ २७

एगागित्तं रुज्जं^{२६} दोन्निवि कजेण सब्बकालं पि । मह पावाए जाणह तुम्ह मए अक्खियं सबं ॥ २८

समणीहि तओ भणिया गम्मिज्जउ उवसयम्मि अम्हचे । सबं कमेण होही सोहणयं मा तुमं तम्म ॥ २९

तं गिणिहऊण ताओ पत्ताओ उवसयम्मि अइरम्मे । उवविसिय आसणेसुं वीसमिया येववेलं तु ॥ ३३०

अह भणइ जेट्ठसमणी सुवउ पियमेलिए ! इमं वयणं ।

पइवहपावं फिट्ठइ जइप(व)रं धम्मणेण तुह सुयणु ! ॥ ३१

तेणं चिय नासेज्जा दोहगं एत्थ नत्थि संदेहो । लोयपवायपणासो^{३१} एत्थ य तुह पच्चओ एस ॥ ३३२

1 B °पसिद्धं । 2 C विचित्तं । 3 A आसणाइं । 4 B ताण । 5 A D °जुयलेणं । 6 B जोवए; C जोअए । 7 C जुयाणं । 8 A महिलाण वसयहिओ; C महिलाणाहिविसहिओ । 9 B C वि । 10 B महिला । 11 B जउला । 12 A C दोन्निवि । 13 A °हरणेहिं । 14 B °जुत्तं; C जुतं । 15 A °देहो । 16 C (卐) रइयचिहरा । 17 B कजं । 18 B नट्ट । 19 B व्व । 20 B लहेऊणं । 21 B विभवो । 22 A B इंदियालं । 23 B C °य । 24 B दीसंते; C दीसंतो । 25 B णाह ! C नेह । 26 C सब्बम्मि । 27 B किमेव । 28 B °दुट्ठाण । 29 A एसा । 30 C रुयंती । 31 A धणियाए । 32 B मज्झं । 33 B च । 34 B °गग्घरेण । 35 A रोजं; B देजो । 36 B जेट्ठ । 37 C वरि° । 38 B °पवासो ।

दोहगं जं रइयं इंदुमईनामियाएँ अन्नभवे । तं तुमए बहुभुत्तं एयं पुण पुच्छवाडं^१ तु ॥ ३३३
 तम्हा कीरउ धम्मो समणाणं अहव सावयाणं च । पडिपुत्तो खलु पढमो वीओ जहसत्तिओ एत्थं ॥ ३४
 पियमेलियाएँ भणियं^४ पढमं काऊण मज्झ न हुं सत्ती । अणुदियहं भुंजामी जेणाहं पाविया निच्चं ॥ ३५
 उन्हेण जलेण जओ पाए धोएइ जो ण वि भएणं । सो कहं पविसइ कीवो कट्टसुं जलणजुत्तेसु ? ॥ ३६
 तो जंपइ सा समणी^{१०} दुक्खेण विणा न पुत्ति ! सोक्खाइं ।
 जेण न पावइ को वि हु इंदियसोक्खं च मोक्खं^{१०} च ॥ ३७
 आईए सुहयाइं पच्छा दुहयाइं पुत्ति ! दुसहाइं । तुमए चिय रयणीए अणुहूयं एरिसं जेण ॥ ३८
 पियमेलियाएँ भणियं सामिणि ! एमेव नत्थि संदेहो । किंतु न सक्केमि अहं किं पि वि काऊण तवचरणं ॥ ३९
 अहं तं^{१३} भणेइ समणी जइ वि न सक्केसि तह वि कुण एवं । उभयाएँ^{१३} पंचमीए उववासं पंचमासं तु ॥ ३४०
 चित्तडिइ वि चरणे मोक्खं पावेइ सुद्धहियएणं । अंगीकए वि मरणे^{१६} जह तुमए पावियं सुयणु ! ॥ ४१
 नूणं सच्चं^{१७} वयणं इमाएँ हियएण चित्तए कन्ना । सच्चं इमीएँ^{१७} नायं रयणीए जेण महचरियं ॥ ४२
 इय चित्तिऊण जंपइ सामिणि ! इच्छामि तुज्झ आएसं । दिज्जउ एसो नियमो अज्जेव य पंचमी जेण ॥ ४३
 नेउं जिणंदभवणे पोत्थयरयणं च ठाविउं^{१९} पुरओ । दिज्जो इमो य नियमो समणीए सुद्धभावाए ॥ ४४
 वीराइया वि तहिं पुणरवि गंतूण सुक्खमूलम्मि । दमयसरीरमदहुं अच्छरियं सुद्ध मन्नंति ॥ ४५
 अह नीसरिया ततो^{२०} दमयं दट्ठूण हट्ठमज्झम्मि । पुच्छंति कत्थ सुत्तो तं^{२१} गंतूणं च गेहाओ ॥ ४६
 अह जंपइ सो^{२२} दमओ सुत्तो हं नयं^{२३} रिदेवयं भवणे । तो दुक्खत्ता चलिया पियमेलियपिट्ठओ सब्बे ॥ ४७
 पियमेलिया वि भणिया समणीएँ पुत्ति ! पेच्छह नियमफलं । वीराइयाँ यं^{२६} जेणं तुह चेव गवेसया आया ॥ ४८
 अह पविसिऊण ते वि हु जिणंदभवणम्मि वंदिउं देवे । पणमिन्ता समणीओ^{२७} उवविट्ठा महियले सब्बे ॥ ४९
 पियमेलिया वि सहसा दट्ठूणं वीरमाइयं लोयं । लज्जाअवणयवयणा महिवेढे^{२८} मग्गए विवरं ॥ ३५०
 अलियम्मि वि सच्चम्मि वि जाए वयणे सुनिदिंएँ कह वि । लज्जालुया जणाणं दंसेइ न माणिणी^{३०} वयणं ॥ ५१
 पभणइ जेष्ठा वड्ढणी पेच्छसु संसारविलसियं वीर ! । पडिवंधेयजणयं पलहुं^{३१} कम्माण जीवाणं ॥ ५२
 इट्ठो होइ अणिट्ठो पुणरवि सो चेव होइ इट्ठयो । तुह चेव जहा एसा कन्ना पियमेलिया नाम ॥ ५३
 एसा अबला पु(वु)न्ना लज्जा-कुलसंजुया गुणसमेया । तुम्हेहिं कह णु एसा निच्छूढा निट्ठुरमणेहिं ? ॥ ५४
 निट्ठोसं पि हु लोओ^{३३} निंदइ अन्नोन्नवयणपच्चइओ । वज्जरहियं पि जेणं भणइ जणो नीलमायासं ॥ ५५
 जइ मारि चिय एसा ता नियमा तुम्ह नयरिलोयाणं । एत्तियकालेणं जणे नामं पि पणट्ठयं^{३६} होज्जा ॥ ५६
 जं जं दीसइ लोए तं तं जइ अवितहं तह चेव^{३७} । ता मयरूवो दमओ कह जीवइ भणह मह एयं^{३८} ॥ ५७
 हरिचंदउरी माइण्हियाँ य तह इंदयाँ^{३९} माइया । पयडं पि हु दीसंता तह वि न साहिंति^{४१} नियकजं ॥ ५८
 दिट्ठं सुयं च तम्हा सुचिरं परिभाविऊण हियएणं^{४२} । कायव्वं मणुएणं दोण्ह वि जम्माणं^{४३} हियजणयं ॥ ५९
 इय एयं नाऊणं कीरउ धम्मम्मि निच्चलं चित्तं । तस्स फलं अज्जं चिय तुम्हाणं दंसिमो पयडं ॥ ३६०
 पियमेलियाएँ माया जा आसी सुंदरि त्ति नामेणं । सा तवचरणं काउं चंदप्पहसुरवरो जाओ ॥ ३६१

1 A पुच्छवाडं; C पुच्छवाडं । 2 A तत्थ । 3 A पियमेलइयाए; C पियमेलिया य । 4 C भणिया ।
 5 B C क । 6 B C ह । 7 A भुंजामि । 8 A किह । 9 A C मणी । 10 B सुक्खं । 11 A पुण ।
 12 A रवि । 13 A सुहयाएँ । 14 B सुद्ध । 15 A मरणं । 16 B सच्चं । 17 B इमाए । 18 B
 पुत्थयं । 19 B C ठावियं । 20 B अंतो । 21 C गंतूणं तं । 22 C D तो । 23 C नयरं । 24 A
 वेवयां । 25 B इया । 26 B य is not found. 27 B C समणीणं । 28 A C महिवेढं । 29 C
 सुनिंदए । 30 A सा वि निय । 31 C अलहुयं । 32 A जुज्जा । 33 B D लोए । 34 B पुन्नं ।
 35 B कालेय । 36 A नट्ठयं । 37 A चेय । 38 A एवं । 39 A मायण्हिया । 40 A इंदियालं ।
 41 B साहिंति । 42 C हियएण । 43 A जम्माण ।

मरमाणिं दड्डूणं ओहिच्चाणेणं नेहं-दयकलिओ । एत्थाहं संपत्तो एयाए वोहणढाए ॥ ३६२
 काऊण तं^३ पवंचं विविहं^४ मरणाओ रक्खिया एसा । निच्छूढा तुम्हेहिं समणीरूवेण पडिरूद्धा ॥ ६३
 पडिवोहिया य एसा गहियं एयाए^५ पंचमिवयं च । इय जंपिऊण तेणं नियरूवं दंसियं तेसिं ॥ ६४
 रम्मविमाणं विभवं^६ गीयं वज्जं च अच्छरानटं । एयाइं वि^७ दंसेई भवाणं वोहणढाए ॥ ६५
 दड्डुं अदिट्ठपुट्ठं तं सब्बं वीरमाइया मुइया । अच्छरियं मत्तंता धम्मपहावं पसंसंति ॥ ६६
 उत्तत्तकणयवन्नो अणमिसंनयणो अलग्गमहिचलणो । अह जंपइ सो देवो तेसिं वयणं इमं सुहयं ॥ ६७
 देवाणं नियरूवं दड्डुं पारंति जेण न^८ हुं मणुया । लेसेणं चिय एयं तुम्हाणं दंसियं^९ तेण ॥ ६८
 महं रूवाइयाओ उवरिसुराणं तु रूवमाइयं । वड्डुंतं वड्डुंतं जाव य सब्बदसिद्धिं^{१०} ति ॥ ६९
 तं पि हु नाससमेयं तम्हा कम्मक्खयम्मि जइयव्वं । जेण न पेच्छहं नासं सोक्खाणं हंत ! कइया वि ॥ ३७०
 इय एवं सो देवो धम्मे दाऊण ताण अणुसट्ठिं । पियमेलियं भलावि^{११} सोहम्मे पाविओ कप्पे ॥ ७१
 एत्थंतरम्मि लोओ हरिस-विसाएहिं पूरिओ संतो । पविसइ नियनयरीए पियमेलियसंजुओ सब्बो ॥ ७२
 बहुजणसंघसमेयं^{१२} दड्डुं पियमेलियं च पविसंति । जंपइ सब्बो वि जणो पेच्छह एयाए माहप्पं ॥ ७३
 सम्माणिया जणेणं पविसइ गेहम्मि सयणपरियरिया । मत्तंती नियमफलं पच्चक्खं चेव हियएणं ॥ ७४
 सो चेव इमो लोओ अहं पि सा चेव पट्ठणं तं च । तह वि पसंसइ लोओ तम्हा नियमस्स फलमेयं ॥ ७५
 इय चित्तिऊण हियए जिणधम्मे सुट्ठु निच्छिया जाया । अह निंदइ अप्पाणं सद्धा-संवेयं^{१३} मावत्तां ॥ ७६
 वंदइ जिणवरचंदे साहूण य कुणइ वंदणाइयं । दाणाइधम्मनिरया सज्झाय-ज्झाणसंजुत्ता ॥ ७७
 पुत्ते वयम्मि तम्मि उ उज्जवणं^{१४} कुणइ जं जहं^{१५} भिहियं^{१६} । मत्तंती अप्पाणं कयकिच्चं सुट्ठं^{१७} भावेणं ॥ ७८
 अह सा कालकमेणं पत्ते मरणम्मि चित्तए एयं । लद्धे वि हु मणुयत्ते दोहगं दारुणं मज्झ ॥ ७९
 कुल-रूव-सील-विनाणं^{१८} तारुन्न-विहवगुणनियरा । सब्बे वि कया विहला दोहग्गेणं महं जेणं ॥ ३८०
 दोहग्गेणं कलिओ पुरिसो वि न पावए जं^{१९} सोहं । किं पुण अवला वाला तुच्छा तह मंदसत्ता य ? ॥ ८१
 ता पंचमीवलेणं अणण्णतुलं हवेज्ज सोहगं । जम्मंतरम्मिं^{२०} मज्झ वि जिणवयणं नत्तहा जेणं ॥ ८२
 अह मरिऊणं तत्तो उववन्ना चंपनामनयरीए । गुणसेणभारियाए गुणवइ^{२१} पुत्तं^{२२} भावेणं^{२३} ॥ ८३
 उच्चथेहिं गेहेहिं संजाए अंसयम्मि पंचमए । जाओ कमेण पुत्तो सब्बाण वि तोससंजणओ ॥ ८४
 काऊण पूयमउलं देव-गुरूणं पराए भत्तीए । सयणाइणं च तहा दाणं दाऊण जहजोगं^{२४} ॥ ८५
 वत्थाइएहिं तत्तो भूसेउं नयरियं च सब्बत्तो । पंचमहासदेहिं^{२५} वद्धावणयं पवत्तेइ ॥ ८६
 नत्तंति के वि हिट्ठा अन्ने गायंति महरुणिकलिया । घुसिणाइएहिं अन्ने सिंचंति^{२६} परोप्परं मुइयां ॥ ८७
 तंबोलं फुल्लाइं वत्था-उहरणाइं लेतिं^{२७} अन्नोन्नं । एसाइवहुवियप्पं चिड्डइ लोओ मणे तुडो ॥ ८८
 वित्ते वद्धावणए जाए लोयाण सुट्ठु परिओसे^{२८} । गुणसेणो पियवयणो लोयं च विसज्जए कमसो ॥ ८९
 कइवयदियहेहिं तओ काऊणं सब्बमेव करणिज्जं । जयसेणं^{२९} इइं पसत्थं^{३०} नामं पि पइडियं तस्स ॥ ३९०

1 C ओहीनाणेण । 2 C मोहं । 3 A it is missing in this Ms. 4 A बहुविहं च । 5 A परिरूद्धा; C पडिडुद्धा । 6 C एयाओ । 7 C D तु । 8 A विहवं । 9 A it is missing in this Ms. 10 B C अणमिसं । 11 B नो । 12 B it is missing in this Ms. 13 A दरिसियं । 14 B अह; C महु । 15 B °सिद्ध । 16 A पिच्छह । 17 C भलावइ । 18 C °समेओ । 19 A °संवेणं । 20 A °संपत्ता । 21 B उज्जमणं । 22 A C हहां । 23 C °भणियं । 24 C सुट्ठु । 25 A C °विच्चाणं । 26 A तेण । 27 A it is missing in this Ms. 28 A जम्मंतरे वि । 29 A गुणवइ । 30 A °पुत्तत्तं । 31 C D भावेण । 32 B °जोगं । 33 C °सदेणं व । 34 A सिंचित्ति । 35 B लेत्ति । 36 A परिओसो । 37 C जयसेणो । 38 C इय । 39 C सत्थं ।

जह जह वड्डइ बालो पइदियहं निम्मलेहिं अंगेहिं । घरलच्छी वि तहच्चिय सियपक्खे चंदजोणह व ॥ ३९१
 अह सो कालकमेणं संजाओ अट्टवरिसिओ जावें । ताव विभूईएँ जुओ उवणीओ उज्झसालाए ॥ ३९२
 एसो अणणसरिसो नजइ काऊण निच्छयं एयं । सो चेव यं संगहिओ^५ विज्जाहिं सयंवराहिं^६ वं ॥ ३९३
 विज्जाणाइकलाओ तहा तहा तेण तत्थ गहियाओ । नियउज्झाणं^८ पि जहा जाओ सो चेव उज्झाओ ॥ ३९४
 काम-उत्थाणं थाणं जं च निहाणं च सब्बसत्थाणं । तं तस्स जणमणुन्नं निव्वडियं शक्ति तारुणं ॥ ३९५
 पणओ सब्बजणेणं^९ पियवयणो सब्बलोयवच्छलओ । तारुन्नम्मि वि^{१०} जाए अवियारो सो महासत्तो^{११} ॥ ३९६
 अट्ठपं पंडिच्चं अमओ विभवो^{१२} गुणाणुराओ य । तारुणं अवियारं विरलाणं होइ पुत्तेहिं ॥ ३९७

वच्चइ जहिं जहिं चिय दिणम्मि राईय(एँ) सो^{१३} सुहिसंमेओ^{१४} ।

बालो तरुणो बुड्डो अणुमग्गं सरइ सब्बो वि ॥

गमणं वयणं सयणं^{१५} भुंजण-नेवच्छ-रमणमाईयं । सिक्खइ जुवाणसत्थो विसेसओ तरुणिसंघाओ ॥ ३९८
 अन्नं च तस्स रूवं^{१६} दट्ठुणं महिलियाण समवाओ । पइवयजुत्तो वि दढं असइत्तं महइ चित्तेणं ॥ ४००
 बाला अबला गामेल्लयां य पाएण रूवमाईसु । अवियारियपरिणामा सहसा रञ्जंति मोहंघा ॥ १
 कजं पि हु मोत्तुणं जाओ पेच्छंति अलियकोडुं पि । अच्चंतगुणे ताओ कह वं^{१७} रंजंति महिलाओ ॥ २
 तत्थेव य नयरीए सूरु नामेण वाणिओ इब्भो । तस्स य घरिणी^{२२} सीला तीसे धूया य सीलवई ॥ ३
 जयसेणेण समाणं^{२३} पाणिग्गहणं च तीएँ संजायं । अइसुहुविभूईए अणुरूवं^{२४} गुणाएँ^{२५} सुहलग्गे ॥ ४
 जाए पाणिग्गहणे लोओ जंपेइ सुहुपरितुट्ठो । अणुरूवो संजोओ दिव्वनिओएँ^{२६} संजाओ ॥ ५
 मिहुणाणं संजोगो रूवाइविलक्खणाणं अइदूरं^{२७} । दुक्खा-उसोहाजणओ उट्ट-बलिद्वाणं व हलम्मि ॥ ६
 अन्नोसिं दिट्ठंतो हर-गोरीणं वं^{२८} ताण संजोओ । जाओ कमेण सुहओ दोण्हं वि मण-नयणसुहयाणं ॥ ७
 भुंजंताणं ताणं पइदियहं उत्तमं विसयसोक्खं । अन्नोन्नं अणुराओ^{२९} अणुसमयं^{३०} वड्डए अहियं ॥ ८
 चंपाहिवस्स धूया नामेण कंचण ति विक्खाया । तारुन्नं पत्ता वि हु पुरिसे दूसेइ जा निच्चं ॥ ९
 रायगिहासत्तेणं वच्चंतं^{३४} इड्डगोडिपरियरियं^{३७} । जयसेणं दट्ठुणं सा वि हु कामाउरा जाया ॥ ४१०
 अह जंपइ सा कन्ना तग्गयणयणा सहीणं^{३७} पच्चक्खं । किं होज्जेँ एसं देवो किं सिद्धो^{४०} अहव गंधवो ? ॥ ४११
 किं वा रईएँ^{४१} नाहो अहवा सो चेव एस वइसमणो ? । एवं रूवसमेओ नो^{४२} दीसइ माणुसो जेण ॥ ४१२
 भणियं एगसहीए चित्तं नाऊण रंजियं तीसे । वयणं उद्दीवणयं^{४३} हिययं^{४४} पइड्डसं कामस्स ॥ ४१३
 सहि! एसो गुणनिलओ देवाण वि चित्ततोससंजणओ । गुणसेणसेड्डिपुत्तो जयसेणो नाम विक्खाओ ॥ ४१४
 चाई दक्खो सूरु सरलो पडिवन्नवच्छलो धीरो । पियवयणो धम्मिद्धो नाणी विज्जाण-गुणकल्लिओ^{४७} ॥ ४१५
 दंसणपहं वीलीणो जयसेणो जाव रायकन्नाए । ताव य सा उव्वेयं^{४०} चित्ते अइदारुणं धरइ ॥ ४१६
 तं चेव लिहइ चित्ते तं चेव यं^{५०} जंपए जणसमक्खं । अन्नं पि तमिव पेच्छइ तं^{५२} चिय सरणं विमग्गेइ ॥ ४१७

1 B जेणं । 2 C लेहं । 3 C निज्जइ । 4 B C सयं । 5 B C गहिओ । 6 B C वराहि । 7 B C
 न्व । 8 B C °यज्झाणं । 9 B C °जणेणा । 10 A य । 11 C °पत्तो । 12 A विहवो । 13 A it is
 missing in this Ms. 14 A लोयहिं; B सहिं । 15 A समेउं । 16 B C वसणं । 17 A °नेवत्थ ।
 18 B रूयं । 19 A गामिल्लया । 20 B C न । 21 B C वि । 22 A घरणी । 23 A मासणं । 24 C
 अणुरूयं । 25 C गुणाय । 26 A °नियोएण । 27 A °विलक्खणेण । 28 C (५) °रूवं । 29 B °बलद्वाण ।
 30 B C च । 31 B दुण्ह । 32 B अणुरातो । 33 C °दियहं । 34 C वच्चंतो । 35 B निययं । 36 C
 परियरिओ । 37 C सहीहिं । 38 C एस । 39 C होज्ज । 40 C इंदो । 41 C रंभा । 42 B C न हु ।
 43 B उद्दीवणयं । 44 C हियइ । 45 B °पयट्ठस्स । 46 B it is missing in this Ms. 47 B
 °कल्लिओ य । 48 B °वहं । 49 A उव्वेवं; D उव्वेवो । 50 A C it is missing in this Mss.
 51 A पिच्छइ । 52 A it is missing in this Ms.

गायइ हसइ वियंभइ सयणाइसु णेवँ ठाई खणमेत्तं । आलिंणइ सहियणं सुन्नं चिय देइ पडिवयणं ॥ ४१८
खणि खणि धावइ चाहिं खणि खणि लेलेइ कुट्टिमतलम्मि ।

खणि खणि रुवइ सदुक्खं खणि खणि मुच्छं च पावेइ ॥

१९

एवमवत्थं तीसे एगा दडूण ताण मज्झाओ^१ । नरवइणो गंतूणं हिट्ठां विनिवेयए सिग्घं ॥ ४२०

न सहंती नामं पि हु पुंविं पुरिसाण जा महाराय ! । जयसेणदंसणेणं सा भिन्ना मयणवाणेहिं ॥ २१

अह तुडो नरनाहो तीसे दाऊण अंगलगं तु । लक्खं च देइ सिग्घं दम्माणं हरिसउल्लसिओ ॥ २२

सित्तो हं अमएणं एयं वित्तंतयं कहंतीए । सुयणु ! तुमाए अज्जं कज्जं देवाण वि असज्जं ॥ २३

जयसेणो वियं सुहओ जयसेणो चेवँ सुंदरो एत्थ । जयसेणो चेव गुणी कंचणचित्तं हियं जेण ॥ २४

इय जंपिऊण बहुयं राया सयमेव लोयपरियरिओ । गुणसेणघरे पविसइ कयसम्माणो जणाइणो ॥ २५

काऊणं पडिवत्तिं^७ गुणसेणो रायसम्मुहं^८ भणइ । देव ! पवित्तं जायं मह भवणं तुज्जं चलणेहिं ॥ २६

नरवइणो मुणिवसहाँ गुणिणो^{१०} समणा य एत्थ लोयम्मि । धण्णाण वरंगणयं कमंति पायारविंदेहिं^{११} ॥ २७

नरनाहो गुणसेणं हत्थे गहिऊण जंपए वयणं । दिन्ना मे नियधूया जयसेणस्सऽद्धरज्जं च ॥ २८

अहं जंपइ गुणसेणो जोडियहत्थो^{१३} चलंतं^{१४} सिरकमलो । राय-वणियाण सामिय ! संबंधो लोयहसणिज्जो ॥ २९

नरवइणा वि हुं^{१६} भणियं सुयणु ! म जंपेसिं^{१७} एरिसं वयणं । गुणवंताणं जेणं संबंधो सोहमाहवइ ॥ ४३०

जाईए भिन्नाण वि सगुणाणं सोहमेव संबंधो । आहरणनिविट्ठाणं^{१८} मणीण जह कंचणजुयाणं ॥ ३१

अन्नं च वन्नभेओ कम्मवसेणं जणाण संजाओ^{१९} । आईए सबं पि हु जहं सीसइ^{२०} एगवन्नं तु ॥ ३२

अहवा जुत्तमज्जुत्तं एयं न गणंति पत्थणे गरुया । दिन्नं कन्नेण जओ विट्ठु(णहु)स्स सरीरकवयं पिं^{२२} ॥ ३३

पच्छा गुणसेणेणं पडिवन्ने रायसंतिए वयणे । राया पहरिसपुंनो नियभवणं पत्थिओ सहसा ॥ ३४

तत्तो कमेण जाए पाणिग्गहणम्मि तीए कुमरीए । गय-हय-रहमाईणं^{२४} जयसेणस्सऽद्धयं दिन्नं ॥ ३५

दोहिं वि भज्जाहिं समं जयसेणो^{२५} भुंजए तहाँ भोए । दोणह वि जुवईण जहा अहिययरं अत्तवहुमाणो ॥ ३६

एयं चिय पंडिच्चं वज्जिज्जइ एत्थं^{२७} लोयमज्झम्मि । चित्तुत्तिन्ने वि जणे वट्ठिज्जइ हिययइडे^{२८} व्वं ॥ ३७

सुरसेणो पढमाए बीयाए नंदसेणं^{२९} नामो य । जयसेणसुया जाया गुणगणकलिया महासत्ता ॥ ३८

पुत्तजुओ जयसेणो मन्नइ दाराण संगहं सहलं । अन्नो वि जणो जंपइ वयणं खलु एरिसं जेण ॥ ३९

रइ-पुत्तफला भज्जा लच्छी वि हु दाण-भोगफलसारीं । निबुइफलो य मित्तो धम्मफलाइं च सत्थाइं ॥ ४४०

जाव यं^{३३} कमेणं पत्ता दोणिं^{३४} वि पुत्ता उं^{३५} तस्स तारुन्नं । चंदप्पहो वि देवो ताव य एवं^{३६} विउव्वेइ ॥ ४१

रूवेण कामदेवो सदेणं तुंबरुं^{३७} व्व गुणनिलओ । नट्टायरिओ सहसा नियपरियणसंजुओ पत्तो ॥ ४२

गीएण वाइएणं^{३८} बहुविहपत्तेहिं नच्चमाणेहिं । अक्खित्तो सब्बजणो तेणं नयरीए मज्झम्मि ॥ ४३

राया वि पुहइचंदो^{३९} कोउगभरिओ जणाउ सोऊणं । आणावेउं सिग्घं नट्टायरियं इमं भणइ ॥ ४४४

1 A हाइ । 2 A नेय । 3 C मज्झम्मि । 4 C हट्ठा । 5 B चिय; C चिय । 6 A नवर । 7 B पडिवत्ति । 8 C °सम्मुहो । 9 B C °वसभा । 10 B मुणिणो । 11 C °विदेणं । 12 A D तो । 13 B °हत्था । 14 B चलंतं । 15 C °सिरि° । 16 A य । 17 B C जंपेसु । 18 B °निबट्ठाणं । 19 B संजातो । 20 B C जेण । 21 B C आसी । 22 B ति । 23 C यहरिस । 24 B [रह] देसाणं । 25 A C it is missing in these Mss. 26 B जहा । 27 B इत्थ । 28 B °अट्ठे । 29 B व । 30 B C नंदिसेण । 31 A पुत्त-दाण-भोगफला । 32 C it is missing in this Ms. 33 C D कमेणं । 34 A दोणिह; C दोन्न । 35 A य । 36 BC एयं । 37 A तुंबरो; B तुंबरो । 38 B वाइएण य । 39 B पुहविचंदो ।

कतो तं संपत्तो ? किं ते नामं पि ? किं च नच्चेसि ? । किं वा पत्थेसि तुमं ? एयं^१ सव्वं^२ पि^३ मे कहसु ॥ ४४५
 नट्टायरिओ वि लहुं पुहईचंदस्स उत्तरं देइ । कयसम्माणो^४ धीरो^५ जलहरगहिरेण^६ सदेणं^७ ॥ ४६
 पुक्खवरपुब्बद्धे भरहट्ठियसेणंणयरिमज्झाओ । एत्थाहं संपत्तो नामेणं मणियं^८रूवो त्ति ॥ ४७
 पियमेलियाए चरियं नच्चामो^९ सयललोयरमणीयं । मग्गामि सिद्धिमग्गं कज्जं न वि किंचि^{१०} अत्तेणं ॥ ४८
 बोल्लइ राया वयणं पेच्छसु जयसेण ! एयमच्छरियं । कम्मं जायगसरिसं मुणितुलं निप्पिहत्तं च ॥ ४९
 एवं रायाईया अत्तोन्नं जंपिऊण अइवहुयं । सब्बे वि भणंति तओ नट्टायरियं सब्बहुमाणं ॥ ४५०
 पउणं करेह रंगं पत्ते सजेह ठाह सट्ठाणे । गेण्हह आउज्जाइं पेच्छामो तुज्झं^{११} पेच्छणयं ॥ ५१
 सोऊण ताण वयणं नट्टायरिओ वि रंगमज्झम्मि । कारेइ नंदिघोसं सवणं^{१२} मणाणंदयं^{१३} सहसा ॥ ५२
 अह वारिऊण रोलं वरयं काऊण दाहिणं^{१४} हत्थं । नट्टायरिओ हट्ठो गाहाकुलयं इमं पढइ ॥ ५३
 पडियाणं संसारोवहिम्मि^{१५} भवियाण सिद्धिजोग्गाणं । जो बोद्धित्थो सत्थो सिवतीरं^{१६}पराणओ सिग्घं ॥ ५४
 जो तिकखदुक्खसंपीडियाण जीवाण वेज्जओ^{१७} निउणो । जो दोसां^{१८}नलविज्जावणम्मि घणसन्निहो निच्चं ॥ ५५
 संसाराडविमज्जे सिवमग्गपण्डयाण मूढाणं । जो सत्थवाहसरिसो जीवाणं पयणुकम्माणं ॥ ५६
 अइदुक्करं पि कज्जं^{१९} जस्स पभावेण^{२०} सिज्झइ जणाणं^{२१} । दूरट्ठियं पि लब्भइ हियइडं जेण लोएणं ॥ ५७
 नजंति जत्थ भावा जे^{२२} जहरूवेण संठिया भुवणे^{२३} । पुज्जो य जणो जायइ देवाईणं पि जेणेह ॥ ५८
 नरसोक्खं सुं^{२४}सोक्खं मुत्तिसुहं जं च उत्तिमं^{२५} पयडं । तं पि जओ पाविज्जइ किं वा बहुएण भणिएणं^{२६} ? ॥ ५९
 जं जिणधम्मं विमलं उव्वेढणयं^{२७} तु गरुयकम्माणं । अविरुद्धं सुविसुद्धं पयओ पणमामि भत्तीए ॥ ४६०
 पेच्छउ सब्बो वि जणो मोत्तुं विगहाइयं तु जत्तेण । पियमेलियाए^{२८} चरियं नच्चिजंतं पसाएण ॥ ६१
 उवओय^{२९}वज्जियाणं कज्जं अइसुंदरं पि इहलोए । कहियं दंसियमेव य सव्वं पि हु निष्फलं जाण ॥ ६२
 बालत्तं कुमरत्तं पाणिग्गहणं च दमयवित्तं^{३०} । निप्फेडं^{३१} समणिदंसण चेइयघर पंचमिवयं च ॥ ६३
 पुणरवि नयरिपवेसं वयउज्जमणं कमेण मरणं च । जयसेणंतं सव्वं वित्थरओ नच्चियं जाव ॥ ६४
 ताव य जंपेइ जणो दूर चिय ताव चरियनच्चणयं । रूवादयो^{३२} वि एसिं देवाण वि हिययणंदयरां^{३३} ॥ ६५
 एयाण दंसणेणं अम्हं नयणाण अज्ज सहलत्तं । अहवा इह नयणाइं दट्ठवयदंसणफलाइं ॥ ६६
 जयसेणो वि हु सिग्घं जाई सरिऊण विम्हिओ^{३४} सुट्ठु । नट्टायरियं^{३५} पुच्छइ कत्थेयं चरियमुवलद्धं ? ॥ ६७
 एवं^{३६} भणिओ जंपइ नट्टायरिओ जणाण पक्खखं । मज्झ पिया भरहवई^{३७} आसी सेणाए नयरीए ॥ ६८
 तेणेमं^{३८} संरइयं जं जहवत्तं^{३९} विरायसंजणयं । भवियाण बोहणत्थं दट्ठूणं इंदियालंसमं ॥ ६९
 मज्झ वि तेणं कहियं एयं^{४०} सव्वं पि जं तए^{४१} दिडं^{४२} । विज्जा य इमा दिन्ना तइया आगासगामिणिया ॥ ४७०

1 B पि; C वि । 2 B C (卐) एवं । 3 B C (卐) भूए । 4 B C (卐) वि । 5 B °कम्माणो ।
 6 C वीरो । 7 B C °सदेण । 8 B C गहिरेण । 9 C °सेणि° । 10 A मणि° । 11 A C नच्चामी ।
 12 A सव्वं° । 13 B D पि । 14 A तुम्ह । 15 B नंद° । 16 A सयल° । 17 A °जणाणंदयं ।
 18 A सम्मुहं । 19 C °यहिम्मि । 20 C °नयरि° । 21 B विज्जओ । 22 B देहा° । 23 A कम्मं ।
 24 A पहावेण । 25 A जणस्स । 26 B C जं । 27 A भुवणा; B सुयणु । 28 B सर° । 29 B
 उत्तमं । 30 B भणिएण । 31 B उव्वेवणयं; C उव्वेदणयं । 32 B पियमेलियाच । 33 C उवओरा° ।
 34 A °वित्तं च । 35 A निफेड; B निप्फाड । 36 B C रूवादओ । 37 B D °णंदणया; C °णंदणयं ।
 38 C विंभिओ । 39 B °यरिओ । 40 C एयं । 41 B °कई । 42 B तेणामं । 43 C °वित्तं । 44 B
 इंदयाल° । 45 B C एवं । 46 C मए । 47 C रइयं ।

परउवयारनिमित्तं भमिउं सब्बत्थ परियणसमेओ^१ । पयडंतो चरियमिणं एत्थाहं संपयं पत्तो ॥ ४७१
 रायार्इणं पुरओ जयसेणो भणइ उच्चसद्देणं । सब्बं पि मए एयं अणुहूयं^२ नत्थि^३ संदेहो ॥ ४७२
 किं तु इहं जं दिट्ठं तं व(बु)ज्झइ^४ बुद्धिमंतलोएहिं । एयं तु महच्छरियं^५ जं चित्तगयं पि इह रइयं ॥ ४७३
 पेच्छह जिणवरधम्मो पच्चक्खं चेव पंचमिवयस्सं^६ । माहप्पं जेणाहं तारिसओ एरिसो जाओ ॥ ४७४
 ओवं^७ पि कयं पुट्ठिं तस्स फलं पावियं मए एयं । जइ पुण कीरइ बहुयं तां लब्भइ इच्छियं नूणं ॥ ४७५
 सब्बनुमयं अमयं विसं व मन्नंति मोह-मयमत्ता । अन्ने विसयासत्ता कहंति धम्मं अहम्मं ति^८ ॥ ४७६
 हिंसाईओ^{१०} धम्मो तत्तेणं जइ हवेज्जे इह लोए । तां किं अन्नं पावं एयं मह कहह सब्बे वि ॥ ४७७
 चंदप्पहो वि देवो जइ कह वि हु एज्ज एत्थ समयंमि । तो धम्मपसंसाए कोज्ज मह एत्थ साहेज्जं ॥ ४७८
 कज्जम्मि^{१३} भन्नमाणे पुरओ लोयाण केण वि जणेणं^{१४} । सप्पुरिसाणुमईए तं सुट्ठु पइट्ठियं जेण ॥ ४७९
 एत्थंतरम्मि सहसा आयासे दिव्वरयणचिंचइयं । विमलं रम्मविमाणं^{१६} सच्चवियं सब्बलोएणं ॥ ४८०
 पच्छा दस वि दिसाओ उज्जोवंतं^{१७} कमेण तं दिव्वं । तत्थेव यं^{१८} जणठाणे^{१९} संपत्तं सुरजुयं इत्ति ॥ ४८१
 चंदप्पहो वि तत्तो अवयरिउं दिव्वरयणनिम्मविए । सिंहासणे^{२०} व(व)इडो^{२१} जयसेणं भणइ नेहेणं ॥ ४८२
 अणुहवसिद्धो पुत्तय ! कीरउ सयमेव जिणमओ धम्मो । अप्पसमं सद्वाण वि को सक्कइ लाइउं भणसु ॥ ४८३
 वंभाइएहिं मणुमाइएहिं मंधत्तमाइराईहिं । जयमेगमयं काउं न सक्किउं^{२२} बहुहिं^{२३} किमणेणं ? ॥ ४८४
 एत्थंतरम्मि कहिओ जसभदो केवली समवइत्तो^{२४} । वणमज्झट्ठिं^{२५} रम्मे चेइयभवणम्मिं सुविसाले ॥ ४८५
 सोऊण इमं मुइया सब्बे गुंतुं जिणस्स भवणम्मि । वंदंति जिणवराणं विंचाईं परमभत्तीए ॥ ४८६
 जयसेणो वि हुं^{२८} तुडो जम्मंतरपट्ठियवंदणं काउं । जोडियकरोवविट्ठो एयं^{२९} शुइमंगलं पढइ ॥ ४८७
 निदंद-रायवज्जिय ! मोहमहावंधभंजणसमत्थ ! । निदा-विगहविवज्जिय ! अट्टमयट्ठाणनिदलणं^{३०} ॥ ४८८
 कोहग्गिनासणीरय ! सत्तभयट्ठाणरहियवरचित्तं^{३१} ! ।

भुक्ख-पिवांसंविज्जियं^{३३} ! चिंता-उरइरहिय ! गुणनिलय ! ॥

८९

भववणगहणनिमूलण ! मायादढवेल्लिंदप्पनिदलणं^{३५} ! । लोहं^{३६} महासुरनासण ! इंदियचोराण विदवण ! ॥ ४९०
 लोया-उलोयपयासय ! केवलनाणेण नायपरमत्थ ! । तिहुयणमत्थयसेहर ! भवियजणाणंदसंजणय ! ॥ ४९१
 सामिय ! कुणसु पसायं सिवनयरे नेसु मं तुमं सिग्घं । जिणवर ! भवसयभीओ सरणं तुम्हाणमल्लीणो ॥ ४९२
 अह ऊट्ठिऊण तत्तो वंदित्ता मुणिवरं गुणनिहाणं । पुच्छइ अइनिव्विन्नो कइया हं मुच्चिहं^{३७} भयवं ! ? ॥ ४९३
 मुणिवसहो^{३८} विहु जंपइ वयणमिणं दसणकिरणधवलासो । कल्ले चिय तव दिक्खा केवलनाणं च निव्वाणं ॥ ४९४
 सद्वाण वि परिकहियं सब्बं पि हुं^{३९} पंचमीए फलमेयं । अन्नो वि इमं पावइ जो तं पालेइ भावेणं ॥ ४९५
 बहुएहिं तओ^{४०} गहियं दुविहाए पंचमीए वयमउलं^{४१} । संमत्तं अन्नेहिं दिक्खा इयेरेहिं लोएहिं ॥ ४९६

1 A °समेउं; C °समेयं । 2 A अणुहूणं । 3 C न एत्थ । 4 B चज्झइ । 5 A अम्ह चरियं ।
 6 C °वयम्मि । 7 B D ओयं । 8 A तो । 9 B C पि । 10 B हिंसाईयो । 11 B हविज्ज ।
 12 A तो । 13 B कज्जं पि । 14 B जणेण । 15 B C दिव्वं । 16 B °विमाणे । 17 A उज्जोवंतं ।
 18 C it is missing in this Ms. 19 C °ट्ठाणे । 20 B सीहासणे । 21 B निविट्ठो । 22 B सक्कियं ।
 23 B C बहुउ । 24 B किमणेणं । 25 B समोइत्तो । 26 A °ट्ठियं । 27 C °भुवणम्मि । 28 A य ।
 29 C एवं । 30 A °निदवण ! । 31 B C °परिचित्तं ! । 32 A °पिवासा° । 33 A °वज्जिय ! । 34 B °मल्लं° । 35 B °लिम्महण ! । 36 B मोह° । 37 B C मुच्चिमो । 38 B °वसभो । 39 A य ।
 40 A तवं । 41 C °मूलं ।

मज्झणे संजाए वंदित्ता मुणिवरं जणो सब्बो । निय-नियगेहिम्मि गओ वन्नंतो जिणमयं सुहु ॥ ४९७
जयसेणो वि हु दाउं रजं पुत्ताण बीयदियहम्मि । जसंभदंते दिक्खं लेइ विभूइए सुहज्जाणो ॥ ९८
जह जह वड्डइ दिवसो तह तह ज्ञाणं सुनिम्मलं तस्स । केवलनाणसमं^३ चिय निव्वाणं पावियं तेण ॥ ९९
केवलमहिमं काउं चंदप्पहसुरवरो जणसमक्खं । झविऊणं तं सरीरं खीरसमुद्दम्मि पक्खिवइ ॥ ५००
जंपति^६ विद्धमुणियो पेच्छह^७ अचिरेण जं कयमणेण । अहवा लहुपव्वइया वड्डेरं^८ लिति^९ करचंडं ॥ १
चिरपव्वज्जा नाणं एयं न हु कारणं हवइ^{१०} मोक्खे^{११} । जस्सेव सुहो भावो सो चेव य साहए कज्जं ॥ २
जयसेणकलत्तेहि^{१३} गहिया दिक्खा सुहेणं^{१३} चित्तेणं^{१४} । दुक्खियजणाणं^{१५} अहवा एयं चिय जुज्जए काउं ॥ ३
सूरि महे सरइयं जयसेणक्खाणयं^{१६} इमं पढमं । संखेवेण समत्तं पंचसयाइं^{१७} च माणेणं^{१८} ॥ ५०४

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये जयसेनाख्यानकं
प्रथमं समाप्तम् ॥

*

२. नंदकहा ।

सोहग्गफलेण जुयं जयसेणऽक्खाणयं पुरा भणियं^{२०} । कुलजम्मफलसमेयं संपइ नंदस्स वोच्छामि ॥ १
वाणारसिनयरीए विप्पो नामेण इंदसम्मोत्ति । सब्बं मन्नइ नीयं नियकुलमयमत्तओ निच्चं ॥ २
जाणंतो वि हु चोइस विज्जाठाणाइं अत्थगरुयाइं । तह वि हु कुलमयजुत्तो निंदइ सव्वाण चरियाइं ॥ ३
रिउ-जजु-साम-उत्थव्वणं^{२१} सिक्खा कप्पो तेहव वागरणं । नीरुत्त-छंद-जोइस-मीमंसा चेव तक्कं च ॥ ४
णीई तह य पुराणं अणेयभेयसयसंजुयं सब्बं । विज्जा^{२२} ठाणाइं भवन्ति^{२३} इहं^{२४} चोइस इमाइं ॥ ५
जो^{२५} नाउं सत्थाइं अप्पाणं^{२६} थुणइ निंदइ परं^{२७} च । सो पंडित्तणजीवी पढंतमुक्खो महापावो ॥ ६
रूवं सीलं नाणं विज्जाणं जोव्वणं च लायन्नं^{२८} । विणयं चायं च तवं सूरत्तं^{२९} धीरिमं तह य ॥ ७
वच्छलं पियवयणं दक्खत्तं^{३०} तह य निप्पिहत्तं च । निंदइ अन्नजणाणं कुलदोसं नियमणे ठवियं^{३१} ॥ ८
अहियं उक्किडो वि हु गुणनियरो सब्बलोयमणइडो । नियमा विसंवएई निम्मलकुलवज्जिओ लोए ॥ ९
जह जह पूएइ जणो कुलजुत्तं मन्निज्जण अणुदियहं । तह तह अहिययरं चिय संवड्डइ कुलमओ तस्स ॥ १०
मयवज्जिओ वि पायं^{३२} पूज्जंतो मयं पव्वेइ । मयजुत्तो तं पावइ किं वा भणं^{३३} एत्थं^{३४} अच्छरियं ? ॥ ११
जत्ता-दिक्ख-विवाहे घर-देव-तलाय-कूवविणिवेसे^{३५} । जम्मण-मरण-उज्जवणे^{३७} सो चेवग्गेसरो तत्थ ॥ १२
पुत्त-कलत्ताइणं सव्वेसिं हिययनंदणो सो उ । अहवा उवयाररओ भण को व न वल्लहो होइ ? ॥ १३
अह सो जंतदिणेसुं^{३८} वंधित्ता नीयगोत्तयं^{३९} कम्मं । डुंबकुले^{४०} वि हु^{४१} हीणे मरिउं तत्थेव उववन्नो ॥ १४
नामेण पुप्फदंतो घणकजलसन्निहो य गीयरुई । कुमरत्तं संपत्तो हीलिज्जइ सुहु लोएणं ॥ १५

1 C °दिवसम्मि । 2 A जय° । 3 C सयं । 4 A जविऊण; C गविऊण । 5 B C जंपते । 6 B C वि हु । 7 B पिच्छह । 8 A वड्डेरं । 9 B लेइ । 10 B भवइ । 11 A मोक्खो । 12 B °कलत्तेण य । 13 B C सुदुक्ख° । 14 B C °चित्तेहिं । 15 B C °जणेण । 16 A °कहाणयं । 17 C संयाणं । 18 C पमाणेणं । 19 B °ति माहेश्वरसूरिविरचितं जयसेनाख्यानकं सम्मत्तं ॥ छ ॥; C इति महेश्वरसूरिविरचितं जयसेनाख्यानकं समाप्तम्; D इति श्रीसूरिमहेश्वरविरचितं जयसेनाख्यानकं प्रथमं समाप्तम् । 20 A रइयं । 21 B °अत्थव्वण । 22 B वेज्जाए । 23 A D हवन्ति । 24 A इय । 25 A C जं । 26 A अत्ताणं । 27 B पुरं । 28 B लावन्नं । 29 B सूरत्तं । 30 A दिक्खन्नं । 31 C D ठविउं । 32 C पावं । 33 A भणइ । 34 B D इत्थं । 35 B °कूय° । 36 B °विणिवेसो । 37 A ज्जवणे; B °स्सवणे । 38 B °दिणेहिं । 39 B °नोययं । 40 A °कुलंमि । 41 A it is missing in this Ms.

अप्पत्थेओ^१ जाओ न य पावइ कन्नयं विरूवं पि । अत्ताणं अईनिंदइ हीणाण वि हीणओ अहियं^३ ॥ १६
 सरिसे वि हु मणुयत्ते तुल्ले^४ वि हु अवयवाण संखेत्ते । चोक्खा-उचोक्खविभागो केण कओ एस लोयाणं^५ ॥ १७
 सरिसाण वि वंचणयं दुक्खं माणुणयाण संजणइ । एगम्मिं मंचए^६ वि हु दुहसेज्जां कन्न दूमेइ^७ ॥ १८
 एवं दुहसंपत्तो पइदियहं इंदसम्मगेहम्मि । गायंतो दारठिओ भोयणजायं^८ विमग्गेइ ॥ १९
 अइसयणाणी चंदो तीसे नयरीए वाहिरुज्जाणे । अहिणवसीससमेओ कारणओ आगओ तइया ॥ २०
 तस्स समीवे एगो रायसुतो थोवदिवसंपवइओ । कुलमयमुव्वहमाणो न कुणइ साहूण पडिवत्ति ॥ २१
 तस्स मयणासणत्थं बोहत्थं पुप्फदंतमाईणं । सिक्खगजुत्तो चंदो गोयरचरियं पविट्ठो उं^९ ॥ २२
 अह सो कमेण पत्तो विहरंतो इंदसम्मगेहम्मि । पेच्छइ य पुप्फदंतं हीलज्जंतं गिहिजणेणं ॥ २३
 अवसरसु रड्डपाविय ! मग्गं^{११} वज्जेसुं^{१२} सुहुदूरेणं । अप्पाणस्सं परस्स य किं न वि जाणेसि रे ! भेयं ? ॥ २४
 जेड्डसुयं महुसम्मं जंपंतं एरिसं खरं वयणं । वारेइ मुणिवरिंदो पियवयणो उच्चसहेणं ॥ २५
 जम्मं नाणं लच्छि जस्स पसाएण पाविओ तं सि । एयं तं नियजणयं मा ! एवं^{१४} निंद महुसम्म ! ॥ २६
 अह जंपइ महुसम्मो भयवं तुह वयणयं अईविरुद्धं । जाणइ सब्बो वि जणो मह जणयं इंदसम्मं ति ॥ २७
 पच्चक्खेण विरुद्धं जंपंतो तं मुणिदं ! लोयम्मि । होहिसि अइहसणिज्जो बालाण वि मंदबुद्धीणं ॥ २८
 अह जंपइ मुणिपवरो जइ तुह मेलेज्जं एत्थं^{१६} अहिनाणं^{१७} । ता एस तुज्झ जणओ सुव्वउ एयस्स वयणं तु ॥ २९
 सोऊण मुणिपलत्तं^{१०} कह एयं हवइं^{२०} चिंतमाणस्स । जायं जाईसरणं झत्ति तओ पुप्फदंतस्स ॥ ३०
 नियघराणि^{२१} महुसम्मं एगंते ठाविऊण अइगूढं । सब्बं पुव्वणुहूयं फुड्डं कहियं पुप्फदंतेण ॥ ३१
 अह जंपइ महुसम्मो मुणिवइ ! मह एत्थ सुहु अच्छरियं । मह ताओ सुइभूओ कह हीणकुलम्मि उववन्नो^{२३} ? ३२
 अन्नं च जणे सुव्वइ विप्पाईओ य इत्थि पुरिसो वा । जम्मंतरे तहं^{२४} चियं^{२५} न हु बीयं अन्नहा जेणं ॥ ३३
 तो जंपइ मुणिचंदो सुव्वउ महुसम्म ! मह इमं वयणं । न हु वाहिरदब्बेण जायइ सूइत्तणं एत्थं^{२६} ॥ ३४
 खम-दम-णाण-तवेहिं सुज्झइ जीवो दयाए^{२७} ज्ञाणेणं । तेणं चिय विउसजणो तेसिं चिय आयरं कुणइ ॥ ३५
 जइ पुण अवट्ठिओ चिय जाईभावो हवेज्ज जीवाणं । ता दुड्डबंभणाणं खरमाइसु कह गुं^{२८} उववाओ ? ॥ ३६
 समिईसुं^{२९} जओ भणियं अंगोवंगाईं पढियवेयाइं । गहिऊण सुइदाणं होइ खरो बंभणो दुड्डो ॥ ३७
 वारस जम्माईं खरो सट्ठिं^{३०} जम्माईं सूयरो होइ । तह सत्तिरिं च सुणओ कहमेवमवट्ठियां जाई ? ॥ ३८
 बीयं च एत्थ जीवो सब्बगईणं च सब्बजाईणं । कम्मसमेओ दियवर ! जह नडो^{३१} विविहपत्ताणं ॥ ३९
 कम्मेण भमइ जीवो चउरासीलक्खं^{३२} जोणिं^{३३} भवगहणे । कम्मेण विणा सिज्झइ तेण सकम्मो य सो बीयं^{३४} ॥ ४०
 अहियं कुलमयमत्तो तुज्झं^{३५} पिया बंधिऊण बहु^{३६} कम्मं । एसो सो हीणकुले उववन्नो पुप्फदंतो ति ॥ ४१
 एवं^{३७} सोऊण मणे सब्बाण विविम्हओ दढं जाओ । पेच्छह जीवाण गई कम्माण य परिणई चित्ता ॥ ४२
 लोयाण वंदणिज्जो दियवरकुलमंडणो गुणनिहाणो । मरिऊण सो महप्पा कह जाओ हुं^{३८} गेहम्मि ? ॥ ४३
 अह निव्विन्नमणेहिं गहिओ बहुएहिं^{३९} जिणमथो धम्मो । जहसत्तीए वयाइं^{४०} वि गुरुकम्मा भवए मोत्तुं ॥ ४४

1 A B अप्पं तेओ । 2 A सो । 3 A D अहयं । 4 A C उल्ले । 5 A एकम्मि । 6 B मुंचए ।
 7 A दुहसेज्जं । 8 A °मेत्तं । 9 A °दियहं । 10 A य । 11 B दिट्ठी । 12 B मग्गाओ । 13 A अप्पाण
 य । 14 A एयं । 15 B निरु । 16 A C मोलेज्ज । 17 C D एस । 18 A D सहिनाणं । 19 B °वलित्तं ।
 20 B भवइ । 21 B C °घरणी । 22 A C फुड्ड । 23 B C उप्पन्नो । 24 A तहिं । 25 A चिय ।
 26 A तत्थ । 27 B दयाइ । 28 A व । 29 C समईसु । 30 B सट्ठी ; D सुट्ठी । 31 A °मेसं ।
 32 B °भवट्ठिया । 33 A नाडो । 34 A °जोणिं । 35 A °लक्खं । 36 A बीय । 37 A तुम्ह ।
 38 B C दुहं । 39 A एयं । 40 B डुम्बं ; D डोम्ब । 41 A वयाइं ।

जंपइ य पुप्फदंतो भयवं ! तं चेव बंधवो मज्झं । संसारजलहिपोओ जिणधम्मो देसिओ जेणं ॥ ४५
 सो चिय माया वप्पो सो चेव य बंधवो य मित्तो य । जो धम्मं उवएसइ परलोयसुहावहं लोए ॥ ४६
 जो धम्मं उवएसइ तेणं^१ सव्वं पि दिन्नयं होइ । धम्मेणं चिय जेणं हियइडं लब्भए एत्थ ॥ ४७
 एत्तिyakाले वि गए लद्धो धम्मो य एत्थ सुंदरओ । अहवा सा विसइ चिय जाएइ पहायसमयम्मि ॥ ४८
 कुच्छियकुलकारणयं फिट्ठेज्जा कह णु सामि ! कम्मं पि । तं चिय जाणेसि तुमं^४ अइसयनाणेण संजुत्तो ॥ ४९
 तो जंपइ मुणिनाहो इमाओ जम्माओ पुब्बजम्मम्मि । पावाए^५ खेमणामो पक्कणकुलचेडओ आसि ॥ ५०
 जिणधम्मम्मि पवन्नो सेट्ठिसुओ गुणनिही महं मित्तो । परहियरण तेणं उवदिडं जिणमयं मज्झं ॥ ५१
 तेण समं पइदियहं चेइयगणसाहुवंदणनिमित्तं । गच्छामि तत्थ दूरे निंदंतं अप्पयं ठामि ॥ ५२
 तेणुवइडं काउं वयमउलं^७ पंचमीए महईए । तीए बला उववन्नो उद्विन्ने(ते?) खत्तियकुलम्मि ॥ ५३
 बंभायरियसयासे दिक्खं गहिऊण कम्मविवरेणं । लहिऊण य वरनाणं तुह बोहत्थं अहं^८ पत्तो ॥ ५४
 तो गिण्हि^९ तुमं पि इमं पंचमिवयरयणयं कुणं विहीए । मुच्चसि^{११} जेण इमाओ किलिडं कम्माओ नियमेण ॥ ५५
 नियउवयाररणं परउवयारो^{१३} नरेण कायव्वो । तस्सुवयारेण जओ नियउवयारो हवइ सिग्घं ॥ ५६
 अवितहबुद्धीए तओ गिण्हइ सो पंचमिं च अइसुइओ । भत्तीए^{१४} पुप्फदंतो मुणिपयमूलम्मि विहिपुब्बं ॥ ५७
 दइण सिकखणो वि हु जं^{१५} वित्तं तं तहेव सोऊणं । कुलमयमइदूरेणं मेळित्ता^{१७} मुणिगणं नमइ ॥ ५८
 तो बोहिऊण चंदो अन्नत्तो विहरिउं समाढत्तो । बोहितो भवियजणं पइदियहं बहुपयोरहिं ॥ ५९
 जो जेणं चिय बुज्झइ तस्स तयं चेव होइ दायव्वं । बोहंतेण नरेण वि बहुरुइजुत्तम्मि लोयम्मि ॥ ६०
 गीएण नच्चिएण य रूपं^{१८} खुहिएणं^{१९} चेवं लोहेण । दुक्खेण गहिलियाए भूसाइणं च करणेणं ॥ ६१
 गयराय-मच्छरेण वि उचियाणुचियाइं दूरओ मोत्तुं । परउवयाररणं पडिबोहो होइ कायव्वो ॥ ६२
 महुसम्मो वि हु सिग्घं गेहं काऊण नियवरासत्ते । नेहेण कुणइ सव्वं अणुदियहं पुप्फदंतस्स ॥ ६३
 वरिसाइं पंच काउं सिरिपंचमि उज्जमीयं^{२१} जहजोगं । अन्नं पि पुप्फदंतो कुणइ तवं सुहु निव्विन्नो ॥ ६४
 एत्थेवं^{२३} भरहवासे दक्खिणदेसम्मि सुदुरम्मम्मि । पयडत्तिं^{२५} नयरि कंची कंची इव पुहइकच्चाए ॥ ६५
 कलिकालो इव दुहओ कयली व विसालओ^{२४} य सव्वत्थ ।
 गयगण इवं^{२५} बहुरयणो जो सो पडओ^{२७} व गुणकलिओ^{२७} ॥ ६६
 सरओ इव विमलासो हरि व कमलासओ इह जणम्मि । मित्तो व विसमआसो जिणवरनाहो व जियराओ ॥ ६७
 तीए^{२३} नयरीए^{२९} राया इक्खागकुलब्भवो विहू नाम । भज्जा य तस्स चंदा सव्वाण वि हिययआणंदा ॥ ६८
 मरिऊण पुप्फदंतो तीसे गन्धम्मि पुन्नजोएण । उववन्नो बहुपुन्नो कयकोउय-मंगलो सुहओ ॥ ६९
 सुहलग्गम्मि पवत्ते पत्ते जोगम्मि निम्मलयरम्मि^{३१} । संपुन्नदोहलं^{३३} अहं^{३३} कमेण ज्ञा दारयं जणं^{३५} ॥ ७०
 वित्ते वद्धावणए दिन्ने दाणम्मि बहुपयारम्मि । विविहम्मि जम्मकम्मे पत्ते तह पुन्नदियहम्मि ॥ ७१
 जाएण जेण नंदइ तम्मि जणो वित्त-धन्नमाईहिं । तेणं चिय तस्स कयं नामं^{३५} पि^{३६} हुं नंदं इय गुरुणा ॥ ७२

1 B मज्झं । 2 B जेणं । 3 B तेण य । 4 B इमं । 5 A पावाय । 6 B मज्झं । 7 A °मत्तुलं ।
 8 C इहं । 9 B नेणइ । 10 A कुल° । 11 C मुंचसि । 12 A किलेडं । 13 A परोवयारो । 14 B
 भत्तीय; D भत्तीइ । 15 B C तं । 16 B मेळित्ता । 17 B C भणइ । 18 B भणिएणं । 19 B C
 बुज्झिएण । 20 B C it is missing in these Mss. 21 A उज्जमेवि; D उज्जमेवि । 22 B इत्थेव ।
 23 A पयडित्ति । 24 B C विसारओ । 25 B वइ । 26 C पयडो । 27 B C °निलओ । 28 B तीइ ।
 29 B नयरीइ । 30 B C गुण° । 31 A °वरम्मि । 32 A °डोहला । 33 A वि य । 34 B C जिणइ ।
 35 A नंदो । 36-38 A नामेण ।

बड्ढति बड्ढमाणे हय-गय-देसा तहेव दविणं च । नंदे लोयाणंदे तह गुणनियरो य तस्सेव ॥ ७३
 बिहुरिवं बुहंसंजुतो सहइ वि हु नंद तणयपरिकलिओ । वियरंतो पइदियहं सिंघाडय-तिय-चउक्केसु ॥ ७४
 सिक्खइ य सिक्खणीयं विणयजुओ गुरुजणाओ गयगव्वो । वंदइ य वंदणिजे नंदो निच्चं पि पियवयणो ॥ ७५
 अह परिणइ कमेणं कन्नाणं रूव-जोव्वणंजुयाणं । वत्तीसं सगुणाणं सो मुइओ अइविभूईए ॥ ७६
 ताहि^४ समं अणुदियहं भुंजंतो विसयसोक्खमणुकूलं । रइसागरम्मि पडिओ गयं पि कालं न याणेइ ॥ ७७
 महुसम्मो वि हु काउं धम्मं जिणदेसियं सुहमणेणं । मरिऊणं उववन्नो अट्टमकप्पम्मि सुरपवरो ॥ ७८
 सो य तहिं दहूणं देवविहूइ^५ मणोरमं पवरं । चिंतइ विम्बियहियओ कस्स फलं मह इमं जायं ? ॥ ७९
 पेच्छइ ओहीए तओ सव्वं पि हु पुव्वजम्ममणुभूयं^६ । जिणधम्मस्स फलेणं विहवो वि हु मह इमो जाओ ॥ ८०
 चिंतइ इमं च हियए पिउणो नेहेण मोहिओ सुहु । मरिऊण पुप्फदंतो न य नजइ कत्थ उववन्नो ॥ ८१
 दिट्ठो कंचीए^७ तओ नंदो विसएहिं सुहु वामूढो । परलोयनिप्पिवासो निच्चं काम-^८त्थगयचित्तो ॥ ८२
 तण्डिबोहनिमित्तं सव्वं मोत्तूण कंचिनयरीए । सो सहसा संपत्तो पाहाउयरूवयं काउं ॥ ८३
 नंदसयणीयनियडे रयणीए मज्झिमम्मि^८ भायम्मि । आलविय महुसज्जुणिणां एयं तव्वोहयं^{१०} पढइ ॥ ८४
 जह^{११} वोलीणा रयणी तह चेव य आउयं^{१२} पि वोलेइ । जीवाणं पइदियहं तह वि न धम्मे मइ कुणइ^{१३} ॥ ८५
 विसयासत्तो लोओ धम्मं दूरेण वज्जए सुहु । न वि जाणेइ वराओ विसया धम्मेण जायंति ॥ ८६
 पुब्विलं उवभुंजइ^{१४} विढविज्जइ अन्नयं पि जह दविणं । तह पुव्वधम्मसोक्खे भुंजंते जुज्जए धम्मो ॥ ८७
 अब्बावारो दुक्खं पावइ जह पुव्ववि^{१५}त्तेयम्मि । तह जीवो वि अहम्मो पुव्वक्कयं^{१६}धम्मभोएणं ॥ ८८
 धम्मपसाएण नरो लहिऊणं उत्तमाइ^{१७} सोक्खाइ । तं चेव चयइ दूरे जह व खलो कज्जसिद्धीए ॥ ८९
 महुसम्मपिया वि पुरा कुलमयदोसेण पक्कणकुलम्मि । वाणारिसिनयरीए उप्पन्नो^{१८} पुप्फदंतो त्ति ॥ ९०
 चंपपसंगेण तहिं लहिऊणं जिणमयं सुहावासं । काऊण पंचमिवयं लहिऊणं पुन्नपन्भारं ॥ ९१
 तस्स पहावेण^{१९} इमो नंदो नामेण इह सुहं पत्तो । अच्छइ विसयासत्तो निल्लज्जो धम्मनिरवेक्खो ॥ ९२
 वीसरइ जस्स बुद्धी विभवमएणं जणस्स इह लोए । सो होइ अदड्डवो पावो पावाण संजणओ ॥ ९३
 जो न सरइ अप्पाणं सो कह संभरउं^{२०} अन्नलोयाणं ? । इय नाऊणं एयं मा रूसहं^{२१} विहवभुल्लाणं ॥ ९४
 विहवेण जो न भुलइ जो न वियारं करेइ तारुन्ने । सो देवाण वि पुज्जो किमंग पुण मणुयलोयस्सं ? ॥ ९५
 जइ इच्छसि नंद ! तुमं नंदिं आगामियम्मि जम्मम्मि । ता मोत्तूणं विसए जिणधम्मं कुणहं^{२२} भावेणं ॥ ९६
 सव्वम्मि सुए कमसो सहसा नंदस्स रंजियमणस्स । उप्पन्नं लहुकम्मत्तणेण जाईए सरणं तु ॥ ९७
 तक्खणमेत्तेण तओ जाओ भज्जाणमुवरि निरवेक्खो । जंपइ जोडियहत्थो को सि तुमं कहसु मह एयं ॥ ९८
 अह जंपइ सुरकेली महुसम्मो इंदसम्मपुत्तो हं । वाणारिसिनयरीए पडिबुद्धो चंदवयणेणं ॥ ९९
 काऊण सावयत्तं पत्तो हं अट्टमम्मि कप्पम्मि । तुह नेहनडियहियओ एत्थाहं आगओ सिग्घं ॥ १००
 दूरमसज्जमकज्जं दुक्खं हाणी तहेव मरणं च । नेहाबद्धो लोओ मणयं पि न मन्नए हियए ॥ १
 जुत्ता-^{२३}जुत्तवियारो कीरइ जत्थेह हिययइड्डम्मि । नियकज्जरएण फुडं दिन्नो सलिलंजली नेहे ॥ १०२

1 B °रिय । 2 A तुह° । 3 B °जुव्वण° । 4 A ताहिं । 5 B D °विभूइं । 6 A °मणुहूयं ।
 7 B कंचिइ । 8 A पच्छिमम्मि । 9 B °ज्जुणिणो । 10 A तक्खोभयं; B तच्छोभयं । 11 C अह ।
 12 B आउयं । 13 A C कुणह । 14 A उवभुजइ । 15 B °वुत्त° । 16 A °कय° । 17 A उत्तिमाइं ।
 18 A D उववन्नो । 19 A पभावेण । 20 A संभरओ । 21 A रूसह । 22 B C °मेत्तस्स । 23 A
 C कुणसु ।

अप्पाणस्स परस्स य कीरंतो मुत्तिसाहओ चेव । नेहो वि धम्मकज्जे परंपरेणेह संसारे ॥ १०३
 पढमेत्थ ताव ताओ वीयं गुरुभाइओ महं तं सि । तुह बोहणानिमित्तं तेणाहं आगओ भद् ! ॥ ४
 सो चेव हवइ^७ बंधू जो मोयइ^८ कम्मबंधओ नियमा । जो पुण बंधइ तेणं तं सत्तुं मुणसु तत्तेणं ॥ ५
 नंदो वि भणइ एवं^९ पढमं तं आसि मज्झमवियारं^{१०} । पुत्तो सामी य तओ धम्मायरिओ इयाणिं तु ॥ ६
 इहलोए^{११} चिय सुहओ पुत्तो सामी य एत्थ लोयम्मि । इह-परलोयसुहाइं धम्मायरिओ उ^{१२} संजणइ ॥ ७
 इय नाऊणं एवं^{१३} मज्झं तं चेव कहसु परमत्थं । कइया हं पावेजा संसारुत्तारणिं दिक्खं ? ॥ ८
 तो बोहइ^{१४} सुरकेली कलं चिय एत्थ नयरिवर्णमज्जे । सिरिभद्दो आयरिओ अवयरिओ गुणगणावासो ॥ ९
 मासम्मि इओ दियहा दिक्खा तव तस्स पासओ^{१५} होही । कले^{१६} तुह सुयजम्मो जाणेज्जसु पच्चयं एयं ॥ ११०
 वत्थाऽऽ-हरणार्थं दाऊणं तस्स सुरवरो सुइओ । संपत्तो नियठाणं गंतूणं रयणिविरमम्मि ॥ ११
 उइयम्मि तओ सूरं नंदो गंतूण तत्थ वणसंडे । अहिवंदइ सिरिभद्दं भत्तीए परियणसमेओ ॥ १२
 पच्छा जोडियहत्यो उवविट्ठो महियलम्मि गुरुपुरओ । धम्मं सुणेइ पणओ निव्विच्चो जम्म-मरणाणं ॥ १३
 निसुयम्मि तहिं धम्मे सुट्ठयरं विसयसोक्खनिव्विच्चो । पभणइ सूरिं भयवं ! इह कीरउ मासकप्पं तु ॥ १४
 खेत्तस्स बहुत्तणओ^{१७} बहुयाणं बोहेउओ तह य । आयरिएण तह चिय पडिव्वे^{१८} सो गओ नयरिं ॥ १५
 एत्थंतरम्मि जाओ पुत्तो तस्सेव^{१९} दिणयरालोओ । कालेण कयं नामं बालस्स वि सूरसेणो त्ति ॥ १६
 संभालिऊण पियरं बालं पक्खिवइ^{२०} तस्स उच्छंगे । काऊण महांपूयं जिणवरभवणेसु सब्बेसु ॥ १७
 जणणी-परियणमेव^{२१} संठाविय दुहियमज्जवग्गं च । मोत्तुं तणं व लच्छि नीसरिओ नयरिदाराओ ॥ १८
 गंतूण सूरिपासे गिन्हइ दिक्खं जणाण पच्चक्खं । बहुएहिं^{२२} समं नंदो कुलउत्तय-मित्तवग्गेण ॥ १९
 दट्ठूण तस्स चरियं बहुयाण वि जिणवरिंदमग्गम्मि । जायं मणपणिहाणं^{२३} जं पूयइ^{२४} पूइओ^{२५} लोओ ॥ १२०
 आयरिएण समाणं सो चलिओ तम्मि चेव दिवसम्मि^{२६} । सयणाण मज्झयारे पच्चजा दुक्खरा जेणं ॥ २१
 सयणपमोए राओ तहुक्खे जेणं^{२७} दुक्खसंधाओ । तेण सयणाय दूरे पच्चजा सुट्ठियं होइ ॥ २२
 नाऊण जाणणीयं^{२८} चारित्तं पालिऊणं सो सुद्धं । संलिहियतणु-कसाओ संपत्तो अच्चुए कप्पे ॥ २३
 तत्तो चविऊण तओ निव्वाणं पाविही सुहनिहाणं । नयरे नंदावत्ते नंदो कम्माण विगमेणं ॥ २४
 सोऊण नंदचरियं जो पालइ पंचमीए वयममलं^{२९} । सो पावइ निव्वाणं अहवा सुरसंपयं विमलं ॥ १२५

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते^{३१} पञ्चमीमाहात्म्ये^{३२} नंदारुयानकं
 द्वितीयं समाप्तम्^{३३} ॥

*

1 A नेह । 2 B होइ । 3 C मोअइ । 4 B C एयं । 5 B अवियारं; C सुवियारं । 6 B इहलोइ ।
 7 A वि । 8 B C एयं । 9 A जंपइ । 10 B °जण° । 11 A C पास । 12 A कलं । 13 B पटुत्त-
 णओ । 14 B C पडिव्वो । 15 B तस्सेह । 16 B C पक्खिविय । 17 B D तहा । 18 B °परियर ।
 19 A °सेवय । 20 B C बहुएण । 21 B °मेत्त° । 22 A C °परिहाणं । 23 A पूइयं । 24 A
 पूयओ । 25 A दियहम्मि । 26 A जेणह; C जेणेह । 27 A सुट्ठया; C D सुट्ठिया । 28 A जणणीयं ।
 29 A पाविऊण । 30 A °मतुलं; D मउलं । 31 B C D °विरचितं । 32 B C D it is not found
 in these Mss. 33 C समाप्तमिति ।

३. भदाकहा

कुलजम्मफलसमेयं चरियं नंदस्स साहियं पुब्बिं । वाहिविमोक्खेण जुयं संपइ भदाए^१ वोच्छामि ॥ १
 अणमिसनयणा सुरकामिणिं वं देह व भिन्नवहुसोया । माल व तंतुकलिया गहगणचक्कं व बहुउड्डया ॥ २
 वेस व भुयंगजुया कम्माणं परिणइ^३ वं दुत्तारा । गोर्व वं तरलहारा सुपुरिसहियं वं बहुसत्तां ॥ ३
 कालिंदी नाम नई अत्थि पसिद्धा जयम्मि सवम्मि । अहियं गच्छइ नीए जा निचं दुडमहिल व ॥ ४
 तीसे^५ पच्छिमभाए देसो नामेण सूरसेणो ति । बहुगाम-नयर^६कलिओ जन्न-सवसोहिओ रम्मो ॥ ५
 अहियं नीरागमणो ठाण्डाणम्मि ठवियवहुसासो । सरसो तह य विरामो देसो सो मुणिजणंसमाणो ॥ ६
 कन्न व लीणचरणा लाडीजुवइ व दीहरच्छीया^७ । सारि व बहुपयारी^८ बहुवन्ना चित्तसाल व ॥ ७
 विट्ठ^९ व सुगय^{१०}सहिया कन्नाहियउ^{११} वं धरियवरआसा । अडवि व महुरनयरी बहुविहवा तत्थ देसम्मि ॥ ८
 सालि व कोसजुत्तो रुदो सेडी तहिं सुविक्खाओ । रयणि व तारहारा तारा पि य भारिया तस्स ॥ ९
 भुंजंति दो वि भोए अन्नोन्नं रंजणेक्कवरहियया । अहवा नेहजुयाणं एरिसओ चेव सम्भावो ॥ १०
 अह अन्नया कयाई रयणीए पच्छिमम्मि जामम्मि^{११} । पेच्छइ सुमिणं^{१२} तारा तुड-विसन्ना य तुड्डा य ॥ ११
 कंचणवन्नं कंतं पच्छा जालावलीए निद्वड्डं । पुणरवि कंतिकरालं गिण्हिय पउमावलं दिव्वं ॥ १२
 पक्खिवइ निययकंठे अपु (प्पु?) वं मणिजणं^{१३} अइमुइया । पडिबुद्धा य निवेयइ नियपइणो जं जहादिड्डं ॥ १३
 रुदो वि तओ^{१४} जंपइ ताराए सम्मुहं इमं वयणं । नीरोग-सरोगा रोगवज्जिया जहकमं सुयणु ॥ १४
 होही तव वरधूया सव्वाण वि उत्तमा पुरंधीणं । जइ इह^{१५} अत्थि^{१६} पमाणं सुमिणफलखा(क्खा)ययं सत्थं ॥ १५
 तद्विसे चिय तीए गम्भे सुह-असुहकम्मपरियरिओ । मरिजण को वि जीवो आवन्नो^{१७} इत्थिभावेणं ॥ १६
 मायाइ^{१८}विलसिएणं पुरिसो वि डु इत्थिया इहं होइ । इत्थी वि सरलहियया पुरिसो इहं होइ संसारे ॥ १७
 पसुमाइणं लोभाइएहिं जो कुणइ निदओ^{१९} लोए^{२०} । अंगाइण विघायं वे संबो होइ सो पावो ॥ १८
 अह जाओ डोहलओ^{२१} एरिसओ तीए^{२२} हिययमज्झम्मि । जह करिमो उवयारं दीणाऽ-णाहाण सत्ताणं ॥ १९
 चित्तइ सा डोहलओ अइविसमो मज्झ एस संजाओ । पयइए जओ वणिया हियएणं संकडा होंति ॥ २०
 एवं चित्तंतीए तीए^{२३} सरीरं च जाव परिहाइ । ताव य पभणइ रुदो दुक्खत्तो पेसलं वयणं ॥ २१
 कहसु पिए ! अविंसकं जं दुक्खं तुज्झ संठियं हियए । सामत्थेण धणेण य जेणाहं फेडिमो सिग्घं ॥ २२
 पभणइ तारा सामिय ! अलमिमिणा पुच्छिएण अम्हाणं । जेणासज्जाऽ-णुचियं^{२४} कजं चित्तंति इत्थीओ^{२५} ॥ २३

उचियाऽ-णुचियवियारो जइ महिलाणं हवेज्ज हिययम्मि ।

ता किं विउसेहिं इमा विसासकज्जेसु परिहरिया ? ॥

२४

जेणं चिय एयाणं हियए कजाइं ठंति विसमाइं । तेण वियट्ठेहिं इमा मंतम्मि विवज्जिया सुडु ॥ २५
 लज्जा-कुल-जाइ-धणाउलं^{२६} वि^{२७} तह नेह-भत्तिकलिया वि । तं कुणइ जत्ति इत्थी जायइ सिरढक्कं^{२८} जेण ॥ २६
 उम्मगो वि पयट्ठो पुरिसो मइलेइ पिउकुलं चेव । महिला उं अकज्जरया पिउ-ससुरकुलाइं मइलेइ ॥ २७
 लज्जं धम्मं नेहं पडिवन्नं कुलकमं च मजायं । सव्वं ण गणइ इत्थी मोहपिसाएण संगहिया ॥ २८

1 B भदाइ । 2 B च । 3 B परिणइ । 4 B व । 5 B C नीवे । 6 B C व । 7 A C D च ।
 8 B सुत्ता । 9 A तस्स य । 10 C मज्झिम । 11 A नयरि ; D नगर । 12 C गण । 13 B
 पच्छाया । 14 B पवासा ; C पराया । 15 C सालि । 16 B विण्डु ; D विट्ठ । 17 C सुकय ।
 18 A हिययं । 19 A व । 20 B रंजणेक्क । 21 C भायम्मि । 22 B सुइणं । 23 A पासिजणं ।
 24 B तयं । 25 A होइ । 26 A इह । 27 B D फला । 28 A अवइन्नो । 29 B मायाए ।
 30 A वि य । 31 C निदयं । 32 A लोओ । 33 B दोहलओ । 34 B तीय । 35 B तीय । 36 A D
 जेण जणासज्जं चिय । 37 A महिलाओ । 38 B C विडल । 39 B C it is missing in these
 Mss. 40 A C इक्कणं । 41 A य ।

तम्हा सामि ! न जुज्जइ महिलाण समप्पिऊण अप्पाणं । सुट्ठु विरागजुएहिं उचियं^१ चियं कीरए ताण ॥ २९
 महिला गो साणां वि य नीया तह दुज्जणां य पयईए । अइसम्माणं नीया चडंति सीसेसु सामीणं ॥ ३०
 इय जंपियम्मि तीए सुट्ठुयरं रंजिएण रुहेणं । तह गाढयरं पुट्ठा जह कहियं तस्स परमत्थं ॥ ३१
 तुट्ठेण तओ भणिया तारा रुहेण किञ्च भणिएणं ? । तं चिय वित्तं सहलं जेण तुमं निव्वया होसि ॥ ३२
 वित्तेण हणह वसणं रक्खह वित्तेण तह य भज्जाओ । वित्तेणं भज्जाहि य अप्पाणं चेव रक्खेज्जा ॥ ३३
 भंडारं कोटारं उग्घाडेऊण दंसियं सब्बं । देसु पिये ! मा संकसु तुहतणयं सयलमेयं तु ॥ ३४
 नयरिमुहेसु पहेसु य मढ-देवतलाय-कूवमाईसु । अवारियसत्ताइं सिग्घं रुहेण दिज्जाइं ॥ ३५
 दिज्जइ बहुविहदाणं तह कीरइ परिणयस्स सम्माणं । राया वि रुहेणहा मेल्लइ वंदीणं संधायं ॥ ३६
 पडिपुत्ते^७ दोहलए ताराए कालपरिणइयसेणं^८ । गुणसंजुत्ते लग्गे स(सं)जाया दारिया विमला ॥ ३७
 जायाए तीए जेणं पइदियहं^{१०} सब्बमेव भदं ति । तेण कयं से नामं गुरयणं^{११}लोएण भद ति ॥ ३८
 नरवइणो वि हु धूया वय-रूवसमाणया जया नाम । जिणवयणभावियमई तीए सहित्तेण संजाया ॥ ३९
 कलगहणं विज्जाणं भोयण-वैरकील-मज्जणाईयं । एगत्थ कुणंति सया ताओ नेहाणुबंधाओ^{१३} ॥ ४०
 अन्नोन्नं गिण्हिज्जई विलसिज्जइ निच्चमेव^{१५} एगत्थ । सब्भावेण वलिज्जई एसो नेहस्स परमत्थो ॥ ४१
 सोऊण मुणिजणाओ माहप्पं पंचमीए भावेणं^{१७} । गिण्हंति ताओ दो वि हु सद्धा-संवगेकलियाओ ॥ ४२
 अन्नदियहम्मि सहसा सां भदा वाहिपीडिया सुट्ठु । अइविरसं आकंदइ जयाए^{२०} कंठम्मि परिलग्गा ॥ ४३
 सूलं सासो^{२१} खासो^{२२} सिरवेयण-दंत-कन्नवियणाओ । एगपए भदाए जायाओ सुट्ठु तिवाओ ॥ ४४
 वेज्जां जाणयलोया सब्बे वि हु^{२४} आणिया तहिं तुरिया । नाऊण असज्ज^{२५} तं^{२६} सब्बे वि गया थं^{२७} परिहरिउं^{२८} ॥ ४५
 जंपइ भदा वि तओ गहिऊण सहिं करेण दुक्खत्ता । वहिणि^{२९} महं अइदुक्खं जंण वि वयपूरणं जायं ॥ ४६
 तह न तवई^{३०} मह वाही जह असमत्ती वयस्स एयस्स । अहवा वाहिदुहाओ अहियं आहीण दुक्खं तु ॥ ४७
 वाहीए तओ भदा कइवयदिवसेहिं तह कया ज्झत्ति । जह कहिया वि न नज्जई^{३१} एसा सा भदकन्न ति ॥ ४८
 एत्तो जया विचिंतइ वेलां^{३२} भदाए^{३३} मज्ज अवियारं । समसुह-दुक्खाण जओ भणियं मित्तत्तणं लोए ॥ ४९
 जइ न वि^{३५} गहेइ दुक्खं अह न वि फेडेइ केण वि चलेण । ता मित्त-अमित्ताणं को भेओ एत्थ लोयम्मि^{३६} ॥ ५०
 मित्तो वि भणइ हा हा इयरो इव जइ^{३७} जणस्स पासम्मि । ता नामेणं दट्ठो^{३८} जाओ सो दोणहुल्लो^{३९} ति ॥ ५१
 ता तं करेमि किं पि वि नासेज्जा जेण भददुक्खं तु^{४०} । अह व मरेज्जं सयं चिय एवं सइ मित्तया सहला ॥ ५२
 एवं ठविऊण मणे भणइ जया भदसम्मुहं वयणं । सुयणु ! न कीरइ दुक्खं देव्यायत्तम्मि कज्जंमि ॥ ५३
 दिव्वं च पुव्वकम्मं तस्सायत्ताइं सोक्खं-दुक्खाइं^{४४} । तं च सयं चिय रइयं रूसिज्जइ कहं पुं अन्नस्स^{४५} ॥ ५४
 जीवो जं किर कम्मं करइ हसंतो वि एत्थ संसारे । तं वेयइ रोयंतो तह य कणंतो ससंतो^{४६} य ॥ ५५
 होइ सरीरं खेतं वीयं पुण कम्ममेव पुब्विल्लं । भुंजंतो निययकिसिं लोओ किं खेयमुव्वहइ ? ॥ ५६

1 A जं । 2 A उचियं । 3 A साणे । 4 B जुज्जणा । 5 B C किमन्न । 6 B C D वंदाण । 7 C D परिपुत्ते । 8 B परिणयं । 9 B वसेण । 10 B पयदियहं । 11 A जणं । 12 C परं । 13 B वद्धाओ । 14 B नेपहेज्जइ । 15 A सेव is missing in this Ms. 16 B D चलिज्जइ । 17 C भावेण । 18 A it is missing in this Ms. 19 A वाहीए । 20 A जायाए । 21 B खासो । 22 B सासो । 23 B D विज्जा । 24 A य । 25 B C असज्ज । 26 B C तं । 27 B ए । 28 A परिहरियं । 29 C वहिनि । 30 B तरइ । 31 मज्जइ । 32 B चेला । 33 B C भदाय । 34 A वि । 35 A न । 36 B C it is missing in these Mss. 37 B C जणवयस्स । 38 A C दट्ठो । 39 A दोणमुल्लो ; B दट्ठुल्लो ; C देसुल्लो । 40 A वाही । 41 A य । 42 A मरिज्ज । 43 A नून । 44 A सोक्खाइं । 45 A व । 46 A C हसंतो ।

विसयासत्तो जीवो तं कम्मं कुणइ किं पि अइरोहं । पावइ जेण दुहाइं भममाणो एत्थ संसारे ॥ ५७
 तम्हा धारसु हियए निच्चं चिय जिणवरं विगयमोहं । पावसि जेण सुहाइं दुक्खाभावं च नियमेण^१ ॥ ५८
 भदाए पडिवन्नं तीए वयणं पराएँ भत्तीए । अहवा अत्तो सत्तो देवाणं भत्तो^२ चैवं ॥ ५९
 ण्हाया सियवसणा वि य पुरओ जक्खस्स माणिभदस्स । रइऊणं भूमिसयणं कुणइ जया जाव तेरत्तं ॥ ६०
 ताव य जक्खो तुडो सत्तेणं रंजिओ सुकन्नाए । भणइ वरं वरसु वरे ! जं इहं तुज्ज हिययस्स ॥ ६१
 विज्जं सोहग्गतं नीरोगत्तं च रज्जमाइयं । सव्वं पि देमि^३ सिग्गं मग्गसु वाले ! विगयसंका ॥ ६२
 अह भणइ जया वयणं जइ तुडो सच्चयं तुमं मज्ज । ता भदाए रोगं नीसेसं हरसु अंगाणं ॥ ६३
 जंपइ जक्खो सुइओ सुट्ठयरं सुयणु ! तुज्ज तुडो हं । सव्वत्थ वि निरवेक्खा सहिकजे जेण उज्जुत्ता ॥ ६४
 पंचमिवयभत्तीए तीसे रोगं पणट्ठयं^४ चैव । अहयं पि तस्स नासे निमित्तमेत्तं^५ भविस्सामि ॥ ६५
 देवा मंता तंता बंधुयणो तह य मित्तवग्गो य । लोयाणं कजेसुं निमित्तमित्तं चिय हवन्ति ॥ ६६
 कम्माणं निरविक्खा देवाईया करेज्ज जइ कज्जं । तो दारिदाइयं कस्स वि नं हुँ एत्थं जाएजा ॥ ६७
 इय जंपिऊण तेणं दिन्नं गोसीसचंदणं तीसे । भणिया य पुत्ति ! एयं रोगं दूरेण नासेइ ॥ ६८
 गहिऊण जयाएँ^{११} तयं भणिओ जक्खो सुमहुरवाणीए । दावेसु निययरूवं भदाए मज्ज वयणेणं ॥ ६९
 जायइ जेण थिरत्तं तीए हिययस्स धम्मकजेसु । जुत्तं चिय तुम्हं इमं साहम्मियकज्जयं^{१३} भद ! ॥ ७०
 अत्थि थिरत्तं तीसे तुम्ह पहावेण होइ सविसेसं । पक्खित्तं गुडमज्जे होइ गुडं गुडयरं चैव ॥ ७१
 एवं करेमि भणिउं^{१४} अइसरूवेण संजुओ दित्तो^{१५} । भदाघरम्मि पत्तो जयसहिओ झत्ति सो जक्खो ॥ ७२
 भणिया जयाएँ^{१६} भदा सणियं गंतूण महुरवाणीए । साहम्मियपडिवत्ती कीरउं^{१७} सहि^{१८} ! आसणाईहिं ॥ ७३
 एसो सहि ! जक्खवई देवो नामेण माणिभदो ति । तुह रोगनासणत्थं इह पत्तो धम्मबुद्धीए ॥ ७४
 साहम्मियउवयारं जो जहसत्तीए कुणइं^{१९} भत्तीए । सो भन्नइ धम्मिडो इयरो पुण नाममेत्तेणं^{२०} ॥ ७५
 भदाएँ^{२१} जया भणिया सहि ! मह वयणे वि^{२२} नत्थि सामत्थं । हियएण कयं सव्वं पढमं चिय जं तए कहियं ७६
 अग्घाईयं दाउं जयाएँ जक्खस्स जंपियं एयं । अहिमंतेसुं^{२३} महायस ! गोसीसं निययहत्थेणं^{२४} ॥ ७७
 अभिमंतिएणं^{२५} जाव य तेणं विलित्ताइं सव्वगत्ताइं । ताव य निम्मूलाइं दूरपण्डाईं रोगाइं ॥ ७८
 उच्छाहो लावन्नं^{२७} दित्ती^{२८} कंती तहेव बलियत्तं । अप्पुब्वं^{२९} भदाए तक्खणमेत्तेण संजायं ॥ ७९
 भणियं जक्खेण तओ भदे ! पेच्छाहि धम्ममाहप्पं । देवा वि हु मणुयाणं आणाएँ^{३०} जेण वट्ठति ॥ ८०
 इहलोइयं च कज्जं पुप्फं चिय जाण धम्मरूक्खस्स । जम्मंतरम्मि जं पुण फलमउलं तं वियाणाहि ॥ ८१
 जम्हा पच्चक्खं चिय दिट्ठंते^{३१} पंचमीएँ^{३२} फलमेयं । तम्हा पुत्ति ! करेज्जसु तं तं सुद्वेण भावेण ॥ ८२
 एक्केकीएँ^{३३} दिन्नं तेणं वत्थाण जुवलयं दिव्वं । बहुविहआभरणाइं^{३४} लोयाणं पच्चयनिमित्तं ॥ ८३
 दो वि पुणो वि सरेज्जसु जइ कज्जं किंपि होज्ज तहभूयं । इय जंपिऊण जक्खो अदेडो^{३५} झत्ति संजाओ ॥ ८४
 भदाएँ रोगविगमं वत्थाऽ-भरणाइँ^{३६} तह य दिव्वाइं । दट्ठूण जणो मिलिओ अच्छरियं मन्नए सुट्ठुं^{३७} ॥ ८५
 राया रुदो य तओ कन्नाओ गिण्हिऊण उच्छंगे । पुच्छइ लोयसमक्खं पुत्तीओ^{३८} कहसु परमत्थं ॥ ८६

1 B नियमेण । 2 C भदो । 3 A होइ । 4 B रइयम्मि । 5 B देइ । 6 B पणच्छयं । 7 B D °मित्तं ।
 8-10 A लोए न । 11 A B जयाय । 12 C तुज्ज । 13 B C कज्जओ । 14 B हिययं । 15 B °दिन्नं ।
 16 B जयाय । 17 A सहि । 18 A कीरउ । 19 B कुणह । 20 A D °मित्तेणं । 21 B भदाइ । 22 C
 ण । 23 A अभिमंतेसु । 24 B °हत्थेणं । 25 A अभिमंतिऊण । 26 A तीएँ । 27 A लायन्नं । 28 A
 दित्तिं । 29 A अखुव्वं । 30 B आणाते । 31 A दिट्ठंतो । 32 B पंचमीय । 33 B एक्किकीए । 34 A
 °आहरणाइं । 35 A B D अइसो । 36 A °हरणाइं । 37 A गरुयं ; B C सट्ठु । 38 A पुत्तीए ।

ताहिं वि सव्वं कहियं जं जहवत्तं कमेण जणयाणं । मन्नंति ते वि अप्पं सकयत्थं धूयजणो^१ वि ॥ ८७
 धूया वि गुणसमेया पुत्तो पुत्तफलाइं कुणमाणां । जो च्चिय वालइ गावी^३ सो चेव य अज्जुणो होइ ॥ ८८
 दट्ठणं^४ कन्नाओ पंचमिफलसंजुयाओ लोयाणं । जाओ एस वियप्पो पलहुयकम्माण हिययम्मि ॥ ८९
 धम्मफले पच्चक्खे तह वि हु माणंतरं जणो वहइ । हत्थठियं कंकणयं को भण जोएइ आरिसए^५ ? ॥ ९०
 इय निच्छियं चित्तेहिं गहिया सिरिपंचमी य बहुएहिं । गंतुं जिणिंदभवणे गुरुपामूलम्मि भत्तीए ॥ ९१
 तत्थेव य नयरीए रायसुओ सुंदरो त्ति नामेण । सेट्टिसुओ वि य कमलो तेसिं दिन्नाओ कन्नाओ ॥ ९२
 अणुवम-वररूवाओ विसयसुहं उत्तमं पभुंजंति । दाणं देंति मुणीणं पूयंति जिणिंदबिंबाइं ॥ ९३
 पडिपुन्नम्मि वयम्मि उं उज्जमणं^{१०} तह कयं तहिं ताहिं । जह लोयाणं जाओ अणुराओ सुट्ठु धम्मम्मि ॥ ९४
 सुंदरमहिला पढमा नाऊणं सुंदरं जयारत्तं । तं किं पि करइ^{१०} जोयं जेण जया गहिलिया जाया ॥ ९५
 धावइ वलइ पलोट्टइ^{११} बाहिं नीसरइ देइ अहिखेव^{१२} । गायइ रोयइ^{१४} नच्चइ^{१५} कुणइ^{१६} गुरुणं पि निंदणयं ॥ ९६
 भद्दा दट्ठण इमं चित्तइ अइदुक्खिएण हियएणं । मह उवयाररयाए कह जायं दारुणं वसणं ? ॥ ९७
 उवयारे उवयारो ववहारो चेव एत्थं लोयम्मि । सो वि महं न वि जाओ जयविसए पावकम्माए ॥ ९८
 मह उवयारकएणं मरणं पि जयाए कंखियं तइया । तह वि अहं निळज्जा किं पि उवायं न चित्तेमि ॥ ९९
 अह संभरियं तीए वयणं जक्खस्स चित्तमाणीए । अहवा वसणगाएहिं^{१८} सुमरिजइ दुक्खनासणओ ॥ १००
 ण्हाया सुक्किलवसणा पूयं काऊण तस्स जक्खस्स । भद्दा सयणम्मि ठिया पुरओ तस्सेव भूमीए ॥ १
 तइयदिणे रयणीए जक्खो सहस त्ति निम्मलसरीरो । आगंतुं^{१९} भणइ इमं भे ! हं कीस संभरिओ ? ॥ २
 भद्दाए तस्स कहियं सव्वं पि तयं जयाए वित्तंतं । भणिओ य कुणसु सामिय ! जयाए गहमोक्खणं झत्ति ॥ ३
 तीए सवत्तीए तओ गहिलत्तं लाइऊण सो जक्खो । आणेइ जयं सत्थं तम्मि पएसम्मि सहस त्ति ॥ ४
 अह देइ ताण तुट्ठो दोणह वि मणिजुवलयं^{२०} गुणविसिद्धं^{२१} । जेण न पहवइ किंचि^{२३} वि^{२४} जं दुट्ठं एत्थं संसारे ॥ ५
 पडवह जामि अहयं तुम्ह भयं नत्थि एत्थ नियमेण । अहवा धम्मजुयाणं कह णु भयं होइ लोयाणं ? ॥ ६
 जक्खे गयम्मि संते भणइ जया भद्दसम्मुहं वयणं । सहि ! मज्झकए तुमए मित्तत्तं पयडियं^{२६} अज्ज ॥ ७
 इयरह गहगहिया हं नूणं मरिऊण पावसंजुत्ता । जिणधम्मपोयरहिया संसारे बुड्डिआ आसि ॥ ८
 अह जायम्मि पहाए लोओ दट्ठण ताण तं चरियं । अहियं निच्छयं^{२७} मइओ धम्मम्मि पयट्टए सुट्ठु ॥ ९
 कालेणं^{२८} यं संजाया ताणं धूयाओ तह य पुत्ता य । कज्जाइ^{३०} वि जायाइं संसारियहिययहरणाइं ॥ ११०
 कारावियाइं बहुहा चेइयभवणाइं सुट्ठु रम्माइं । साहम्मियाण दाणं दिन्नं च जहिच्छियं ताहिं ॥ ११
 पोत्थाण लिहावणयं आगमसंबद्धयाण भावेणं । पूयं उज्जवणं^{३१} चिय बहुभेयं तह^{३२} वि^{३३} निम्मवियं ॥ १२
 जं जं कुणंति ताओ तं तं लोओ वि मग्गओ कुणइ । अहवा विहवजुयाणं सव्वो वि हु लगए मग्गे ॥ १३
 महयाणं चरियाइं होति पमाणाइं जेण इयराणं । तेणं चिय महएहिं सुहमग्गे चेव ठायवं ॥ १४
 जह जह वयपरिहाणी तह तह धम्मम्मि ताण अइत्ति^{३४} । अहवा वयपरिणामे धम्मो च्चिय जुज्जए काउं ११५

1 A. °जम्मंमि । 2 B D कुणमाणी । 3 B गावो । 4 C दट्ठण वि । 5 A अयरिसो । 6 A B °निच्छयं । 7 B वयम्मि; C वयम्मी । 8 A य । 9 C उज्जवणं । 10 A कयं । 11 A चलइ । 12 B पुलोट्टइ । 13 A अक्खेवं । 14 A नच्चइ । 15 A रोवइ । 16 A करइ । 17 B इत्थ । 18 A °गएणं । 19 A आगंतु । 20 C °जुयलयं । 21 A अणग्घेयं; C °विसुद्धं । 22 A हवइ; D पावइ । 23-24 A विरुयं । 25 A किं पि । 26 A पयडिअं । 27 A नत्थियं । 28 A कालेणं । 29 A it is missing in this Ms. 30 B कज्जाइ । 31 B D उज्जमणं । 32-33 A नवर; B तह य । 34 B अत्तित्ती ।

अवभासवसेण पुणो पडिमं एगारसिं पवजंति । ताओ कज्जवसेणं चित्तेण निप्पिहाओ वि ॥ ११६
 सम्मत्तं वयमेव य सामाइय पोसहो य पडिमा य । वंभं सच्चित्तवयं वज्जइ आरंभयं तह य ॥ १७
 पेसणयं उद्धिं वज्जइ तह समणओ व कालेणं । एगारस पडिमाओ सावयलोयाण एयाओ ॥ १८
 देसंति^१ बहुजणाणं धम्मं जिणदेसियं च पइदियहं । भाविंति^२ भावणाओ आसंगं निवारणद्वाए ॥ १९
 ज्ञायंति य अणुदियहं धम्मं ज्ञाणं^३ महाणुभावाओ । वीरासणाइयाइं कुणंति तह आसणाइं पि ॥ १२०
 अट्ठं रोहं धम्मं सुक्कं ज्ञाणाइं होति चत्तारि । पढमाइं दोन्नि वज्जह अंतेसु य आयरं कुणह ॥ २१
 वीरासण-वज्जासण-गोदोहियं माइयाइं बहुयाइं । दुहियाइं आसणाइं भणियाइं आगमे एत्थ ॥ २२
 संलिहिय ताओ देहं तह य कसायाइं सुट्ठु रोदाइं । खामित्ता सब्बजणं भत्तं पच्चक्खियं ताहिं ॥ २३
 नवकारेण समाणं मरिज्जणं ताओ तइयकप्पम्मि । देवा भासुररूवा संजाया एगभविया उ ॥ २४
 भद्दाए अक्खाणं वाहिविमोक्खेण संजुयं सोउं । जो कुणइ पंचमिवयं सो पावइ सासयं ठाणं ॥ १२५

इति^४ श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते^५ पञ्चमीमाहात्म्ये^६ भद्राख्यानकं^७

तृतीयं समाप्तम् ॥

*

४. वीरकहा

वाहिविमोक्खेण जुयं भद्दाए कहाणयं कहेज्जणं । पियसंगमसंजुत्तं संपइ वीरस्स तं कहिमो ॥ १
 इह चेव भरहवासे दक्खिणअद्धम्मि मज्झखंडम्मि । पुत्तम्मि बहुविहेहिं तित्थेहिं^{११} यं लोयं^{१२} सिद्धेहिं ॥ २
 सगगो व विबुहकलिओ मगहानामेण जणवओ तत्थ । हारो व बहुसरीओ मगगो इव बहुपयाकंतो ॥ ३
 आगासं व विसालं वयणं पिव रयणसंजुयं रम्मं । नइपुलिणं व सरामं^{१४} नयरं तत्थत्थि रायगिहं ॥ ४
 सज्जो व तुंगचित्तो विंजो इव नम्मयाए संजुत्तो । सेट्ठी गुणाण निलओ तत्थ य नामेण वीरो ति ॥ ५
 गोरि व सब्बइट्ठा लच्छि व अणंतहिययआवासा । तस्स य सुब्बयनामा भज्जा अइसुट्ठु वल्लहिया ॥ ६
 अणुदियहं संगेण वि ताण न तित्ती मणम्मि^{१५} मणयं^{१६} पि^{१७} । अहवा सेविज्जंतो अहिययरं वट्ठए कामो ॥ ७
 तं भज्जं सो वीरो जीवं^{१८} पि व रक्खए परजणाओ । तं चिय मन्नइ वित्तं^{१९} तं चेव य सब्बपरमत्थं ॥ ८
 महिलाण वि मिलेणं मन्नइ पुरिसो^{२०} ण एसं मिलिय ति । अहवा वल्लहलोए एस चिय होइ परिवाडी ॥ ९
 तित्तं पि मुणइ छुहियं सुत्तं पि हु तह मुयं^{२२} वियाणेइ । तुटं पि गणइ रुटं सो वीरो मोहिओ कंतं ॥ १०
 विरुए कए वि मन्नइ एयाए उत्तमं कयं मज्झ । असियं पि सियं पभणइ तीए परिभासियं^{२३} वीरो ॥ ११
 अगुणं पि गुणं मन्नइ वल्लहलोयस्स मोहवसवत्ती । करजक्खयदुहयाइं^{२४} वि^{२५} कामीणं जेण सुहयंति ॥ १२
 अन्नदियहम्मि वीरो रत्तीए पच्छिमम्मि भायम्मि । संभालइ घरवत्तं^{२६} केत्तियमेत्तं महं वित्तं ? ॥ १३
 घरमज्झडियं^{२७} भुत्तं गलियं दिन्नालयं^{२८} च सबं पि । कामासत्तस्स दढं आयविहूणस्स कालेणं ॥ १४

1 B देसंति । 2 B भावति । 3 C आसंक° । 4 A धम्मं । 5 A जाणं; D ज्ञाणं । 6 B C गोदुहियामाइ । 7 C इहं । 8-10 B °विरचितं फलसंसूचकं सुभद्राख्यानकं; C °विरचितं पंचमिफलसंसूचकं भद्राख्यानकं; D °विरचितं पंचमीफलसंस्तवकं भद्राख्यानकं तृतीयं समाप्तम् ॥ 11 B C तित्थेहिं । 12 B C it is missing in both these Mss. 13 B तिलोय° । 14 B सरासं । 15 B मणं पि । 16 B मणयम्मि । 17 B it is missing in this Ms. 18 C जीवं । 19 B वित्तं । 20 B C D पुरिसा । 21 A एत्थ; D इत्थ । 22 A B सुयं । 23 C परिहासियं । 24 A °दुहयाइं । 25 A it is missing in this Ms. 26 B °वित्तं । 27 A D °द्वियं । 28 A च निहालि; D निहालियं ।

बहुआओ^१ थोवओ पुरिसो अइउत्तमो इहं लोए । नित्थरइ जेण वसणं दुब्भिक्खं तह य वाहिं च ॥ १५
 समआय-वओ मज्झो होइ जणो एत्थं लोयमज्झम्मि । थोवाओ^३ बहुयवओ निक्किट्ठो चेव पुरिसो त्ति^४ ॥ १६
 आयविहूणो जो पुण वयमेव करेइ निच्चकालं पि । सो घडखप्परहत्यो भिक्खं चिय भमइ अचिरेणं ॥ १७
 एत्तियकालं भुत्तं जं पिउणा अज्जियं मए वित्तं । इण्हिं^५ कह निव्वाहो होही मह पावकम्मस्स ? ॥ १८
 जो ववसायविहूणो भुंजइ पिउसन्तियाइँ दवाइँ । सो लग्गइ मायासाडए वि अइनिंदिओ धट्ठो^६ ॥ १९
 रंडा वि पुव्ववित्तं भुंजइ काऊण कत्तणाइँयं । अवावारेणं चिय मइ पुण भुत्तं इमं सब्बं ॥ २०
 केण उवाएण पुणो दव्वं अज्जेमि भोयं^७ कारणं ? । दवाभावेण जओ^८ भोयाणं^९ साहणं नत्थि ॥ २१
 दीवंतरम्मि गंतुं तम्हां^{१०} विट्ठवेमि पउरदव्वाइँ^{११} । पल्लियं^{१२} लुहणेण कत्तो लक्खसहस्साइँ जायंति ? ॥ २२
 इय चित्तिऊण मेलइ कमसो भंडाइँ बहुपयाराइँ । दाऊणं^{१३} गेहसारं^{१४} जोग्गाइँ सुवन्नदीवस्स ॥ २३
 अण्णे वि इन्धपुत्ता मिलिऊणं करिय सत्थसंघायं । वीरेण समं चलिया कयकोउय-मंगला सब्बे ॥ २४
 उवगरणेण समेया रंधणए सुव्वया वि अइकुसला । पंथे वि कुणइ निच्चं गेहाओ भोयणं अहियं ॥ २५
 परमत्थेण जणोयं भोयणकज्जेण कुणइ सब्बं पि । जइ न मणोज्जं तं पि हु ता जाणह निप्पलं सब्बं ॥ २६
 उववासे-कासणं^{१६} ऊणिमां^{१७} य तहं^{१८} रक्खया य मलिणत्तं । धम्मत्थे सहलाइँ इयरस्स दुहं चिय करिंति ॥ २७
 सब्बेसिं जहजोग्गं भोयणकालम्मि सा तयं देइ । सव्वायेरेण तेसिं पइदियहं सुव्वया मुइया ॥ २८
 तत्थ य सत्थे एगो सुव्वयरत्तो धणो त्ति वाणियओ । वीरेण समं मित्तिं करेइ अइनिम्भरं मूढो^{१९} ॥ २९
 भक्खं भोजं मल्लं^{२०} वत्था-उहरणाइँ तह य गंधाइँ । चोक्खाण वि चोक्खाइँ अणुदियहं देइ वीरस्स ॥ ३०
 नियघरिणीए^{२१} विसरिसं जं विच्चइ किं पि सुट्ठु गुज्जं^{२२} पि^{२३} । तं पि हु तस्स कहेइँ अविसंको भविय एगंते ॥ ३१
 वीरो वि तस्स चेड्डं दट्ठुणं तिब्बं नेह पडिचट्ठो । अप्पाणस्सेव दढं वीससिओ सब्बकज्जेसु ॥ ३२
 नीइँकुसलो वि जणो^{२४} वंचिज्जइ गाढमूढहियएहिं । वयणेणं विणएणं बहुविहदाणेण सरणेणं ॥ ३३
 अह कमसो गंतूणं पत्तो जलहिस्स तीरदेसम्मि । सो सत्थो^{२५} अइसंतो^{२६} आवासइ समविभागेसुं ॥ ३४
 ठवियाइँ वहणेसुं इंधण-सलिलाइँ तह य भंडाइँ । गहिया तह य सहाया दिन्नं सुकं च चरडाणं^{२७} ॥ ३५
 काऊण तओ पूयं रयणायरदेवयाए भावेणं । सब्बे वि हु आरूढा तुंगं^{२८} बुहिंत्थेसुं^{२९} रम्मेसुं ॥ ३६
 बद्धाइँ धयवडाइँ अणुकूलो मारुओ य संजाओ । चलिया ज्झत्तिं^{३०} बुहिंत्थीं^{३१} चिध-पडायाहिं^{३२} चिचइया ॥ ३७
 गच्छंतेसु दिण्हेसुं इंधण-सलिलाइँ सुट्ठुं^{३३} खीणाइँ । पत्ता अंतरदीवे गच्छंता पुन्नजोएण ॥ ३८
 उत्तरिऊणं तुरियां^{३४} सब्बे^{३५} हिंडंति तत्थ दीवम्मि । इंधण-सलिलकएणं कुसुम-फलाणं च लोभेणं ॥ ३९
 वीरो वि धणसमेओ परिसंतो^{३६} तत्थ एगदेसम्मि । सोवइ जाव णिचिंतो ता चितइ सो धणो पावो ॥ ४०
 एसो चिय पत्थावो सुव्वयहरणम्मि मज्झ अविचारं । कालंतरिए कज्जे विग्घाइँ^{३७} जेणं^{३८} जायंति^{३९} ॥ ४१
 सिग्घं गंतूण तओ वाहावइँ^{४०} उन्निमयाहिं^{४१} वाहाहिं^{४२} । हा ! हा ! ज्झत्ति पलायह पत्ता सवराण धाडि त्ति ॥ ४२

1 B C D °याओ । 2 B इत्थ । 3 B D थोयाओ । 4 B वि । 5 A D एण्हिं । 6 B धिट्ठो ।
 7 B भोगं । 8 B पुणो । 9 B भोगाणं । 10 B दव्वं । 11 B किं वियारेण ? । 12 A पेलियं ।
 13 B दाऊण य । 14 B घरसारं । 15 A D उववासो । 16 C असणा; D कयसण । 17 C ऊणिमया;
 D मूणणा । 18 C तह य । 19 C गूढो । 20 A मव्वं । 21 B °घरिणीय । 22 A °गहयं । 23 C
 मि । 24 B निच्चं । 25 B नीइं । 26 B लोओ । 27 B C सरसेण । 28 B सव्वो । 29 B सुविसत्थो;
 C D अइसत्थो । 30 B °विभूईसु; C °विभूमीसु । 31 B तह दाणं । 32 D वरं । 33 A °वहिंत्थेसु; B
 बोहिंत्थे । 34 B सुहावासे । 35 B लहु । 36 B बोहिंत्था । 37 B °पओगेहिं । 38 B तत्थ । 39 B
 सब्बे । 40 B तुरिया । 41 B C परिसंठिय । 42-44 B हवंति विग्घाइँ बहुयाइँ । 45 C वाहावइं ।
 46 B उन्निमऊण । 47 B दो बाहू ।

मह मित्तो^१ वि हु वीरो णीओ पावेहि^२ वंधिउं तुरियं । तं दहुं दूराओ पत्तो हं एत्थ सहस त्ति ॥ ४३
वालेह^३ पवहणाइं जइ इच्छह जीवियं च दब्बं च । अन्नह सब्बपणासो होही सब्बाण नियमेणं ॥ ४४
तो तेहिं पवहणाइं वेएणं^४ वालियाइं^५ भीएहिं । वीरस्स विओएणं^६ अइगाढं दुक्खियमणेहिं ॥ ४५
गंतूणं अइदूरे^७ सज्जसगहिएहिं मिलियसब्बेहिं । भणिया सुव्वयनामा रइऊणं अंजली सीसे ॥ ४६
तं चेव अम्ह माया भोयणदाणेण नेहकलिएणं । अम्हे वि तुज्ज पुत्ता मा कीरउ एत्थ संदेहो ॥ ४७
जइ सुचिरेण वि वीरो पुत्रविहाणेण एज्ज अम्हाणं । ता गिण्हइ नियवित्तं को किर पडिवंधओ एत्थ ? ॥ ४८
संपइ पुण तुहतणयं एयं^८ सब्बं^९ पि नियमओ सुयणु ! । मा चिंतिज्जउ अन्नं अहं अणाह त्ति नाऊणं ॥ ४९
सा वि रुयंती^{१०} जंपइ किं^{११} महं दब्बेण वीररहियाए ? । भोगाय जओ दब्बं न यं^{१२} भोगो वीररहियाए ॥ ५०
इत्थीण इहं^{१३} भोया भत्तारज्जुयाण सोहयां^{१४} होति । तव्वज्जियाण नियमा ताणं पडणं चिय कुणंति ॥ ५१
गयं^{१५} वइया रंडाओ रिसिणो वि हु भोग-संपयाकलिया । वालाण वि हसणीयां किमंग पुण विउसलोयाणं ? ॥ ५२
तम्हा मज्झ वि वीरो जाव न पावाए मिलइ जीवंतो । तावेगंतरं^{१६} सहियं पारणयं एगदब्बेणं ॥ ५३
विरएइ वेणिदंडं छोलइ दसणाइं भूसणं मुयइ । निंदइ अइं^{१७} अप्पाणं पिययमविरहेण दुक्खत्ता ॥ ५४
अह चित्तेइ धणो वि हु जीसे कज्जेणं^{१८} विरइयं^{१९} पावं । एवं निरवेक्खा सा बहुएहिं^{२०} यं रक्खिया सुहु ॥ ५५
मित्तो वि मए दुहिओ^{२१} एसा वि यं^{२२} मज्झं नेयं^{२३} संजाया । एसो मह संजाओ पयडो धण-मित्तनासो उं ॥ ५६
पच्छा ते संभत्तां^{२४} कमेण सब्बे सुवन्नदीवम्मि । दिन्नं निय-नियं^{२५} भंडं गहिऊण सुवन्न-रयणाइं ॥ ५७
वीरो वि हु पडिबुद्धो उवविट्ठो पेच्छिऊणं^{२६} पासाइं । एकलं^{२७} चिय पेच्छइ अप्पाणं सिद्धजीवो व ॥ ५८
उट्ठेऊण पहावइ पेच्छइ उदहिस्सं^{२८} सुन्नयं तीरं । चित्तइ य इमं हियं^{२९} किं एयं एत्थ अच्छरियं ? ॥ ५९
सब्बो वि महं मित्तो सत्थो^{३०} सम्माण-दाणसंगहिओ^{३१} । तेणाहं कह मुक्को एगागी एत्थ दीवम्मि ॥ ६०
अहवा एगंतठियं सत्थो मं मेल्हं^{३२} अयाणंतो । कह मेल्हं^{३३} धणमित्तो^{३४} मज्झं चिय जो ठिओ पासे ? ॥ ६१
किं सुव्वयाए लोहं^{३५} किं वा दब्बस्सं^{३६} ते गया मज्झं ? । जेणाहं एगागी अडवीए मेल्हिओ^{३७} तेहिं ॥ ६२
कह मज्झ विओएणं धरिही पाणे य सुव्वया दुहिया ? । मज्झं यं^{३८} जायं मरणं तीए विओगेण नियमेणं ॥ ६३
मित्तो वि होइ सत्तु पुरिसाणं पुव्वकम्मदोसेणं । भज्जा वि विरज्जेज्जा अत्थो वि अणत्थयं जाइ ॥ ६४
जइ हरियं मह वित्तं विहिणा रुडेण पावकम्मेण । ता किं हरिया कंता जीए^{३९} वसे जीवियं मज्झं ? ॥ ६५
मणइच्छिएण समयं नूणं दारिइयं पि रमणीयं । रत्तं पि पिएण विणा दुक्खं चिय कुणइ लोयम्मि ॥ ६६
अज्ज मए विज्जायं नत्थि हु नेहो जयम्मि सयलम्मि । जेणाहं जीवामो सुव्वयविरहे वि^{४०} निल्लज्जो ॥ ६७
जाया अत्थि य होही भज्जा पुरिसाण एत्थ लोयम्मि । सुव्वयसरिसा यं^{४१} जणे जइ नूणं सुव्वया होइ ॥ ६८
एवं चिंताविहुरो^{४२} कामुम्माएण सो दढं गहिओ । सुव्वयभणिरो वियरइ दीवस्स य तस्स मज्झम्मि ॥ ६९
रक्खं पि हु दहूणं मणुयायारेण संठियं ज्झत्ति । एसा सा मह भज्जा आलिंगइ इय मणे काउं ॥ ७०

१ B मेत्तो । २ C बाहाहिं । ३ C चालेह । ४ B वेणेणं । ५ BC चालियाइं । ६ B विओगेणं ।
७ A अइदूरं । ८ A सब्बं । ९ A एयं । १० A रुयंती । ११-१२ A किमिह । १३ C हि । १४ B एत्थ ।
१५ B सोहणा । १६ BC गइं । १७ B हसणिज्जा । १८ C ता एगंतरं । १९ A सइ । २० B
कज्जम्मि । २१ B ववसियं । २२ B वि । २३ A सुहिओ । २४ C हु । २५ C नेय । २६ C मज्झं ।
२७ B त्ति । २८ C पुण पत्ता । २९ A C D निययं । ३० B पिच्छिऊण । ३१ B D एकलं । ३२ B
उयहिस्स । ३३ B च मणे । ३४ A C सब्बो । ३५ B परिगहिओ । ३६ A मेल्हए । ३७ A मेल्हइ ।
३८ B मेत्तो । ३९ B लोभं । ४० C दविणस्स । ४१ B मेल्हिओ । ४२ C वि । ४३ A B C जस्स ।
४४ C D ण । ४५ C हु । ४६ B चित्तंतो वि हु ।

धावइ पसुमगेणं एसा सा मज्झ पिययमा जाइ । मह पुरओ कह नाससि अबल चियं तं पिए ! जेण ? ॥ ७१
 सोऊण सउणिसइं पडिवयणं देइ उन्नयग्गीवो । कीस पिए ! पोक्कारसिं ? एसो हं आगओ सिग्घं ॥ ७२
 उवरिल्लिम्मि विलगो तरुवरंगहणम्मि मुणइ सो मूढो । गहियं एयं वत्थं नियमा मह हिययं देइयाए ॥ ७३
 बोलंतस्स लयाए गाढं गुत्तम्मिं केसपासम्मि । मन्नइ पियाए^१ धरिओ केसेसुं सुट्ठु रुडाए ॥ ७४
 पक्खलियं-पडियदेहो चित्तइ कंताए सुट्ठु रुडाए । चलणेसुं अहं पहओ चिरकालाओ अ(इ ?) हं पत्तो ॥ ७५
 किं बहुणा भणिएणं ? सब्बं पि हु दीवयं मुणइ भज्जं । वीरो मोहियचित्तो हिंडंतो तत्थ अणुदियहं ॥ ७६
 विरहो चिय सेययो^{१०} वल्लहलोएण एत्थ संसारे । जायइ जेण जणाणं तिहुयणमिवं तम्मयं विरहे ॥ ७७
 तन्नोहणाय सहसा अइसयनाणी य चारणो समणो । दीवम्मि तम्मि पत्तो नामेणं चंदगुत्तो त्ति ॥ ७८
 वीरेण भमंतेणं दिट्ठो सो मुणिवरो सुहणिसन्नो । तस्स पभावेण तओ उम्माओ दूरओ नट्ठो ॥ ७९
 तं वंदिऊण वीरो उवविट्ठो महियलम्मि तप्पुरओ । पुच्छइ मुणिवरवसहं^{१२} कत्तो भट्टारया आया ? ॥ ८०
 अह मुणिवरेण भणियं पत्ता अम्हे सुवन्नदीवाओ । अट्ठावयम्मि चलिया परिसंता एत्थ^{१३} वीसमिया ॥ ८१
 चित्तइ वीरो मुइओ नूणं नाही पियाए मह एसो । वत्तं जहासरूवं पइगेहं हिंडए जेण ॥ ८२
 बालंजुयपव्वाइ भिक्खयरा देसहिंडिया तह य । सव्वाण वि^{१४} लोयाणं नियमा जाणंति वत्ताओ ॥ ८३
 इय चित्तिऊण पुच्छइ समणं वीरो कहेह मह भयवं ! । दीवम्मि तम्मि दिट्ठो किं सत्थो रायगिहतणओ ? ॥ ८४
 मुणिणा वि सत्थं वत्ता कहिया तह सत्थियाण नामाइं । तेसिं चिय चरियाइं सुव्वयचरियं च धणचरियं ॥ ८५
 इय जंपियम्मि मुणिणा चित्तइ वीरो मणेण परितुट्ठो । जह जाणियं मिमंमिणिणा नाही अन्नं पि तह^{१९} चेव ॥ ८६
 भयवं ! कुणसु पसायं कहसु ममं^{२०} सब्बजाणओ तं सि । किं सुव्वयाए^{२१} संगो मह होही ? अहव णेव त्ति ॥ ८७
 अह मुणिणा वि^{२३} भणियं तुह संगो तीए^{२३} नियमओ होही ।
 तिहिं मासेहिं गएहिं खीणे कम्मे वि बंधयरे^{२४} ॥ ८८
 किं इहलोइयमेयं किं वा परलोयसंचियं किं पि^{२५} ? । जस्सं विवागो एसो^{२७} वीरो मुणिसम्महं^{२८} भणइ ॥ ८९
 भणइ मुणी इह भरहे गयउरनयरम्मि पिंगलो नाम । आसि तुमं सेट्ठिसुओ तुह भज्जा नाम चंदवई ॥ ९०
 *चित्तिय मणेण एयं (B एवं) गहिया भावेण पंचमी तुमए ।
 जम्मंतरे वि विरहो मा मह कंताए सह होज्जा ॥ ९१
 अन्नदियहम्मि तुमए भजंतेणं^{२९} नईए तीरम्मि । गंतूण सणिय-सणियं गहिया खलु चक्कवाइ त्ति ॥ ९२
 गहियाए ताए विहगो विलवइ गाढं च कलुणसद्देणं । उप्पयइ गयणमज्झे निवडइ वेएणं जलमज्झे ॥ ९३
 दट्ठूणं निययंछायं एसा ममं पिययमा^{३४} त्ति^{३५} सहसं^{३६} त्ति । आससइ सुट्ठु मुइओ निस्साओ^{३७} मुच्छिओ मुयइ^{३८} ॥ ९४
 इय बहुमेयं दुक्खं अणुहवए जाव बारसमुहुत्तं^{४०} । ता तस्स तए मुक्का मिलिया सा पिययमा ज्ञत्ति ॥ ९५
 कम्मस्स तस्स उदए विरहो तव^{४१} पिययमाए संजाओ । बारसमासपमाणो दोसु वि लोएसु दुहजणओ ॥ ९६
 सोऊण इमं वीरो भणइ मुणिं नाह ! सुट्ठु अच्छरियं । हासो वि कह णु जाओ^{४२} भयवं ! अईदारुणविवाओ ॥ ९७

1 A तस्स । 2 BC अवलंबिय । 3 A पुक्कारसि । 4 B तरुवरं । 5 BC निययं । 6 BCD गोत्तम्मि । 7 B पियाइ । 8 C पक्खलियं । 9 BC चलणेण । 10 BC अहिययरो । 11 B मवि । 12 B वसं । 13 C तत्थ । 14 BC बालं । 15 C य । 16 C तत्थ । 17 BD जाणियं ; C जाणाही । 18 BD मिमि ; C इमिणि । 19 B तं । 20 C महं । 21 B सुव्वयाइ । 22 C हु । 23 C ताए । 24 B वज्जयरे । 25 B किं वि ; C कम्मं । 26 B कम्म । 27 B इय वीरो । 28 B मुणिवरं । * This stanza is not found in A and D. 29 B कज्जंतेणं । 30 B वेगेण । 31 B दट्ठूणं । 32 B नियं । 33 B मे ; C मह । 34 B पिययमि । 35 A य । 36 B चित्तंतो । 37 A नेसासा । 38 A होइ । 39 अणुहवइ । 40 B वीर ! सुसुट्ठुत्तं । 41 B तुह । 42 A जायइ । 43 B कह ।

जो पुण करेज को वि हु कोहाइवसेण दीहकालं च । तस्स कहं भण मोक्खो दुक्खाओ एत्थ संसारे ॥ ९८
 तम्हा मुणिवर ! मज्झं सरणं तुम्हाण संतिओ धम्मो । होही तस्स बलेण संगो मह हिययइडाए ॥ ९९
 दीसइ जस्स पहावो^३ पच्चक्खेणेव एत्थ कज्जम्मि । सुहु तर्हि अणुराओ होइ परोक्खे वि लोयाण ॥ १००
 सम्मत्तेण समाणा गहिया भावेण पंचमी तेण^४ । नियमविहूणो मणुओ पसुतुल्लो होइ धरणि^५ले ॥ १
 बहुलोयबोहणत्थं करिय विमाणं बलेण^६ विज्जाए । आरुहियं वीरसहिओ रायगिहं मुणिवरो पत्तो ॥ २
 आयासठियं दडुं रम्मविमाणं जणो जणं भणइ । किं एयं अच्छरियं अदिट्ठपुं इहं पत्तं ? ॥ ३
 उज्जोयंतं नयरं अवयरियं वीरगेहमज्जम्मि । पेच्छंताण जणाणं ज्ञत्ति विमाणं मणभिरामं ॥ ४
 रायपमुहो य लोओ सब्बो विहु तत्थ^७ आगओ गेहे । दडूण मुणिवरिंदं वंदित्ता महियले विसइ ॥ ५
 मुणिणा कहिए धम्मे पडिबुद्धे तत्थ लोयसंघाए । सब्बजणाणं मज्जे जिणमग्ग^८पहावणो^९ जाया ॥ ६
 अह मुणिवरो वि तत्तो उप्पइउं जत्थ सुब्या तत्थ । संपत्तो सहस चिय बहुलोयविबोहणडाए ॥ ७
 दडूण मुणिवरिंदं गयणाओ तत्थ आगयं सहसा । अह वंदिऊण पच्छा उवविट्ठा महियले सब्बे ॥ ८
 पुच्छंताणं ताणं कहिए सब्बम्मि^{१०} मुणिवरिदेणं । अहं चित्तियं मणेणं सुब्यनामाए^{११} एत्थं तु ॥ ९
 जइ एस मुणिवरिंदो कहेज^{१२} तस्सेहं संतियं वत्तं । तो तं करेज^{१३} नूणं जं एसो अक्खए धम्मं^{१४} ॥ ११०
 मुणिणा वि तओ कहियं वत्तेउं पंचमीए^{१५} माहपं । सब्बं पि वीरचरियं तीसे नाऊण चित्तगयं ॥ ११
 तुडाए सुब्याए सत्थियलोएण तह य सब्बेणं । गहिओ जिणवरधम्मो पंचमिवयसंजुओ विमलो ॥ १२
 उप्पइय मुणिवरिंदो विहरइ वसुहं जणं विबोहिंतो^{१६} । सत्थो वि कमेण गओ रायगिहे निययनयरम्मि ॥ १३
 दविणाओ अहिययरं संगं^{१७} वीरेण ते उ मन्नंति । अहवा वल्लहसंगो सब्बाण वि उत्तमो होइ ॥ १४

पियविरहे जं दुक्खं तस्स य मिलणेण जं^{१८} हवइ^{१९} सोक्खं ।

तं जइ जाणइ सो चिय अहवा जो चेव सब्बणू ॥

सुहु पमोओ जाओ नायरलोयाण ताण मिलणेणं^{२०} । अहवा ईसरमिलणे भण कस्स न आयरो होइ ? ॥ १६
 हरिऊण धणं सब्बं नयराओ नीणिओ धणो सिग्घं । अन्नो वि मित्तदोही दुक्खं पावेइ नियमेणं ॥ १७
 सुब्य-वीराण तर्हि भुंजंताणं च विसयसोक्खाइं । जाओ पुन्नवसेणं पुत्तो दामोयरो नाम ॥ १८
 परिणीए तम्मि सुए संजाए घरभरस्स जोग्गम्मि^{२१} । वीरो सुब्यसहिओ^{२२} धम्मे चियं आयरं कुणइ ॥ १९
 देवाण कुणइ पूयं दाणं सब्बाण देइ जहजोग्गं । विसयसुहाओ नियत्तो घरे वि परिसंठिओ निच्चं ॥ १२०
 जइ^{२३} चित्तं न विसुद्धं ता जाण तवोवणं पि घरसरिसं । सुद्धम्मि तम्मि नियमा गेहं पि तवोवणं होइ ॥ २१
 जह जह आगमतत्तं भावइ पइदियहमुत्तमं वीरो । तह तह निम्मलचित्तो देहम्मि वि णिप्पिहो जाओ ॥ २२
 तं^{२४} वल्लहं पि वीरो जणसरिसं सुब्यं मणे मुणइ । अहवा गयरागाणं एरिसओ चेव सन्भावो ॥ १२३

1 B जस्स । 2 B वसेणं । 3 B पभावो । 4 B तेणं । 5 B निममं । 6 B नियमेण; C धरिय-
 मणो । 7 A खणेण । 8 A आरुहइ । 9 C अट्ठ । 10 A राया । 11 C एत्थ । 12 C (५) °धम्मं ।
 13 B °पभावणा । 14 B उप्पइओ । 15 B सब्बं पि । 16 C अहिं । 17 B करेज । 18 A तस्सेय;
 D वीरस्स । 19 C करेसि । 20 A कम्मं । 21 C विबोहिंतो । 22 A संगो । 23 B होइ । 24 B जं ।
 25 B मिलणेम्मि । 26 B C दामोदरो । 27 B जोगम्मि । 28 C °सरिसो । 29 B अइ । 30 A जह ।
 31 B होइ । 32 B C तह ।

कालं काऊण तओ सो^१ वीरो^२ आगमाणुसारेणं । पत्तो अञ्जुयकप्पे तेएणं पंचमिवयस्स ॥ १२४
वीरक्खाणयमेयं सोऊणं^३ जो^४ करेइ पंचमियं^५ । लहिऊण विसयसोक्खं सो पावइ परमनिब्बाणं ॥ १२५

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये वीराख्यानकं
चतुर्थं समाप्तम् ॥

*

५. कमलाकहा ।

पियसंगमेण कलियं भणियं अक्खाणयं च वीरस्स । बंधण-मुयणसमेयं संपइ कमलाए भणिमो हं ॥ १
चोर्ड^६(डु) व हीरयजुओ अग्गीगेहं व^७ पावयसमेओ । रंड व सयखणिओ य अत्थि वरो लाडदेसो त्ति ॥ २
रन्नं व सावयपियं कामिणिवयणं व सोहणालीयं । नम्मयनईए^८ तीरे नयरं तत्थत्थि^९ भरुयच्छं ॥ ३
तत्थ य राया मेहो मेहो इव सबसस्ससंजणओ । तस्स य घरिणी विमला विमलाणणसोहिया सुयणु ॥ ४
तेसिं^{१०} धूया कमला कमले^{११ १२} व सुहावहा जणमणाणं । लायन्नस्स निहाणं^{१३} खाणी^{१४} व गुणाणं^{१५} जो सुहया ॥ ५
सत्तण्ह भाउयाणं सा लहुया सत्तबुद्धिसंजुत्ता । वड्डइ वड्डियकामा सबेसिं रायपुत्ताणं ॥ ६
रइ-लच्छि-गोरिरायं मयण-जणहण-हरा वि मेल्हंति^{१६} । दड्डण तयं कन्नं किं पुण अन्नेसु दारेसु^{१७}? ॥ ७
सा चेव एत्थ सुहया जा इहा इडमहिलकलियाणं । कामेणं तवियाणं रासहि^{२० २१} वि^{२२} अच्छरा होइ^{२३} ॥ ८
कयसणत्तित्तो वि जहा मणोज्जभोज्जम्मि कुणइ अहिलासं । इयरत्थीजुत्तो^{२४} वि हु तहेव महिलाणं^{२५} रयणम्मि^{२६} ॥ ९
छुहिए असणं तिसियाणं पाणियं^{२८} कामुयाण संजोओ । होत विसूरो एसो कामो^{२९} उ विसेसिओ^{३०} होइ ॥ १०
सोपारयम्मि नयरे राया रइवल्लहो सुविकखाओ । रइवल्लहो व^{३१} हियए जो वड्डइ^{३२} सबलोयाणं ॥ ११
चंगत्तणम्मि रेहा दिज्जइ तस्सेव एत्थ लोयम्मि । जो वन्निज्जइ सययं अरिणा वि हु पयडवयणेहिं ॥ १२
अइउत्तमां^{३३} वि लोए जायंति य सत्तु-मित्त-मज्झत्थी^{३४} । सबेसिं भूवाणं^{३५} वि रिउणो सुवन्ति^{३६} जेणेह^{३७} ॥ १३
मा वहउ कोइ^{३८} गव्वं मह सत्तू नत्थि एत्थ लोयम्मि । मुणिणो वि भिन्नपक्खा हवंति जेणेह नियमेणं ॥ १४
चंगं सुहु महग्घं वत्था-उहरणाइयं च पउरंमि^{३९} । मेहस्स रंजणत्थं पेसइ रइवल्लहो सययं ॥ १५
पडिवज्जावइ सेवं लिहियपयारेहिं^{४०} दूयवयणेहिं । पयडावइ गुणनियरं अप्पणयं^{४१} चारणाईहिं ॥ १६
इडं^{४२} पि^{४३} जणं^{४४} मेहं^{४५} निंदंतं भणइ तिक्खवयणेहिं । मेहस्स लेहमाई सीसेण पडिच्छए पणओ ॥ १७
दाणग्गहणपसंसा अणुकूलत्तं च सबक्खेसु । एएण विलसिएणं मित्तत्तं भयइ सत्तू वि ॥ १८
चिंतइ मेहो वि इमं गुणगणनियरेण तह य विणएणं । रइवल्लहेण सरिसो अण्णो इह नत्थि रायसुओ ॥ १९
कमला वि गुणब्भहिया इत्थीलोयाओ एत्थ भुवणम्मि । अणुरूवं^{४६} संजोयं तम्हा एयाणं^{४७} करिमो^{४८} हं ॥ २०
इय चिंतिऊण जंपइ पुरओ मंतीण नीइकुसलाणं । कमलाए वरं जोयह अणुरूवं^{४९} जं जए एत्थं^{५०} ॥ २१

१ C वीरो । २ C खलु । ३ B सोऊण । ४ B it is missing । ५ B पंचमी जो उ । * B वीरा-
ख्यानकं समाप्तम्; C इति महेश्वरसूरिविरचितं पञ्चमिफलसंस्मृचकं व्याख्यानकं चतुर्थं समाप्तम् । ६ B चोर्ड ।
७ C मि । ८ B सिरिनम्मयाए । ९ B नामेण । १० B तीसे । ११-१२ B कमलिन्व । १३ C निहाणा ।
१४-१६ B सुहाण खाणी व । १७ A जणं । १८ B मिहंति । १९ C दारासु । २०-२२ B जेण खरी ।
२३ A एइ । २४ A हुंता; D भोहं । २५ B C महिला । २६ B C परयणम्मि । २७ C तिसिए ।
२८ C वि जं जलं । २९ B कामा । ३० B विसेसओ; C विसेविओ । ३१ C त्ति । ३२ B वड्डइ । ३३ A
उत्तिमे । ३४ C मज्झत्थं । ३५ A B पूयाण; C भूयाण । ३६ A पुव्वंति । ३७ A जेणाह । ३८ C को उ ।
३९ B पउरं पि । ४० C अप्पाणं । ४१-४४ A किंवल्लसि हयमेहं । ४५ B C अणुरूयं । ४६ B एयं ।
४७ B करेमो । ४८ C अणुरूयं । ४९ B नुरियं; D इत्थ ।

मंतीहिँ तओ भणियं* जइ वि हु बहवे वि अत्थि इह सगुणा । तह वि हु अम्हाण मणं थक्कं रइवल्लहे चेव ॥ २२
 †चित्तइ राया वि मणे भणियं मज्जेव सम्मयमिमेहिँ । सह वसमाणाण इहं सरिसो चिय बुद्धिपरिणामो ॥ २३
 जइ मंतीण न होंतो विविहो^१ बुद्धीएँ पयरिसो पयडो । ता किंकर व ताणं रायाणो कीस वट्ठंति ? ॥ २४
 परमत्थेणं रज्जं मंतीणं चेव एत्थ लोयम्मि । सबो वि जओ कडओ तेसिं चिय कुणइ आणं^३ ति^३ ॥ २५
 जइ मंतिणो न होजा राईणं^४ वसणरक्खयाँ एत्थ । ता नरवईणं नूणं नामं पि पणइयं होंतं ॥ २६
 वसणम्मि समावडिओ^७ सूरु वि हु नरवई दढं भीओ । पुच्छइ किं करणीयं मोत्तूणं सव्वकडयं ति ॥ २७
 नत्थेउं^९ बुद्धीए वंघेउं वयणरज्जुमालाए । मंतिणो^९ हलियसमो रायवइलं^{१०} भमाडेइ ॥ २८
 इय चित्तिजण मेहो तेसिं जंपेइ सुहु संतुडो । मज्झमणडियमेव य तुम्मेहिँ^{११} यं मंतिं एयं^{१२} ॥ २९
 तम्हा कन्नं दाउं पेसिज्जइ सिग्घमेव अवियारं । सोपारयम्मि नयेर कुसलो रयवाडिओ^{१३} कोइ^{१४} ॥ ३०
 तक्कालुप्पन्नमई परहिययवियाणओ वयणदक्खो । अवधारओ^{१५} निलोहो^{१६} भत्तो^{१७} रयवारिओ^{१८} कुसलो ॥ ३१
 दूयायत्तो जेणं संधी तह विग्गहो य लोयम्मि । कज्जम्मि पट्टविज्जइ कुसलो दूओ^{१९} पयत्तेणं ॥ ३२
 अन्नदियहम्मि सालो दाऊणं पाहुडं बहुपयारं । रइवल्लहस्स पासे दूओ संपेसिओ तेहिँ ॥ ३३
 सालेण वि गंतूणं दिन्ना रइवल्लहस्स सा कमला । तेण वि तुट्टमणेणं सायरतरमिच्छिया कन्ना ॥ ३४
 मणचित्तिंयं पि कज्जं संपज्जइ एत्थ पुन्नवंताणं । पावजुयाणं^{२१} नूणं करयलपत्तं पि नासेइ ॥ ३५
 रइवल्लहो वि सालं सम्माणिय पट्टवेइ भरुयच्छे । तेण वि गंतूण तहिँ नरवइणो अक्खियं सव्वं ॥ ३६
 कइवयदिवसेहिँ तओ पत्तो रइवल्लहो वि भरुयच्छे । परिणै य तं कन्नं महाँविमूर्इएँ सुहलग्गे ॥ ३७
 करगहणेणं^{२५} यं गहियं अन्नोन्नं हिययमेव दोणं पि । दिट्ठीए मिलणेण य बद्धं तं चेव अइगाढं ॥ ३८
 अन्नोन्नं मिहुणजणो दिट्ठिं दाऊण जं नियत्तेइ । वंघेऊणं हिययं तं आणइ अप्पपासम्मि ॥ ३९
 विसमाओ महिलाओ एयं कजेण नज्जए एत्थ । दिट्ठितिहाएणं^{२६} जओ हिययं पुरिसाण वंधंति ॥ ४०
 सव्वं चिय तुच्छत्तं इत्थीणं अत्थि एत्थ लोयम्मि । अइवल्लहे^{२७} वि^{२७} जेणं दिट्ठीएँ तिहाययं देंति ॥ ४१
 अइवल्लहं पि मेहो दाउं दाएज्जयं विसजेइ । रइवल्लहं सकमलं रुयमाणो परियणसमेओ ॥ ४२
 रइवल्लहो कमेणं पत्तो^{२८} गंतूण निययनयरम्मि । अप्पाणं मन्नंतो सकयत्थं कमललंभेण ॥ ४३

* The following three quarters are found instead in B and C:—

सोपारयनयरसामिओ भत्ता ।

रइवल्लहो य जुत्तो, अम्हं पडिहाइ कमलाए ॥ २२ ॥

† The following stanza is found instead in B and C:—

राया वि तओ चित्तइ, मम सम्मयमेव मंतिंयमिमेहिँ ।

सह वसमाणाण इहं सरिसो चिय बुद्धिपरिणामो ॥ २३ ॥

1 B C विहवो । 2-3 B आणत्ति । 4 B रायाणं । 5 C रक्खणा । 6 B नरवइणा(णो) । 7 B C समावडिए । 8 B नत्थेउं । 9 B जणो । 10 D वइल्ले । 11 B C it is not to be found in these Mss. 12 B वयणं । 13 B रवारिओ; C रइवारिओ; D रयवारिओ । 14 C को वि । 15 B C अवधारिओ । 16 B तिलोहो । 17 B तत्तो । 18 C रइवारिओ । 19-20 C D चिय दूयओ तेणं । 21 B C पावेण पुणो । 22 C D सुहु । 23 C गहणेणं । 24 C it is not found in this Ms. 25 B C तिभाएण । 26 B अइवल्लइय । 27 B व ।

§ The following quarters are found in B:—

पत्तो नयरीए परियणसमेओ ।

अप्पाणं मन्नंतो कमलालाभेण कयकिच्चं ॥ ४३ ॥

कमलजुयं गयखंधे पविसंतं सह बलेण कयसोहं । कमलाजुतं व हरिं पेच्छइ रइवलहं^१ लोओ ॥ ४४
 बाला तरुणा विद्धा^२ पुरिसा अहं इत्थिओ य नयरस्स । निव-कमलदंसणत्थं चडंति उच्चुच्चणोसु ॥ ४५
 पुरिसा थुणंति रायं इत्थिओ पयडमेवं कमलं च । भज्जा-कंतफलेण अणन्नसरिसेण परितुड्ढा ॥ ४६
 अन्ना सही यं जंपइ वत्था-ऽऽहरणेहिं बहिणि ! चंगत्तं । जइ मज्झ ताई होज्जा ता एसा पायधूलि ति ॥ ४७
 एयं पभणइ अन्ना को किर लोयाण एत्थ कोडो^३ ति ? । नियभत्तारसणाहा इयरा वि हु सोहए महिला ॥ ४८
 लज्जा वि नत्थि हियए एयाएँ एगआसणगयाए । जइ किर खज्जइ मंसं ता बज्जइ किं गले हड्डं ? ॥ ४९
 एक्का सहीण पुरओ जंपइ वयणं^४ सुपेसलं पयडं^५ । सव्वं पि हु धम्मफलं जं दीसइ उत्तमं किं पि ॥ ५०
 ता जइ इच्छह एयं कुणह पयत्तेण धम्मकज्जाइं । कोडेण^६ हलफ्फलिया न हु बज्जइ पोड्ले कोड्डं^७ ॥ ५१
 इय बहुभेयालावे^८ जाए लोयाणं तत्थं नयरम्मि । पविसइ* कमलासहिओ रायां रज्जं च पालेइ ॥ ५२
 रइवलह-कमलाणं जं सोक्खं तत्थ विसयनिरयाणं । तं जइ मुणंति ते चिय किं बहुणा एत्थं भणिणं ? ॥ ५३
 विसयसुहं^९ पसुइ^{१०} दुहं पढमसवत्तीण जाइं दुक्खाइं । ताई न जंति कहेउं हियएण परं धरिज्जंति ॥ ५४
 गिरिनयेर रायसुओ नामेणं कित्तिवद्धणो तइया । अहियं इत्थिलोलो कमलाए सुणिय गुणनियरं^{११} ॥ ५५
 जोगंधरनियमित्तं^{१२} लज्जं मोत्तूण भणइ एगंते । जइ कमलाए न संगो ता मंहं मरणं फुडं^{१३} जाणं ॥ ५६
 जोगंधरेण भणियं दुविहा मित्तेह होति जुवईओ । काओ पइवयाओ अन्नाओ सब्बजणियाओ ॥ ५७
 जइ सा पइवयकलिया ता निप्फलमेव तीएँ आणयणं । पइवइयाओ^{१४} जेणं^{१५} जीयं पि चयंति न हु सीलं ॥ ५८
 अह कित्तिवद्धणेणं भणियं जोगंधरस्स वयणं तु । आणयणं तव उचियं सेसं मह चेव आयत्तं ॥ ५९
 अन्नदियहम्मि कमला सुत्ता रयणीएँ मज्झसमयम्मि । जोगंधरेण नाउं आणीया इत्ति गिरिनयेर ॥ ६०
 भूमीहरम्मि छन्ने सयणीए ठाविज्जण तं^{१६} कमलं । जोगंधरो ससंको तओ पएसाओ निक्खंतो ॥ ६१
 जेण सईओ मुणिणो जोगिणि-देवा य सुट्ठु रोसविंयां ।
 वाहिं अहव उमायं (अहवुम्मायं) मरणं वां इत्ति कुच्चंति ॥ ६२
 सयणीयवत्थकलियं मंगलआहरणधारिणिं^{१७} तह य । सो कित्तिवद्धणनिवो कमलं दट्ठूण चित्तेइ ॥ ६३
 एवंविहा वि एसा चित्तं कामीण हरइ वरमहिला । भूसियदेहा नूणं तियसाण वि देज्जं उम्मायं ॥ ६४
 जइ एवं चिय एसा भुंजिज्जइ नत्थि कामनिस्संदो^{१८} । उभयाणुरायकलिओ कामो किर वन्निओ सत्थे^{१९} ॥ ६५
 केली हासुम्मीसो पंचपयारेहिं संजुओ रम्मो । सो खलु कामो भणिओ अन्नो पुण रासहो कामो^{२०} ॥ ६६
 तंम्हा बोहिय एयं^{२१} चित्तं रंजेमि महुवरयणेहिं । जेण महं संजायइ इमीएँ सह उत्तमो कामो ॥ ६७
 इय चित्तिज्जण जंपइ कमले ! उट्ठेह नियह मह वयणं । तुज्झाहं^{२२} देवेहिं दिन्नो भत्तारबुद्धीए ॥ ६८
 अह कमला उट्ठेउं दट्ठूणं कित्तिवद्धणं सहसा । चित्तिइ सज्जसभरियां किं एयं मज्झ संजायं ? ॥ ६९
 अन्नं गेहं सयणं अन्नो चिय एस दीसए पुरिसो । कहं मज्झ अउन्नाए कम्मविवागो इमो जाओ ? ॥ ७०

1 B रइवलहो । 2 C बुद्धा । 3 C तह । 4 C (𑖦) उच्चत्थं । 5 A पयडमे; C पयडतो य ।
 6 B एँ । 7 B कोडं; C कोड्डं । 8 A एया । 9 B बाला । 10 B वयणं । 11 A कोट्टेण; B C कोट्टेण ।
 12 B C हल्लं । 13 A C कोडं । 14 A भेयपयारे; C भेयपलावे । 15 B कोड्डहल्लम्मि । 16 C
 एत्थ । * The following is thus found in C:— कमलाराया, नियगेहे सुट्ठु रम्मम्मि ॥ † The
 following is thus found in B: नीसेससुहजणओ ॥ 17 A तत्थ । 18 A सुह । 19 A पसुइ B पसू
 (स) वं । 20 B सोहग्गं । 21 A C मित्तो । 22 B it is not found in this Ms. 23 B
 नित्तुलं । 24 B मज्झ । 25-26 B अहवा पत्तिवयाओ । 27 B सं । 28 B रूसविंया । 29 C मा ।
 30 A धारणिं । 31 B देह । 32 C नीसंदो । 33 A सत्थो । 34 A कम्मो । § D This st.
 is not found in this Ms. 35 A मेयं । 36 A तुज्झोहं । 37 B हियया । 38 A अह ।

निवतणएणं भणियं मं जाणसु कित्तिवद्धणं सुयणुं ! । गिरिनयरसामिसालं तुह भत्तारं अणन्नरयं ॥ ७१
 पडिऊणं पाएसुं एयं^१ पि हु भणइ पेसलं वयणं । मह जीवस्स घरस्स य तं चेवं^२ यं सामिणी नूणं ॥ ७२
 पभणइ कमला पि तयं हा पाव ! अकित्तिवद्धणो तं सि । जं इच्छसि भुजेउं रइवल्लहभारियं कुलयं^३ ॥ ७३
 जइ अचिरेण न पेससि घरिणी रइवल्लहस्सं तं पावं ! । ता तस्स खग्गरयणं निवडेही तुह गले नियमा ॥ ७४
 ताडेऊणं^४ बहुहा निडुरवयणेहिं सो तयं भणइ । तुज्झाहं अइपावे^५ ! अज्ज सइत्तं पणासेमि ॥ ७५
 संजमिय हत्थ-पाए गलसंकलसंजुयं च काऊणं । नरया^६याराए लहुं वल्लेमि^७ पइसुं गोत्तीए ॥ ७६
 रइवल्लहो वि दडुं सयणीयं^८ सुन्नयं^९ इमं भणइ । सेज्जापाहरियाणं कत्थ गया कहह मह भज्जा ? ॥ ७७
 भणियं च तेहिं सामिय ! रत्तिं जग्गंतयाण अम्हाणं । पयचारेणं देवी न निग्गया ताव नियमेणं ॥ ७८
 सबं पि वा(पा)हिऊणं पभणइ रइवल्लहो जणसमक्खं । विज्जावलेण केण वि^{१०} हरिया नियमा महं भज्जा ॥ ७९

*पुरिसाहमं वियाणसु निजइ दूरे वि जस्स किर भज्जा ।

उच्छंगठिया वि पुणो निजइ जस्सेह किं भणिमो ? ॥ ८० ॥

जो मह कहेज्ज वत्तं भज्जाए को वि^{११} कह वि^{१२} ठाणम्मि । रज्जं पि तस्स देमो दविणं च जहिच्छियं चेवं^{१३} ॥ ८१
 सोगावन्नस्स तहिं पंचममासम्मि तस्स रायस्स । पत्तो केवलनाणी वणसंडे तस्स नयरस्स ॥ ८२
 सोऊण तओ राया पट्टणलोएण संजुओ सिग्घं^{१४} । थोऊणं तं सुसाहुं^{१५} उवविट्ठो भत्तिसंजुत्तो ॥ ८३
 कहिए धम्मसरूवे मुणिवरवसहेण सबलोयाणं । नाऊणं कहंतरियं पुच्छइ रइवल्लहो एयं ॥ ८४

किं जीवइ अहव मुया मह कंता अणह सामि ! गुणकलिया ? ।

कहियं च जहावत्तं मुणिणा वि हु तस्स तं सबं ॥ ८५

कम्मस्स कस्स भयवं ! तीए विवागो यं दासुणो एस ? । किं गोत्तीए मरणं वंधाओ होज्ज मोक्खो वा ? ॥ ८६
 अह जंपइ मुणिवसहो विंशयं^{१६}नयरम्मि हुज्जओ^{१७} राया । तस्स य घरिणी धन्ना आसी सा तुज्झ भज्ज त्ति ॥ ८७
 कोहाविट्ठमणाए नियचेडी बंधिऊण पक्खित्तां । भूमीहरम्मि तइया तयाए^{१८} अणुकंपरहियाए ॥ ८८
 परियणपसाइयाए मुक्का सा ताए थेवदिवसेहिं^{१९} । तब्बंधणपच्चइयं बद्धं कम्मं च देवीए ॥ ८९
 तस्स फलं भुजेउं कडुयं^{२०} बहुयासु चेव जोणीसु । तुह भज्जा संजाया अंतिलं^{२१} वंधणं चयं^{२२} ॥ ९०
 अन्नभवे बद्धाए महइं^{२३} काऊण पंचमीं^{२४} भणियं^{२५} । जम्मंतरे^{२६} वि^{२७} मज्झं बंधणमोक्खो लहुं होज्जा ॥ ९१
 होही तीए मोक्खो तीए पभावेण मासमेत्तेणं^{२८} । तुमए वि समं मिलणं नरवइ ! मा संसयं कुणसु ॥ ९२
 नरवइपमुहाण तहिं जाओ बहुयाणं सुहु पडिबोहो । सो वि मुणी नीसंगो विहरइ अन्नेसु देसेसु ॥ ९३
 गिरिनयरे वि हु पत्तो अइसरयं^{२९}नाणी महाबलो नामं । तस्स पहावेणं^{३०} लहुं कमलाए वंधणं तुइं ॥ ९४
 अह कित्तिवद्धणो वि हु वंदित्ता मुणिवरं सुणइ धम्मं । बहुयाण बोहणत्थं भणइ मुणी कमलवित्तंतं^{३१} ॥ ९५
 सिरिपंचमिमाहप्पं पेच्छह एत्थेवं^{३२} लोयपच्चक्खं । कमलाए निगडंभंगो पुब्बावत्थाए^{३३} देहस्स ॥ ९६

1 A सुयणं । 2 C एवं । 3-4 C चेविह । 5 B कु(क)मलं । 6 B °वल्लहव्व । 7 B पावं ।
 8 B तो ताडिऊण । 9 B आ पावे ! । 10 B नरगा° । 11 B वल्लेसि; C पल्लेमि; D पखिप्पइ ।
 12 B C तइंसु । 13 B सुन्नं । 14 B सयणीययं । 15 B °इ । 16 C D कंता । * The following
 first half is found in B:—सो खल्ल पुरिसाहम्मो निजइ हरिऊण जस्स किर भज्जा । 17 A को ।
 18 A कहिं चि । 19 B पउरं । 20 B बहुणा । 21 B तत्थ । 22 C थोऊणं । 23 C साहुं । 24 A
 काऊण । 25 A उ । 26 A विंभय°; B विभय° । 27 B C हुज्जओ । 28 A B परिस्वित्ता । 29 C
 ताए । 30 B °दियहेहिं । 31 A बहुयं । 32 B आइलं । 33 C चेव । 34 B C महइं । 35 B
 C पंचमी । 36 C भणइ । 37-38 C जम्मंतरम्मि । 39 A °मित्तेणं । 40 A बहुआण । 41 B अइसइ° ।
 42 A D पभावेण । 43 B °बुत्तंतं । 44 B तत्थेव । 45 C लियल° । 46 A C °वत्थाय ।

सोऊण इमं वयणं विमलमणो कित्तिवद्धणो भीओ । निंदइ निरु अप्पाणं लज्जा-दयपरिगओ अहियं ॥ ९७
 कामासत्तेण मए आढत्तं उभयलोयदुक्खयरं । कमलाए निच्छएणं तं न कयं पुन्नजोएणं ॥ ९८
 अह उट्ठिऊण तत्तो कमलं गोत्तीहराओ नीणेउं^१ । खामेइ चलणपडिओ^२ अइनिरु-महुरेहिं वयणेहिं ॥ ९९
 अइइवो पावो अहयं लोयम्मि^३ निंदिओ धट्ठो । तुज्झ अपावाए कयं वसणं अइदारुणं जेण ॥ १००
 तं चेव मज्झ बंधू धम्मायरिओ य एत्थ नियमेण । वट्टन्तो य अकजे जेणाहं वारिओ^४ तइया ॥ १
 अकरितो वि हु लच्छिं वयणं अइनिडुरं पि बोलेत्तो^५ । पावाओ नियत्ततो^६ तत्तेणं बंधवो भणिओ ॥ २
 बहिणि ! पसाएण तुमं रोसं रइवल्लहस्स अवणेज्जां । वच्चामि तुज्झ नयरे अहमेव तुमाए परिकलिओ ॥ ३
 भरिऊणं^{१०} वहणाइं^{११} रयणाईणं महग्घमोल्लाणं^{१२} । कमलाए समं चलिओ गिरिनयरनराहिवो^{१३} सहसा ॥ ४
 रइवल्लहो वि रुडो नासत्थं कित्तिवद्धणनिवस्स । सामंतचक्ककलिओ चलिओ^{१४} सहस त्ति नयराओ^{१५} ॥ ५
 एत्थंतरम्मि पत्तो कमलाए लेहवाहओ तत्थं^{१६} । पडिहारेण निउत्तो^{१७} पविसइ रइवल्लहसमीवे ॥ ६
 पणमियं सो वि हु निवइं लेहं अप्पेइ कमललिहियं च । राया वि सयं गिण्हिय तं वायइ सुट्ठु परितुडो ॥ ७
 सिरिकमलाए हियए पणमिय रइवल्लहं महारायं^{१९} । रयणायरमज्झाओ कमला विन्नत्तियं कुणइ ॥ ८
 अक्खयसीलसरीरां तुम्ह पसाएण सामि ! अच्छामि । हिययट्ठिएण तुमए जेण सणाहीं अहं सामि^{२१} ! ॥ ९

भाया वि मज्झ सामिय ! आगच्छइ कित्तिवद्धणो नाम ।

तुह चलणदंसणत्थं गुणगणकलिओ महासत्तो ॥

११०

चित्तिइ राया वि मणे पेच्छह कमलाए सीलमाहप्पं । सत्तू वि मज्झ मित्तो जाओ जेणं अकिच्छेणं ॥ १
 वद्धाविओ य राया उत्तिन्ना कित्तिवद्धणसमेया । कमला बहुजणकलियां^{२१} रयणायरतीरदेसम्मि ॥ २
 सुट्ठु विभूईए तओ^{२४} गंतूणं कित्तिवद्धणं^{२५} राया । कमलाए समं पेसइ नियनयरे^{२६} हरिसिओ^{२७} रम्मे^{२८} ॥ ३
 रयणाइयं^{२९} च सव्वं अप्पेउं कित्तिवद्धणो तस्स । पडिवज्जाविय सेवं अच्छेउं कइवयदिणाइं ॥ ४
 कयसम्माणो गच्छइ नियनयरे सह वलेण संतुडो^{३१} । रइवल्लहो वि भुंजइ कमलाए समं महाभोए ॥ ५
 पुत्तम्मि तओ जाए जोग्गे^{३२} जणवल्लहम्मि गुणकलिए । दाऊण तस्स रज्जं पूयं काउं^{३३} जिणिंदाणं^{३४} ॥ ६
 दाऊणं दाणमउलं खामित्ता सब्बलोयसंघायं । चंदणसूरिसमीवे सुहलग्गे महविभूईए ॥ ७
 गिण्हंति दोवि दिक्खं नर-नारिजणेणं संजुया पच्छां^{३७} । मोत्तूण विसयतणहं मुत्तिसुहाकंखिणो निच्चं ॥ ८
 अज्जा य नंद णामा कमलाए पवित्तिणी सुहा दिन्ना । विहरंति अणिस्साए गामा-उगं^{३९} नगं^{४०} माईसु ॥ ९
 नाणम्मि दंसणम्मि य चरणम्मि तवम्मि तहं^{४१} यं विरियम्मि^{४३} । पइदियहं वट्ठंता कुणंति ते आयरं परमं ॥ १२०
 दइहूण ताण चरियं सोऊणं पंचमीए माहप्पं । बहुयाणं^{४४} वि^{४५} जिणधम्मे सुट्ठुयरं आयरो जाओ^{४६} ॥ १२१

1 B गुत्ती° । 2 C नीणेइ । 3 B °वडिओ । 4 B लोएण । 5 C °वारिओ । 6 A लच्छी ।
 7 C बोलेत्तो । 8 A नियत्ततो । 9 C अवणेज्ज । 10 C भरिऊण । 11 C पवहणाइं । 12 B °मुछाइं ।
 13 C °पुराहिवो । 14 C it is not found in this Ms. 15 C this word is followed by
 नीसरिओ । 16 C एत्थ । 17 B नियत्तो । 18 C पणविय । 19 C महाराय । 20 B अक्खंडियवरसीळा ।
 21 A D अणाहा । 22 A D इत्थ । * B जेण मेत्तो एयाए पहावओ जाओ । 23 B °सहिया । † B
 पत्ता रयडायरतडम्मि । 24 B गओ । 25 B °वद्धणो । 26 B °नयरं । 27 B पसुइओ; C पेसिओ ।
 28 B राया । ‡ B रयणाइं पाहुडाइं ढोएउं । 29 C रयणाइंयं । 30 C it is not found in this Ms.
 31 A D संजुत्तो । 32 B जोग्गे । 33 B काऊण य । 34 B जिणाणं । 35 B काऊण । 36 B वर°;
 C महा । 37 B °गणेण । 38 B पावा । 39 A °यर° । 40 A °नयर° । 41-43 B वीरिए तह य ।
 44 B बहुयाणं । 45 B it is missing in this Ms. 46 B जातो ।

वृत्तेसु दिनेसु^१ वाइयकम्मेसु सुदुखीणेषु । रइवल्लह-कमलाणं उप्पन्नं केवलं नाणं ॥ १२२
 पडिबोहिज्जण बहवे काऊणं केवलीसमुग्घायं । मोत्तूणं इहं^३ देहं पत्तो रइवल्लहो सिद्धिं ॥ ३
 भरुयच्छे गंतूणं पडिबोहिय पियर-माइएँ तत्थ । कमला वि गया मोक्खं सिरिपंचमिकरणवीणं ॥ ४
 बंधण-मोक्खसमेयं कमलाएँ कहाणयं सुणेऊणं^६ । जो करइ पंचमिवयं सो वि^३ हुं पावेइ^{१०} सोक्खाइ^{११} ॥ १२५

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये कमलाख्यानकं
 पञ्चमं समाप्तम् ॥

*

६. गुणाणुरागकहा

बंधणमोक्खद्वारं भणियं कमलागयं तु^{१२} लेसेणं^{१३} । संपइ विहवद्वारं गुणाणुरायस्स वोच्छेहं ॥ १
 एत्थेव भरहवासे नयरि अव(उ)ज्झ त्ति सुदु विकखाया । लोयाण वंदणिज्जा उत्तिमपुरिसाण ठाणं^{१५} ति^{१०} ॥ २
 विहवेण धणयतुल्लो सेट्ठी नामेण संगओ तत्थ^{१७} । विहवमएणं मत्तो तिणसरिसं मन्नए अन्नं ॥ ३
 बहुयं पि देइ दाणं गउरवरहियं जणाणं पयइए । इंदं पि मुणइ रकं सो निच्चं माणदोसेणं^{१९} ॥ ४
 एवं सो मयमत्तो, दारिदनिबंधणं तु बंधेउं । कम्मं विवायकडुयं तत्थेव अण्णाहइ^{२१} न्भस्सं^{२२} ॥ ५
 पुन्नाए घरिणीए मरिउं पुत्तत्तणेण उववन्नो । नामेण वीरचंदो गम्भे चियं^{२३} वित्तनासणओ ॥ ६
 चेयणमचेयणं वा तं जायइ^{२४} किं पि गेहमज्झम्मि । दालिहं विहवो वा जायइ जेणेह लोयाणं^{२५} ॥ ७
 केणावि पुणो मरणं वाही तह बंधणं च केणावि । तह तिक्खविडंबणयं जाएणं होइ^{२६} लोयाणं ॥ ८
 जह जह वड्डइ बालो तह तह दालिहकंदलीओ वि । पसरंति दुक्खजणया पइदियहं ताणं भवणम्मि^{२७} ॥ ९
 विहडंति कुठाराइ^{२९} सुन्नं^{३०} सबं पि होइ भंडारं । छारं-गारज्जुयाइं तह य निहाणाइं जायाइं ॥ १०
 दिन्नं पि नेय लब्भइ सब्बे अद्देयणं पि मग्गंति । सब्बाइं चउपयाइं मरंति नासंति पइदियहं ॥ ११
 निविडाइं^{३१} वि गेहाइं पडंति मूलाओ तह य वीहीओ । उवगरणं पि हु निच्चं दिसोदिसं जाइ सबं पि ॥ १२
 अह अन्नया कयाइ दुक्खियचित्ताण नड्डपुन्नाणं^{३२} । मग्गंताणं ताणं मरणं^{३३} सरणं^{३४} च संजायं ॥ १३
 इडेणं^{३५} विरहियाणं विहवमुक्काण वाहियाणं^{३६} च^{३७} । पिसुणेहिं^{३८} पीडियाणं मरणं चिय होइ सरणं^{३९} तु ॥ १४
 एगागी संजाओ कमेण सो वीरचंदकुलउत्तो । जणपरिभूओ हिंडइ नयरीएँ मज्झयारम्मि ॥ १५
 जं जं करेइ किं पि वि तं तं सबं पि निप्फलं तस्स । कम्मविवागेणं पुणो दुक्खं^{४३} व्हं-बंधणाइयं ॥ १६
 ववसाएणं ठियाण वि पुन्नविहूणाण एत्थ लोयम्मि । कणयं पि हत्थच्छित्तं^{४६} नियमा धूलित्तणमुवेइ ॥ १७
 पइदियहं तस्स घरे भुत्तं पीयं च निवसियं जेण । सो वि हु विमुहो जाओ लोओ खलु वीरचंदस्स ॥ १८

1 C दिनेसु य । 2 B मोत्तूणं । 3 B इह; C इमं । 4 C माइयं । 5 B वीणं । 6 A सुणेऊण ।
 7 B कुणइ । 8 B it is not found in this Ms. 9 B it is not found in this Ms.
 10 B पावति । 11 B सिद्धिपयमो(सो)क्खं । * B D पंचमिफलसंसूचकं कमलाख्यानकं समाप्तम्; C इति
 महेश्वरसूरिविरचितं पंचमिफलसंसूचकं कमलाख्यानकं समाप्तम् ॥ 12 B it is missing. 13 B समासेणं ।
 14 A उत्तमं । 15-16 B ठायंति । 17 B अत्थि । 18 A D जणेण । 19 B दोसेण । 20 B C य ।
 21 B C इन्भं । 22 B C नाहस्स । 23 B चिय । 24 A D जइ । 25 A D लोयाण । 26 C
 होति । 27 B नाण; C नाहं । 28 C भुवणम्मि । 29 A D कुठाराइं । 30 B अन्नं । 31 B C
 निविडाइं । 32 B C नाहपुन्नात्ता । 33 B D सरणं । 34 B मरणं । 35 B इद्धाण । 36-37 C वाहिक-
 लियाणं । 38 A पिसुणेहिं । 39 C सेयं । 40-41 B नयरमज्झम्मि । 42 A D वणिगसेण । 43 A D
 दुक्खं । 44 A D व्हं । 45 B ववसायम्मि । 46 B हुत्तं ।

मित्तो सयणो धूया माया य पिया य भाई-माईया । सबे वि होंति विमुहा दालिदकलंकियतणूणं ॥ १९
उचियं हियं सुभणियं^३ भणियं^४ वयणं^५ पि^६ लच्छिरहियस्स ।

नेहजुयं पि हु सहसा हीरइ दालिदपवणेणं ॥

२०

निरवेक्खं पि हु दहुं दालिदकलंकियं च दारम्मि । सुहु वि पियस्स सहसा दिज्जइ मसिवट्ठो^८ वयणे ॥ २१

उडेऊण पहाए पढमं दूरेण वज्जए लोओ । दालिद्वयवयणाइं भोयण^{१०}लाभस्सं संकाए ॥ २२

गोटी वि सुहु मिट्ठा दालिदविडंबियाण लोएहिं^{१२} । वज्जिज्जइ^{१३} दूरेण सुसलिलचंडालकूवं^{१४} वं^{१५} ॥ २३

वच्छलेण जुयस्स वि गेहं दालिद्वयस्सं वज्जेति^{१७} । परमत्थबंधवा वि हु दूरेण मसाणं^{१८}भूमि व ॥ २४

निस्साणं^{१९} बंधूण वि मरणे दुक्खं पि नेह लोयस्स । अहवा कज्जं इहं बंधू पुण नाममेत्तेणं^{२०} ॥ २५

नाण-कला-विन्नाणं विणओ सूरत्तणं च धीरत्तं^{२१} । दालिदनिवासाणं सव्वं पि निरत्थयं होइ ॥ २६

मूलं परिभवंतस्सणो दालिदं चेव होइ नियमेणं^{२३} । निस्सो जो^{२४} सगुणो^{२५} वि हु तणं व लोयाण पडिहाइ ॥ २७

अह सो वि वीरचंदो दालिदकरालिओ जणसएहिं^{२६} । निंदजंतो निंदइ अप्पाणं हिययं^{२७}मज्झम्मि ॥ २८

* किं मह जम्मेण इहं पुरिसत्थविवज्जिएण अहलेणं^{२८} ? । अयगलथणसरिसेणं इओ तओ हिंडमाणेणं ॥ २९

केण वि निययगुणेणं जो न वि उब्भेइ^{२९} अप्पणो वंसं । निम्मलकित्तिपढायं^{३०} किं नणु जम्मेण तस्सेह ? ॥ ३०

उवयारेण विट्ठणो^{३१} पुरिसो जाओ वि एत्थ लोयम्मि । नियकुलविग्गोवणओ रंडागम्भो व नियमेणं^{३२} ॥ ३१

मह निंदियस्स संपइ जुज्जइ वसिउं न एत्थ देसम्मि । तम्हा विएसगमणं कोमि अचिरेण किं बहुणा ? ॥ ३२

माणुन्नयाण धणवज्जियाण सहयरजणेण हसियाणं^{३३} । जुज्जइ विएसगमणं मणनिव्वुइकारणं परमं ॥ ३३

इय चिंतिऊण तत्तो निक्खंतो सो यं दुक्खसंतत्तो । होंति चिय दुक्खाइं जम्मणभूमिं^{३५} मुयंताणं ॥ ३४

अणुवाहणोऽसहाओ कुच्छियवसणो असंचलो तहं यं^{३६} । मग्गं अयाणमाणो दुक्खत्तो अडइ अडइ^{३७} ॥ ३५

खुह-तिस-परिस्समेहिं^{३९} मरणावत्थो मणेण चित्तेइ । कह मरणं मह जायं अडवीए पुत्तरहियस्स ? ॥ ३६

थोवंतरम्मि पेच्छइ बहुविहरुक्खेहिं सोहियं रम्मं । निम्मलसलिलतलायं बहुसत्तनिसेवियं सहसा ॥ ३७

गंतूण तत्थ तुरिओ सलिलं अवगाहिऊण आइए । थोवं^{४०} थोवं^{४१} पच्छा वीसमिओ पियइ तीरत्थो ॥ ३८

अइसंतो पढमं चिय पियइ^{४२} जणो^{४३} पाणियं^{४४} च जो^{४५} मूढो । सो लहइ पाणहाणिं वाहिं वा एत्थ नियमेणं ॥ ३९

अह तोडियाइं कमसो नाणारूवाइं^{४७} फलविसेसाइं । एगपएसम्मि ठिओ^{४८} सुंजइ सत्थो जहिच्छाए ॥ ४०

सत्थावत्थो जाओ^{४९} जा वियरइ तीररुक्खगहणेसु । ताव मुणिं सो पेच्छइ तंस्तलज्ञाणम्मि वट्ठंतं^{५०} ॥ ४१

1 B भायं । 2 B तणुस्स । 3 B C पि भणियं । 4 B वयणं । 5-6 B पुरिसस्स । 7 B दारिदं । 8 B कुच्चओ । 9 A दालिद्वयं । 10 A भायणं । 11 B C लाभस्स । 12 C लोएणं । 13 B वज्जेज्जइ । 14-15 A D कूवं व । 16 A दालिद्वयस्स । 17 C वज्जंति । 18 A C समाणं । 19 A निस्सीणं । 20 A D मित्तेणं । 21 C वीरत्तं । 22 A परिहवं । 23 B लोयाणं । 24-25 B जेण जणो; C जेण जणे । 26 A D सएणं । 27 B लोयं ।

* This stanza and the following one are thus found in B:—

किं अत्थवज्जिएणं पुरिसेणं लोयनिंदणिजेणं ।

तत्थेव सयणमज्जे इओ तओ हिंडमाणेणं ॥ २९ ॥

किं बहुणा भणिएणं जो न वि वट्ठेइ अप्पणं वंसं ? ।

निम्मलकित्तिपढायं किं पुण जम्मेण तस्सेह ? ॥ ३० ॥

28 C विहलेणं । 29 B C वट्ठेइ । 30 C परायं । 31 B विहीणो । 32 B नियमेण । 33 B सहियाणं; C रहियाणं । 34 C हु । 35 B भूमी । 36-37 B दीणो । 38 B अडवीए । 39 B परिक्खमेहिं । 40 B थोयं । 41 B थोयं । 42-46 C जो पियइ(इ) पाणियं जणो । 47 B रुक्खाओ । 48 B ठितो । 49 B जातो । 50 C वट्ठतो ।

दहूण तयं मुइओ उवसप्पिय वंदिऊण उवविसइ । दालिहनासणत्थं किं पि उवायं गवेसेइ ॥ ४२
उत्सारेउं^३ ज्ञाणं सो वि मुणी अन्नकज्जतल्लिच्छो । दाऊण धम्मलामं^४ पुच्छइ वत्तं सुहनिसन्नो^५ ॥ ४३
अह भणइ वीरचंदो भयवं ! मह देहं किं पि उवएसं । जम्मंतरे वि जेणं दालिहं नेय पेच्छामो^६ ॥ ४४
एवं इमस्स बोहो होही इयं जाणिउण मुणिणा वि । महइए पंचमीए कहियं वयमुत्तमं तस्स ॥ ४५
तेणावि तयं गहियं अवितहमेयं ति भाविउं^७ तत्थ । अलियं न जेण मुणिणो जंपंति ह निप्पिहत्ताओ ॥ ४६
चित्तइ य वीरचंदो परहियनिरया हवंति नियमेणं । समणा जेणं^८ मज्झं वि^९ उवएसो सायरं दिन्नो ॥ ४७
अह सो मुणिवरवसहो विहरइ अन्नत्थ लोयवोहत्थं । सो वि हु तत्थेव ठिओ चित्तइ एयं तु हियएणं^{१०} ॥ ४८
सत्ताण असंताणं^{११} यं दोसाणं पयडणम्मि पाएणं । वसणं लोयाण द्दं अणुदियहं पावचित्ताणं ॥ ४९
तम्हा जणवयरहिण रत्ते चिय अच्छिउं मह उचियं । जत्थ न वयणं कडुयं फलमाइजहिच्छियं असणं ॥ ५०
वत्थाइं वक्कलाइं वित्थिन्नसिलायलाइं^{१२} सयणीयं । असणं जत्थ फलाइं तं रत्तं कह न रमणीयं ? ॥ ५१
अन्नदियहम्मि पेच्छइ जिणायणं^{१३} सो यं रत्तमज्झम्मि । तुंगं थिरं विसालं सुपुरिसचित्तं व अइरम्मं ॥ ५२
आइजिणिंदं दहुं तस्स य मज्झम्मि सुदुरमणीयं । तं^{१४} पेच्छिऊणं तुट्ठो^{१५} उवविसियं महीयले^{१६} रम्मे^{१७} ॥ ५३
चित्तइ मणेण एवं नूणं एयस्स पूयकरणेण । नासइं असुहं^{१८} कम्मं महं निबुइं जेणं चित्तस्सं ॥ ५४
अणुदियहं पूएउं दाऊण फलाइं बहुपयाराइं । पणमिय जंपइ एयं^{१९} पइदियहं भत्तिसंजुत्तो ॥ ५५

जइ वि न जाणामि अहं तुम्ह गुणे वन्निउं जडसहावो ।

तह वि हु नमामि सामिय ! तुह चलणे सद्धहियएणं ॥

५६

अन्नायगुणं पि जहा रयणं लोयाण विहवसाहणयं । तह भयवं ! मज्झ तुमं हवेज्ज दालिहनासयरो^{२०} ॥ ५७
पुन्नम्मि वए पच्छा खविए तह अंतराइए कम्मे । मरिऊण पोयणपुरे उववन्नो पुन्नजोएणं ॥ ५८
पुत्तो गुणाणुराओ नरवइभरहस्स लच्छिघरिणीए^{२१} । नयण-मणाणंदयरो पइदियहं विहववड्डणओ^{२२} ॥ ५९
तह तेण गुणा गहिया मयं^{२३} मायं^{२४} विवज्जिएण अणुदियहं^{२५} । जह सच्चवियं लोए नियनामं पुरिससीहेण ॥ ६०
तह सो भुंजइ भोए दाणं पि हु देइ अगणियं बहुसो । जह सबो सिरि हायइं इब्भो मज्झो यं हीणो य ॥ ६१
दितस्स वि पइदियहं^{२६} अहिहयरं तस्स वड्डए विहवो । अहवा पुन्नखएणं^{२७} सो तुट्ठइ नेय दाणेणं ॥ ६२
जं भुत्त-दिन्नसेसं नट्टं पि हु तं^{२८} नं दुक्खसंजणयं । तेहिं^{२९} विहूणं नट्टं दुक्खं पुण दारुणं कुणइ ॥ ६३
इय नाऊण सरूवं^{३०} भुंजह तह देह विमलचित्तेणं । केण समं इह विहवो परलोयं पत्थिओ भणह ॥ ६४
अह अन्नाया कयाइं पडिहारो कहइ भरहनरवइणो । सुलसस्स सामि ! चिड्डइ पुरिसो दारम्मि किं करिमो ? ॥ ६५
भरहेणं वि^{३१} सो भणिओ पेसह सहस ति अवसरो एसं । नूणं सो सुहकहओ चिन्हेहिं जाणिमो अहयं ॥ ६६
फंदइ दाहिणनयणं फुरइ तहा दाहिणं भुयासिहरं^{३२} । तेण मए विन्नायं एसो पियमासओ दूओ ॥ ६७

1 B उवविट्ठो । 2 B उत्सारेउं । 3 B °लाहं । 4 A D °निसन्नं । 5 C देहि । 6 B पेच्छामि ।
7 C इइ । 8 B भावियुं । 9-11 A D मज्झं वि जेणं । 12 B हियएण । 13 B मसंताण; C असं-
त्ताणं । 14 C it is not found in this Ms. 15 A विच्छिन्नं । 16 B °सिलाओ चेव । 17 B
जिणभवणं । 18 B उ । 19 B सो । 20 C अहिंवदिऊण । 21 C हट्ठो । 22 B उवविट्ठो । 23 B
तस्स । 24 B पयपुरओ । 25 B नासेइ । 26 B असुहं । 27 C (५) होइ महं । 28 C (५) निबुइं ।
29 C (५) जेणं; D जणणेण । 30 C it is not found in this Ms. 31 B एवं । 32 C नासणओ ।
33 A °वरणीए । 34 B °विद्धणओ । 35 A महं; B मइं । 36 B °नाणं; C °माणं । 37 B
पइदियहं । 38 C हाइं । 39 C व्व । 40 A D अणुदियहं । 41 C °खएण वि । 42-43 C तत्थ ।
44 B तेहिं । 45 C सरूयं । 46-47 A D भरहेणं । 48 B एसो । 49 B च भुयज्जयलं । 50 A C मणे ।

पुरिसस्स दाहिणंगं फुरियं इड्ढस्स सूयगं^१ होइ । वामं च इत्थियाए एयं खलु जाणए सब्बो ॥ ६८
 पडिहारानुत्ताओ पविसिय पुरिसो वि पणमिउं निवइं । उवविसिय उचियदेसे भणइ इमं पेसलं वयणं ॥ ६९
 सामिय ! अवज्झनाहो सुलसो नामेण नरवई पयडो । नामेण मियंकसिरिं^२ नियधूयं^३ रूव-गुणकलियं^४ ॥ ७०
 इच्छइ दाऊण फुडं गुणाणुरायस्स सुट्ठु जत्तेणं^५ । अणुरूववरो जेणं लब्भइ पुत्तेहिं लोयम्मि ॥ ७१
 अह भणइ भरहराया किं खलुं भणिणए एत्थ बहुएणं ? । नरवइधूयं नियमा परिणेही नरवई चेव ॥ ७२
 जाणइ नूणं सुलसो जं जोगं^६ जस्स होइ लोयम्मि । रायाणं मुत्तूणं गुण-दोसे^{१०} को वियारेइ^{११} ? ॥ ७३
 सो च्चियं जायइ राया जो गुणवंताण संगहं कुणइ । इयरगहणेण जेणं रज्ज्वंसो धुवं होइ ॥ ७४
 गुणवंतेहिं निबद्धं रज्जं संचेणं सुट्ठु निब्वहइ । भारं च तणाईणं बद्धं रज्जुहिं लोयम्मि ॥ ७५
 ता कहसु इमं गंतुं छोलीए(?) पडिच्छियां मए कन्ना । सुलसेण समो सयणो को होही भणहं महं अन्नो ? ॥ ७६
 तेण य भणियं सामिय ! सुज्झइ कुमरीए^८ सत्तरत्तेणं । तम्हा कीरउ पउणं कडयं कुमरस्स जं जोगं ॥ ७७
 पेसइ राया वि लहुं गुणाणुरायं बलेण संजुत्तं । दाऊण दाणजोगं वत्थाईयं च अइवहुयं ॥ ७८
 पत्तो कमेण गंतुं गुणाणुराओ अवज्झनयरम्मि । सुलसो वि सुट्ठु तुट्ठो बहुमाणं कुणइ कुमरस्स ॥ ७९
 पत्ते विवाहसमए पाणिग्गहणम्मि तत्थ निब्वत्ते । वरहत्थीखंधगओ हिंडइ नयरीए मज्झम्मि ॥ ८०
 रच्छामुहेसु तह चउमुहेसु उवरिमतलेसु सब्बेसु । विद्धि गओ यं लोओ उद्धव्वाहो तहिं जाओ ॥ ८१
 दट्ठुं गुणाणुरायं मियंकसिरिसंजुयं जणो भणइ । विहिणा अइकुसलेणं^{२१} अणुरूयं^{२२} मिहुणयं घडियं ॥ ८२
 इत्थी-पुरिसाण गुणा जे के वि हु संभवन्ति संसारे । ते सब्बे वि हु मिलिया इयं मिहुणे अत्थि नियमेण ॥ ८३
 इंदाणीसंजुत्तो अइरावयंखंधसंठिओ रम्मो । इंदो वि अत्थि सग्गे एयं पि हु निच्छियं^{३५} अज्जं ॥ ८४
 नूणं^{२७} इमाए^{२८} पुब्बिं ललिआ आराहिया सउत्ताए । तेणेसो^{२९} पई लद्धो पयडं चिय एगिया भणइ ॥ ८५
 एवं पयंपमाणं सोऊणं भमडिउं बहिं कुमरो । नियपुव्वभवं सुमरई सहस त्ति समाउलमणो उ ॥ ८६
 कमलं व सीयपहयं विच्छायं तस्स वयणयं दट्ठुं । पासट्टिएहिं^{३३} भणियं अडणेणं^{३३} खेइओ कुमरो ॥ ८७
 तम्हा गम्मउ गेहं पुणरवि नयरीए दंसणं होही । एत्थंतरम्मि कुमरो मुच्छाविहलंधलो^{३४} जाओ ॥ ८८
 उत्तारेउं सहसा गयवरखंधाओ ठविं^{३५} सयणीए । सुलसाईया दुहिया जलसेयणमाइ कुव्वन्ति ॥ ८९
 अह सत्थं संजायं कुमरं पुच्छन्ति सुलसमाईया । किं एयं तुह जायं सब्बाण वि दुक्खसंजणयं^{३७} ? ॥ ९०
 जोडियहत्यो कुमरो पुरओ सुलसस्स जंपए एयं । तं मज्झं पियां नूणं^{३८} अक्खिज्जइ तेण परमत्थं ॥ ९१
 जणओ तह उवणेया विज्जादाया तहउन्नदाया य । अन्नो वि सरणदाया पियरा पंचेव लोयम्मि ॥ ९२

1 A C सूययं । 2 B C °सिरी । 3 C °धूया । 4 B रूयं । 5 C °कलिया । 6 B जत्तेण ।
 7 B वा । 8 A जोगं । 9 B नियमेणं । 10 C °दोसं । 11 B वियाणेइ । 12 A चिय । 13 B संघेण ।
 14 C परिच्छिया । 15 B इमा । 16 A D तह । 17 A D महं । 18 B C कुमरीय । 19 C
 मासमेत्तेणं । * In place of this, the following is found in B:—तियचच्चेरेसु उज्जाणनयरच्छासु ।
 20 A व्व । 21 B °निउणेणं । 22 B अइरूवं । 23 B इहु । 24 B अइरावइ° । 25 C (५) निजयं ।
 26 C (५) जेण । 27 C निऊणं । 28 B इमीए । † The following one and half stanza is
 found in B in place of this:—....., तिक्कालं पइओ जिणो वीरो । तेणेसो पइ लद्धो जिणिदधम्मस्स
 कुसुममिमं ॥ ८५ ॥ एकयं पयंपमाणो सोऊणं चित्तए मणे कुमरो । 29 A C तेणेसं । 30 A C पई ।
 † In place of this, the following stanza is found in C:—एयं पयंपमाणं सोऊणं चित्तए तहिं
 भमिउं । कुमरो निवपुव्वभयं सुमरइ सो तत्थ सहसत्ति ॥ ८६ ॥ 31 A समरइ । 32 A D पासट्टिएण ।
 33 B गमणेणं । 34 A C °वणो । 35 B ठविओ । 36 B °संजायं । 37 B मज्झं । 38-39 B
 मियट्ठणं । 40 C जह ।

पिउं-सामिय-मित्ताणं^१ परमत्थं चेव अक्खियं^३ उचियं । तेसिं पयारणेणं पावं चिय जेण अइगारुयं ॥ ९३
 आमरणंतं सव्वं पच्छिमजम्मस्स संतियं कहियं । सव्वाण वि लोयाणं विम्हय-निव्वेयसंजणयं ॥ ९४
 जो पुव्विं निंदंतो लोओ सो चेव मं पसंसेइ । थोवस्स वि ताय ! तुमो पेच्छह धम्मस्स माहणं ॥ ९५
 पंचमिमेत्ततवस्स वि जिणधम्मो एरिसं फलं जत्थ । सो पडिपुत्तो चित्तो मोक्खस्स वि साहओ होइ ॥ ९६
 उज्जाणपालएणं कहियं सुलसस्स अवसरे तम्मि । सामिय ! चंदणनामो उज्जाणे केवली पत्तो ॥ ९७
 सव्वे वि तओ गंतुं मुणिवसहं वंदिऊण भावेणं । पुच्छंति सुट्ठं तुट्ठां निय-नियसंदेहकारणयं ॥ ९८
 बोलइ गुणाणुराओ भयवं ! इच्छामि^७ गिण्हउं^८ दिक्खं । संसारवासंभीओ तुम्हाणं अंतिए अहयं^{१०} ॥ ९९
 तो मुणिवरेण भणियं अज्ज वि तुह अत्थि पंचमीजणियं । कम्मं च भोगहलियं^{११} वरिसाणं जाव चउवीसं ॥ १००
 सुंदरमसुंदरं वा जाव न भुत्तं^{१३} पुरा इयं कम्मं । ताव न छुट्ठइ जीवो नियमेणं कंखमाणो वि ॥ १
 जइ इच्छियं पि कज्जं हवेज्ज लोयाण एत्थ संसारे । ता सुहिउ चिय नियमा सव्वो वि हवेज्ज किं बहुणा ? ॥ २
 तम्हा गेन्हसु एयं^{१५} सावयधम्मं दुवालसंगं पि । पच्छा होही^{१६} दिक्खा तुह नियमा वीरसूरीओ ॥ ३
 अह पणमिऊण भणिओ गुणाणुराएण सो मुणी तइया । गेण्हामि पंचमिवयं तीए पसाओ इमो जेणं ॥ ४
 बहुएहिं समं गहिया अह तेणं पंचमीविहाणेणं । अत्तेहिं सव्वविरइ सम्मत्तं चेव इयरेहिं ॥ ५
 तं वंदिऊण सव्वो मज्जे नयरीए पविसए लोओ । अइरंजिओ कमेणं^{१७} गुणाणुरायस्स चरिएणं ॥ ६
 सुलसो वि तओ राया सव्वेसु वि निययभुत्तिठाणेसु । चेइहरसंघाणं^{१८} पूयणयं कुणइ भावेणं ॥ ७
 अन्नदियहम्मि वच्चइ पोयणनयरम्मि अइविभूइ^{१९} । गहिऊण मियंकसिरिं गुणाणुराओ^{२०} महासत्तो ॥ ८
 भरहो वि सुट्ठु मुइओ^{२१} तं कुमरं पेच्छिऊण सकलत्तं । पविसेऊणं नयरे नियरजे ठावए सहसा ॥ ९
 पूएइ जिणवरिंदे दाणाइं^{२२} देइ तह सुपत्ताणं । ज्ञायइ धम्मज्झाणं एगंते संठिओ पायं ॥ १०
 मरिऊण विहाणेणं पत्तो कप्पम्मि बंभलोयम्मि । लेइ अभिग्गहमेयं गुणाणुराओ वि निव्विन्नो ॥ ११
 जम्मि दिणेण सरामो नियचरियं पुव्वजम्मसंवद्धं । दीणारणं लक्खं धम्मेणं दाहिमो तम्मिं^३ ॥ १२
 सो परिपालइ रज्जं इंदो इव सत्तं अंगपरिकलियं । भुंजइ भोए वि तहा सव्वाण वि उत्तमे रम्मे ॥ १३
 सामी रट्ठं अमच्चो दुग्गं कोसो बलं च मित्तो य । सत्तेव य अंगाइं रज्जस्स हवंति एयाइं ॥ १४
 पइदियहं कुणइ तहा तित्थस्स पभावणं^{२७} च भावेणं । काराविया य तेणं चेइअधरंमंडिआ पुहइ ॥ १५
 भुंजंतस्स य भोए मियंकसिरिसंजुयस्स नरवइणो । जाया कमेण सुहया तिन्नि सुया सव्वकमणीया ॥ १६
 अन्नदियहम्मि पत्तो वीरायरिओ वि^{२९} तम्मिं^{३०} नयरम्मि । नियसीसेहिं समग्गो वणसंडे संठिओ रम्मे ॥ १७
 सोऊणं^{३१} तं राया गंतूणं वंदिऊण भावेणं । धम्मं सुणेइ पणओ^{३२} निव्विन्नो विसयसोक्खाणं ॥ १८
 अह पविसिऊणं नयरे^{३४} रज्जं दाऊण जेइपुत्तस्स । गिण्हइ दिक्खं मुइओ अंते गणहारिणो तस्स ॥ १९
 विहरंतो तेण समं गिण्हइ नाणं च चरणं^{३५} संजुतो । सिक्खाए परिकलिओ तवचरणं कुणइ भावेणं ॥ १२०
 तह तेण तवं चिन्नं अविचलचित्तेण कवडरहिणं । जह कहिओ वि न नज्जइ एसो उं गुणाणुराओ त्ति ॥ १२१

1 B पिउं । 2 B मित्तेणं । 3 A D अक्खियं । 4 B मुणी(णि) । 5 B हिट्ठा । 6 B जंपइ ।
 7 B पुच्छामि । 8 B गिण्हियं । 9 C वाहिं । 10 A B अहियं । 11 A B it is missing in
 these Ms. 12 A B हलीयं । 13 B भोत्तं । 14 B जो । 15 C एव । 16 B गिण्हसु । 17 C
 मणेणं । 18 B संघस्स य । 19 A D विहइए । 20 B गुणाणुरातो । 21 B मुइतो । 22 A दाणाइं ।
 23 C तत्थ । 24 B परिवालइ । 25 B C सव्व । 26 B रोट्ठ । 27 B पहावणं । 28 B हरं ।
 29 A य । 30 C तत्थ । 31 C नाऊणं । 32 B पणतो । 33-34 B सो पसत्थदियहे । 35 A D
 विणयं । 36 C हु ।

दिक्खं गहिऊण जणो जो न वि सोसइ कसाय-देहाइं । भिक्खालाभनिमित्तं पव्वज्जा जीविया तस्स ॥ १२२
 खविऊण पार्वकम्मं केवलनाणं च पाविउं^३ कमसो^४ । पत्तो गुणाणुराओ सिद्धिं^५ सिरिपंचमिवएणं ॥ २३
 इय अक्खाणयमेयं गुणाणुरायस्स अक्खियं तुम्ह । सोऊण कुणह धम्मं पन्नत्तं वीयरागेहिं ॥ १२४

*इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये गुणानुरागाख्यानकं
 षष्ठं समाप्तम् ॥

*

७. विमलकहा

विहवगयं इह भणियं गुणाणुरायस्स छट्ठमक्खाणं । पाणीण तहाभावं संपइ विमलस्स वोच्छामि ॥ १
 दियवरसहस्सकलियं जम्भणभूमिं च वइरसामिस्स । तुंववणं वरनयरं अत्थि इहं भरहमज्झमिं ॥ २
 तत्थ दिओ पउमामो^८ वेयत्थवियाणओ महासत्तो । दिज्जंतं पि हु दाणं न हु लेइ कयाइं केसिं पि^{१०} ॥ ३
 अडवीओ^{११} गहिऊणं उंछाईयं च असणकज्जेण^{१२} । धन्नाए घरिणीए आणेउं^{१३} अप्पए निच्चं ॥ ४
 भणइ य तं मह घरिणी जइ काहिसि मज्झं^{१४} चेवं^{१५} अणुकूलं । इयरह नूणं सत्तू दोसु वि लोएसु दुहजणया ॥ ५
 दुकलत्तं दालिइं^{१६} वाही तहं कन्नयाणं बाहुलं^{१७} । पच्चक्खं नरयमिणं^{२०} सत्थुवइइं च वि परोक्खं^{२१} ॥ ६
 तम्हा कोरज्ज भामिणि^{२२} ! सुट्ठु पयत्तं^{२३} तुं असणसुद्धीए । जेण वि सुद्धं जायइ नाणादीयं महं सुयणु ॥ ७
 आहारं^{२४} सुद्धीए^{२५} होंति असुद्धाईं^{२७} नाण-चरणाइं^{२८} । तेसिं^{२९} सुद्धत्तणओ^{३०} निव्वाणं^{३१} दूरओ नटं ॥ ८
 सुवहुं पि तवं चित्रं दुट्ठाहारस्स निप्फलं चेवं^{३३} । पउरं पि जहा दुद्धं कंजियलेसेण लोयम्मि ॥ ९
 वंदिअइं पइदियहं लोएणं सो^{३४} यं सब्बाणेषु । अहव अलितो नूणं भण कस्स न वल्लहो होइ ? ॥ १०
 सगुणो वि हु अइवहुअं^{३७} लितो नियमेण होइ लहुययरो । विण्हू इव भूगहणे एयं खलु जाणए सब्बो ॥ ११
 जइ इच्छह निव्वाणं^{३९} तो^{४०} नाऊणं गुरूवएसाओ । धम्मवगरणं मोत्तुं सेसं दूरेण वज्जेह ॥ १२
 धम्मवगरणविहूणो^{४१} मोक्खो नत्थेत्थ हंत नियमेण । जेण उवाएण विणा उवेयंसिद्धी जणे दुलहा ॥ १३
 धम्मवगरणजुओ वि हु मुच्छाभावे परिग्गहो नेओ । काओ विसरागाणं तत्तेण परिग्गहो चेव ? ॥ १४
 अह अन्नया कयाइं धन्ना दट्ठूण नियपइं किसियं । चितइ हियएण इमं कह एसो होहिइं बलवं ? ॥ १५
 होहि^{४४} सिणेहेण बलं बलवंताणं च सब्बकज्जाइं । उंछाईं^{४५} हारो य इमो कहं होही नेहसंवंधो ? ॥ १६
 तत्थ य नयरे तीसे परिवसइ वयंसिया परमगोवी । तीए पुरओ कहियं ताए सब्बं पि हिययगयं ॥ १७
 गूढाईं^{४६} वि कज्जाइं जाव न कहियाइं पियवयंसीणं । ताव न लहंति सोक्खं महिला जाईए पच्चयओ ॥ १८
 गोवीए सा भणिया भणह पइं^{४७} एरिसं तुमं वयणं । पंचमर्गं^{४८} बुद्धरी(रि)यं^{४९} गोरसयं लेह तं नाह ! ॥ १९

1 B °लाह° । 2 B C तओ । 3 B पावियं । 4 B बहुसो । 5-6 B सिद्धिसुहं । * B D पंचमिफल-
 संसूचकं गुणाणुराख्यानकं षष्ठं समाप्तम्; C इति महेश्वरसूरिविरचितं गुणाणुराख्यानकं षष्ठं समाप्तम् ॥
 7 B °वासमि । 8 B पउमामो । 9 B कयावि । 10 B वि । 11 B अडवीए । 12 C °कज्जेण ।
 13 B पइदियहं । 14 B निच्च । 15 B मेव । 16 B दोहगं । 17-19 B दारिइयं च बहुकन्ना ।
 20 B °फलं । 21 B पच्चक्खं । 22 B C सामिणि ! । 23-24 B पयत्तेण । 25 B C आहार° । 26 B C
 °विसुद्धीए । 27 B C य सुद्धाईं । 28 C °चरियाइं । 29 B तेण । 30 B [s]विसुद्धत्तणओ । 31 B
 नेव्वाणं । 32 B होइ । 33 C जं दिज्जइ । 34-36 B C सन्वमेव । 37 B C °बहुयं । 38 A धू°;
 B सू° । 39 B नेव्वाणं । 40 B ता । 41 B °विहीणो । 42 A D उवाय°; B उवोय° । 43 B C होइ ।
 44 B C उच्छा° । 45 C तह । 46 B सूढाईं । 47 B पइं । 48 B C पंचय°; D पंचसु° । 49 A D
 °चरियं ।

गेण्हह दुद्धाईयं नेऊणं गुत्तयं च^१ मीसेउं । तस्स य देज्ज जहिच्छं तेणं^२ सो होहिई वलवं ॥ २०
 अह ताए^३ तहाँ भणिओ सो भत्ता सुद्धुविणयपउणीए । जह पडिवन्नं तेणं तीए तयं निप्पिहेणावि ॥ २१
 पंडिच्चं दक्खत्तं सूरत्तं तह य निप्पिहत्तं च । इत्थीवसपडियाणं सव्वं चियं निप्फलं होइ ॥ २२
 एवं सा पइदियहं गोवीए घराउ दुद्धमाणेउं । मीसेउं अइगुत्तं पइणो दुद्धाईयं देइ ॥ २३
 पउमाहेण विनाउं कालेण^४ तीए तारिसं चरिणं । अइरुद्धेणं^५ सहसा करेछेओ तीए निम्मविओ ॥ २४
 आजम्माओ^६ पावे ! सुद्धन्नं खाविओ तए दुद्धे^७ । मह सुद्धी जेणं जणे जायइ^८ आहीरियां भणिया ॥ २५
 अवगयकोहो चितइ रइयं अइदारुणं मए कम्मं । लोयाणं अववाओ कह सहियव्वो पहायम्मि ? ॥ २६
 मह उवयारनिमित्तं एयाए पवंचियं इमं सव्वं । मइ पुण एयं रइयं छंदसएणं^९ कहं पेच्छ ॥ २७
 अहिमाणगहविमूढो मन्नंतो अन्नलोयमविवेयं । मुक्खाणं सहस्साण वि छंदसलोओ महामुक्खो^{१०} ॥ २८
 उवयारपराए वि हु वट्ठेतेणं च अणुवयारम्मि । सुवरी-मक्कडयाणं सच्चविओ वइयरो एसं ॥ २९
 कोहायत्तो जीवो कज्जं अवियारिऊण तं कुणइ । दोसु वि जम्मेसु दुहं अइरोदं^{११} पावए जेणं ॥ ३०
 अइसंचियं च पुन्नं मित्तं कज्जं च जं च^{१२} इहं लोए । कोहगिसन्निवाए सव्वं छारत्तणमुवेइ ॥ ३१
 किं चिंतिएण बहुणा एयं गहिऊण जामि अन्नत्थ । पालेमि तहा काउं जह चितइ मंगुलं नेसा ॥ ३२
 पडिऊणं चलणेसुं भणइ पिए ! मह तुमं पसेज्जासुं । अज्जप्पभिई भयवइ ! देविं पिव पेच्छिमो अहयं^{१३} ॥ ३३
 गहिऊण तयं सिग्घं पउमाहो नीसरि(री)^{१४} नयराओ । वचंतो रयणीए वग्घेणं मारिओ ज्झत्ति ॥ ३४
 धन्ना भएण नट्टा विलवंती पाविऊण उज्जेणी^{१५} । पेच्छइ उज्जाणठियं अइसयनाणिं^{१६} मुणिं^{१७} सुमणं^{१८} ॥ ३५
 कहिऊण तीए धम्मं मुणिवरसीहेण अक्खियं एयं । अजेव तुज्झ मच्चू कुणसु मणे जिणवरं देवं ॥ ३६
 ज्ञायंती नवकारं खामित्ता सव्वमेव^{१९} जियलोयं । मरिऊणं सा धन्ना उववन्ना असुरकुमरेसु ॥ ३७
 पउमाहो^{२०} मरिऊणं सिरिनयरे करयलेहिं^{२१} परिहीणो । उववन्नो^{२२} तुच्छकुले नामेणं दुट्ठओ दुहिओ ॥ ३८
 अह वड्ढिओ कमेणं सोलसवरिसो य तत्थ संजाओ^{२३} । अइहीलिओ जणेणं चितइ हियएणं निव्विन्नो ॥ ३९
 अन्नभवे किं पि मए रइयं नियमेण दारुणं कम्मं । मणुयत्तणे वि जेणं नरयायारं दुहं पत्तं ॥ ४०
 एत्थंतरम्मि पत्तं लक्खणसूरिं गुणायारं तत्थ । वंदइ लोएण समं दुट्ठो^{२४} गंतूण भावेणं ॥ ४१
 कहिए बहुविहधम्मो अक्खाए पंचमीए माहप्पे । गहिया जहाविहाणं दुट्ठेणं^{२५} पंचमी तइयां ॥ ४२
 पुन्नंमि वए चितइ जइ सच्चं पंचमीए माहप्पं । तो अन्नम्मिं^{२६} जम्मे सोहणपाणी अहं होजा ॥ ४३
 वाणारसिनयरीए तिहुयणं^{२७} सेट्टिस्स संतघरिणीए । विमलो नामेण सुओ दुट्ठो मरिऊण उववन्नो ॥ ४४
 आनालत्ता सव्वो इत्थी पुरिसो य तीए नयरीए । विमलकरेहिं^{२८} छित्तो मन्नइ अमएणं छित्तो हं ॥ ४५
 दट्ठूण वि करजुयलं तस्स य कंकेलिपल्लवायारं । पोढमहिलाण कामो हियएसु चउग्गुणो होइ ॥ ४६
 तत्थ य सल्लो राया सल्लो इव सेसरायचक्कस्स । विन्नाण-नाणकलिओ रूवेणं कामदेवो^{२९} व^{३०} ॥ ४७
 सोऊणं जणपवायं^{३१} विमलं हक्कारिऊण नियभवणे । दट्ठुं करयलजुयलं सुकयत्थं^{३२} मुणइ अप्पाणं ॥ ४८

1 B गोत्तं । 2 A B D पंचं । 3 B तेणे । 4 B C तीए । 5 B C तह । 6 C पि हु । 7 B C कालेण वि । 8 A D ताए । 9 B रुद्धेणं अह । 10 B आजम्मातो । 11 C दुद्धं । 12 B C नेय । 13 A D जाइ; C जाई । 14 B आभीरिया । 15 C मएणं । 16 B सुक्खाण । 17 B मोकखो । 18 B एसो । 19 A D अइरुद्धं । 20 C it is not to be found in this Ms. 21 C इहं । 22 B D पसिज्जासु । 23 A अहियं । 24 B नीसरेइ; C नीसरीइ । 25 B उज्जेणिं । 26 A C D नाणी । 27 C मुणी । 28 B अणहं; C मणहं । 29 C लोयं । 30 B पउमाओ । 31 B करतलेहि । 32 B उप्पन्नो । 33 B संजातो । 34 A हिययेण । 35 B दट्ठुं । 36 B दुट्ठेण वि । 37 A तत्तया । 38 B अन्नम्मि य । 39 A D तिहुणणं । 40 C करेहि य । 41 C अमिएण । 42-43 B कामदेवस्स । 44 B सोऊणं । 45 B जणवायं । 46 B सुकयत्थं ।

उन्भेऊणं हत्थं पभणइ सल्लो मणेण परितुडो । सव्वाण वि लोयाणं पुरओ अइगहिरसदेणं ॥ ४९
 तुच्छे वि हु मणुयत्ते जीविज्जइ एत्तिण कजेणं । एवंविहेहिं समयं संजोगो जायए जेणं ॥ ५०
 तेणं चिय सह राया अच्छंतो^१ चित्तनिव्वुइं लहइ । देइ पसाएण तहा वत्था-हरणाइयं तस्स ॥ ५१
 नियगेहासन्ने चिय तस्स गिहं कारियं नरिंदेण । दिन्नाइं लिहावेउं हय-गय-गामाणं वंदाइं^२ ॥ ५२
 नियमहिलाओ^३ तेणं भणियाओ एस तुम्हं दियरो^४ ति । कीलहं अणेण समयं मह संकं^५ मा करेज्जासुं ॥ ५३
 अह गन्भेसरिनामो^६ नरवइणो अगमहिसिया तत्थं^७ । विमलकरप्फासेणं कामासत्ता निवं भणइ ॥ ५४
 सामिय ! मज्झ सरीरे रोयं^८ अइदारुणं समुप्पन्नं । पुरिसाणं न कहिज्जइ इत्थीणं चेव तं गम्मं ॥ ५५
 एगंतठियाए^९ मए महिलाहिं संजुयाए^{१०} छम्मासं । तन्नासत्थं किरिया कायव्वा अन्नहां^{११} मरणं ॥ ५६
 तत्थ ठियाए^{१२} सययं चइयव्वं दंसणं पि पुरिसाणं । तेण तुमं मह गेहं सामिय ! दूरेण वज्जेज्जा^{१३} ॥ ५७
 इय वंचिऊण निवइं जंतं दारम्मि करिय अइगाढं । विमलं चिय चिंतंती सुट्टुयं कामतविअंगी ॥ ५८
 राईए सुंग्गाए आणेउं नियघरम्मि तं विमलं । भणइ महं तं नाहो भुंजसु मं किं^{१४} बहुएणं ? ॥ ५९
 विमलो वि^{१५} पायवडिओ भणइ तयं^{१६} मा इमं पयंपेसु । घरिणी सामिस्स तुमं माया इव वंदणिज्जा सि ॥ ६०
 सव्वा वि हु परइत्थी दट्ठवा मायं-बहिणिसरिसेहं^{१७} । किं पुण सामि-गुरूणं भित्ताइणं च जा भणियां ? ॥ ६१
 सल्लो अणंगतुल्लो पाणेहिं वि वल्लहा तुमं तस्स । अहयं च तुम्ह भिच्चो कह सामिणि ! जुज्जए एयं ? ॥ ६२
 सामि भित्तं च गुब्भं भूणं किविणं च तह य वीससियं । जो दुहइ पावकलिओ सो पावइ नारयं दुक्खं ॥ ६३
 भत्तारवंचयाणं महिलाण वि एत्थ अयसमाईणि । परलोयम्मि^{१८} यं दुक्खं बहुभेयं होइ नियमेणं ॥ ६४
 एयं पि मा मुणिज्जसु गुत्तमकज्जं न नज्जए लोए । पंचउत्थि लोणं^{१९} पाला सव्वं पि हु जेण पेच्छंति ॥ ६५
 छक्कन्नं पि हु कज्जं जायइ लोयम्मि^{२०} पयडयं^{२१} नियमा । जं पुण चोदसकज्जं कहं^{२२} अन्नायं तयं^{२३} होज्जा ? ॥ ६६
 तम्हा उप्पहपडियं पुणरवि चित्तं करेह सट्ठाणे । पडवह मए माए^{२४} ! इय भणिऊणं गओ सिग्गं ॥ ६७
 सा वि विलक्खा चित्तइ संपइ किं एत्थ होइ कायव्वं ? । दोण्ह वि गईण चुक्का कह छम्मासं गमिस्सामि ॥ ६८
 अह सां कवडसमेया विद्दारइ नियनहेहिं नियदेहं । ठाऊण गेहं^{२५} दारे पुक्कारइ^{२६} रायपुरिसाणं ॥ ६९
 धावह धावह सिग्गं देवं बोहेह कहह मह वत्तं । अद्धमुया उच्चरियां^{२७} सीलेणं^{२८} खंडिया अहयं ॥ ७०
 सोऊण तयं वयणं राया सहस ति आगओ तत्थ । दट्ठं दारियदेहं पुच्छइ केणेयमायरियं ? ॥ ७१
 कहसु पिए ! अइतुरियं तं पुरिसं पावकम्मयं मज्झ । खरकरवालेण अहं तस्स करे छिन्निमो^{२९} जेणं ॥ ७२
 अह रोविऊण बहुयं जंपइ सा कुण्हं^{३०} सामि^{३१} ! एगंतं । संसिज्जइ घरकज्जं न हु पुरओ सबलोयाणं ॥ ७३
 एगंतठियस्स तओ पभणइ य अणाउलेण सदेण । कुलपुत्तिया वि सामिय ! पइपुरओ कहइ दुक्खाइं ॥ ७४
 तुम्ह सयासाओ मए गंतूण एगइत्थि^{३२} कलियाए । आढत्ता सा किरिया जीए तं नासए रोगं ॥ ७५
 जा सा मह मायंसमा नियगेहे पत्थिया सकजेणं । ता राईए सहसा विमलो वि हु आगओ एत्थं ॥ ७६
 उवविडो सयणीए मं इच्छइ भुंजिउं बला जाव । ताव मए सो भणिओ न हु जुज्जइ एरिसं तुज्जं ॥ ७७

1 B अछंतो । 2 A °गामाणु । 3 B वंदाइं । 4 B °महिलातो । 5 B देवरो । 6 B तुम्ह ।
 7 B C लीलह । 8 C संका । 9 A D करेज्जाह । 10 B °नामो । 11 B तस्स । 12 C रोगं । 13 B °ठियाइ । 14 B संजुयाहिं । 15 C इयरहा । 16 B °ठियाए । 17 B वज्जेज्जा । 18 B चि । 19 C य ।
 20 C तइं । 21 B माइं । 22 C °सरिसेहिं । 23 B C तणिया । 24 B परलोइयं । 25 B च । 26 B °लोयं । 27 B कज्जम्मि । 28 B पायडं । 29 B तं । 30 B कहं । 31 B साए । 32 A D वा । 33 B °मेहं । 34 B पोक्कारइ । 35 B °पुरिसाणं । 36 A उच्चरिया; C मुच्चरिया । 37 A D सीलेण अ । 38 A D अह । 39 B छिंदिमो । 40 B सामि ! । 41 B कुणह । 42 A D साहिज्जइ । 43 A D °एत्थिं । 44 B माइं । 45 C तत्थ । 46 B तुम्ह ।

जेदो किर तुहं भाया सल्लो तुहं सामिओ त्ति विक्खाओ । तम्भजं^४ भुंजंतो^५ कह न तुमं लज्जिओ^६ पाव ? ॥ ७८
 तह वि न मेत्तेज्जा^७ सो ताव मए कंदिउं^८ समाढत्तं^९ । कुविण्ण तेण पच्छा एसाऽवत्था कया मज्झ ॥ ७९
 दंसेइ सुरंगमुहं अणेण मग्गेण सो गओ तुरियं^{१०} । अहं पि हु सुदु भीया विलवन्ती निग्गया नाह ! ॥ ८०
 तस्स न दोसो सामिय ! दोसो तुज्जेव नीइरहियस्स । नियअंतेउरसंडो (डे) मुक्को^{११} जेणह सो तुमए ॥ ८१
 अट्ठणहं वरिसाणं उवरिं पुत्तो वि बाहिरो चेव । अंतेउराउ नरवइ ! एसा किर रायनीइ त्ति ॥ ८२
 अइरक्खियं पि सुसइं^{१३} जो मं भोत्तूणं इच्छए पावो । कह ण इमाओ तेणं भुत्ताओ तुज्झ महिलाओ^{१५} ? ॥ ८३
 महिला रक्खिजन्ती पुरिसं हीणं पि मुणं^{१६} हियएणं । किं पुण कामायारं नियगेहसमागयं एयं^{१७} ॥ ८४
 एत्थंतरम्मि असुरो धन्नाजीवो यं सुल्लिओ^{१८} नामं । विमलस्स देइ सुमिणं बहुवोहणहेउयं सहसा ॥ ८५
 दोन्नि वि पुब्वभावाइं दिट्ठाइं सब्बकज्जुत्ताइं । एसो विभवो जाओ^{२२} जिणवरधम्मणेण विमलेणं^{२३} ॥ ८६
 अज्जपहायम्मिं तुहं^{२५} होही करछेयणं च सल्लओ । धम्मस्स पहावेणं^{२६} पुणरवि होहिंति तुह हत्था ॥ ८७
 राया वि सुदु कुविओ खग्गं गहिऊण विमलगेहम्मि । गंतूणं इत्ति पत्तो जंपंतो निट्ठुरं वयणं ॥ ८८
 विमलं जोडियहत्थं सयणाओ उट्ठियं^{२७} चं दट्ठणं । असिणा दोन्नि वि हत्थे नरनाहो तोडए सहसा ॥ ८९
 जइ कहं वि^{३०} नत्थिं^{३१} लज्जा ता नट्ठो किं भओ वि तुह पाव ! ।
 मह घरिणी विनडेउं इह चेव परिट्ठिओ^{३२} जेणं ॥ ९०

रयणिविरमम्मि लोओ मिलिओ वयणं पयंपए एवं । राईणं^{३४} सम्माणो^{३५} मरणंतो होइ नियमेणं ॥ ९१
 राईणं^{३६} सम्माणं^{३७} सिंगिय-पिसुणाण हत्थि-इत्थीणं । जल-अग्गीण य सययं वीसासो नेय कायवो ॥ ९२
 विमलो वि जणसमक्खं हियए ठविऊण जिणवरं देवं । पभणइ उज्झियट्ठंटी^{३८} एयं चिय मज्झ दिव्वं तु ॥ ९३
 जइ नत्थि मज्झ दोसो जं राया भणइ कोहं गयचित्तो । तो नीसरंतु हत्था जह पुब्विं होंतया आसि ॥ ९४
 अह सहसा सो असुरो लोयाणं बोहणायं जहपुब्विं^{४२} । दोन्नि वि करे करेई दिपंतो सुदु तेएणं ॥ ९५
 होऊणं पच्चक्खो लोयाणं सुल्लिओ तहिं भणइ । विमलस्स पुब्वचरियं सबं पि हु जं जहावित्तं ॥ ९६
 पंचमिवयमाहपं दिट्ठं तुम्हेहिं^{४३} अज्ज पच्चक्खं । इयरह विमलस्स करा तयं वत्था कह णु जायंति ? ॥ ९७
 नंदउ जिणवरधम्मो जस्स फलं एरिसं तुं पच्चक्खं । जम्मंतरे वि नियमा सुरमुत्तिसुहाइं जायंति ॥ ९८
 राया वि तेण भणिओ कह तुमए एरिसं अकज्जं तु ? । अवियारिऊण रइयं दोसु वि लोएसु दुहजणयं^{४६} ॥ ९९
 जो इच्छइ अत्तसुहं सो निवइं दूरएण वजेइ । बहुपिसुणवयणकुविओ सो मारइ नियमओ जेण ॥ १००
 सोऊण इमं राया लज्जाए अवणओ दढं जाओ^{४७} । चिंतइ मणेण एयं पावाए वंचिओ कह णु ? ॥ १
 अवियारिऊण कज्जं इत्थीवयणेण जो नरो कुणइ । सो होइ दुहावासो जहा अहं संपयं चेव ॥ २
 लद्धपसरा यं महिला नियवसपडियं वियाणिउं पुरिसं । इह किंकरं^{४९} वं पायं नच्चावइ अंगुलीकरियं^{५१} ॥ ३
 इय चित्तिऊण सल्लो पणमिय विमलस्स जंपए एयं^{५३} । खमसु महं दुच्चरियं अवियारियं जं कयं तुज्झ ॥ १०४

1 B किल । 2 B it is not to be found in B. 3 B दट्ठो तह; C किर । 4-5 B तं भुंजंतो पच्छा । 6 C लज्जसे । 7 B मेत्तेज्जा । 8 B कंदिऊण । 9 B माढत्तं । 10 C तुरियो । 11 B C मुक्को । 12 A D तुज्झ । 13 A सुसइं; B सुमइं । 14 B भोत्तूण । 15 B महिलातो । 16 B महइ । 17 B वा वि । 18 B वि । 19 B सुल्लितो । 20 B पट्ठुं । 21 B दोन्नि । 22 B जातो । 23 B विमलेण । 24 B पभायम्मि । 25 B तुमं । 26 A D पभावेणं । 27 A D उट्ठिउं । 28 A स । 29-30 B नत्थि । 31 B कह वि । 32 A D घरेट्ठिओ । 33 A चेव । 34 B रायाणं । 35 B सम्माणं । 36 C रज्जो । 37 C सम्माणानं । 38 B C उडिभयं । 39 A D उट्ठंटी । 40 B कोवं । 41 B बोहणत्थ । 42 B जहवत्थे; C जह हत्थे । 43 B तुम्हेहिं । 44 C तहं । 45 B D च । 46 A D जणणं । 47 B जातो । 48 B वि । 49 A किंकरं । 50 A व । 51 A D करिय । 52 B एवं । 53 B अवयारिय ।

काऊण हत्थिखंवे दिंतो^१ दाणाइँ सबलोयस्स । तूराण निग्घो(घो)सेण(णं) विमलं सम्माणए सुहु ॥ १०५
 असुरो वि गओ पच्छा सट्ठाणं^२ विम्हिऊण सव्वे वि । अह जंपइ सब्बजणो जिणवरधम्मो अहो रम्मो ! ॥ ६
 सल्लेण वि सा देवी निच्छूढा बहुविहं च विणडेउं^४ । पेइयहरम्मि पत्ता अप्पाणं सवइ पइदियहं ॥ ७
 अब्भक्खाणे दिन्ने एत्थं^५ चियं एरिसाईँ दुक्खाइँ । परला(लो)ए जं होही तं जाणइ जिणवरो चेव ॥ ८
 विमलेण वि गंतूणं जिणवरभवणम्मि सूरिपामूले । बहुलोएण जुएणं गहिया खलु पंचमी पयडा ॥ ९
 सल्लेण वि सह मुइओ सब्बत्थ वि कारवेइँ भवणाइँ^८ । विमलो भत्तिसमेओ जिणवरचंदाण रम्माइँ^९ ॥ ११०
 पुब्वकयाणं च तहा पूयं कराइँ सुहु रिद्धीए । सिद्धंतं च सुणेइँ^{१०} संवस्स य पूयणं कुणइ ॥ ११
 धम्मरयाणं^{११} ताणं कालो वोलेइँ केत्तिओ^{१२} जाव^{१३} । ताव य सल्लो गहिओ सुलेणं^{१४} सुहु तिब्बेणं^{१५} ॥ १२
 लोलइ वलइ पलोइइ कंदइ उडेइ पडइ भूमीए । आलिंगिऊण विमलं भणइ कहां आगयं मरणं ? ॥ १३
 मंताइँ^{१६} तंताइँ सव्वाइँ निप्फलाइँ जायाइँ^{१७} । विमलेणं^{१८} तो^{१९} भणिओ मा सामियं ! कायरो होहि^{२१} ॥ १४
 आहार-विहारकयं फिट्ठइ रोगं तु मंत-तंतेहिं । पुब्वकओ पुण वाही मरणाओ चेव तुट्ठेइ ॥ १५
 तम्हा सुमरसु देवं सव्वं खामेसु पाणिसंघायं । पावेसि जेण सोक्खं^{२३} जं जं इच्छेसि नियमेणं ॥ १६
 विहवो जिणवरधम्मो रोगाभावो पिण्ण संजोगो । अंते समाहिमरणं पाविज्जइ परमं पुत्तेहिं ॥ १७
 अहिसिंचिऊणं रज्जे^{२०} पुत्तं^{२७} तह अणसणं चं गिण्हेउं^{२९} । मरिऊण गओ सल्लो माहिंदे देवलोयम्मि ॥ १८
 विमलो वि मणे चित्तइ जाव न एत्थे^{३०} पाविमो मरणं । गिण्हामि ताव दिक्खं निद्वलणिं^{३१} सब्बकम्माणं ॥ १९
 संठाविऊण तणए दाणं दाऊण किवणं माईणं^{३३} । वोसाविऊण अभयं पूयं काऊणं जिणभवणे^{३५} ॥ १२०
 भज्जाहिं समं गंतुं सुणिणो सालस्स नाणकलियस्स । पासे गिण्हइ दिक्खं सीहो इव^{३६} सो^{३७} महासत्तो ॥ २१
 सीहो सीहो सीहसी(सि)यालो हवइ हु सियालसीहो य ।

तह य सियालसियालो चउभेयो दिक्खिओ पुरिसो ॥

२२

उक्किट्ठो इह पढमो तइओ पुण मज्झिमो समक्खाओ । वीय-चउत्था दोन्नि वि होंति अहम्मा इहं लोए ॥ २३
 अहं विहरिऊण बहुयं विमलो नाऊण मरणकालं च । काऊण तवचरणं संलिहियसरीरयं पच्छा ॥ २४

दहिऊण कम्मगहणं^{४०} सुक्कज्झाणगिणा निरवसेसं ।

चइऊणं इहं^{४२} देहं^{४३} सिद्धिपयं पाविओ^{४४} विमलो ॥

२५

विमलक्खाणयमेयं कहियं^{४५} भवियारणं वोहणट्ठाए । पलहुयकम्माण मणे निब्बेयं कुणइ निसुयं च ॥ १२६

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये विमलाख्यानकं

सप्तमं समाप्तम् ॥

*

1 A D दंतो । 2 B सट्ठाणं । 3 B सयल° । 4 B विणडेणं । 5 A D एत्थ । 6 A D विय ।
 7 B जिणहराईँ । 8 B कारवेइँ । 9 B बिंवाइँ । * In place of this stanza, the following is
 found in B:—पूव्वकयाणं पूयं करावइ [य] सुहु विविहरिद्धीए । सिद्धंतपोत्थयाइँ लिहावए पूयए संघं ॥ १११॥
 10 C सुणेउं । 11 B °निरयाण । 12 B जाव य । 13 B सुहेण । 14 B परवसणो । 15 B तिब्बसुलेण ।
 16 A D मंताइ य । 17 C जायंति । 18 B विमलेण । 19 B तओ । 20 A सामिअ ! । 21 B होह ।
 22 B C °वियार° । 23 B D सुक्खं । 24 C पवर° । 25 A D आसिंचिऊण । 26 B पुत्तं । 27 B रज्जे ।
 28 B it is not to be found in this Ms. 29 B गहेऊणं । 30 A अत्थेव । 31 B निद्वलणिं ।
 32 B दिण°; C किविण° । 33 B °दुहयाणं । 34 B काऊण य । 35 B जिणाणं । 36 B व्व । 37 B
 it is not to be found in this Ms. 38 B सुणी महा° । 39 B इह । 40 B °रासिं । 41-43 B
 वप्पव्वविमलक्खाणो । 44 B पावितो । 45 A D भणियं । 46 B भव्वाण । † B D पञ्चमीफलसंस्मृचकं
 विमलाख्यानकं सप्तमं समाप्तम्; C इति महेश्वरसूरिविरचितं सप्तमं विमलाख्यानकं समाप्तम् ॥

८. धरणकहा

पाणीण तहाभावं विमलगयं अक्खियं समासेण । चरणाण तहाभावं धरणगयं अक्खिमो एण्हिं ॥ १
 अवरविदेहे रम्मे जंबुद्धीवस्स मज्झयारम्मि । नरवइ इव बहुदारा नयरी करवंदिया नाम ॥ २
 कण्णो व्व सवणजम्मो पडो व्व परगुत्तगोवओ^१ निच्चं । जसवम्मो^२ तत्थ निवो अंजणतणओ व्व हरिनाहो ॥ ३
 अत्थोवायणकुसलो निच्चं चिय रायकज्जतल्लिच्छो । तस्स य सरलो नामं सब्बत्थं य उत्तमो मंती ॥ ४
 इह-परलोयविरुद्धं काउं मित्ताइवंचणं तह य । नरवइरंजणकज्जे दव्वं^५ चिय संचए सो वि^६ ॥ ५
 एयं चं अयाणंतो^७ दोन्नि वि लोयाइं बाहए^८ निच्चं । परकज्जं चिय किज्जइ सब्बपयारेण लोएणं ॥ ६
 पोसंतस्साप्पाणं^{११} पावेणं दोग्गइ हवइं सहला । परपोसणं अकज्जां^{१३} दोग्गइगमणं च विहलं^{१४} च ॥ ७
 लहिऊण निओइत्तं^{१५} जो थं विराहेइ परियणं सयलं । सो पावइ अचिरेणं^{१७} वंधण-मरणाइं नियमेणं^{१८} ॥ ८
 न वि अत्थि न वि य होही न वि य गओ को वि सब्बलोयम्मि । जेण निओयठिएणं निवगेहं बहुकयं एत्थ ॥ ९
 लद्धे वि^{२१} निओइत्ते^{२२} मित्ताइं जो करेइ बहुयाइं । रुद्धे^{२३} वि नरवरिंदे निव्वाहो तस्सं नियमेणं ॥ १०
 इह-परलोइयकज्जं अहियारी जं करेइ विहवम्मि । तं चिय लग्गइ हत्थे इयरह वंदी^{२५} य णरओ य ॥ ११
 तम्हा निओइएहिं कायव्वं उभयलोयं^{२६} अविस्सुद्धं^{२७} । मोत्तुं रायविरुद्धं वयणाइएहिं निच्चं पि ॥ १२
 तह रक्खइ सो सरलो दव्वं तं चेव सब्बकालं पि । जह लोओ चितेइ हरणोवायाइं बहुयाइं ॥ १३
 भंडाराओ एगो रयणाइं चरणलेवमग्गाइं^{२८} । भंडारिओ हरित्तां पेसइ देसेसुं अत्तेसुं ॥ १४
 अह अन्नया कयाइं पच्चंतनिवेण सरलपासम्मि । बहुवत्थरयणहत्थो दूओ संपेसिओ तत्थ ॥ १५
 कयसम्माणो दूओ अप्पेउं पाहुडं पयंपेइ । सरलस्स वयणमेयं नियसामियकज्जसूयणयं ॥ १६
 मह रज्जं तुहतणयं एयं नाऊण तह करेज्जासु । जसवम्मो^{३२} मह सययं मित्तो चियं जह दवं होइ ॥ १७
 नइसरिसां रायाणो निज्जंति महंतएहिं बालेउं^{३५} । हवइ अमच्चायत्तं^{३६} रज्जं जेणेह लोयम्मि ॥ १८
 परमत्थेणं^{३७} रज्जं होइ महंतारं एत्थ लोयंमि । जम्हा सब्बो लोओ तेसिं चिय कुणइ आणत्तिं ॥ १९
 गेहिणिरहियं गेहं रज्जं च महंतएहिं परिहीणं । देह-मणाणं दुक्खं करेइ सब्बेसु कज्जेसु ॥ २०
 कण्णद्धारंविहीणं^{४०} बोहित्थं जह जलम्मि डोलेइ^{४१} । सिद्धं-महंतयं^{४२} रहियं रज्जं पि हु तारिसं होइ ॥ २१
 इय सोऊणं वयणं सरलो दूयस्स सम्मुहं भणइ । तुह पहुणो नत्थि भयं जाव अहं जीविमो एत्थ ॥ २२
 अन्नं पुच्छामि अहं तुम्हं रयणाइं^{४४} कत्थ एयाइं ? । मह पहुणो चिय गेहे जेणं एयाण अत्थित्तं ॥ २३
 तुम्हं^{४६} चियं नयरीओ^{४७} गएहिं वणिएहिं तत्थ दिव्वाइं । दूएणं परिकहिए सरलो एयं विचितेइ ॥ २४
 हक्कारेउं वणिं सव्वं पुच्छामि साममाइंहिं । जेण पउत्तिं लहिमो रयणाणं निग्गमस्सेह ॥ २५
 अह पेसिऊण दूयं वणिंयां हक्कारिऊण सब्बे वि । तह पुच्छइ सो सरलो जह नायं तेण सव्वं पि ॥ २६

1 B इण्हिं; C एयं । 2 B गोवओ । 3 C धम्मो । 4 B सत्थो । 5 B सव्वस्स । 6 B सव्वं ।
 7 A D उ । 8-9 B चिययाणंतो । 10 C बाहिउं । 11 B स्सापा । 12 C भवे । 13 B सकज्जं ।
 14 B अहलं । 15 A D निओयत्तं । 16 B उ । 17 B अइरेणं । 18 C लियमाइं । 19 A D सो य ।
 20 C (५) लियं । 21 A D it is missing in these Mss. । 22 A D निओइयत्ते । 23 A रुद्धे ।
 24 B नत्थि । 25 B बंधो; C बंधा । 26 A भयलोय; B सव्वहा वि । 27 A D मविस्सुद्धं । 28 B C
 ११ग्गाइं । 29 B हरेत्ता । 30 A D अत्तेसु । 31 A D देसेसु । 32 C जसधम्मो । 33 A D चिय ।
 34 B ससरिसरे । 35 B चोलेओ; C बालेउं । 36 B अमच्चायत्तं । 37 B परमत्थेण य । 38 B ममच्चेण ।
 39 B कच्चाधारं । 40 C विहूणं । 41 C डोलेइ । 42 B सिद्धिं । 43 B महमतयं । 44 A रयणाइ ।
 45 A D तुम्ह । 46 A D चिय । 47 B नयरीए । 48 C मणुए । 49 C वणिजे ।

भंडारियस्स नाउं चरणेहिं रयणनिग्गमं^१ सरलो । कुविओ चलणंछेयं कोरेइ जणाण पच्चक्खं ॥ २७
 अह मरिऊणं सगलो भमिऊणं नरय-तिरियजोणीसु । लहिऊण चरणछेयं सव्वत्थ वि दुक्खिओ^२ बहुहा ॥ २८
 मणिवइए गुणवणिओ सिरिया नामेण भारिया तस्स । वीरो^३ पुत्तो जाओ कमेण सो सरलजीवो उ ॥ २९
 तस्स य आमूलाओ तत्ते दुद्धम्मि पडिय सहसं^४ त्ति । दोन्नि वि पाया दट्ठा सडिएहिं^५ य पंगुलो जाओ ॥ ३०
 भमडंतो पइदियहं पंगुलो तत्थ चेव नयरीए । जाओ जोवणवंतो कमेण सो पुन्नजोएणं ॥ ३१
 ताव य तप्पिउभाया समणो नाणी यं आगओ^{१०} तत्थ^{११} । उवसमलद्धिसमेओ चेइयभवणम्मि उवविट्ठो ॥ ३२
 पंगू वि जणेण समं पणमिय गंतूण तं^{१२} मुणिमुहाओ^{१३} । पंचमिफलकित्तणं सुणेइ सो सुट्ठु निव्विज्जो ॥ ३३
 सोऊण बहुपयारं पंचमिफलवन्नणम्मि गयचित्तो । गिणहइ मुणिणो मूले पंगू सिरिपंचमी तइया ॥ ३४
 पुत्ते वयम्मि पच्छा कालकमेणं कोरेइ उज्जवणं । चित्तइ मणेण एयं चलणाभावेण निव्विज्जो ॥ ३५
 जइ सच्चं किर एयं पंचमिकरणाओ इच्छियं होइ । तो चरणविणासो वि हु तहभावो चेव मे^{१५} होज्जा ॥ ३६
 एयं काऊण मणे मरिऊणं एत्थ भरहमज्झम्मि । कुसुमपुरे नरवइणो कोसलनामस्स गेहम्मि ॥ ३७
 धरणीए^{१६} धणवइए धरणो नामेण सो सुओ जाओ । वड्डइ वड्डियतेओ^{१७} विणयाइसमन्निओ सुहओ ॥ ३८
 अन्ना वि देवमइया कोसलनिवभारिया तया आसि । तीसे य सुओ महणो अणुजेट्ठो धरणकुमरस्स ॥ ३९
 धरणो महणो दो वि हु अन्नोन्नं सुट्ठु नेहपडिबद्धा । सव्वं पि हु करणीयं कुणंति ते एगचित्तेणं ॥ ४०
 वयण-पणामाईयं दोण्हं वि मायाण दो वि ते पुत्ता । कुबंति भत्तिजुत्ता पइदियहं तत्तवुद्धीए^{१९} ॥ ४१
 उच्चियं चिय होइ इमं जणणीए पूयणं तु संसारे । तीए समाणो जेणं न हु अन्नो हियकरो तेणं^{२१} ॥ ४२
 गम्भडिइ^{२२} वि^{२३} तणए माया चित्तेण आउला होइ^{२४} । तवुद्धिरक्खणत्थं सुट्ठु उवाए वि चित्तेइ ॥ ४३
 बालत्ते वि हु निच्चं रोगाइनिवारणाय मोहेणं । ओसह-तिस-भुक्खाओ सहंति जत्तेण मायाओ ॥ ४४
 बालाणं फेडंती असुईमाईणि कुच्छणिज्जाइं । सकयत्थं चिय मन्नइ जणणी अप्पाणयं सुट्ठु ॥ ४५
 जह जह वड्डइ तणओ तह तह जणणीए वट्ठ(ट्ठ)ए नेहो^{२५} । तणयाणं पुण थोवो^{२६} ताणं उवरिम्मि सो होइ ॥ ४६
 आगम्भाओ दुहओ^{२७} जइ वि हु तारुन्ननासओ तह य । तह वि हु तणओ इट्ठो जुवईणं होइ पयईए ॥ ४७
 माया-पिई^{२८}-गुरूणं^{२९} उवयारो नेय तीरए काउं । विहवेण सरीरेण वि^{३०} किं बहुणा एत्थ भणिएणं ? ॥ ४८
 धरण-महणाण दोण्हं वि जिणवरधम्मम्मि सुट्ठु रत्ताणं । ईसां^{३१} विमुक्काणं कइवयवरिसाणि^{३३} वोळिंति ॥ ४९
 अन्नदियहम्मि पत्ते कोसलराया वि लोयपच्चक्खं । जुवरजे^{३४} गुणजुत्तं धरणं अहिसिंचए तुट्ठो ॥ ५०
 अहिसिंचं जुवरजे^{३५} धरणं सोऊण जणवओ सब्बो । वयणं जंपइ एयं अज्ज सणाहा इहं पुहई ॥ ५१
 महणजणणीए हियए चिंता अइदारुणा इमा जाया । मह तणयस्स न रज्जं सुविणे हु अत्थि मन्ने हं ॥ ५२
 जेणं सहोयरे वि हु रज्जं न हुं^{३६} चित्तयंति^{३७} नरवइणो । मुत्तूणं नियतणयं किं पुण सावत्तं^{३८} अणुं^{३९} ? ॥ ५३
 कारणवसेण धरणो मज्झं तणयंमि^{४०} वलई^{४१} नेहेण । मा कुणउ एस रुट्ठो डिंभं^{४२} रज्जस्स कज्जम्मि ॥ ५४
 उवयारेणं मारइ सत्तुं जो होइ जाणओ^{४३} लोए^{४४} । उवयारमयाण जओ पुण उट्ठाणं फुडं नत्थि ॥ ५५

1 B °निग्गमो । 2 A D चरणं 3 B दुक्खित्तो । 4 A C मुणिवइए । 5 A वीरा । 6 B सहसो त्ति ।
 7 B C सडिएहिं य । 8 B °जोणेणं । 9-10 B समागओ । 11 B एत्थ । 12-13 B मुणिवरं ताहे ।
 14 C उज्जमणं । 15 C मह । 16 B धरणीए; C धणवइए । 17 C धरणीए । 18 C °देहो । 19 B
 दोन्नि । 20 A D °जुत्तोए । 21 A C D जेणं । 22 B °गए । 23 B वि हु । 24 C सुट्ठु । 25 B
 मोहो । 26 A थोवो । 27 B दुहत्तो । 28 A D °पिउं । 29 A D °गुरूवाणं; C °गुरूवयणं । 30 A
 य । 31 B दोन्नि । 32 B ईसाय; C ईसाइ । 33 B °वरिसाइं । 34 C जुवरजे । 35 C जुवरजे ।
 36 A य । 37 B C दंति । 38 B सावत्थए । 39 B जणुजे । 40 A तणयमि । 41 B वल्लय; C D
 वल्लइ । 42 A D बिंभं । 43 B जाणए । 44 C लोओ ।

ब्राह्मण हणिजं तो हणइ यं सो चेव दिव्वजोएणं । उवयारेणं पहओ हत्थं पि न चालए नियमा ॥ ५६
 सावत्तयाण नेहो कज्जविहूणो^३ न एत्थ नियमेण । जलं-अणलाणं^४ संगो न हु होइ अणंतरो^५ जेणं ॥ ५७
 मह तणओ वि अणेणं तह गहिओ कवड-नेहकलिएणं । जह सुविणे वि न चितइ मणयं^६ पि हु मंगुलमिमस्स^७ ५८
 केणावि उवाएणं धरणं मारेमि जइ वि अन्नाया । नियमा मरेज नेहां महणो वि हु धरण विरहेण ॥ ५९
 एयाणं च विओए राया वि मरेज एत्थ नियमेण । * तं चिय फिट्ठइ नियमा जंलगं नवर पिंजणए ॥ ६०
 तम्हां तं^{११} चियं करिमो^{१२} जेणं वाही इमस्स इह होइ । एवं कयम्मि नियमा मह पुत्तो राणओ होइ ॥ ६१
 इय चित्तिज्जण ताएँ कारेउं जोगपाणहीयाओ । रयणविचित्ताओ दढं फंसेणं चरणनिहणाओ ॥ ६२
 हक्कारेउं धरणं पभणइ सा पुत्त ! मज्झ एयाओ । केणं वि अन्नाएणं^{१७} नरेण दोयणिय दिन्नाओ ॥ ६३
 तस्स य तुडाएँ मए भुंजाविय अंगल्लित्तयं दिन्नं । दीणाराण य लक्खं दिव्वं तह अस्सज्जुयलं च ॥ ६४
 एयाओ मए पुत्तय ! तुम्हं चलणाण सोहजणयाओ । अब्बंगाओ^{१९} तहं चियं धरियाओ सुहु जत्तेणं ॥ ६५
 अन्नं पि पुत्त ! मज्झं जं किं चि^{२१} वि अत्थि गेहमज्झम्मि । लड्डयरं मणइइं तं तुहं दाऊण इच्छामि ॥ ६६
 मायाएँ एस पयइं जं कत्थइ पावइं^{२३} मणोणं तु । तं सव्वं तणयकए संचइ दूरे वि निवसंती ॥ ६७
 अन्नं च पुत्त ! लोए सिंगारो विद्धयाण हसणिजो^{२४} । तेण इमाणं तुम्हं^{२५} परिभोओ जुज्जए काउं ॥ ६८
 धरणो वि भणइ माए ! किं पडिवज्जाविणं बहुएणं^{२७} ? । तुम्हच्चं^{२८} अम्हाणं गेणहेउं जुज्जए जेण ॥ ६९
 सुहु वित्तिन्नाण जओ तणयाणं भोगेणहिं बहुएहिं । मायाकवलेण विणा निव्वानं^{२९} नेयं हिययम्मि ॥ ७०
 परिहेऊणं ताओ जाव य धरणो धरम्मि संपत्तो । ताव यं इत्ति^{३२} विलीणो^{३३} दोन्नि वि चलणा उ जोएणं^{३४} ॥ ७१
 रायाइओ^{३५} लोओ^{३६} मिलिओ सहस त्ति विम्हिओ हियए । दुक्खत्तो भणइ इमं किं एयं दासणं जायं ? ॥ ७२
 दिट्ठीदोसो एसो भणइ जणो नत्थि एत्थ संदेहो । एरिसियाओ^{३७} जेणं पाणहियाओ न दीसंति ॥ ७३
 देवमइएँ वि भणियं मज्झं दोसेण पावकम्माए । अइदासणं महंतं वसणं धरणस्स संजायं ॥ ७४
 अन्नो वि जणो^{३९} भणिही^{४०} ईसाए एरिसं कयमणाए । ता पज्जालह जलणं जेणाहं पविसिमो तत्थ ॥ ७५
 उवयारत्थं पि कयं जायं अइस्सं कारणं मज्झं^{४१} । संती वि करंताणं वेयालो उट्ठएँ अहवा ॥ ७६
 अह धरणो भणइ तयं^{४४} अंबे ! मा एरिसं पयंपेसुं । दुप्पुत्तो हवइ जओ कह वि दुमायं^{४५} ण लोयम्मि ॥ ७७
 पुव्वज्जियं च पावइ सब्बो वि हु माएँ ! एत्थ लोयम्मि । अन्नस्स देइ दोसं जो होइ अयाणओ^{४७} सुहु ॥ ७८
 धरणाइएहिं एवं मरणाओ नियत्तियाएँ ताए वि । पाणहियाओ^{४९} लेउं पक्खित्ता जलणमज्झम्मि ॥ ७९
 मारेउं मरइ सयं वसणं दाऊण रोयएँ अलियं^{५०} । इत्थी कवडेण जुया तं नत्थि ह जं न विरएँ ॥ ८०
 इत्थीवीसासेणं वसणं पावेइ नियमओ पुरिसो । चलचित्ता दयरहिया साहसकलिया य जेणेसा ॥ ८१
 अलियं पि सच्चतुल्लं जंपंती कवडसंजुया इत्थी^{५२} । विउसाण वि हिययाइं रंजेइ किमिह अन्नेसिं ? ॥ ८२

1 C हणइ । 2 it is not to be found in this Ms. 3 B C विहीणाण । 4 B C it is not found in these Mss. 5 B अनलं । 6 B जलणं । 7 B अणंतरो । 8 B जेणं । 9 B मणगं । 10 B एसो । * The whole latter half is to be found thus in C:— एवं च तत्थ फिट्ठइ जं किर लगं च पिंजणए । 11 B वम्हा । 12 B जं । 13-14 B चियं करिमो । 15 B तीए । 16 ACD केणा । 17 A C D अणाएणं । 18-20 B अत्तवंगाओ निच्चं । 21 C पि । 22 B तह । 23 C पावए । 24 A D हसणीओ । 25 A D तुम्हं । 26 A पडिवज्जाविणं ; B पडिवज्जाए एत्थ । 27 B बहुयाए । 28 B तुम्हच्चं । 29 B न निव्वुइ । 30 B होइ । 31-32 B झडत्ति । 33 B विलीणो । 34 B जोएणं । 35 B सव्वो वि रायं । 36 B लोओ । 37 B एरिसयाओ । 38 B देवमइयाए । 39 B भणेइ । 40 B जणो । 41 C अयस्स । 42 B मज्झ । 43 B उट्ठिओ । 44 C इमं । 45 C पयंपेह । 46 A C D हु माया । 47 B अयाणओ । 48 B पाणाहियाओ । 49 A D रोवए । 50 A D अहियं । 51 B विवरेइ । 52 B एत्थ ।

मणइच्छियं पिं जायं दोसो वि हु अवणिओ^१ मए ताव । देवमई^२ अइतुड्डा नियगेहं पाविया पच्छा ॥ ८३
 धरणो वि मणे चितइ जस्स पहावेणं पात्रियं रज्जं । तं जइ सुकयं सच्चं ता चलणा होंतु अचिरेण ॥ ८४
 तं नत्थि जं न सिज्जइ पुत्तेहिं समन्नियाणं जीवाणं^३ । तेणं चिय पुत्ताइं करेति जाणंतया निच्चं ॥ ८५
 हियए वि जं न मायइ जं न वि जुत्तीहिं घडइ लोयम्मि । दूरं जं च असज्जं तं पि हु पुत्तेहिं संपडइ ॥ ८६
 इय चित्तिऊण बहुयं^४ कुणइ मणे निच्छियं^५ इमं धरणो । जाव न जाया चलणा ताव न भुंजामि असणीयं^६ ॥ ८७
 निच्छयरहियाण जणे कज्जं न हु सिज्जए अणयं पि । निच्छयं^७ जुत्ताणं पुणो गरुयं पि हु सिज्जए कज्जं^८ ॥ ८८
 कइवयदिवसेहिं तओ आउट्टा रायदेवया अहियं । भूमीसयणम्मि ठियं धरणं पइ जंपए एयं ॥ ८९
 कीस तुमं आदन्नो ? तुड्डा हं पुत्त ! तुज्ज सत्तेणं । तुह पाया संजाया अन्नं पि य भणसु जं कज्जं^९ ॥ ९०
 धरणेण वि सा भणिया कुणसु पसायं करेसु मह एयं । काऽसि तुमं वरसामिणि ! कीस पसन्ना महं तं सि ? ॥ ९१
 किं उवचिन्नो^{१०} दिन्नो एस वरो अहव इयरहा चेव ? पाया वि^{११} मज्ज नट्टा केण वं दोसेण सहस ति ? ॥ ९२
 कुलदेवया तवाहं नियओ साहम्मिओ^{१२} यं तं^{१३} मज्ज । सत्तेण य परिकलितो^{१४} तेण पसन्ना अहं तुज्ज ॥ ९३
 उवचिन्नो^{१५} चेव तए एस वरो पंचमीए माहणं^{१६} । तेण न किलिडकम्मो निमित्तमेत्तं^{१७} अहं एत्थ ॥ ९४
 तुह असुहकम्मपरिपेरियाए कवडेण देवमइयाए । जोगियपाणहियाहिं चरणाण विणासणं जायं ॥ ९५
 परिपुच्छिऊण धरणं कहिऊणं कोसलस्स सच्चं पि । नियठाणं संपत्ता कुलदेवी रयणिविरमम्मि ॥ ९६
 अह जायम्मि पहाए दट्ठं धरणस्स चरणसम्भावं । लोओ विम्हयभरिओ अहिययो^{१८} मिलिओ^{१९} कोट्टेणं^{२०} ॥ ९७
 जणमज्जगओ^{२१} धरणो जंपइ लोयाण बोहणनिमित्तं^{२२} । वयणं मणाभिरामं सुइसुहजणयं च सव्वाणं^{२३} ॥ ९८
 कह न सुओ^{२४} जिणधम्मो जस्स पभावेण एरिसं कज्जं^{२५} ? पच्चक्खं चिय जायं देवाण वि तोससंजणयं ॥ ९९
 सिरिपंचमीचलेणं^{२६} सच्चं पि हु पावियं मए एयं^{२७} । पुणरवि करेमि तं चिय पच्चक्खं दिट्ठपच्चइयं ॥ १००
 बहुएहिं समं गहियां पुणरवि धरणेण पंचमी तइया । गंतूणं जिणभवणे सूरीणं पायमूलम्मि ॥ १
 कोसलनरवइणा वि हु पूयं काऊण जिणवरिदाणं । रइयं वट्ठावणयं दिवसाणं जाव मासं तु ॥ २
 वित्ते वट्ठावणए दिन्ने दाणम्मि बहुपयारम्मि । देवमई पड्डविया पिउगेहे विनडिउं^{२८} बहुही ॥ ३
 अन्नदियहम्मि राया धरणं अहिसिंचिऊण नियरजे । जुवरंजे पुण महणं दिक्खं जिणदेसियं लेइ ॥ ४
 धरण-महणाणं दोणं^{२९} वि रज्जसिरिं तत्थ भुंजमाणाणं । वच्चइ कालो बहुओ कलियाणं धूय-पुत्तेहिं ॥ ५
 देवमइया वि तत्तो अट्ट-दुह-ट्टेहिं संजुया पावा । मरिऊणं उववन्ना अइरुहा वाणमंतरिया ॥ ६
 कोसलमुणिं च दट्ठं एगंते ज्ञाणसंठियं संतं^{३०} । चितइ रोसाविट्ठा इण्हं^{३१} विनडेमि एयं पि ॥ ७
 पावेण इमेण अहं विनडेउं सव्वलोयपच्चक्खं । नीसारिया अयंडे निहयहियएण रुट्टेण ॥ ८
 अगणिय निययं दोसं मुणिणो उवारिं करेइ सा रोसं । अहवा पाएण जणो एरिसओ चेव संसारे ॥ ९
 काउं घणवइरुयं^{३२} आगतुं कोसलस्स पामूले । भणइ रुयंती एयं पुत्तेहिं निसारिया अहयं ॥ ११०
 अणुकूलय-इयरोहिं उवसग्गेहिं न सक्किओ जाव । खोहेउं^{३३} मुणिवसहो^{३४} ताव य खग्गेण सो छिन्नो ॥ ११

1 B अवणितो । 2 B देवमती । 3 B पभावेण । 4 B समन्नियस्स । 5 B लोयम्मि । 6 B सुचिरं ।
 7 A निच्छियं । 8 B असणाइ । 9 A निच्छियं । 10 B सहायाण । 11 C एयं । 12 B किं पि । 13
 B उवचित्तो । 14 A य । 15 B य । 16 B साहम्मितो । 17 B it is not to be found in this
 Ms. 18 B तुमं । 19 B परिकलितो । 20 A उवचित्तो । 21 B माहणं । 22 B मित्त । 23 B
 योगियं । 24 B पभाए । 25 B it is not in this Ms. 26 C मिलिय । 27 B कोट्टेण; C कुट्टेण ।
 28 B गतो । 29 B ट्टाए । 30 B लोयाणं । 31 B म । 32 B सुहो । 33 B जायं । 34 B पंचमिं ।
 35 B करणेणं । 36 B एवं । 37 B दिट्ठिं । 38 B धरिया । 39 B विनडियं । 40 B बहुयं । 41 C जुयं ।
 42 B महणेण । 43 A दोत्ति । 44 C सा वि । 45 A एण्ह । 46 A रुवं । 47 B D खोमेउं 48 B वसभो ।

अहियासितस्स दढं खीणे कम्मम्मि कोसलमुणिसं । जायं केवलनाणं निव्वाणं तह य सहस त्ति ॥ १२
अन्नदियहम्मि नयरे केवलनाणी दिवायरं नाम । दहूण समोसरियं धरणो महणो य वंदेति ॥ १३
नारय-तिरिय-नराऽ-मरभवाण जं कारणं इहं किं पि । तं सव्वं चियं तेणं कहियं भोएहिं संजुत्तं ॥ १४
*रोहेणं नरयगई अट्टेणं तिरियसंभवो होइ । मज्झिमगुणेहिं मणुया धम्मेणं देवजाईओ ॥ १५
सुक्कज्जाणेण पुणो^१ सिद्धिगई होइ कम्मरहियाणं । संखेवेणं कहियं मए वि गइकारणं एयं ॥ १६
कोसलचरियं सोउं केवलिवयणाओ^२ धरण-महणेहिं । अईनिब्विन्नमणेहिं गंतूणं निययगेहेसु ॥ १७
दाऊण विविहदाणं काऊणं जिणवराणं पूयं च । खामेऊणं लोयं^३ रज्जं दाऊणं तणयाणं^४ ॥ १८
गंतूण जिणिंदघरे^५ वंदित्ता जिणवराणं विंवाइं । उवविसिय ताण पुरओ^६ पढंति गाहाण जुयलं च ॥ १९
जय सत्ततत्तदेसय ! जय सामिय ! पुन्न-पावपरिहीण ! ।

जय असरीर ! निरामय ! जय जिणवर ! पवरनाणहु ! ॥ १२०

तुम्ह पसाएण म्हां दिक्खागहणं च तह य निव्वाणं^७ । आमरणंतं जायउ समाहिमरणं च अंतम्मि ॥ २१
अह उट्टिऊण तत्तो वंदित्ता मुणिवरं महासत्तं । गिण्हंति दो वि दिक्खं निब्विन्ना भवकडिआओ^८ ॥ २२
विहरंता यं^९ कमेणं पत्ता सत्तुजयम्मि^{१०} गिरिपवरे । संलिहिऊणं देहं अणसणयं तत्थ पडिवत्तां ॥ २३
चइऊण देहगोत्ति^{११} तोडेउं कम्मबंधणं निविडं । दुग्गं भयंपरिहीणं सिवनयरि^{१२} पाविया दोवि ॥ २४
धरणक्खाणयमेयं सोऊणं जो करेइ पंचमियं । सो नर-सुरसोक्खाइं भुंजेउं^{१३} लहइ मोक्खं^{१४} पि^{१५} ॥ २५

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये धरणाख्यानकं
अष्टमं समाप्तम् ॥

*

९. देवीकहा ।

धरणस्स कहा कहिया चरणतहाभाँवसंजुया जाँव । अच्छितहाभावजुयं देवीएँ अक्खिमो एण्ह ॥ १
रामकहेव ससीओ^{१६} कामिणिहियओ^{१७} व पुँरिसबद्धासो । कंतारो व ससाही उत्तरदेसो इहं अत्थि ॥ २
तत्थ यं पुहवीतिलया देवत्थाणी व जंतउँवसिया । अत्थि पुरी अइरम्मा तक्खसिला नाम विक्खाया ॥ ३
अयलो व बहुपहाणो राया नामेण सीयलो तत्थ । पिसुणो व पयडअलिया संतिमई भारिया तस्स ॥ ४
ईसावसेण तीए सेससवत्तीण तत्थ जोएणं । अच्छीणं निम्महणं निदयहिययाएँ निम्मवियं ॥ ५
पडिवज्जावइ एवं^{१८} तुम्हं वसणेण मज्झ बहिणीओ । निदा वि णडपाया दूरे चिय भुक्खमाईयाँ ॥ ६
असणाईयं ताणं पइदियहं देइ अप्पणीं चेव । ण्हावइ मलइ विलेवइ नियदोसनिवारणडाए ॥ ७
दहूण तीएँ चरियं राया विणएण रंजिओ सुहु । सव्वेसु वि कजेसु तं चिय अग्गेसरिं^{१९} कुणइ ॥ ८
सुहकजरएण जओ^{२०} नयणविहूणाण दंसणं पढमं । परिहरियव्वं सययं जत्तेण बुद्धिकलियणं ॥ ९

1-2 B घणवाइ चाउसु कम्मेसु । 3 C पि हु । * The following first half is found in B:—
अट्टेणं तिरियगई रोहेण होंति नरयदुक्खाइं । 4 B लोगो त्ति । † B केवलनाणेण सासयसुडाइं । 5 B °वव-
णाउ । 6 B सइ° । 7 C °राइ । 8 B सव्वं । 9 B च सुयाण । 10 B दाऊण । 11 B °हरे । 12 B
पुरतो । 13 C निव्वहणं । 14 B °कडिआतो; C °कुडिआओ । 15 A ण । 16 A सत्तुजयम्मि । 17 B
C पडिवत्तं । 18 A D °गुत्ति । 19 C भव° । 20 B सिद्धिपुरी । 21 B भोत्तूणं । 22-23 B नेव्वाणं ।
† B D पंचमीफलसंसूचकं धरणाख्यानकम् ॥; C °विरचितं पञ्चमीफलसंसूचकं धरणा° ॥ 24 A D °जहा° ।
25 A D ताव । 26 C देवीओ । 27 C सहीओ । 28 B हिययं । 29 B व । 30 A D वि । 31 A
°भोगवत्तिवा । 32 C वयं । 33 C °माईयं । 34 A अप्पणो । 35 B C अँतेउरिं । 36 B जतो ।

अंधो कुट्टी पंगू छिन्नोडो छिन्नकन्न-नासो यं । पढमं चिय चलिएणं वज्जेयवा पयत्तेणं ॥ १०
 तुड्डं पडिपुंनंगे निम्मलवसणे यं इड्डभणिए य । दिट्ठे य कज्जसिद्धी नियमा पुरिसाइए होइ ॥ ११
 संगो य अंधएहिं हरइ बलं नियमओ मणुस्साणं । सव्वाणं पि गहाणं अंधगहो दारुणो जेणं ॥ १२
 इय चित्तिज्जण राया ताए चिय संगमं कुणइ पायं । सा वि मणे परितुट्ठा मन्नइ अप्पाणयं छेयं ॥ १३
 पावं पि हु काऊणं वंचेउं मित्तमाइयं तह य । अत्ताणे^१ बहुनेहो^२ होइ दढं पावकलियाणं ॥ १४
 पावेणं^३ जा लच्छी लच्छिनिहाँ चैव सा अहं मन्ने । परिणामे दुहजणया भुत्तं च विसूइयाहेउं ॥ १५
 स चिय मन्नइ लच्छी दोसु वि लोएसु जा सुहं जणइ । नियमित्तं बंधुभोज्जा इयरा पुण नाममित्तेणं^४ ॥ १६
 भोत्तूणं विसयसुहं संतिमई अह कमेण मरिज्जणं । नारय-तिरियगईसुं अंधत्तं पावए दुहिया ॥ १७
 इह चैव भरहवासे चंदउरे वउल्लेसेडिघरिणीए । संतिमईए जीवो उववन्नो धूयभावेणं ॥ १८
 नामेणं^५ इंदुमइयां तीए सही आसि पउमिया नाम । सा वि य सावयधूया जिणवरमयरंजियमईया ॥ १९
 उववासइ पंचमियं वंदइ बिंबाइं जिणवरिंदाणं । पत्ताणं^६ देइ दाणं अणुदियहं सुणइ धम्मकहं ॥ २०
 उवरोहेणं तीए इंदुमईया वि जाइ जिणभंवेणे । कुणइ पणामाईयं जिणवरमाईणं एमेव ॥ २१
 उवरोहेणं लोओ कुणइ बहु^७ नवरि एत्थ पाएणं । परमत्थठियाणं^८ जओ सीयंति हु सब्बकज्जाइं ॥ २२
 निरवेक्खया जईणं वि^९ कालाइविभागओ^{१०} इहं भणिया । सेसाणं पुण कज्जे जुज्जइ सावेक्खया चैव ॥ २३
 असमत्थो वि हु जायइ कालवसेणं समत्थओ जेणं । निरवेक्खयाण जुज्जइ काऊणं तेण लोयम्मिं ॥ २४
 जाए पाणिगहणे दोण्ह वि कुमरीण ताण कालेणं । इंदुमईए नयणा केण वि दोसेण निच्छूढा ॥ २५
 अह पउमियाए भणियं बहिणि ! इमं^{११} तुज्ज संतियं नूणं । उद्दिन्नं अइरोहं जम्मंतरसंचियं^{१२} कम्मं ॥ २६
 संतं पि जेण कम्मं देइ फलं सब्बजीवरासीणं । दव्वं खेत्तं कालं भवं च भावं च संपप्प ॥ २७
 जम्मंतरम्मिं कस्स वि दिन्नं अंधत्तणं तए सुयणुं ! । तस्स फलं नूणमिणं एणिहं^{१३} संपावियं तुमए ॥ २८
 जं पि हु कीरइ केण वि कस्स वि^{१४} जीवस्स दुक्खमिह लोए ।
 तं पि हु किर पाविज्जइ एत्थं^{१५} जहन्नेण दसगुणियं ॥ २९
 कम्मं च पुव्वइयं अणुभवियव्वं च नियमओ चैव^{१६} । तवसा वा सोसिज्जइ^{१७} केण वि पुत्तेहिं कलिएणं ॥ ३०
 तम्हा तुमं^{१८} पि^{१९} बहिणी ! भावेणं लेसुं^{२०} पंचमी महई । जम्मंतरे वि जेणं अंधत्तं दूरओ जाइ ॥ ३१
 तव्वयणेणं ताए^{२१} गहिया सिरिपंचमी विहाणेणं । गंतूण जिणिंदघरे भावेणं दुक्खभीयाए ॥ ३२
 अइविसयासत्ताण वि दुक्खेहिं विडंबियाण जीवाणं । धम्मम्मि मई जायइ गुरुकम्मं पाणिणं मोत्तुं ॥ ३३
 गुरुकम्मा जेण इहं बाहिजंता वि तिकखदुक्खेहिं । अहिययरं पावं चिय कुणंति तं^{२२} अट्ट-रोदेहिं^{२३} ॥ ३४
 अट्टं रोदं^{२४} ज्ञाणं नियमा पावाण होइ^{२५} कारणयं^{२६} । तेणं चिय विउसजणो एएसिं वज्जणं कुणइ ॥ ३५
 चित्तेणं चिय बंधइ पुन्नं पावं च जीवसंघाओ^{२७} । उवओगवज्जियाणं थेवं चिय बंधणं जेणं ॥ ३६
 पउमीं वि हु पइदियहं इंदुमईए जिणिंदधम्मम्मि । कुणइ धिरत्तं तइया देसण-दारप्पयारेहिं^{२८} ॥ ३७
 इंदुमइया वि पच्छा जिणवरधम्मम्मि निच्चला जाया । काऊण इमं हियए मित्तो न हु वंचओ^{२९} होइ ॥ ३८

1 C उ । 2 A हेट्ठे; D हिट्ठे । 3 C परि । 4 B इ । 5 B अत्ताणो । 6 B माणो । 7 B पाणेउं ।
 8 B निभा । 9 B भेत्त । 10 B भेत्तेण । 11 B धवल । 12 C नामेणं । 13 A C इंदुमई । 14 B
 साइण । 15 A जिणवर । 16 B विंवाण । 17 A D लहुं । 18 C वियाण । 19-20 A D जईणं ।
 21 A D विहागओ । 22 A D य जणे वि; C विउसेहिं । 23 C महं । 24 B संतियं । 25 B तरेवि ।
 26 A सुयण । 27 B इणिह । 28 A च । 29 B इत्थ । 30 B जेण । 31 B सोसिज्जइ । 32 A D तुमा ।
 33 A वि । 34 A तेसु । 35 B तीए । 36 C ते । 37 B रुदेणं । 38 B रुदं । 39 B कारणं । 40 B
 होइ । 41 B संघातो । 42 B चैव । 43 B पउमी । 44 B प्ययारेण । 45 B वंचिओ ।

पुत्रमि वए चितइ इंदुमई उज्जमीय एएणं । नयणाईं होतुं मज्झं अन्नभवे सब्बअहियाइं ॥ ३९
 नयणाणं चंगत्ते सब्बं पि हु चंगयं इहं अंगं । मुह-वन्नं भलिमाए अन्नार्णं वि भलिमा जेणं ॥ ४०
 अन्नेण नरो वद्धो छुट्ठेज्ज कयाइ दिव्वजोएणं । दिडीए पुण वद्धो सययं पि न छुट्ठइ कया वि ॥ ४१
 सव्वाण वि दूईणं दिट्ठि चिय एत्थ दूइया निउणा । इडा-उणिट्ठविहायं^५ जेणं सा चेव वंजेई ॥ ४२
 जं नयणाण न भावइ हिययं दूरेण तं फुडं चयइ । तेणं चिय नयणाणं माहप्पं सब्बकज्जेसु ॥ ४३
 अह अन्नया कयाई इहईं भरहस्स मज्झखंडम्मि । अहिच्छत्तनामियाए नयरीए माहवनिवस्स ॥ ४४
 लीलावइघरिणीए मरिऊणं कम्मपरिणइवसेणं । इंदुमईए जीवो उववन्नो कुच्छिमज्झम्मि ॥ ४५
 पडिपुत्तेसु दिणेषुं सोहणलग्गम्मि संपवत्तम्मि^{१०} । उत्तत्तकणयवन्ना जाया तीसे सुहा कन्ना ॥ ४६
 जायाए जेण तइया दिप्पइ सब्बो वि जणवओ ताव^{११} । देवि त्ति नाम तीसे ठवियं जणणीए तेणेव ॥ ४७
 वद्धंतीए तीए वड्डइ तारुत्तयं सलावन्नं^{१३} । तरुणाणं तावकरं अणंगसत्थं व अंगमयं^{१४} ॥ ४८
 सीसे वि तीए धरिया पिट्ठि^{१५} चिय^{१६} ठंति केसया निचं । अहवा कसिणसहावो^{१७} पहुणो दिट्ठि विवज्जंति ॥ ४९
 सरलो वि कुडिलरूवो तीए निडालम्मि कुडिलसंघाओ । अहवा अलियपसंगे सरला वि हु कुडिलया होति^{१८} ५०
 किन्हाओ कुडिलाओ भमुहाओ दो^{१९} वि^{२०} तीए^{२१} रायंति । लोयणवाणजुयाओ^{२२} मयणस्स व चावलढीओ^{२३} ५१
 सवणंतं पत्ताइं निम्मल-कसिणाईं^{२४} तीए नयणाइं । विउसाणं व मणाइं कस्स वै^{२५} हिययं न मोहंति^{२६} ? ॥ ५२
 किं वन्निएण बहुणा ? सब्बं पि हु तीए अंगसंठाणं । इयरतरुणीण दिट्ठं मसिवट्ठं देइ वयणे^{२७} ॥ ५३
 कुलकमवसेण तीए धम्मो वि हु जिणमओ मओ निचं । नर-सुरसुहसंजणओ मोक्खस्स पसाहओ^{२८} तह य ॥ ५४
 कुलकमओ वि हु पत्तो मेल्हिज्जई^{२९} दोससंजुओ धम्मो । दालिदं पिव दुहओ कलिऊणं विउसलोएणं ॥ ५५
 पउमा वि समाहीए मरिऊणं लच्छिसुंदरो देवो । माहिंदे वरकप्पे उववन्नो पुन्नजोएणं ॥ ५६
 ओहिन्नाणवसेणं देवि दट्ठूण गेहवसवत्ती । सो सहसा संपत्तो अहिच्छत्तं रयणिसमयम्मि ॥ ५७
 इंदुमईए रूवं काऊणं नयणवज्जियं तत्थ । पउमी^{३०} कट्ठियं-कलियं दंसेई ज्जत्ति गायंती^{३१} ॥ ५८
 जम्मंतरचरियाइं जह जह गायंति ताओ^{३२} जुवईओ । तह तह देवीहिययं करुणाए समाउलं जायं ॥ ५९
 दट्ठूणं वि^{३३} जुवईओ रुयमाणं विडज्जणं पि सहस त्ति । कुबंति अंसुवायं जाईए पच्चयवसेणं ॥ ६०
 अह जायम्मि पहाई^{३४} दट्ठुं^{३५} रूवं^{३६} च ताणं सी^{३७} देवी^{३८} । ठाणं जाई^{३९} कज्जं^{४०} सब्बं पि हु पुच्छई^{४१} कमेणं^{४२} ॥ ६१
 ताहिं^{४३} वि सब्बं कहियं जं जहवत्तं च अन्नजम्मम्मि । तं सोउं देवीए जायं जाईए संभरणं^{४४} ॥ ६२
 अह मुच्छिऊण सहसा निवडीया आसणाओ भूमीए । पच्छा रायाईया दुहचित्ता तत्थ सम्मिलिया ॥ ६३
 सलिलेणं अनिलेणं आसत्था उट्ठिऊण सा देवी । आलिंगिऊण पउमी^{४५} दुहिया अइनिभरं रुयई^{४६} ॥ ६४
 अबला बाला नीया दुक्खं रुइएण उवसमं नेति^{४७} । तविरहियाण ताणं मरणं चिय जायए जेणं ॥ ६५
 संठविऊणं ताओ उवविसिउं आसणेसु सब्बे वि । अहियं विम्हियचित्ता पुच्छंति यं कारणं तत्थ ॥ ६६

1 B उज्जमाय । 2 A होति; D हुं । 3 B °पुत्रं । 4 A C पन्नाण । 5 B °विभायं । 6 A D विजेइ । 7 B इहेव । 8 B तीए । 9 B उयरम्मि । 10 B सुहदिणे चेव । 11 B उतउ° । 12 C ताए । 13 B सलायन्नं । 14 B °गयं । 15 B पिट्ठं । 16 B चिय । 17 B °सभावा । 18 B हुंति । 19-20 B तीए । 21 B दो वि । 22 B °जुयातो । 23 C °किन्हाइं । 24 B वि । 25 A D मोहिंति । 26 B C नयणेसु । 27 B य साहओ । 28 B मेल्हिज्जइ । 29 B °लोएणं । 30 B पउमा । 31 B कट्ठिय° । 32 B गायंतं । 33 B ताव । 34 A दट्ठूणं । 35 A it is not found in this Ms. 36 B रभाए । 37-42 A दट्ठूणं रूवयं च देवीए । 43 A B जाई । 44 A कम्मं । 45 B पुच्छए । 46 B जेण । 47 B सेहिं । 48 B संभरणं । 49 A C पउमी । 50 B भणइ । 51 B C नेइ । 52 C हु ।

अह लच्छिसुंदरेण वि नियरूवं पयडिऊणं अइरम्मं । निवमाईणं पुरओ^१ कहियं सवं पि वुत्तंतं ॥ ६७
 कहियम्मिं तम्मि पच्छा जाओ बहुआण धम्मपडिबोहो । पच्चयओ चिय पायं कज्जेसु पयट्टए लोओ ॥ ६८
 दाऊणं देवीए वत्था-ऽऽभरणाई^४ बहुपयाराइं । सुयणु ! सरेज्जसु वसणे भणिऊण अदंसणो जाओ ॥ ६९
 सुरलोयगाए देवे विम्हयभरिओ जणो वि विक्खिरिओ । देवी वि धम्मकज्जे अहिययरं उज्जमं कुणइ ॥ ७०
 राया वि मणे चिंतइ कस्सेयं कन्नयं पयच्छामि ? । अणुरूवो मीए^५ वरो विरलो चिय एत्थ लोयम्मिं ॥ ७१
 अहवा किं बहुएणं ? विरएमि सयंवराए मंडवयं । जेण वरेइ सयं चिय एस चिय रोइयं^७ पुरिसं ॥ ७२
 कारावियं च बाहिं नयरीए सरिसभूमिभायम्मि । मंडवयं अइविउलं^८ मंचेहिं समन्नियं रुइरं^९ ॥ ७३
 आहूया रायाणो जे के वि हु दसदिसासु वट्ठंति । दिन्नाई^{१०} अ वासाइं^{११} सयणाऽऽ-सणमाइकलियाइं ॥ ७४
 अन्नदियहम्मि जाए कन्नाए सयंवरस्स जोगम्मि । सब्बे^{१३} वि^{१४} यं^{१५} नरवइणो मंचेसु पइट्ठिया कमसो ॥ ७५
 देवी^{१६} वि भूसियंगी चडिऊण रहम्मि जुत्ततुरयम्मि । पविसइ मंडवमज्जे खोहंती^{१७} निवइचित्ताइं ॥ ७६
 दइण तयं इतिं सब्बे वि हु नियमणम्मि चिंतंति^{१८} । सो चिय पुरिसो सुहओ^{१९} जस्सेसा घल्लिही मालं ॥ ७७
 अफ्फा(फ्फा)लियम्मि तूरे तह य पढेतेहिं बंदिण सएहिं । नियपडिहारी कमसो दंसेइ नराहिवे सब्बे ॥ ७८
 सब्बे वि हु मोत्तूणं देवी वरमालियं गुणट्ठस्स । कंठम्मि विलंबेई कायंदीनयरिनाहस्स ॥ ७९
 एत्थंतरम्मि कुविया नरवइणो वयणयं पयंपंति । अवमाणं अम्ह कयं सव्वाण वि पेच्छ एयाए ॥ ८०
 रूवाइएहिं कलिए सब्बे वि हु मेल्लिहऊणं निवतणए । सव्वाण अहम्मयरे पावाए घल्लिया माला ॥ ८१
 अहवा जाइवसेणं^{२१} सरियाओ तह य दंइमहिलाओ । मोत्तूणं उच्चाई^{२३} नीयं चिय जंति पाएण ॥ ८२
 अन्नो पुण भणइ इमं दोसो मणयं पि नत्थि एयाए । नयणाण चरियमेयं ताणं चिय निग्गहं कुणिमो ॥ ८३
 गहिऊण तओ चावं लोहमइं गोलियं च घलेउं^{२४} । निच्छोलइ नयणाइं देवीए लाहवगुणेणं ॥ ८४
 आकंदिऊण पडिया धरणीए निययलोयपरियरिया । देवी सरेइ हियए अह लच्छीसुंदरं देवं ॥ ८५
 वसणम्मि समावडिए झत्ति उवायस्स चित्तणं^{२५} उचियं^{२६} । इयरह वड्डइ दुक्खं समयं चिय निसुणमाणेणं ॥ ८६
 उज्जोयंतो गयणं विमाणरयणेहिं सो सुरो सहसा । संपत्तो नेहवसा लोयाण विबोहणट्ठाए ॥ ८७
 थंभेऊणं सयले^{२७} निवतणए जंपए इमं वयणं । उब्वहह पुरिसनामं^{२८} ववहारं नेयं जाणेह ॥ ८८
 एक्को चिय परिणैइ कन्नं किर जाणए जणो सब्बो । तां तम्हे^{३१} इह खुहिया कहह मं केण कज्जेणं ? ॥ ८९
 जम्मंतरसंजणिओ संजोओ जेण एत्थं^{३२} मिहुणाणं । रूवाइया तेणं नेहस्स न कारणं होति ॥ ९०
 अह गिण्हिऊण देविं^{३३} फंसेउं करयलेहिं अच्छीणि । सव्वाण वि पच्चक्खं भणइ इमं पेसलं वयणं ॥ ९१
 जम्मंतरम्मिं तुमए सुयणु ! कया पंचमी सुभत्तीए । तस्सं पभावेणं^{३५} तुहं नयणाइं होतुं पउणाइं ॥ ९२
 तक्खणमेत्तेणं^{३६} तओ नयणाइं तीए^{३७} सुहुं रम्माइं । जायाइं लोयाणं जिणधम्मे पच्चयकराइं ॥ ९३
 भणिया य सुरेण इमं नरवइणो देविछायजणत्थं । जइ इडं नियजीयं ता देविं नमहं उडेउं ॥ ९४
 ते वि हु मरणभएणं मेल्लिहत्तां जाइमाइअहिमाणं । सब्बजणाणं पुरओ^{४४} नमंति देवीए पयकमलं ॥ ९५

1 B पइडिऊण । 2 B पुरओ । 3 B कहियं पि । 4 A D °ऽऽहरणाई । 5 A C D इमीए । 6 B लोगम्मि । 7 B रोइउं । 8 B °रम्मं । 9 B रुइयं । 10 B दिन्ना । 11 B it is not to be found in this Ms. 12 B आवासातो । 13 B सवं । 14-15 B चिय । 16 B कुमरी । 17 B खोभंती । 18 B चिंतित्ति । 19 B भक्को । 20 B मेल्लिऊण । 21 B °वसेसं । 22 B D दइ । 23 B उच्चाई । 24 B घलेवि । 25 A चित्तउं । 26 A उचिउं । 27 B सन्ने । 28 A D °माणं । 29 B नेग । 30 A तो । 31 A तुज्जे । 32 B इत्थ । 33 B देवी । 34 B °मंतरे वि । 35 B तीए । 36 B पइवेण । 37 A होति; D हुंति । 38 B °मित्तेण । 39 B सुहु । 40 B तीए । 41 B °थोय° । 42 A D नमहु । 43 B मिद्धिता । 44 B पुरतो ।

इत्थी वा पुरिसो वा पणमिज्जइ नेयं एत्थं लोयम्मिं । होति गुणच्चिय पुज्जा तुम्हा मा दुक्खिया होह ॥ ९६
 देवीएँ सुरो भणिओ पव्वज्जं लेमि निम्मलं अहयं । जम्मंतरे वि जेणं^९ दुक्खाण न भायणं होमि ॥ ९७
 तेणावि हु सा भणिया अज्ज वि तुह अत्थि भोइयं कम्मं । पच्छा लहिहिसि दिक्खं नाणं चरणं च निव्वाणं ॥ ९८
 अह खामिऊण सव्वे^१ वज्जेउं जिणमयस्स माहप्पं । गंतूणं सुरलोएँ सो भुंजइ उत्तमे भोए ॥ ९९
 सव्वेहिं पि निवेहिं गुणङ्ग-देवीण नेहकलिएहिं । सुहलरगम्मि पवत्ते पाणिग्गहणं विणिम्मवियं ॥ १००
 हय-गय-देसाइयं दिन्नं सव्वेहिं तत्थ देवीए । एयं तं संजायं चुणणगया चुंटिया आया ॥ १
 एकसहावं वत्थुं नत्थि इहं सच्चयं^{१०} जिणाभिहियं । सत्तूण वि जेण इमं मित्तत्तं पयडयं दिट्ठं ॥ २
 सत्तू वि होइ मित्तो मित्तो वि हु सत्तुसन्निहो चेव । तम्हा रोस-पमोए दोसु वि अनियमिँ^{११} चेव ॥ ३
 माहवनिवेण पच्छा सम्माणेऊण सब्नरवइणो । संपेसिया कमेणं निय-नियनयरेसु सव्वे वि ॥ ४
 देवी वि गुणङ्गजुया विसयसुहं उत्तमं पि^{१२} भुंजंती । दिक्खं जिणवरभणियं हियएणं वंछए निच्चं ॥ ५
 भुंजंताणं भोए देवी-गुणङ्गाण परिणइवसेणं^{१३} । जाया दो वरपुत्ता गुणचंद-गुणायरा नामं ॥ ६
 सव्वं पि तेहि नायं जं किं पि वि पयरँ^{१४} इहं लोए । अहवा रायसुयाणं एयं चिय मंडणं होइ ॥ ७
 विन्नाणाइविहीणो राया सव्वाण चेव लोयाणं । होइ सया हसणीओ जुत्ता-उज्जत्तं अयाणंतो ॥ ८
 राया समणो मंती दूओ तह चेव धम्मअहिगारी । नियसत्थेण विहीणा कयं पि कज्जं विणासेति^{१५} ॥ ९
 मुक्खो राया लुद्धो मित्तो दुड्डा य महिलिया लोएँ । थोवेण वि कालेणं मूलस्स विनासया होति ॥ ११०
 जायं पाणिग्गहणं बहुविहकन्नाहिं^{१६} ताणं कुमराणं^{१७} । धम्मे य मई निउणा अकहियपुद्वा वि संजाया ॥ ११
 उवएस-निसग्गाणं होइ निसग्गं च उत्तमं ताव । नइसग्गियाण जम्हा न हु जायइ अन्नहा बुद्धी ॥ १२
 अह अन्नया कयाई गुणङ्गरायस्स तिबवाहीए । पाणा इत्ति पण्डा पवणेणं दीवी(वि)यसिह व ॥ १३
 तस्स कए करणीए लोएणं^{१८} सुद्धु दुक्खियमणेणं । काऊण सोग्गनासं गुणचंद-गुणायराणं पि ॥ १४
 सोहणदिणम्मि जाए गुणचंदो ठाविओ निवपयम्मि । जुवँरजे अहिसित्तो गुणायरो विउलं^{१९} गुणकलिओ ॥ १५
 दो वि^{२०} थं तणया भणिया देवीए निहियतत्तहिययाए । मेल्हँ^{२१} पुत्तां ! तुम्हे^{२२} पव्वजं गिण्हमो^{२३} जेणं^{२४} ॥ १६
 तेहिं वि भणिया देवी खयम्मि मा खिवसु खारयं माँ^{२५} ! पिय-दुक्खियाण अम्हं हिययविसामो तुमं चेव ॥ १७
 देवीएँ तओ भणियं वीसामो को वि नत्थि जीवाणं । मोत्तूण दुक्खरहियं सिद्धिपयं सासयं पुत्त ! ॥ १८
 चित्तं जत्थ निवेसइ जीवो इह कज्ज-कारणवसेण । सो चेव होइ सत्तू अहवा मरणेण वोच्छेओ^{२६} ॥ १९
 भत्तारवज्जियाणं^{२७} गिहम्मि^{२८} नारीण भोयँरहियाणं । वावारेसु रयाणं न य घरवासो न पव्वजा ॥ १२०
 तम्हा नियमेण मए पव्वजा चेव^{२९} पुत्तं ! कायवा । एवं भणिए मुक्का पव्वजं गिण्हए देवी ॥ २१
 धम्म-उत्थपयट्ठाणं आलंबणमेत्तमेव सयणाइं । न^{३०} हु^{३१} निच्छयहिययाणं इह होइ निवारओ को वि^{३२} ॥ २२
 काऊण तवच्चरणं खविऊणं^{३३} तह य घाइकम्माइं । उप्पाडियं कमेणं केवलनाणं च देवीए ॥ २३
 पडिवज्जिय सेलेसिं नाऊणं आउयं च अइथोवं । खविऊण कम्मसेसं मोक्खं^{३४} पि^{३५} हु^{३६} पावियं^{३७} सुहयं^{३८} ॥ १२४

1 B एत्थ । 2 B नेय । 3 B लोयंति । 4 B पुज्जो । 5 C तम्हा । 6 B जिणं । 7 A D सव्वं ।
 8 A D °लोयं । 9 C जाया । 10 B सव्वयं । 11 B अनियमियं । 12 B हु । 13 B °वसेणं । 14 C
 चेव । 15 B पडरए; C पडरए । 16 B विणासंति । 17 B चेव । 18 B °पयारेण; C °कन्नाण । 19 C
 तह । 20 B कुमरीणं; C कुमाराणं । 21 B सोएणं । 22 B सोय° । 23 B जुय° । 24 B विमल° ।
 25-26 B चिय; C वि हु । 27 B मेल्ह । 28 B पुत्तय ! । 29 B तुम्हे । 30-31 B जेण गेण्हासि ।
 32 B अम्मो ! । 33 B विच्छाहो । 34 B °विरहियाणं । 35 B गिहं पि । 36 B भोग° । 37 B पुत्त ! ।
 38 B चेव । 39-40 B अह । 41 A कोइ । 42 B खविऊण य । 43-47 B संपत्ता परमनिव्वाणं ।

देवीएँ कहँ एयं सोऊजं जो करेइ पंचमियं । सवेसिं पि सुहाणं सो वि हु खलु भायणं^१ होइ ॥ १२५
इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये देव्याख्यानकं
नवमं समाप्तम् ॥

*

१०. भविस्सयत्तकहा ।

लोयणतहभावजुयं वित्तंतं देविसंतियं भणियं । दीवतंसोक्खजुयं भविस्सदत्तस्स वोच्छामि ॥ १
मुणिवइ इव बहुविजओ सायर इव दोणिपोयपरिकलिओ । जंबुदीवो रम्मो दीव-समुदाण मज्झगओ ॥ २
तस्सं यं दाहिणभरहे^५ मज्झिमखंडम्मि तित्थपुन्नम्मि । धम्मम्मि य पइदियहं सुहरसकलिए विसालम्मि ॥ ३
सग्गो^६ व सुरसमेओ सुगओ इव अजसत्तपन्नवओ । चंदो व नहालीणो चक्कं पिव बहुपयावासो ॥ ४
उवहि व विविहरयणो दिवससमूहो व भदियसमाणो । हत्थि व पउरपमओ^७ कुरुदेसो अत्थि रमणीओ ॥ ५
हंसो^८ व सुप्पयारं नयरं नामेण गयउरं तत्थ । सरओ^९ व सुद्धकंठं^{१०} दिणयरविंवं व बहुउदयं ॥ ६
कामो व सयाणंगो इंदो इव सुरगणेहिं कयसोहो । कउरववंसप्पभवो भूपालो नाम तन्नाहो^{११} ॥ ७
दुद्धा-उदुडसभावं पुहइं^{१२} कोहाइवज्जियमणेणं । पालंतेणं सययं^{१३} नियनामं तेण सच्चवियं ॥ ८
जो चिय पालइ पुहइं^{१४} सो चेव य एत्थ होइ भूपालो । जो पुण अन्नायरओ सो चरडो अहव लुंटाओ ॥ ९
तत्थेव य वरनयेर धणवइनामेण वाणिओ तइया । सव्वाण वि लोयाणं^{१५} विहवेणं^{१६} उत्तमो आसि ॥ १०
भूपालस्स वि पूओ^{१७} विहवेणं सो ददं^{१८} तहिं^{१९} जाओ^{२०} । सव्वजणाणं^{२१} उवरिं सेट्ठियं पावँ^{२२} तह य ॥ ११
विहवेणं गरुयत्तं विहवेणं^{२३} सयणपरियणाइयं । विहवेणं सुहभावो विहवेणं वसणपरिहाणी ॥ १२
गुणिणो मुणिणो^{२४} धीरां जाइ-कुलाहिं भूसिया अहियं । धणवइणो घरदारे पइदियहं सेवया जंति ॥ १३
तम्हा जह तह जुजइ विहवस्सुप्पायणं इहं लोए । विहवरहियाण जेणं सबो वि परम्मुहो होइ ॥ १४
कमलसिरी सिरितुल्ला तस्स य सेट्ठिस्सं^{२५} वल्लहा भज्जा । अणुदियहं पइभत्ता अणुकूला सव्वकजेसु ॥ १५
सा चेव हवइ भज्जा पइइडं जा करेइ अणुदियहं^{२७} । इयरा चंडसहावा घरिणीरूवेण वइरिणिया ॥ १६
घरिणीकुसलत्तेणं सोहं पावेइ^{२८} इह जणे पुरिसो^{२९} । अइकुसलो वि हु जेणं पुरिसो किं हंडियं^{३०} लेइ^{३१} ? ॥ १७
विसयसुहं सेवंती कमलसिरी अह कमेण संजाया । गम्भवइं^{३२} सुहसुविणं^{३३} वहमाणी हिययआणंदं ॥ १८
कुलया कंतसरूवा विहवजुया वल्लहा य नियपइणो । गम्भवइणं^{३४} नारी अकयत्थं मुणइ अप्पाणं ॥ १९
जह जह वड्डइ गम्भो तह तह तीए वि वड्डए अंगं । अहवा उदरपवड्डी^{३५} जणणीए कुणइ वट्ठ(ड्ड)त्तं^{३६} ॥ २०
दोहलए पडिपुण्णे कालेणं^{३७} तीए दारओ^{३८} जाओ । नयण-मणाणंदयरो जणणीए तह य लोयाणं ॥ २१
बालचरियाइं दडुं अन्नाण वि होइ नेहसंबंधो । जणणीए पुणो नेहं जणणि चिय जाणए तणए ॥ २२
पिउ-माईसुं नेहो नासइ इत्थीण तेत्तिओ^{३९} नियमा । तणयाणं जम्मेणं वत्थूण सहावओ एत्थं ॥ २३
वित्ते वद्धावणए दिन्ने दाणम्मि विविहलोयाणं । कालेण कयं नामं भविस्सदत्तो ति पियेरहिं ॥ २४

१ B भायणो । * B पञ्चमीफलसंसूचकं देवी(व्या)ख्यानकं समाप्तं नवमम् ।; C महेश्वरसूरिविरचितं पञ्चमीफलसंसूचकं देव्याख्यानकं समाप्तं नवमम् । २ C दिव्वं । ३-५ B दाहिणभरहे तस्स य । ६ B सग्गु । ७ B ° पउमो । ८ B हंसु । ९ B सरड । १० A D ° कंठं । ११ B नरनाहो । १२ B पुहवी । १३ B सव्वं । १४ C पुहइं । १५ B वणिगाणं । १६ B विहवाणं; C विहवेण य । १७ B पुरओ । १८ B तहिं । १९ B ददो । २० B जातो । २१ A C D ° जणेणं । २२ B पावियं । २३ B विहवेण य । २४ A D मुणओ । २५ A वीरा । २६ C चित्तस्स । २७ C पइदियहं । २८ B C पावंति । २९ B C पुरिसा । ३० C हंडिओ । ३१ C लोए । ३२-३३ B गम्भं वहइ सुहेणं । ३४ B ° विहीणा । ३५ B °य डुडी । ३६ B D A वड्डत्तं । ३७ B समणं । ३८ B दारतो । ३९ B तित्तिओ ।

अट्टवरिसो य तो^१ सो^२ उवणीओ उज्झयाण पढणत्थं । अचिरेणमधीयाओ^३ विजाओ तेण सद्वाओ ॥ २५
 जिणधम्मस्स वि तत्तं विज्ञायं तेण विणयपउणेण^४ । लोयस्स वि ववहारो तेण जओ एत्थ निव्वाहो ॥ २६
 मुत्तुं^५ जणववहारं तत्तं चिय जो करेइ निरवेक्खो । सो वज्जिजइ लोए धम्मस्स य हीलणं होइ ॥ २७
 संजमंजुत्तो वि जई हीलावंतो जिणस्स मग्गं तु । मिच्छादिट्ठिजणाओ हीणयरो सो इहं नेओ^६ ॥ २८
 दोसेण दुगुंछाए समाहिगुत्तस्स मुणिवरिंदस्स । धणवइणो कमलसिरी सहस चिय अप्पिया जाया ॥ २९
 भणिया सा धणवइणा मा पुरओ ठासु मज्झनयणाणं । अचिरेणं चिय वच्चसु नियपिउगेहम्मि किं बहुणा^७ ॥ ३०
 कमलसिरीए भणियं नाह ! म जंपेसुं एरिसं वयणं । निक्कारणरोसणयं^{१०} डिंभाण वि जेणं हसणीयं^{१२} ॥ ३१
 गहिऊण तओ कंठे निस्सारइ निययगेहदाराओ । एगागिणी रुयंती^{१३} कमलसिरी सो दढं कुविओ ॥ ३२
 नायं ताओ अणाए रुडो नियमेण एस मह अज्ज । एयारिसं अणेणं कइया वि न चिडियं^{१४} जेण ॥ ३३
 तत्थेव य वरनयरे पिउंगेहे सा गया सुविच्छाया । दहुं च तइं इति पिउलोओ दुक्खिओ जाओ ॥ ३४
 रुयमाणिं संठविउं^{१०} पुच्छंति य^{१७} कारणं च आगमणे । सा वि हु साहइ तेसिं सबं पिय भत्तुणो चरियं ॥ ३५
 एत्थंतरम्मि पत्तो भविस्सदत्तो वि णायवुत्तंतो । कमलसिरीए भणिओ पुत्त ! न जुत्तं कयं तुमए ॥ ३६
 तुह पिउणा पुत्त ! अहं केण वि दोसेण जइ वि निच्छूढा । तह वि हु तुह तं गेहं मोत्तूण न जुजए कह वि ॥ ३७
 जंपइ भविस्सदत्तो न हु जुत्तं अंवि ! एरिसं वयणं । जणणीविरहे जम्हा जणओ खलु पित्तिओ^{१८} होइ ॥ ३८
 तत्थेव य अच्छंतो वाणिज्जं चैव कुणइ सो कुमरो । सब्बकलासुं वि^{२०} कुसलो सव्वाण वि तोससंजणओ ॥ ३९
 तत्थेव य वरदत्तो तस्स य घरिणी मणोरमो^{२१} नाम । ताण य नागसरूवा धूया वररूवसंपन्ना ॥ ४०
 सा परिणीया पच्छा धणवइणा मग्गिऊण वरदत्तं । तीसे जाओ पुत्तो नामेणं बंधुदत्तो त्ति ॥ ४१
 कालेणं संपत्तो^{२२} तारुन्नं जाव रम्मयं सुहु । ताव वयसेहिं इमो भणिओ काऊण एगंते ॥ ४२
 जो तरुणत्ते^{२३} दब्बं विट्ठवेइ न नियवलेणं केणावि । सो विट्ठत्ते सोयई^{२४} *कजेसु विसूरमाणेसु ॥ ४३
 पुब्वए दिवसम्मि अट्ठहिं मासेहिं एत्थ लोएण । तं किं पि हु कायबं जेणंते^{२६} सोक्खयं^{२७} होइ ॥ ४४
 पुब्वजियदब्बाइ जो भुंजइ महिलिय ब घरमज्जे । सो पुरिसनामधारी^{२८} कह न वि लजेइ लोयम्मि ? ॥ ४५
 विट्ठवेऊणं दब्बं जो न वि वियरेइ सयणमाईसु । पुरिसायारो य फुडं सो निवसई महिलिया गेहे ॥ ४६
 तम्हा सुवन्नभूमिं गंतूणं अज्जिमो महादब्बं । जेण जणाणं मज्जे पुरिसत्ते पाविमो लीहं ॥ ४७
 जंपइ य बंधुदत्तो जुत्तं तुम्हेहिं जंपियं एयं । एरिसयं पुबं चिय मज्झ वि हियं^{२९} डियं चैव ॥ ४८
 गंतूण पिउसयासे पभणइ एवं च बंधुदत्तो वि^{३१} । तायं ! अहं वच्चामो सुवन्नदीवम्मि दविणत्थं ॥ ४९
 धणवइणा वि य^{३२} भणियं जुजइ वणियाण एरिसं काउं । किं तु तुमं एगो चिय अम्हं चक्खू इहं पुत्तं ! ॥ ५०
 देसंतरं च गरुयं सावायं तह य जलहिउत्तरणं । दविणं च^{३४} अत्थि तुम्हं भुंजंतं जं न निडेइ^{३५} ॥ ५१
 तह वि न मेल्हइ जाहे अइगाहं^{३६} कह वि बंधुदत्तो वि । ताहे सोऽणुन्नाओ पिउणा मायाए^{३७} किच्छेणं ॥ ५२
 घोसावियं च नयरे सुवन्नदीव^{३८} च^{३९} जो वयइ को वि । तस्साहं वट्ठेमो^{४०} सब्बेसु वि कज्जजाएसु ॥ ५३

1-2 B जाओ । 3 B °अधीयाओ । 4 A D °पढणेणं । 5 B मोत्तुं । 6 A संयमं । 7 A होइ ।
 8 C °सिरीय वि । 9 B जंपेह । 10 B °रुसणयं । 11 B होइ । 12 B हसणिज्जं । 13 A D रुवंती ।
 14 B चेडियं । 15 A पिउणो । 16 B संठवियं । 17 C हु । 18 B पित्ततो । 19 C °कलाहिं ।
 20 C it is not found in this Ms. 21 B C मणोरहा । 22 C सो पत्तो । 23 B तारुन्ने । 24 C
 मियचलण । 25 A C सोवइ । * In B following quarter is found:-धम्मविहीणो जहा जीवो ।
 26 B जेणं चिय । 27 B सोक्खमिह । 28 B °धारो । 29 B न विसइ । 30 B C हिययं ।
 31 B त्ति । 32 C हु । 33 B चैव । 34 C पि । 35 A C D निट्ठाइ । 36 C अइगाहं । 37 B
 मायाइ । 38 C °दीवम्मि । 39 C it is not found in this Ms. 40 B वट्ठेमो ।

तं सोऊणं भणियं भविस्सदत्तेण बंधुदत्तस्स । जामि अहं चियं भाउय ! तुम्हं सत्थेण जइ भणह ॥ ५४
तुहतणओ चिय सत्थो पभणइ विणएण बंधुदत्तो वि^१ । जइ वच्चइ भाय ! तुमे ता मम सबं पि संपन्नं ॥ ५५
जणओ माया वणिओ^२ जइ सत्थे होइ कह वि^३ पुत्तेहिं । ता जाण विएसो वि हु नियगेहं नत्थि संदेहो ॥ ५६
सबं पि कयं पिउणं *दीवंतरजोगयं च सबेहिं । पंचसयाणं यं सामी सत्थियपुरिसाण सो जाओ ॥ ५७
भणिओ य बंधुदत्तो मायाए व्वियं सुट्ठुं एगते । तहं पुत्त ! करेज्ज तुमं भविस्सदत्तो जह न एइ ॥ ५८
इयरह एसो जेडो पिउविरहे सामिओ इहं होही । अहवा अद्धग्गाही पुत्तय ! इह संसओ नत्थि ॥ ५९
अन्नदियहम्मि सत्थो चलिओ सबो वि सो जणसमेओ । पत्तो कमेण गंतुं तीरे उदहिस्सं रुंदस्स ॥ ६०
उवही^{११} वि सत्थपुरओ उट्ठइ इव^{१२} तुंगतरलकल्लोलो । अहवा गिहपत्ताणं कुणंति गरूया वि उट्ठाणं ॥ ६१
भरिऊण पवहणाइं सबे वि हु निययभंडजायस्स । चलिया मंगलपुबं सुवन्नदीवस्स मग्गेणं ॥ ६२
गच्छंताण कमेणं तुट्ठे सव्वाणं^{१३} इंधणाईए । मग्गन्नुएहिं^{१४} सहसा नीया मयणायदीवम्मि ॥ ६३
तत्थ य उत्तरिऊणं गेण्हंति^{१५} फलाइयाइं सबे वि । वच्चंति य सबं^{१६} पि^{१७} हु पेच्छंति य पेच्छणिज्जाइं ॥ ६४
सबे वि तहिं पत्ता भविस्सदत्तेण वज्जिया जाव । ताव य चालइं पोए वेएणं बंधुदत्तो वि ॥ ६५
अह सत्थिएहिं भणियं भविस्सदत्तो न दीसए एत्थ । मोत्तूण कीस चलिया ? सत्थस्स न जुज्जए एयं ॥ ६६
अहं भणइं बंधुदत्तो एकस्सं^{१८} कए न नासिमो सबे^{१९} । न्हाया तडम्मि तुम्हे गुण-दोसा पुण महं एत्थ ॥ ६७
नाऊण तस्स चित्तं सबे वि^{२०} हु^{२१} संठिया^{२२} मणे^{२३} दुहिया^{२४} । पत्तो य तप्पएसे भविस्सदत्तो विचिंतेइ ॥ ६८
किं मं मोत्तूण गया ? किं वा सो चेव न हु इमो देसो ? । अहवा दीसइ चिण्हं तम्हा लोभेण^{२५} सुक्को हं ॥ ६९
इय चित्तिऊण तत्तो सो पुण वलिऊण हिंडए दीवं । कयलीहरम्मि रम्मे रयणी^{२६} बोलेइ ठाऊणं ॥ ७०
जाए पहायसमं^{२७} भमडित्तां गिरिवरस्स कडयम्मि^{२८} । पेच्छइ विवराभिमुहं^{२९} पुराणसोवाणं^{३०} पंतीयं^{३१} ॥ ७१
चित्तइ मणेण एयं नूणं केणावि दिव्वपुरिसेणं । रइया सुवाणपंती कस्स वि ठाणस्स कज्जेणं ॥ ७२
अह चडइ तत्थ सणियं हियए काऊण निच्छयं एयं । सुपुरिसमग्गम्मि ठिओ पुरिसो पावेइ कल्लाणं ॥ ७३
नीसरिओ विवराओ पेच्छइ नयणाभिरामयं^{३२} पुरओ । उववणगणसोहिल्लं अमरपुरीसरिसयं नयरं^{३३} ॥ ७४
उत्तुंगकणयसालं^{३४} तोरणकलसेहिं सोहियसुपारं^{३५} । अइगहिरपरिहिं^{३६} कलियं जणवयरहियं च दट्ठूणं ॥ ७५
पविसइ विम्हियचित्तो पेच्छंतो वीहि-गेहपंतीओ । कंचण-रयणमयाओ देवाणं वि^{३७} तोसजणयाओ ॥ ७६
थेवंतरं च गंतुं पेच्छइ बहुभेयठाणपरिकलियं । कंचण-रयणसभूसं आसणमाईहिं परिकलियं ॥ ७७
रायगिहं दट्ठूणं नीसरिउं^{३८} पेच्छए मणभिरामं । चंदप्पहजिणभवणं बहुविहरयणेहिं चिंचइयं ॥ ७८
काऊण कायसुद्धिं गहिऊणं^{३९} सुरंहि-गंधं-कुसुमाइं^{४०} । पविसिंयं दट्ठूण तहिं चंदप्पहसामियं^{४१} परमं^{४२} ॥ ७९

1 C पि उ । 2 A त्ति । 3 A ठणिओ । 4 B व । * B जोगं जं चिय सुवन्नदीवस्स । 5 C सयाणं । 6 C it is not found in this Ms. 7-8 B ठाविऊण । 9 B तुह । 10 A D उवहिस्स । 11 B उवही । 12 B इह । 13 B सव्वम्मि । 14 B मग्गन्नुएहिं । 15 B गिण्हंति । 16 B सबे । 17 B वि । 18 B चालइ । 19-20 C पभणइ य । 21 B एकस्स । 22 B सव्वं । 23-27 B सणदूसिया पयंपंति । 28 B लोएण । 29 C रयणिं । 30 B य पहासमए । 31 B उट्ठित्ता । 32 A कयडंमि; B मज्झम्मि । 33 B हिमुहं । 34 B सोयाणं । 35 C पंतीओ । 36 A D हिरामयं । 37 B एयं । 38 B माळं । 39 B दुयारं; C सुयारं । 40 A D परिहं । 41 B देवाणं । 42 B it is not to be found in this Ms. 43 C नीहरिउं । 44 B गहिऊण य । 45 B सुरभिं । 46 B कुसुमं । 47 B गंधाई । 48 C पविसइ । 49-50 B सामिजिणपडिं ।

(a) पूएउं भत्तीए अभिबंदिय देवए य अणुपुब्बिं । उवविट्ठो पढइ इमं कुलयं हरिसेण संजुत्तो ॥ ८०
 चउरासीलक्खपरिड्डियाण जीवाण सुहु भीयाण । अभयं देसि तुमं चिय (b) अन्नो पुण नाममेत्तेणं ॥ ८१
 (c) संसारीयहिनिब्बुड्डियाण जंतूण अहियदुहियाण । हत्थालंघो परमो होसि तुमं चेव मन्ने हं ॥ ८२
 (d) कम्ममारिवग्गपरिवेड्डियाण भवियाण ताससहियाणं । होसि जयम्मि सहाओ तं चेव य नत्थि संदेहो ॥ ८३
 (e) कोहाइतावसंतावियाण अइरित्तं-सिदिलगत्ताणं । धम्मोदयसेएणं तं चेव य कुणसि नेव्वाणं ॥ ८४
 दालिदं कंदनिरुक्कंदियाण अवमाणकंदलिज्जुयाणं । (f) तं चेव माणजणओ^१ सव्वोत्तमविहवदाणेणं ॥ ८५
 अइरोदवाहिपरिपीड्डियाण (g) किच्छेहिं कह वि मुक्काण । नीरोगत्तं परमं तं (h) चेव य कुणसि लोयाणं ॥ ८६
 इह चंदप्पहसामिय ! नाऊणं^२ तुम्ह सरणमल्लीणो । अहमवि भवभयभीओ तम्हा मह (i) भवखयं कुणसु ॥ ८७
 पुब्बविदेहे काउं केवलमहिमं जसोहरजइस्स । पुच्छित्ता वित्तं^३ भविस्सदत्तस्स जं भावि ॥ ८८
 अच्चयकप्पमाहिदो^४ भविस्सदत्तस्स पुब्बनेहेण । सिरिचंदप्पहभवणे दिव्वक्खरपंतियं लिहइ ॥ ८९
 अह तत्तो उट्ठेउं भविस्सदत्तो वि वाहिरुद्देसे । पेच्छइ वरभत्तीए रुइरक्खरपंतियं लिहियं ॥ ९०
 एत्तो पंचमगेहे बहुविहरयणेहिं भूसियदुवारे । कन्ना भविस्सरूवा अच्छइ वररूवसंजुत्ता ॥ ९१
 तीए होही भत्ता भविस्सदत्तो ति^{१०} नत्थि संदेहो । धणवइणो^{११} घरिणीए कमलसिरीए सुओ सुहओ ॥ ९२
 पुणरुत्तं भावितो अत्थं तत्थं^{१२} क्खराण लिहियाणं । चित्तइ भविस्सदत्तो विम्हियचित्तो य तुडो य ॥ ९३
 विण्णाणं^{१३} पणओ पिउ-जणणीणं च नामगहणाओ । केण वि मज्झ निमित्तं लिहिया वच्चावली नियमो ॥ ९४
 इय निच्छिऊण हियए पत्तो गंतूण तत्थ गेहम्मि । गहिऊण तीए नामं सो जंपइ अतिहि वारिं^{१५} ति^{१६} ॥ ९५
 सोऊण तस्स सद्धं सा वि मणे चित्तवेइ अइभीया । मणुयाणं इहं^{१७} भावो न वि विज्जइ ताव नियमेण ॥ ९६
 असुरो को वि हु पत्तो मज्झ विणासाय नत्थि संदेहो । इयरह पुण मह नामं को जाणइ माणुसो एत्थ ? ॥ ९७
 इय चित्तंती तुड्ढां जोयंती जाव पेच्छए कन्ना । ताव सयं^{१८} चिय दारं उग्घडियं^{१९} तस्स पुत्तेहिं ॥ ९८
 दहूण तयं एतं निम्भलवररूवसंजुयं सोम्मं । हरिस-भएहिं^{२०} समेया उडित्ता आसणं देइ ॥ ९९

(a) The following stanza is found in B in its place:-

पूएऊण विहीए सम्मं तह वंदिऊण भावेणं ।
 उवविट्ठो जिणपुरओ भत्तिपरो थुणइ जिणइदं ॥ ८० ॥

(b) B संसारपिसायभीयाणं ॥ ८१ ॥

(c) In its place, the following stanza is found in B:-

भवजलहिबुड्डमाणाण नाह ! तिरि-नरयदुक्खभीयाणं ।
 अभयं देसि तुमं चिय को अन्नो तारणसमत्थो ? ॥ ८२ ॥

(d) The following stanza is found in B in its place:-

कम्मरित्तावियाणं भवदुक्खत्ताणं भव्वसत्ताणं ।
 परमपयमग्गदेसय ! परमं ताणं तुमं एगो ॥ ८३ ॥

(e) The following stanza is found in its place in B:-

कोहाइकसायत्तायाणं बहुदुक्खतावतवियाणं ।
 सिंचयसि तेसि देहं धम्मामयसीयलज्जलेण ॥ ८४ ॥

1 C अइमेत्तं । 2 B दारिइ^२ । 3 C कंदिय^३ । (f) The following latter half is found in B:-
 तं चिय माणुद्धरणं करेसि नियवयणविहवेण ॥ ८५ ॥ 4 A चेव य । 5 A D जओ । (g) B बहुदुक्ख-
 त्तदेहाणं । (h) B छेण नवरि सुयाणं । 6 A माऊणं । (i) B व कुणेसि भव्वाणं । 7 B वुत्तं ।
 8 A D महिड्ढी । 9 A D भविसणुं ; B भविस्णुं । 10 B वि । 11 B वयणो । 12 B तस्स ।
 13 A D विण्णाण-नाणं । 14 B एसा । 15 B वारं । 16 B ति । 17 A B मणुआण ; मणुयाणं । 18 B
 इह ; C इह अ । 19 C नजइ । 20 A C तट्टा । 21 B C ता । 22 B C पढमं । 23 B उग्घडियं ।

सो उवविट्ठो संतो दहूणं^१ तं जुवाणियं कन्नं । नियनयणाणं मन्नइ सफलत्तं^२ तद्दिणे चेव ॥ १००
 दोणहं पि हुं^३ अन्नोन्नं हिययवियप्पो य एरिसो जाओ । जई पुन्नपहावेणं^४ अम्हाणं होज्ज संबंधो ॥ १
 एत्थंतरम्मि जंपइ सहसा अह खेतदेवया तत्थ । तुम्हाण होउ पुत्तय ! संबंधो मज्झ वयणेणं ॥ २
 न्हाया भुत्त-विलित्ता दो वि जणा जाव तत्थ अच्छंति । ताव य पत्तो असुरो नामेणं असणिवेगो त्ति ॥ ३
 चित्तइ सो वि मणेणं दीसइ मणुयाणं मिहुणयं एत्थ । तां घलेमि समुद्दे गहिज्जणं निययहत्थेहिं ॥ ४
 ताव य खणेण जाओ अहिअयरं सोऽसुरो पसन्नमणो । जाणइ ओहिवसेणं मह मित्तो एस पुव्विल्लो ॥ ५
 पच्छा भविस्सदत्तो भणिओ असुरेण नेहकलिण्ण । वरमित्त ! तुमं दिट्ठो चिरकालाओ इहं^{१०} अज्ज ॥ ६
 जम्मंतरवित्तंते कहिए असुरेण तस्स कुमरस्स । जाया मणम्मि तुट्ठी मिलियं चित्तं च अन्नोन्नं ॥ ७
 दोणह वि ताण खणेणं सुट्ठुविभूईए पाणिगहणं च । असुरेण समणुरूवं^{११} निम्मवियं जह य जणएणं ॥ ८
 भणिओ य तुमं राया एत्थ पुरे तह य सयलदीवम्मि । रयण-सुवन्नाईयं सव्वं चियं तुह कयं एयं ॥ ९
 इय जंपिज्जण वयणं^{१२} नियठाणं खामिज्जण सो पत्तो ।

ते वि हु दोन्नि वि पच्छा विसयसुहं तत्थ भुंजंति ॥

११०

अह अन्नया कयाई भविस्सदत्तेण पुच्छिया भज्जा । नियवुत्तं अक्खइ जं जहवित्तं च दुहं^{१३} कलियं ॥ ११
 नयरं च दीवतिलयं^{१४} एयं राया जसोहरो एत्थ । भवदत्तो मह जणओ जणणी वि हु नागसेण त्ति ॥ १२
 अन्नो वि आसि लोओ बहुविहलोएण संजुओ मुइओ । विन्नाण-नाणकलिओ देवसमूहो व्व इह नाह ! ॥ १३
 केणावि हु सहस चिय सव्वो वि हु रायसंजुओ लोओ । रयणायरम्मि खित्तो अहमेव य मुक्किया एक्का ॥ १४
 मह जणणी-जणएहिं निय-नियरूवं^{१५} च कारियं पुव्विं । पेच्छंतीए इमाइं मए वि कालो इहं गमिओ ॥ १५
 तप्पभिइं भुंजंता विसयसुहं दो वि तत्थ नयरम्मि । अन्नोन्नं पडिबद्धा गयं पि कालं न याणंति ॥ १६
 कमलसिरी वि ससोया सुव्वयअज्जाए नाणकलियाए । कहइ रुयंती^{१६} दुक्खं नियतणयविओइया पणया ॥ १७
 अवणीय तीए^{१७} बहुयं सोयं सा समणिया सुवयणेहिं । गिण्हावइ पंचमियं वच्चित्ती तीइ^{१८} फलभावं ॥ १८
 कहियाइं ताइं^{१८} तीए^{१९} संवच्छर-मास-पक्ख-दियहाइं । होही जेसु इमाए भविस्सदत्तेण मेलावो ॥ १९
 तव्वयणसत्थहियया कमलसिरी सुव्वयाए पामूले । जिणसाहुपूयणरया अच्छइ ओहिं विचित्तेती^{२०} ॥ २०
 आसा रक्खइ जीयं सुट्ठु वि दुहियाण एत्थ संसारे । होइ निरासाण जओ तक्खणमित्तेण मरणं पि ॥ २१
 अन्नदियहम्मि भणिओ भविस्सदत्तो वि निययकंताए । सामिय ! कहेसु मज्झं अप्पणयं ठाणमाईयं ॥ २२
 कहियं च तेण सव्वं जहवित्तं च^{२०} दीवपज्जंतं । सरिज्जण निययजणणिं पच्छा सो दुम्मणो जाओ^{२१} ॥ २३
 भणिओ य तीए सामिय ! कीस तुमं जत्ति दुम्मणो जाओ ? । तुह विमणत्तं दहं मज्झं दुहं^{२०} दारुणं होइ^{२०} ॥ २४
 अणुमाणेणं नज्जइ हियए इट्ठेण इट्ठसंतीयं^{२१} । सोक्खं जइ वा दुक्खं संकतं वयणछायाए ॥ २५
 पभणइ भविस्सदत्तो पावो हं निहुरो पिए ! सुट्ठु । तहवच्छलं पि जणणिं पेच्छामि न जेण गंतूणं ॥ २६
 गहिज्जण सारभूयं वच्चाओ ताव जलहितीरम्मि^{२२} । तत्थ ठियाणं होही को वि हु अणुगामिओ सत्थो ॥ २७
 पभणइ सा वि हु सामिय ! जं तुह चित्तस्स किं पि पडिहाइ । तं कीरइ अचिरेणं अहं पि अणुकूलिया तत्थ ॥ २८
 अह पणमिज्जण चलणे दो वि हु चंदप्पहस्स भावेणं । संचारिंति^{२३} कमेणं जं जं चित्तस्स पडिहाइ ॥ १२९

१ B दहूण य । २ A D साफलं । ३ B य । ४-६ B पुन्नाणभावओ जह । ७ B भुत्त° ।
 ८ B मिहुणाण । ९ A तो । १० A D मए । ११ B °रूयं । १२ C पि हु । १३ B एयं । १४ B सुह° ।
 १५ C °कलियं । १६ B °कलियं । १७ B इत्थ ; C तत्थ । १८ B रूयं । १९ A रुयंती । २० A तीइ ।
 २१ B विज्जत्ता । २२ B तीए । २३ A तीइ । २४ A ताए । २५ B विचित्ती । २६ B खु । २७ B जातो ।
 २८ B मह । २९ B दुक्खं । ३० B जायं । ३१ C °संतीए । ३२ C °पासम्मि । ३३ B संचारंति ।

अच्छंति तीरदेसे कइवयदिवसाइँ जावँ सुहठाणे । ताव य पत्तो सत्थो संबंधुदत्तो तहिं चेव ॥ १३०
 उत्तरिऊणं पुरिसा भमडंता पेच्छिऊण तं मिहुण । गंतूण सुहु सुइया कहंति ते बंधुदत्तस्स ॥ ३१
 सो वि हु उत्तरिऊणं जाव य पावेइँ तं पएसं तु । पेच्छइ भविस्सदत्तं ताव य अइलज्जिओ जाओ ॥ ३२
 दइण बंधुदत्तं भविस्सदत्तो वि^४ उड्डिउं^५ सहसा । आलिंगइ नेहेणं मिलियं बहुयाओ कालाओ ॥ ३३
 अह भणइ बंधुदत्तो पावो हं सिड्डंदसणअजोगो^६ । तुज्झ अपावस्स मए पावं परिचितियं जेण ॥ ३४
 दव्वस्स लोभयाएँ एगागी तं मए इहं मुक्को । मह पावं चिय जायं अहिययरा तुह पुणो लच्छी ॥ ३५
 दुज्जणजणचिन्तवियं वसणं पि हु लच्छिकारणं होइ । पुन्नकलियाण नियमा अयसो पावं च पिसुणाणं ॥ ३६
 पभणइ भविस्सदत्तो सबं पि हु तुज्झ संतियं एयं । तुज्झ कयं पि हु मज्झं मा चित्तसु किं पि पुब्विहं ॥ ३७
 इय जंपिऊण सबे ण्हावेउं भोइया जहिच्छाए । तह पुच्छिया य वत्तं गइ-आगइंसंतियं पच्छी ॥ ३८
 भणिओ य बंधुदत्तो एयं सबं तहेव भाउज्जं । निययवहणेसु^{१२} निज्जइ गच्छामो जेण नियनयरं ॥ ३९
 अणुमन्निय तव्वयणं चितइ हियएण बंधुदत्तो वि । सबं पि अणन्नसमं कह मज्झं होसए एयं ? ॥ १४०
 अहवा मह पुत्तेहिं एयं नियमेण आणियमणेण । इयरह को^{१३} मेलावो समयं एएण अम्हाणं ? ॥ ४१
 तो वंचिऊण एयं सबं गहिऊण वच्चिमो सिग्घं । पच्छा मरिही एसो मुक्को वि हु एत्थ दीवम्मि ॥ ४२
 इय चित्तिऊण भणियं पेसह भाउज्जयं तहिं ताव । जेण इमं परिरक्खइ सबं पि हु पयइलोयाओ^{१४} ॥ ४३
 देसं^{१५} पि^{१६} अहं पि तहिं जत्थ इमं कीरए य तव दव्वं । एत्थेव तुमं अच्छइ जा सबं तत्थ संचरइ^{१७} ॥ ४४
 काऊण इमं ठाए अहमेव य सयललोयपरियरिओ । धेत्तूण तुमं चडिमो गहिऊण जलाइयं पउरं ॥ ४५
 मोत्तुं भविस्सदत्तं ठवियं नियपवहणम्मि सबं पि । सत्तेउं कम्मयरे चालावइ वहणए सबे ॥ ४६
 चितइ भविस्सदत्तो अज्ज वि न हु एइ सो महं भाया । तम्हँ लहेमि वत्तं उड्डिता आसणा चेव ॥ ४७
 गंतूण तीरदेसे दइणं सुन्नयं तयं सबं । चितइ मणेण दुहिओ नूणमहं वंचिओ तेण ॥ ४८
 पेच्छह पावस्स तहा विणओ वयणं च सुहु रमणीयं । आयरणं पुण एयं वीसंभो कीरए कत्थ ? ॥ ४९
 अहवा वंचयलोओ एरिसओ चेव होइ नियमेण । न हु वंचिज्जइ को वि हु फुड-वियडंपहासिणीं जेण ? ॥ १५०
 दुक्खं न दव्वतणयं कंत चिय सल्लए महं हियए । मज्झ विओए जेणं दुक्खं सा धारिही जीयं ॥ ५१
 ता किं बहुएण इहं वच्चामो तत्थ चेव नयरम्मि । चंदप्पहभवणठिओ उभयहियं पाविमो जेण ॥ ५२
 गंतूण तओ नयरं पविसिय गेहम्मि तत्थ निययम्मि । दडुं कंतविहूणं^{१८} अहिययरं दुक्खिओ जाओ ॥ ५३
 नीसरिऊणं तत्तो पत्तो चंदप्पहस्स भवणम्मि । अहिवंदिऊण देवे जाओ दुहवज्जिओ किं पि ॥ ५४
 भविसणुरूवा वि तहिं हीरंतं नाणिऊण अप्पाणं । चितइ हियएण इमं पेच्छह एयस्स चरियं तु ॥ ५५
 दविणं चिय जइ गिण्हइँ महतणयं एस पाविओ दुडो । *जीवंतीएँ महं पुण सीलं न वि खंडए नूणं ॥ ५६
 जइ महं कंतेण समं मेलावो नत्थि एत्थ जम्मम्मि^{१९} । ता भुंजामि न सययं आहारं जावजीवं पि ॥ ५७
 उवयरइ बहुपयारं तीए विणएण बंधुदत्तो वि । सा पुण निप्पिहहियया मणयं पि न वीहए तस्स ॥ ५८
 कुविणएण तेण ताहे बलिवट्टीं^{२०} चेव काउमाढत्तीं । ताव य तीएँ पहावा देवीए एरिसं रइयं ॥ १५९

1 B जाइ । 2 A D °सु । 3 C पासेइ । 4 B य । 5 A उड्डिओ । 6 B सुहु । 7 B °अजोगो । 8 B लोहयाए । 9 B C °रागइ । 10 B सत्था; C सव्वं । 11 A D नियं । 12 A D °पवहणेसु; C °वहणेसुं । 13 B कह । 14 B °कोयाणं । 15-16 B C दंसेमि । 17 B अच्छसु । 18 C संचरए । 19 C सव्वं । 20 B C जम्हा । 21 C °ववणं । 22 B °पयासिणा; C °पभासिणा । 23 B °विहूणो । 24 B गेण्हइ । * B जीवंतीए य महं न खंडए पुण इमं सीलं ; C जीवंतीएँ मह धणं सीलं न हु खंडए नूणं । 25 C जीयम्मि । 26 B °दंदा । 27 B °मारद्धा ।

वायंति तिबवाया उवरिं गजंति जलहरा गहिरा । डोलंति^१ पवहणाइं जलकल्लोलेहिं^२ खित्ताइं^३ ॥ १६०
 सबे वि जणा भीया तीए चलणेसु सुहु पडिलग्गा । खामितिं^४ महरवयणा विणिवारिय बंधुदत्तं तु ॥ ६१
 रक्खंति तइं^५ सबे गंजिजंतिं^६ च^७ बंधुदत्तेण । एस सई अभिभूया सबं पि हु मा विणासेउ ॥ ६२
 सुत्ताए रयणिसमए सुविणे देवीए^८ अक्खियं तीए । मिलिही तुह वर इत्तो गयउरपत्ताए मासेण ॥ ६३
 अह सा सत्था जाया किं पि वि भुंजेइ पाणधारणयं । इयरह मुयाण संगो कह होउ पियेण समयं तु ? ॥ ६४
 असहायाण वि कह वि हु इहयं^{१०} मणुयाण सीलकलियाणं । अच्छंतु ताव अन्ने देवा वि हु किंकरा होति ॥ ६५
 पत्तो कमेण गंतुं सो सत्थो गयउरस्स बहिदेसे । नरवइणा वि हु सिग्घं आढत्तं नयरभूसणयं ॥ ६६
 तक्खणमेत्तेणं तओ^{१३} वत्था^{१४} विभूसियं तयं^{१५} नयरं^{१६} । अइरम्मं संजायं अमरपुरीसन्निहं^{१७} परमं^{१८} ॥ ६७
 तो राय-पउरलोओ गंतूणं सम्मुहं सबहुमाणं । पेसईं सवंधुदत्तं तं सत्थं निम्मलच्छायं ॥ ६८
 मिलियाण बंधुदत्तो नरवइमाईण कहइ पच्चक्खं । एयं कन्नारयणं पत्तं अम्हेहिं तत्थेव ॥ ६९
 एत्थेव य परिणयणं होही एयाए सोहणदिणम्मि । मउणाइयं इमीए गहियं जा पाणिगहणं तु ॥ १७०
 दाऊण जहाजोगं दाणं सबो वि तोसिओ लोओ । नरवइपमुहा पच्छीं निय-नियठाणेसु संपत्ता ॥ ७१
 सबो वि जणो जंपइ धन्नो इह धणवई जणवयम्मि । जस्स सुओ अइवहुयं विद्वित्ता आगओ दविणं ॥ ७२
 सा वि^{२१} भविस्सणुरूवां मोणेणं चेव चिट्ठए तत्थ । मलिणं^{२२} मोककल्लं केसा थोवाहारा य विमणा य ॥ ७३
 कमलसिरी वि य सिग्घं सोऊणं सत्थमागयं तुरियं^{२६} । सबे वि हु परिपुट्ठां वत्तं तणयस्स न कहेंति^{२८} ॥ ७४
 जाणंता वि हु विउसा कस्स वि नाऊण दुक्खउप्पत्तिं । इह-परलोयविरुद्धं जंपंति न कज्जविरहेण ॥ ७५
 ताहे जाइ सदुक्खा विलवंती सुबयाए पासम्मि । सा सुबयाए भणिया किं ओही तुज्झ वीसरिओ^{३०} ? ॥ ७६
 सोऊण वि सा एवं तह वि हु चित्तेण दुक्खमावहइ । सबो वि जणो पत्तो कह सो एगलओ थक्को ? ॥ ७७
 गंतूणं विणएणं कमलसिरिं भणइ बंधुदत्तो वि । अच्छइ भविस्सदत्तो माए ! न हु एत्थ संदेहो ॥ ७८
 बहुलोभयाए पत्तो^{३०} गंतूणं रयणदीवयं सो उ । एही कुसलेणं चिय मा दुक्खं कुणसु हिययम्मि ॥ ७९
 इय जंपिऊण तीसे नियगेहं पाविओ महापावो । सा वि य^{३१} किं पि विसत्था संजाया तस्स वयणेणं ॥ १८०
 जक्खो वि माणिभदो सरिऊणं सामियस्स आणत्तिं । चंदप्पहजिणगेहे^{३३} संपत्तो दीवतिलयम्मि ॥ ८१
 पूइय वंदिय देवे भविस्सदत्तेण आसणे दिन्ने । अहिंवंदिय उवविट्ठो जंपइ तेणेव परिपुट्ठो ॥ ८२
 तामेण माणिभदो जक्खो हं सुयणुं ! एत्थं संपत्तो । जिणवंदणानिमित्तं^{३५} तुज्झ मंए अक्खियं एयं ॥ ८३
 कत्तो तुमं पि इहइ एगागी कीस भणसुं संपत्तो ? । पायं मणुयविहीणं^{३८} सम्मत्तपरायणो तं सि ॥ ८४
 तेण वि सबं कहियं जं जहवित्तं च निययवित्तं । आईओ जा अंतं जक्खाणं सामिणो तस्स ॥ ८५
 तेणावि यं सो भणिओ कल्ले^{४०} वि हु तुज्झं संगमं^{४३} कुणिमो । जणणीमाइजणेणं तम्हा मेल्हेसुं मणदुक्खं ॥ ८६
 पभणइ भविस्सदत्तो तुट्ठो हियएण महरुणिकलिओ । जक्खाहिवस्स पुरओ हियइच्छियसंगसुणणेणं ॥ १८७

१ B डोलंति । २-३ B C °कल्लोलालिमियत्तणूणि । ४ B खामंति । ५ B तत्तो । ६ B C गंजिजंति । ७ B C य । ८ C रयणीए । ९ B दंतीए । १० B इहइं । ११ B बहु° । १२ B °मित्तेण । १३ B तत्तो । १४ B वत्थेहिं । १५ B इमं । १६ B नयरं । १७ B °सन्निभं । १८ B पउरं; C रम्मं । १९ C पेच्छइ । २० B पत्ता । २१ B विद्वेत्ता । २२ C वि य । २३ B °सणुरूवा; C भविस्सरूवा । २४ B अलिणा । २५ B मोकल° । २६ B तुरियं; C तइया । २७ B °तुट्ठा । २८ B कहंति । २९ B वीसरिउं । ३० C एत्तो । ३१ C हु । ३२ B °भवणे । ३३ A एत्थ । ३४ A सुअणु ! । ३५ B °वंदणे(ण) कए पुडु । ३६ C कए । ३७ B भवण° । ३८ B C °विहीणो । ३९ C हु । ४० C कल्लि । ४१-४२ C चिय । ४३ C करिमो । ४४ B मिलेसु ।

जो उवयारसमत्थो दुक्खं तस्सेव होइ कहणीयं । जो वा सोउं दुहिओ अन्नस्स न किं पि कहिएण ॥ १८८
जो पुण दुक्खं पयडइ पुरओ लोयाण कुडिलचित्ताणं । सो ताणं हसणीओ एयं दुक्खं च अहिययरं ॥ ८९
जक्खाहिवेण भणियं किं सावय ! जंपिएणं बहुएणं ? । कजेण फुडं होही मह वयणं रयणिसमयम्मिं ॥ १९०
वयणं कज्जविहूणं धम्मविहूणं च माणुसं जम्मं । निरवच्चं च कलत्तं तिन्नि वि लोए ण अग्घंति ॥ ९१
बोलीणे तम्मि दिणे भविस्सदत्तम्मि पाविए निदं । रइयं दिव्विमाणं जक्खाहिवमाणिभदेणं ॥ ९२
बहुरयणेहिं समेयं ठविय विमाणम्मि कमलसिरितणयं । संपत्तो सहस चिय सो जक्खो हस्थिणपुरम्मि ॥ ९३
कमलसिरीघरदारे दहूण विमाणयं च अवयरियं । नायं च सुवयाए भविस्सदत्तस्स आगमणं ॥ ९४
कहियं कमलसिरीए तीए^४ सयमेव तत्थ सच्चवियं । पडिबुद्धेण य नायं भविस्सदत्तेण नियनयरं ॥ ९५
पुच्छिय भविस्सदत्तं सो जक्खो जाइ निययठाणम्मि । सो वि हु उडेऊणं पणमइ नियजणपियकमलं ॥ ९६
सव्वं पि हु ठविऊणं गुत्तं तं रयणमाइयं सो उ । अन्नाउ चिय अच्छइ वारेउं जणणिमाइयं ॥ ९७
कहियं कमलसिरीए पुत्तय ! तुह भाउणा इहाणीयं । पत्तं कन्नारयणं कत्थं^५ वि दीवम्मि अइरम्मं ॥ ९८
ण्हाणु-वट्टणरहिया सवेणिदंडा य मोणवयकलिया । थोवांसणा वि कन्नाकेण वि कजेण सा पुत्त ! ॥ ९९
होही पाणिग्गहणं तीए किर पंचमम्मि दियहम्मि । सोऊण कन्नचरियं भविस्सदत्तो वि परितुडो ॥ २००
जाए पभायसमए गहिऊणं रयण-वत्थमाइयं । दिट्ठो भूपालनिवो तेण य गंतूण विणएणं ॥ १
दिन्नासणेण भणियं सामिय ! तुह पालणं मुणेऊण । तुह पाय-छायसेवं काउं दूराओ पत्तो^{१०} हं ॥ २
भूपालेण^{११} वि^{१२} भणिओ अच्छसु तुह संतियं इमं नयरं । धन्नं चिय मह रजं तुह सरिसा जत्थ निवसंति ॥ ३
नियगेहे संपत्तो भणिओ जणणीए पुत्त ! किं करिमो ? । तत्थ^{१३} वि विवाहकजे हक्कारइ बंधुदत्तो त्ति ॥ ४
चित्तइ भविस्सदत्तो अन्नाउं^{१४} मज्झ आगमं सो^{१५} उ^{१०} । कंता अइदुहियमणा चएज^{१७} जीयं पि हु कयाइ ॥ ५
तज्जोणणानिमित्तं तम्हा पेसेमि जणणियं^{१९} तत्थ । इय चिंतिऊण तेणं संकेयं कारिया जणणी ॥ ६
माए ! मह सा कन्ना^{२०} मज्झागमणं कहेसु तं तीए । एयं च नाममुदं तीसे हत्थम्मि देज्जासु^{२१} ॥ ७
तत्थ गया कमलसिरी पविसइ जा निम्मलेण वेसेणं । ताव य धणवइणा वि हु एयं खलु चितियं हियए ॥ ८
चिरकालपमुक्का वि हु पइणा पुत्तेण तह वि सच्छाया । कमलसिरी इह दीसइ ता पुण किं कारणं एत्थ ? ॥ ९
कमलसिरी संपत्ता भविसणुरुवाए^{२२} अंतियं जाव । ताव य जाणियवत्ता सा तीए कुणइ पडिवत्ती ॥ २१०
भणिया य मज्झ पुत्तो तुह भत्ता एत्थ आगओ नियमा । एसा य नाममुदा सामिन्नाणं च तुह सुयणु ! ॥ २१
संठावेऊण तयं^{२३} गंतूणं कहइ निययपुत्तस्स । सो वि हु पुणरवि पुत्तो गंतूणं रायगेहम्मि ॥ २२
भणिओ य तेण राया सामिय^{२४} ! जोएसु^{२५} भविउ^{२६} मज्झत्थो । धणवइपुत्तेण समं अत्थि विवाओ महं गरुओ ॥ २३
भूपालेण वि सिग्घं धणवइपमुहा य तत्थ आणीया । तेसिं कहेइ वत्तं भविस्सदत्तो वि जहवत्तं ॥ २४
दहुं भविस्सदत्तं लज्जियभीओ य^{२७} बंधुदत्तो वि । जणयस्स कन्नमूले सव्वं पि^{२८} य^{२९} अक्खए कज्जं ॥ २५
सक्खीहिं तओ कहियं सामिय ! नियमेण सच्चयं एयं । जं तुम्हं परिकहियं सव्वं पि भविस्सदत्तेणं ॥ २६
नरवइणा वि^{३०} य^{३१} सिग्घं^{३२} पुत्त-कलत्ताइसंजुओ तइया । छुद्धो^{३३} गुत्तीहरए धणवइसेडी वि कुवियेणं ॥ २१७

1 C बोहिलएण । 2 C °विरय (म) म्मि । 3 B स° । 4 C तीए वि । 5 C कस्स । 6 B थोया° ।
7 B C °सन्ना । 8 B C कंत° । 9 A पत्ता । 10 A उ । 11-12 A D भूपालेणं° । 13 B कत्थइ ;
C कत्थ । 14 B अन्नायं । 15-16 B सोउं । 17 B चइज । 18 C ता । 19 D जणणिजं । 20 B C
कंता । 21 B दिज्जासु । 22 B भविसणुरुवाय ; C भविस्सरुवा । 23 C तओ । 24 B सामि ! । 25 B
निजोडेसु । 26 B भविय । 27 B C वि । 28-29 B चिय । 30-32 B भन्नो वि हु । 33 B छुद्धो ।
नाणपं० ९

अन्नो वि हु घरविहवो भविस्सदत्तस्स संतिओ जाओ । एयं संखनिहाणं संजायं बंधुदत्तस्स ॥ २१८
 अन्नविहत्तं पि^१ धणं^२ अप्पणयं होइ पुन्नकलियाणं । अप्पणयं पि परायं संजायइ पावकलियाणं ॥ २१९
 सिंगारेउं अहियं भविस्सदत्तस्स भारियं राया । अंतेउरि^३ नियावई नियमहिलापत्थिओ^४ सहसा ॥ २२०
 दट्ठूण तयं लोयो^५ हरिसेण पूरितो संतो । न हु एरिसयं रूवं दिट्ठं अम्हेहिं कइया वि ॥ २१
 तुट्ठेणं नरवइणा समयं रज्जाइएणं अट्ठेण । दुहिया सुतारनामा दिन्ना य भविस्सदत्तस्स ॥ २२
 भणियं कमलसिरीए पुत्त ! न उचियं चं एरिसं तुज्झ । पिउ-माइ-भाउयाणं परिणयणं बंधणगयाणं ॥ २३
 विन्नविउं नरनाहं छोडेउं^६ बंधणाओ नियपियरं । ठविऊण हत्थिखंघे नियगेहे नेइ सो पणओ ॥ २४
 दाऊण गाममेगं नियमाइसमाणयं च मेल्हेउं^{१०} । देसस्स अंतं^{११}भाए ठवेइ सो बंधुदत्तं पि ॥ २५
 वित्ते विवाहकजे ठविउं सीहासणम्मि नरवइणा । विहिओ रज्जहिसेओ भविस्सदत्तस्स मुइएणं ॥ २६
 सुट्ठु विभूईए तओ पूयं विरएइ जिणवरिंदाणं । सहिओ कमलसिरीए संघस्स य कुणइ बहुमाणं ॥ २७
 दोहिं वि पियाहिं सहिओ^{१२} भुंजइ भोए सुरो ब सो जाव । पढमाए ताव गब्भो संजाओ सब्तोसकरो ॥ २८
 दोहलए^{१३} संजाए किसियाइं वहइ सा वि अंगाइं । कहइ निबंघे^{१४} य कए भविस्सदत्तस्स दोहलयं^{१५} ॥ २९
 नियजम्मणभूमीए चंदप्पहसामियं च पूएउं । वियरामि जहिच्छाए एसो मह दोहलो^{१६} दुसहो ॥ २३०
 सोऊण इमं दुहिओ भविस्सदत्तो वि अच्छए जाव । ताव य दिव्वविमाणं गयाणाओ झत्ति अवयरियं ॥ २३१
 उत्तरिऊणं तत्तो निम्मलपुरिसो पयंपए एयं । गुरवो तुम्हे अम्हं आएसह जं मए कज्जं ॥ २३२
 कहियं च तस्स सब्बं भविस्सदत्तेण दोहलसरूवं^{१७} । तेण वि भणियं एयं केत्तियमेत्तं^{१९} इमं कज्जं ? ॥ २३३
 दोहिं^{२०} वि भज्जाहिं^{२१} समं तत्थ विमाणम्मि कमलसिरितणयं ।
 ठविऊण पुराभिमुहो^{२२} मणवेगो चलिओ सहसा ॥ २३४
 चलंताणं ताणं चलंतं सब्बमेव पडिहाइ । अहवा अप्पेण समं सब्बो वि हु मन्नए अन्नं ॥ २३५
 पत्तं कमेण गंतुं दीवत्तिलयम्मि^{२३} तं वरविमाणं । उत्तरिया सब्बे वि हु चंदप्पहभवणं^{२४}मज्झम्मि ॥ २३६
 ण्हाउणं पउमसरे गहिऊणं पंचवन्नकुसुमाइं । न्हविय-विलितं देवं पच्छा भत्तीए पूयंति^{२५} ॥ २३७
 काऊण बलिविहाणं धन्नं^{२६}वियरोहिं फलपयरोहिं । चित्ते सुद्धिसमेया देवे वंदंति सब्बे वि ॥ २३८
 पणमिय भविस्सदत्तो उवविट्ठो महियलम्मि भावेणं । चंदप्पहसामिड्डियं गुणजायं किं पि पयडेइ ॥ २३९
 नियकितीए समाणा तुम्हं छाया वि जेण देहस्स । तेणं चिय सामि ! तुमं चंदप्पहनामओ जाओ ॥ २४०
 सरिओ वि जेण सामिय ! तिमिरं नासेसि हिययनिहियं पि ।
 होसि सरिच्छो सामिय ! तेण तुमं कह णु चंदेण ? ॥ २४१
 खत्थो^{२७} मयपडिकलिओ दोसासंगेण संजुओ^{२८} पायं । एवं पि तुज्झ तुल्लो कह चंदो होउं वरदेव^{२९} ? ॥ २४२
 नासेसि जह महायस ! देहस्स पहाए वाहिरं तिमिरं । चंदप्पह ! तह नाससु हिययड्डियं पि हु तयं मज्झ ॥ २४३
 अह उट्ठिऊण तत्तो तं नयरं परियडंति सब्बे वि । आणंद-विसायजुया अन्नोन्नं कहियनयरगुणा ॥ २४४
 ठाणे ठाणे लग्गई तेसिं दिट्ठी वि दीहंदारु ब । अहवा गुणवंतेसुं वंका खुप्पंति को दोसो ? ॥ २४५

1-2 C दविणं । 3 A D अंतेउरे । 4 B C आणावइ । 5 A D पत्थिवो । 6 B लोओ । 7 B थान । 8 B तु । 9 B छोडेउं । 10 B मेल्हेइ । 11 A अंति । 12 B सहियं; C समयं । 13 B दोह-
 लए । 14 B निबंघेण । 15 B दोहलयं । 16 B दोहलो । 17 B दोहल । 18 B सखं । 19 B
 मित्तं । 20 B दोहि । 21 B भज्जाहि । 22 B हिमुहो । 23 B दीवत्तिलयम्मि । 24 B भुवणं ।
 25 B पूइंति । 26 A B वन्न; C अन्न । 27 B चंदो; C खंडो । 28 D संजुतो । 29-30 B उचरदे-
 वस्स; C होइ वरदेव ! । 31 B लग्गति । 32 C विदेह ।

अणुहूयं पि अउव्वं भावइ हिययम्मि तस्स मिहुणस्स । अहवा रमणीयत्ते एसो चिय होइ सम्भावो ॥ २४६
परिमिउणं नयरं पुणरवि पत्ता जिणस्स भवणम्मि । पेच्छंति साहुजुयलं उवविट्ठं^१ एगदेसम्मि ॥ ४७
अहिवंदिउण सव्वे उवविट्ठा महियलम्मि अईमुइया । ते वि हु पियवणणेणं^२ धम्मासीसं पयच्छंति ॥ ४८
तत्थ जयणंदनामं^३ केवलनाणेण संजुयं साहुं^४ । पुच्छइ भविस्सदत्तो विज्झाहरआगमं पणओ ॥ ४९
अह भणइ जयाणंदो कंपिलं अत्थि^५ पुरवरं^६ एत्थि^७ । तत्थ य राया णंदो आसी सुयणाण आणंदो ॥ २५०
उवरोहिओ^८ वि^९ तस्स वि^{१०} नामेणं वासवो तहिं आसि । तस्स य मणवल्लहिया नामेण सुकेसिया भज्जा ॥ ५१
ती ए य दोन्नि पुत्ता सुवक्क-दुवक्क^{११} नामयां^{१२} तइयां^{१३} । दुहिया वि य संतिमई अग्गीमित्तो य तीए पई ॥ ५२
सो पेसिज्जइ सययं नरवइगेहेसु णंदनाहेण । पाहुडणयणाणयणं अविणासी एस नाऊणं ॥ ५३
अह अन्नया कयाई सिंघलदीवम्मि पाहुडं दाउं । अन्ने वि हु वहुरयणे^{१४} सो विप्पो पेसिओ तेण ॥ ५४
नेऊणं तस्सं सव्वं सिंघलवइणो^{१५} तहां^{१६} समप्पेइ । तह सव्वं पि हु अक्खइ जं जं नंदेण आइडं ॥ ५५
दिन्नं सिंघलवइणा बहुदव्वं तस्स पाहुडनिमित्तं । अद्धपहे चिय तेणं तं दविणं^{१७} विलसियं सव्वं ॥ ५६
नाऊण चिरायंतं^{१८} अवसेरिं^{१९} कुणइ तस्स नरनाहो । पुणरवि संठवइ मणं दूरपएसो त्ति काऊणं ॥ ५७
मंती सुगुत्तमंतो जोइससत्थस्सं^{२०} गहियपरमत्थो । वायम्मि सुवक्केणं पराजिओ लोयमज्झम्मि ॥ ५८
सो जोयइ छिदाइ वासवलोयाण निच्चकालं पि । अहवा विवायकुविओ मरणं पि हु देइ कालेण ॥ ५९
सुक्कच्छायविवाया धम्मविवाओ^{२१} य तिन्नि सव्वे वि । दोन्नि अहम्मा पढमा सोहणओ तत्थ अंतिलो ॥ २६०
दोणहं चिय अन्नोन्नं सुक्कच्छाओ इहं विणिदिट्ठो । होइ सहायविवाओ दुण्हं^{२२} अहिणेसं^{२३} जुत्ताणं^{२४} ॥ ६१
अन्नोन्नं धम्मीणं उवसमजुत्ताण पक्खरहियाणं । सत्थवियारो सत्थो सो भन्नइ धम्मवाओ^{२५} त्ति ॥ ६२
नाऊणं चारंजणा नरवइणो जहं^{२६} कहेति^{२७} अहिययरं । पच्छा कुविओ राया अग्गीमित्तस्स उवरिम्मि^{२८} ॥ ६३
अन्नदियहम्मि पत्तो निद्धणं^{२९} चंगो तिवेइ^{३०} भत्तारो । नरवइवंचणकज्जे देइ इमं उत्तरं दीणो ॥ ६४
पहियं सिंघलवइणा तुम्ह कए उत्तमं च बहुदव्वं । अद्धपहे चोरोहिं गहियं अम्हाण पासाओ ॥ ६५
एत्तियकालं सामिय ! अहं पि गोत्तीए^{३१} वल्लिउं धरिओ । दंडकए दुडेहिं छलेण अहं^{३२} निगगओ एण्हि^{३३} ॥ ६६
राया वि णायतत्तो अहिययरं तस्स उवरि आरुडो^{३४} । गोत्तीहरम्मि रोहे जत्ति सभजं धरावेइ ॥ ६७
दोनयणो वंचिज्जइ जणेण कुसलेण नत्थि संदेहो । नरवइ पुण सहसक्खी कह तीरइ वंचिउं ? भणह ॥ ६८
वासवपमुहा सव्वे दड्ढूणं अग्गिमित्तवित्तं । निय-नियचारेण गया गंजण-मरणाण अइभीया ॥ ६९
गहिया सुकेसिणीए तप्पयमुक्काए देसविरइ त्ति । तीए^{३५} बलेणं जणणी रविपहनामो सुरो जाओ ॥ २७०
सो चविऊणं तत्तो उववन्नो तुज्ज धरिणिगम्भम्मि^{३६} । मरिऊण सुवक्को वि हु उववन्नो सुरवरो ताव ॥ ७१
पच्छा चविऊण तओ मणवेगो विज्जं^{३७} धारओ एस । जाईसरणवसेणं जणणीनेहेण इह पत्तो ॥ ७२
दुवक्को वि हु मरिउं संसारे भमडिऊण अइवहुयं । एण्हि अमरगिरिवरे उववन्नो अयगरो घोरो ॥ २७३

1 B उवविट्ठा । 2 B फासुयपएसे । 3 B अभि° । 4 A D तो । 5 B °वयणाणं । 6-7 B C य
जयणंदणयं । 8 B सुसुणिं । 9-11 B नाम पुरवरं अत्थि । 12 B उवरोहिओ; C उवरोहियओ । 13 B
य; C it is not to be found in this Ms. 14 B य । 15-17 B तह दुवक्कनामाणो [?] ।
18 A D °रयणा । 19 B नेऊणो य । 20 B तं । 21 B सिंहल° । 22 B °वाइणो य । 23 B तं ।
24 B सिंहल° । 25 B दिन्नं; C दव्वं । 26 A D चिरावेंतं । 27 B अवसेरी । 28 B °सत्थत्थ ।
29 B सुधम्मवाओ; C धम्मावाओ । 30 B C दुण्ह । 31 A अहिणे । 32 A ससुत्ताणं । 33 B
°वाड । 34 B चारि° । 35 C तह । 36 C कहेइ । 37 B उवरिम्मि । 38 A निद्धवण° । 39 B
विवेइ° । 40 C गुत्तीए । 41 C अहि° । 42 B इण्हि । 43 A °याविट्ठो; D आविट्ठो । 44 B तीय ।
45 B °कुच्छीए । 46 B वज्ज° ।

अग्गीमित्त-तिवेई^१ भमिऊणं बहुयतिरियजोणीसु । जायं तावसमिहुणं पच्छा मरिऊण कालेण ॥ २७४
जाओ य माणिभदो अग्गीमित्तस्स एस सो जीवो । तस्सं घरिणी यं तिवेई मरिऊणं अग्गमहिसि त्ति ॥ ७५
मणुयाणं पंच गई तिरियाणं चेव होंति^२ चत्तारि । नारय-देवाण तहा दो चेव होंति^३ इह (हं) भेया ॥ ७६
मणुओ मणुओ तिरिओ^४ मणुओ^५ वि य एत्थ देव नेरइयो । मणुओ य तहा सिद्धो^६ एयं^{१०} मणुयाण पंचावि ॥ ७७
तिरिओ तिरिओ तिरिओ मणुओ देवो य होइ तह तिरिओ । तिरिओ नेरइओ तह एवं तिरियाण चत्तारि ॥ ७८
नारय-देवा दो वि हु चविऊणं जंति तिरिय-मणुएसु । दो चियं ताण गईओ तम्हा इइ सत्थमणियाओ ॥ ७९
गइवज्जिया य^{१२} नियमा सिद्ध चिय हुंति कम्ममलरहियां । तम्हा कीरउ सहसा कम्मस्स विणासणं चेव ॥ २८०
जाव सकम्मो जीवो ताव दुहं एत्थ चेव संसारे । कम्मकवयम्मि मुक्के सोक्खं चिय केवलं तस्स ॥ ८१
इय नाऊणं एवं लच्छीमाईसु^{१४} चयसुं^{१५} पडिबधं । सबं पि जओ मोत्तुं^{१६} एगो^{१७} चिय वच्चए जीवो ॥ ८२
सोउणं^{१८} इमं^{१९} सब्बे संसारासारयं बहुपयारं । जिणवरधम्मणुरायं कुणंति हिययम्मि^{२०} अहिययरं ॥ ८३
पुणरवि वंदिय देवे मुणिवरवसहे य कम्मगइकुसले । आरुहिऊण विमाणे हत्थिणनयरं गया सब्बे ॥ ८४
वन्नइ सब्बो वि जणो भविस्सदत्तस्स सुहु माहणं । सुरमाइया वि जेणं आणं एयस्स कुबंति ॥ ८५
परमत्थेणं राया एसो^{२१} चिय एत्थं पुहइमज्झम्मि । अन्ने पुण नरवइणो नूणं एयस्स कम्मयरा ॥ ८६
एयं चियं^{२३} नियमेणं धम्मस्स पुराइयस्स माहणं । तम्हा सो^{२४} चिय कीरउ किं इह भणिण बहुएणं ? ॥ ८७
सम्माणिऊण पहिओ^{२६} नियनयेरे सो^{२७} वि^{२८} तेणं^{२९} मणवेगो ।

नियभारियाहिं सहिओ सो वि तहिं अच्छए मुइओ ॥

८८

अह अन्नया कयाई जाए समयम्मि सुहु सुहयम्मि । जाओ सुप्पहनामो पुत्तो भज्जाए^{३०} पढमाए ॥ ८९
सोउण पुत्तजम्मं दूरि^{३१} चिय ताव जणय-माईणं^{३२} । अन्नाण य परिओसो हियएसु न माइओ चेव ॥ २९०
जम्मेण वि पुत्ताणं लोओ हिययम्मि वहइ परिओसं । अहवा उदयाओ^{३३} चिय कुणइ रवी पउमपडिबोहं ॥ ९१
बद्धावणयम्मि^{३४} कए वड्डइ^{३५} लोयाण पहरिसो अहियं^{३७} । अहवा विम्हयं^{३८} वसओ सब्बो वि हु होइ अहिययो ॥ ९२
वज्जं नट्टं गेयं अइरम्मं तह य गंधमाईयं । हरइ मणं^{३९} च^{४०} मुणीणं^{४१} किं पुण इहइं सरागाणं ? ॥ ९३
वरजुवइविलसिएणं गंधवेणं च एत्थ लोयम्मि । जस्स न हीरइ हिययं सो पसुओ अहव पुण देवो ॥ ९४
अन्ने व^{४२} धूय-पुत्ता जाया कालेण तस्स नरवइणो । राया वि वसे जायं^{४३} रज्जं पि य^{४४} परियणं^{४५} तस्स ॥ ९५
अह अन्नया कयाई भविस्सदत्तस्स विसयखुत्तस्स । उज्जाणपालएणं कहियं एयं च सहस त्ति ॥ ९६
उज्जाणे उज्जाणे उज्जाणे देव ! तुम्हतणयम्मि । मुणिवसहं^{४६} मुणिवसहं^{४७} मुणिवसहं^{४८} आगया दोन्नि^{४९} ॥ ९७
गयसंगे गयसंगे गयसंगे पिच्छिऊण तत्थ मए । तुह कहियं तुह कहियं तुह कहियं कुणसु जं जोगं^{५०} ॥ ९८
चलिओ भविस्सदत्तो दाऊणं पारिओसियं तस्स । परियरिओ लोएहिं पाएहिं चेव भत्तीए ॥ ९९
गंतूण तहिं पत्तो तस-थावरवज्जियम्मि ठाणम्मि । उवविट्ठं नयणसुहं पिच्छइ^{५१} साहूण सो जुयलं ॥ ३००

1 B °विवेई । 2 B सति°; C सिरि° । 3 A घरिणीयं; C घरिणीए । 4 B विवेई । 5 B हुंति ।
6 B हुंति । 7 B C मणुओ । 8 B C तिरिओ । 9 A C विद्धो । 10 C एवं । 11 A D चिय ।
12 B ण । 13 B °मुक्का । 14 B °माईण । 15 C मुयसु । 16 B मुत्तुं । 17 B एगु । 18 B सोऊणं ।
19 A D इहं; B इह । 20 B धम्मम्मि । 21 B एसु । 22 B इत्थ । 23 C पि हु । 24 B सु ।
25 C अन्नेण । 26 C भणिओ । 27 A D तेण । 28 A D सो । 29 A D वि । 30 C जायाए ।
31 B दूरे । 32 B C °माईया । 33 B उदयाउ । 34 C वद्धावणम्मि । 35 C जाए । 36 C वड्डइ ।
37 B निबं । 38 B विम्हिय° । 39 C मुणीणं । 40 C पि । 41 C मणं । 42 B चि । 43 B जाओ ।
44 C हु । 45 B परिणयं । 46 B °वसभा । 47 B °वसभा । 48 B °वसभा । 49 B दुन्नि । 50 B
जोगं । 51 A पेच्छइ ।

दोण्ह वि जईण कमसो नमिऊणं पायपंकयं सो उ । उवविट्ठो भूवीढे^१ सहिओ सयलेणं लोएणं ॥ ३०१
 अह सो भविस्सदत्तो अइसयनाणेण संजुयं^४ साहुं । नामेण विमलबुद्धिं पुच्छइ एयं च विणएणं ॥ २
 भयवं ! को वि हु वाई पच्चक्खं चेव भन्नए संतं । सेसं च असंतं चिय इहं वायविणासओ^७ चेवं ॥ ३
 कालाइविवहियं जं तं नूणं नत्थि^९ एत्थ^{१०} लोयम्मि । इंदियगहणाभावा सव्वं पि हु ससविसाणं व ॥ ४
 आया वि नत्थि नियमा पंचभूयाइरित्तओ कोइ^{११} । चेयन्नं पुण इहइं भूयाणं मज्झ^{१२} सत्ति व ॥ ५
 उववासमाइयाणं फलं च अज्झिणनासणं चेव । दिक्खा वि वालिसाणं भिक्खट्ठा चेव निदिट्ठा ॥ ६
 देवाणं^{१३} करावणयं समाहिकरणं^{१४} च सत्थपढणं च । उक्कडं-निहूडणमाई लक्खिज्जइ वालकीड व ॥ ७
 परलोइणो अभावा एयं नियमेण नत्थि परलोओ^{१६} । तम्हा दाणाइयं सव्वं पि निरत्थयं चेव ॥ ८
 अत्थित्ते वि हु भन्नइ किं सो मुत्तो व अहव इयरो^{१७} त्ति । पच्चक्खो वि य पढमो इयरो पुण जुज्जए कह णु ? ॥ ९
 किं वा मुत्तस्स कहं संबंधो घडइ कम्मणो^{१८} एत्थं ? । कम्मविहूणो^{२०} य कहं गच्छइ लोयंतियं ठाणं ? ॥ ३१०
 इय नाउणं एयं सोक्खेणं धरह देहपंजरयं । छारीभूयस्स जओ पुणरागमणं इहं नत्थि ॥ ११

सोऊण इमं सामिय ! सुहु वि विउसाण हिययमज्झम्मि ।

जायइ खलु नाहितं किं पुण सुक्खाणं^{११} पुरिसाणं ? ॥

तम्हा कहेसुं सामिय ! एयविवक्खं^{२३} च जं^{२४} इहं किं पि । अम्हारिसाण जेणं चित्तं धम्मे थिरं होइ ॥ १२
 अह भणइ मुणिवरिंदो एयं लोयाइयं मयं^{२५} पावं । *पच्चक्खाइविरुद्धं कह विउसाणं मणं हरउ ? ॥ १४
 पच्चक्खेणं दिट्ठो अत्थो सब्बो वि अत्थि जइ सच्चं^{२६} । ता मियतण्हियसलिलं ण्हाणाइयं पसाहेउ ॥ १५
 करणाविसयत्तेणं जइ भावो नत्थि एत्थ भावेणं^{२८} । जच्चंघाइअवेक्खो^{२९} रूवाइया वि ता नत्थि ॥ १६
 जइ देसविवहियाणं होइ अभावो इहं पयत्थाणं । लोयाइववहारो ता जाओ निप्फलो सब्बो^{३०} ॥ १७
 कालेण वि अंतरिया सब्बे दीसंति एत्थ लोयम्मि । गहणाइया सब्बे आगमिया साविया पयडा ॥ १८
 जे वि सभावंतरिया ते वि हु विज्जंति^{३१} नत्थि संदेहो । भूय-पिसाईया [ओ] वयणा इय कज्जदंसणओ ॥ १९
 आया वि इहं विज्जइ सुहिओ हं एवमाइ गम्भो त्ति । पुव्वं पि जायमेत्ते थणाहिलासे उ सम्भावो^{३२} ॥ ३२०
 †आगमियं^{३३} पि य जम्मं विज्जइ नियमेण एत्थ संसारे । दीसंति मया जेणं भूय-पिसायाइरूवेण ॥ २१
 भूएहिं अइरित्तं चेयन्नं चेव भन्नए आया । तयंभेए तवक्कं भवेज्जं भूएहिं मरणे वि ॥ २२
 मुत्तो न ताव जीवो होइ अमुत्तो वि कम्मसंबंधो । आयासे^{३७} भूएहिं व^{३८} तम्हा दाणाइयं सहलं ॥ २३
 सुक्केरंडफलस्स व उद्धगइसहावओ य जीवाणं । सुक्कस्स सिद्धिठाणे गमणं पि हु होइ को दोसो ? ॥ २४
 पभणइ भविस्सदत्तो जाओ अम्हाण निच्छओ एत्थं । मह पुव्वजम्मचरियं संपइ भयवं ! परिकहेह ॥ २५
 अह जंपइ मुणिपवरो लोयाणं बोहणा^{४०} सुपयासं^{४१} । जंबुदीवेरवए नामेणं अरिपुरं अत्थि ॥ २६
 तत्थ पभंजणनामो राया लोयाण जणियपरिओसो^{४२} । मंती वि वज्जसेणो तस्स य भजा थं सिरिकंता ॥ ३२७

1 A D भूवीढे । 2 B लोएण । 3 B सयणेण । 4 B संजुअं । 5 B वि । 6 B इहइं । 7-8 B अवधारणाविसओ; C चेवसवधारणाविसओ । 9 A एत्थ । 10 A नत्थि । 11 A को वि । 12 B C मज्जं । 13 C देवाइ । 14 C मरणं । 15 A D उक्कडं । 16 B परलोणो । 17 A उयरो । 18 B कम्मणो । 19 B इत्थ । 20 C विमुक्को । 21 C सुक्खाइ । 22 A D करेसु । 23 A D विपक्खं । 24 C जइ । 25 B महा । * From this onwards, some eight stanzas are not found in B as the page 194 is missing. 26 A सव्वं । 27 C करणे । 28 C भावाणं । 29 C अवेक्खो । 30 C सो वि । 31 A वज्जंति । 32 C तम्भावो । † From this onwards the stanzas are to be found in B. 33 C आगमियं । 34 D भूअं । 35 B तहं । 36 B भएज्ज । 37 B C आयारो । 38 B य । 39 B इत्थ । 40 B बोहणाइ । 41 C सुपयासं । 42 B माहणो । 43 C उ ।

तीसे^१ य आसि धूया नामेणं तत्थं कित्तिसेण त्ति । तीसे भत्ता यं कढो^४ विहवाइसमन्निओ सुहओ ॥ ३२८
 तत्थेव^५ पुरे इब्भो धणदत्तो नाम सुहु विक्खाओ । भज्जा य नंदिमहा धणमित्तो दारओ ताणं ॥ ३२९
 तत्थेव नंदिदत्तो सेट्ठी लोयाणसम्मओ निच्चं । तस्स य भज्जा भदा पुत्तो पुण नंदिमित्तो त्ति ॥ ३३०
 धणमित्त-नंदिमित्ता दोन्नि वि कीडंति तत्थ नेहेण । धणमित्तो^६ जिणधम्मे ठविओ खलु नंदिमित्तेण ॥ ३३१
 तत्थेव गुत्तदेसे समाहिगुत्तेण मुणिवरेणावि । पत्ते पाउसकाले जोगग्गहणं कयं झत्ति ॥ ३३२
 गिम्हे सहंति तावं सिसिरे सीयं च साहवो जुत्तं । पाउसकालम्मि पुणो गुत्ते चियं ठंति नियमेण ॥ ३३३
 सुहु महुरत्तेणं लगा देहम्मि झत्ति विवयंति । आउक्काइयजीवा आगमओ एरिसं नेयं ॥ ३३४
 नीरस्स पसंगेण^७ पुढवीकाओ सचेयणो सुहु । अन्ने यं हरियमाई^८ वायर-सुहुमा^९ य^{१०} को गणइ ? ॥ ३३५
 कह वच्चउ छउमत्थो वाहिरदेसम्मि संठिओ सो^{१२} उ ? । तम्हा पाउसकाले साहूणं गुत्तयं ठाणं ॥ ३३६
 रिउबद्धे वि हु काले अइवा^{१३} वासयम्मि महियाए । गुत्तम्मि ठंति मुणिणो पाणीणं रक्खणट्ठाए ॥ ३३७
 गरुओ^{१४} वि तणुकिलेसो संजमरहियस्स पावसंजणओ । थोओ वि संजमजुओ मुत्तीए साहओ सो उ^{१५} ॥ ३३८
 तम्हा जुज्जइ काउं संजमकज्जेसु उज्जमो सययं । संजमजुत्तो असढो कायकिलेसं पि^{१६} सेवेज्जा ॥ ३३९
 तत्थेव सन्निवेसे बालतवद्धो य कोसिओ आसि । निंदइ समाहिगुत्तं अत्ताणं मन्नए बहुयं ॥ ३४०
 वित्ते पाउसकाले समाहिगुत्तस्स साहुणो तस्स^{१७} । अइसुहु कया पूया भत्तीए वज्जसेणेण ॥ ३४१
 दहूण तयं पूयं कोसियनामो^{१८} वि वज्जसेणस्स । कुविओ मरिऊण तओ जाओ सो असणिवे^{१९}सुरो ॥ ३४२
 पूयपभावेण तहा मरिऊणं वज्जसेणमंती वि । दीवतिलयम्मि नयरे उववन्नो नरवई परमो ॥ ३४३
 धणदत्तमाइएहिं पूयं सक्कारयं च काऊणं । साहुस्स तस्स तइया समज्जियं कम्ममइसुहयं ॥ ३४४
 साहुं समाहिगुत्तं पडिलाहेऊण तत्थ धणमित्तो । बंधइ कम्मं मुइओ जम्मंतरभोयसंजणयं ॥ ३४५
 धणभज्जा वि हु तइया पासित्ता मलिणयं तयं साहुं । हसइ करेइ दुगुंछं कारणयं असुहकम्मस्स ॥ ३४६
 नूणं कया दुगुंछा अण्णेसु वि सुहु दुक्खसंजणया । किं पुण जइमाईसुं निच्चं पि हु धम्मनिरएसु ? ॥ ३४७
 हीलज्जंता मुणिणो हीलं जम्मंतरेसु बहुएसु । देति फलं^{२०} जंतूणं तम्हा मा हीलणं कुणसु ॥ ३४८
 वसणेणं अभिभूओ दूरे देसंतरम्मि संपत्तो । अइदुसहो^{२१} सो य कढो मोत्तूणं सयणमाईयं ॥ ३४९
 *जणणिं जम्मणभूमिं सयणाईयं च दूरओ चयइ । वसणासत्तो पुरिसो माणधणो नत्थि संदेहो ॥ ३५०
 कम्मवसा मलिणत्ते संजाए झत्ति^{२२} माणिणो पुरिसा । जइ वि न चयंति जीयं नियदेसं^{२३} तह वि मेल्हंति^{२४} ॥ ३५१
 वसणे^{२५} विहवाभावे मालिन्ने तह य वाहिसंजोए । माणुन्नयपुरिसाणं परदेसो सुंदरो होइ ॥ ३५२
 गुणगणजुत्तो वि जणो^{२६} पावइ वसणाइयं तयं किं पि । निंदिज्जइ जेण इहं परलोए दारुणं दुक्खं ॥ ३५३
 कम्मं सुहु विरुद्धं तं किं^{२७} पि^{२८} हु^{२९} कुणइ नाणं कलिओ वि । पावइ जेण दुहाइ दोसु वि लोएसु गरुयाइं ॥ ३५४
 एयं पि मा सुणिज्जसु गरुयाण न होइ निंदियं कम्मं । सक्को वि अहिल्लेरओ भगअंकं पाविओ जेण ॥ ३५५
 पंचमसिरकट्टणयं सुक्कपवाहं^{३०} च दिडिमित्ते^{३१} वि । रंभा-गोरीण तहा बंभेण वि पावियं चेव^{३२} ॥ ३५६

1 B अज्जा; C D अज्जं च । 2 B तस्स । 3 C it is not to be found in this Ms. 4 C कढो । 5 B इत्थेव । 6 A D धणदत्तो । 7 B य संणेणं । 8 C वि । 9 B °माइ को । 10 B °सुहुमाइ । 11 B it is not found in this Ms. 12 B ते । 13 A अहवाए । 14 A D गरुओ । 15 B वि । 16 B च । 17 C तत्थ । 18 A °नामा । 19 B °वेण । 20 C कुडं । 21 A D °सुसढो; C °दुसढो । * This stanza is not found in C. 22 A D मामि । 23 A °देहं । 24 B मिहंति । 25 A वमणे । 26 B नरो । 27-29 B पि हु किं । 30 B माणं । 31 B D अहल्ल; C विहल्ल । 32 C °पवाहं । 33 C दिट्ठं । 34 A D जेयं; B तह य ।

पारासराइएहिं केवट्टीमाइसंगमेणेहं । तव-नाणसुट्टिएहिं वि किं न कयं विगयज्जलेहिं ? ॥ ३५७
 इय गरुयाण वि जायइ मालिन्नं पुव्वकम्मदोसेण । तम्हा मा भणह तुमं गरुयाण न जायए दोसो ॥ ५८
 पिउणा तेण विमुक्का अइदुहिया तत्थ कित्तिसेणा वि । समयं करेइ भेत्तिं पइदियहं नंदिभदाए ॥ ५९
 काऊण पंचमिवयं उज्जवणं जा करेइ अइगरुयं । भत्तीए नंदिभदा कढजाया चित्तए ताव ॥ ३६०
 धन्ना खु इमा रामा जीसे सब्बं पि इच्छियं मिलइ । मह पुण पावाए मुहा जम्मं इह निम्मियं विहिणा ॥ ६१
 इय चित्तिऊण जंपइ सा पुरओ तीए एरिसं वयणं । तव-दाणाइविहिणा कह होहामो हले ! अहयं ॥ ६२
 जइ वि^४ न पुजइ दाणं तह वि उवासेमि पंचमी^५ ताव । जम्मंतरे वि जेणं एरिसया न वि अहं होजा ॥ ६३
 गहिऊण गुरुसयासे^७ काऊणं पंचमिं च भावेणं । मरिऊण दीवतिलए भवदत्तघरम्मि पुत्तेहिं ॥ ६४
 कुच्छीए उववन्ना नामेणं नागसेणघरिणीए । भविसणुरूवां कन्ना तुह घरिणी जा इमा एहिं^९ ॥ ६५
 भुंजंतो विसयसुहं जा अच्छइ दीवतिलयनाहो वि । तो उव(य)हिम्मि सलोओ पक्खित्तो असणिवेगेणं ॥ ६६
 तुट्ठा रुद्धं य^{११} तहाँ देवा वि हु रोस-तोसफलजणया । कालेण होंति^{१३} नियमा भोगगक्कमेहिं पडिबद्धा ॥ ६७
 मरिऊण नंदिभदा पुत्तेहिं विमाणिएसु उववन्ना । अचुयइंदो जाओ मरिऊणं नंदिमित्तो वि ॥ ६८
 धणदत्तो वि हु तत्तो तुत्ते^{१५} पिया एस धणवई जाओ । धणभज्जां वि हु एसा कमलसिरी तुज्ज जणणि त्ति ॥ ६९
 धणमित्तो मरिऊणं पंचमिवयजणियधम्मनिवहेण । एयाण तुमं पुत्तो भविस्सदत्तो त्ति संजाओ ॥ ३७०
 पभणइ भविस्सदत्तो को अन्नो एरिसं जहावत्तं । वत्तेउं इह सक्कइ मोत्तूणं नाणिणो^{१७} तुम्हे^{१८} ? ॥ ७१
 जइ इहइं न वि होज्जां नाणपईवा तुमेहिं सारिच्छा । ता मोहपउरलोए धम्माइपयासणं कह पु ? ॥ ७२
 एयं सोऊण महं सामिय ! जाओ मणम्मि निव्वेओ । इच्छामि वयं गहिउं तुम्हाणं^{२०} पायमूलम्मि ॥ ७३
 अह गंतूणं नयरे हक्कारेऊण सब्बलोयं च । जेइ^{२२} सुयं अहिसिंचइ नियरजे परमबुद्धीए ॥ ७४
 दाऊण तओ दाणं काऊणं जिणवराण महिमं^{२३} च^{२४} । गंतूण मुणिसयासे दिक्खं भावेण सो लेइ ॥ ७५
 कमलसिरीपमुहेहिं गहिया दिक्खा महाणुभावेहिं । केहिं पि देसविरई अत्तेहिं वि^{२५} दंसणं चेव ॥ ७६
 काऊण तवच्चरणं उववन्नो सत्तम्मि कप्पम्मि । हेमंगयनामधरो भविस्सदत्तो य सुरपवरो ॥ ७७
 तत्थेव य कमलसिरी संजाओ सुरवरो पहाचूलो । भविसणुरूवा वि तहा संजायां रयणचूलो त्ति ॥ ७८
 दोणह वि पडाण मज्जे सुट्ठु सुगंधाण तह य मउयाण । पढमं चिय उववज्जइ देवो पुत्ताणुभावेणं ॥ ७९
 अंतमुट्ठेण तओ^{२७} वीसई वरिसो व निद्विगमम्मि । उट्ठइ उम्मुट्ठेउं नयण-मणाणंदणो सहसा ॥ ३८०
 चउसुं वि दिसासु पेच्छइ सो सब्बं सुट्ठु तत्थं रमणीयं । पच्छा मणेण चित्तइ को एसो गुणमओ देसो ? ॥ ८१
 एवं चित्तेमाणो ओहीनाणेण^{३१} पेच्छए सब्बं । नयणेणं^{३२} पिव पयडं कम्मंतरंसंचियं चरियं ॥ ८२
 खीरोदयभरियाए सुवन्नवावीए रयणखचियाए^{३४} । किंकरदंसियं मग्गो^{३६} मज्जणयं कुणइ पविसेउं ॥ ८३
 उत्तरिऊणं पच्छा चेइयभवणम्मि पणमिउं देवे । वायइ पोत्थयरयणं सीहासणंसंठिओ विहिणा ॥ ८४
 तत्थ य अच्छइ लिहियं अणेण अत्थेण संजुयं^{३८} पढमं । धम्मेण इमं लब्भइ तम्हा^{३९} धम्मे^{४०} मइं कुणह ॥ ३८५

1 A नेह । 2 B मित्ति । 3 C निंदए । 4 B न । 5 B वि । 6 A पंच । 7 B °सगासे । 8 C भविसाणुरूव । 9 B इहिं । 10-12 A य तहा रुद्धा । 13 B हुंति । 14 A D पडिबद्धा । 15 B मज्झ । 16 B °भदा । 17 A माणिणो । 18 B तुम्हे । 19 B हुज्जा । 20 A C D तुम्हं । 21 A C D पायाण । 22 B जिट्ठ° । 23-24 B महिमाओ । 25 C it is not found in this Ms. 26 C संजाओ । 27 B पुणो । 28 A पणुवीइ; B तीसइ । 29 A तत्थ । 30 A सुट्ठु । 31 A ओहिन्नाणेण । 32 B निय-नामं । 33 B जम्मं° । 34 C °चित्ताए । 35 A D °देसिय° । 36 B °मग्गं । 37 B C सिंहासण° । 38 B संजुअं । 39 A धम्मे । 40 A तम्हा ।

उट्टेऊणं पविसइ उज्जाणवरम्मि सुद्धु रमणीए । सो पवरकुसुम-गंधे निम्मलतरुपलवच्छाए ॥ ३८६
 वियरइ तत्थ जहिच्छं सब्बट्टाणेषु पहियवरनयणो । मन्नंतो हियएणं अप्पाणं पुत्तसंजुत्तं ॥ ८७
 विविहाइं यं ठाणाइं वत्था-ऽऽहरणाइं^३ बहुपयाराइं । पेच्छइ कमेण मुइओ वणसंडं मेल्हिउं सुइरा ॥ ८८
 कहिं^४ छहिं मासेहिं तहिं कज्जं किर होइ पेच्छणाइं^५ । नज्जइ एगदिणेणं देवाण सुहेण कलियाणं ॥ ८९
 बहुओ वि जओ कालो वच्चंतो नेय नज्जइ सुहेहिं । दुहियाणं घडिया वि हु छम्माससमाणिया होइ ॥ ३९०
 किं जंपिण बहुणा ? मुइय चिय णेति सुरवरा कालं । मोत्तुं आएसकरं सम्मदिट्ठिं च पाएण ॥ ९१
 अभिओगंठियाण तहिं जं दुक्खं होइ देवजाइं^७ । तं नरयाओ अहियं हियएण मुणंति नाणंजुया ॥ ९२
 गरुयं^९ पि हु लहिऊणं विहवं वसणं च एत्थं संसारे । सम्मदिट्ठी जीवो वत्थुसरूवं वियारेइ ॥ ९३
 विहवेणं न वि मज्जइ वसणेणं नेय दीणओ जेण । सम्मदिट्ठी पायं मुणिऊणं^{११} कम्मपरिणामं ॥ ९४
 तत्थ ठिओ सो सुक्खं भुंजेऊणं च दीहकालं पि । दीवयसिह^{१२} ब पच्छा सहस त्ति अदंसणो होइ ॥ ९५
 सत्तमकप्पम्मि ठिया ते तिन्नि वि सुरवरा गुणसमेया । अन्नोन्नं मिलिय चिय कालं गमयंति सुहकलिया ॥ ९६
 नील-निसदाणं मज्जे पुब्विदेहं^{१४} च^{१५} मेरुपुट्टेणं । लवणो^{१६} अहिअवरेणं सोलसविजएहिं संजुत्तं ॥ ९७
 तत्थ य विजयं कंतं गंधावइनामयं सुविक्खायं । गाम-नयरेहिं कलियं धण-धन्नसमाउलं सययं ॥ ९८
 नयणं व तोयकलियं गंधवपुरं च^{१७} तत्थ सुपसिद्धं । अद्भुट्टपयाकिन्नं^{१८} सुविसुद्धं सदसत्थं व ॥ ९९

सरओ इव सुद्धिसो पंडियठाणं व वाइपरियरिओ ।

अयलो ब^{२१} पहाणजुओ चंदणरुक्खो ब नागजुओ^{२२} ॥

४००

तत्थ य^{२३} तइया^{२४} आसी चक्की गंधवसेणओ^{२५} नाम । वत्तीससहस्सेहिं रायाणं सेविओ निच्चं ॥ १
 चोइसरयणाहिवई नवनिहिनाहो तहेव जुवईणं । चउसट्टिसहस्साणं छन्नउईगामकोडीणं ॥ २
 चक्कं छत्तं कागणिं^{२६} मणिदंडं^{२७} च^{२८} म्म-खग्ग-वड्डइ य । सेण-पुरोहिय-गहवइ-इत्थी-गंय-तुरयं-रयणाइं ॥ ३
 नेसप्पे पंडुय^{२९} पिंगल तह सब्बरयण महपउमे^{३०} । काले य महाकाले माणवगनिही य^{३१} संखे^{३२} य ॥ ४
 गय-तुरय-रहाण तहा चउरासी तस्स होंति^{३५} लक्खाइं । बारसजोयणमाणं कडयं पि हु तस्स घणसनिहं^{३६} ॥ ५
 सोलस य सहस्साइं आणं कुबंति तस्स जक्खाणं । सब्बकडयाओ अहियं सामत्थं घुस्स^{३७} ए तस्स ॥ ६
 गंधारीनामाए तस्स य घरिणीए कालपरिणइ^{३८} । चविऊण पहाचूलो पुत्तो य वसुंधरो जाओ ॥ ७
 तस्स वि^{३९} जोव्वणंसमए सुमई नामेण भारिया जाया । भुंजंताणं^{४०} भोए तेसिं कालेण^{४१} मुइयाण ॥ ८
 हेमंगयसुरनाहो चविऊणं पुत्तसेसंजुत्तो । सिरिवद्धणो^{४२} त्ति नामं उववन्नो पुत्तभावेणं ॥ ९
 कालंतरेण पच्छा [हु] रयणचूलो सुरो वि नामेणं । नंदीवद्धणनामो^{४४} तेसिं चिय जायओ पुत्तो ॥ ४१०

1 B C °वणम्मि । 2 B it is not found in this Ms. 3 B C °भरणाइं । 4 B छहिं ।
 5 D पिच्छणा° । 6 B C अहिओय° । 7 C °माइं । 8 B C माण° । 9 A गुरुयं । 10 B इत्थ ।
 11 A गहिऊणं; C गणिऊणं । 12 A D °सिहि । 13 B °निसहाण । 14-15 B °विदेहम्मि । 16 A C D °वहि° । 17 B व । 18 B °कलियं । 19 B C पुट्टवि° । 20 C वाय° । 21 B व । 22 B C संजुत्तो ।
 23 A it is not found in this Ms. 24 A तया । 25 C °सेणतो । 26 B काणिणि । 27 B दंडय । 28 A C it is not found in this Ms. 29 B °तुरया° । 30 B °गया य । 31 A D पंडविए । 32 A °पउमो । 33 B उ । 34 B संखो । 35 B हुंति । 36 B °सहिणं; C °सहणं ।
 37 A D सुववए । 38 A D °परिणीए । 39 B य । 40 B जुव्वण° । 41 C भुंजंताण य । 42 B काओ य । 43 B °वद्धणु । 44 A D नामेण नंदिवद्धण ।

दोन्नि^१ वि^२ य^३ वद्धमाणां तोसं वड्ढंति लोय^४हिययाणं । पावाण काम-अत्था इयराणं धम्म-भोक्खा वां ॥ ४११
 भोत्तूणं चक्कहरो विसयसुहं उत्तमं जहिच्छाए । हियएणं निरहिलासो तक्खणमित्तेण संजाओ ॥ ४१२
 केणावि कारणेण होइ अ भुक्खा तहेव मरणंता । तह उत्तममणुयाणं विसयासंसा निवत्तेइ ॥ ४१३
 दाऊण महादाणं^५ रज्जम्मि वसुंधरं च ठविऊणं । तणमिव भोत्तूण सिरिं गिण्हइ दिक्खं महासत्तो ॥ ४१४
 संतं पि महापुरिसा भेल्लंति तणं व धम्मबुद्धीए । तुच्छाण असंते^६ विहुं^७ पडिवंधो होइ अहिययो ॥ ४१५
 भुंजंति ताव विसए^८ पच्छा भेल्लंति^९ सब्बा धन्नां । इयेरे पुण पावरया दोणहं^{१०} वि लोयाण चुक्कंति ॥ ४१६
 उत्तमसोक्खेपसत्ताजे न वि भेल्लंति^{११} विसयसोक्खाइं । ताणं वि इह सुहियाणं सहलच्चियदोग्गई^{१२} होइ ॥ ४१७
 *विसए य अप्पसोक्खे आसत्ता नेय धम्मकज्जेसु । वड्ढंति महामुक्खा विहलच्चियदोग्गई^{१३} ताण ॥ ४१८
 दिक्खं गए वि तम्मिउ छम्मासं जाव रयणमाईयं । सबं ठाइ तह चिय पुव्वज्जियधम्मतेएण ॥ ४१९
 भण्णइ ताण पहुत्तं^{१४} जाण परोक्खे वि कज्जसंसिद्धी । दाढी^{१५} पावियलज्जा बहुयाण विवज्जए जेण ॥ ४२०
 अह अन्नया कयाई सरए सरए^{१६} ब्र वहलगंधम्मि । अहियं उम्मायकरे वड्ढंते^{१७} सब्बापाणीणं ॥ ४२१
 वायायणे विसाले सुमईए समाणयं समासीणो । कुणइ वसुंधरराया सब्बदिसालोयणं गयणे^{१८} ॥ ४२२
 धवलियआसा-कासा बहुविहवणराइसोहियपएसा । निम्मलजलठाणाइं नरवइचित्तं विणोयंति ॥ ४२३
 मणइ वसुंधरराया बुद्धिवियासो जणम्मि जेणेह । चित्तविणोयणकज्जे सत्थवियारं तयं करिमो ॥ ४२४
 को किर गयमयजणओ ? को वा सोईहिं गरहिओ अहियं ?
 को असिहत्थो कुसलो ? को दिवसो धूसरो भणह ? ॥ ४२५

एगालावयजाई एसो पण्होत्तरो पिए ! तत्तो । विहसियं^{१९} जंपइ सुमई^{२०} पिययम ! नायं मए सरओ ॥ ४२६
 नरवइणा वि यं^{२१} भणियं भिन्नं पण्होत्तरं इमं तुमए । एयं अन्नं भणिमो वत्थसमर्थ^{२२} च जाईए ॥ ४२७
 को आगासे^{२३} गच्छइ ? किं इडं चक्कवायमिहुणस्स ? को दुक्खाणं दाया मिहुणाणं^{२४} ? भणं पिए ! तत्तो^{२५} ॥ ४२८
 अह सुमई भणइ इमं एयं पिय ! जाणियं मए विरहो । भणइ वसुंधरराया विंदुच्चुययं इमं सुणसु ॥ ४२९
 चिन्तंती ओहिदिणं नज्जइ लिहियाहिं^{२६} कुड्डलेहाहिं^{२७} । गयं^{२८} वइया खलु नारी दूराओ आगएहिं पि ॥ ४३०
 पभणइ सुमई^{२९} हिट्ठा चिंतंती विंदुओ मए नाओ । संपइ पभणसु सामिय ! अडंगां निमित्तस्स ॥ ४३१
 दिव्वं च अंतरिक्खं भोमं अंगं च सरयवज्जणयं । लक्खणपसत्थं^{३०} भणइ निवो अट्ठ एयाणि^{३१} ॥ ४३२
 एत्थंतरम्मि पेच्छइ आयासे सुदुरम्मयं अब्भं । सेयं गइंदसरिसं नरनाहो उम्मुहो^{३२} सुइओ ॥ ४३३
 तक्खणमेत्तेणं^{३३} तओ पेच्छंतस्सेव तस्स नरवइणो । वायनिवायवसेणं खंडविहंडीकओ मेहो ॥ ४३४
 ददूणं^{३४} तयं^{३५} राया निव्विन्नो सुहु कामभोएसु । पभणं^{३६} इ नियं^{३७} धरिणीं^{३८} सो एवं कंते ! चलं सयलं ॥ ४३५
 अथिरे विहवाईए जे^{३९} थिरबुद्धिं करेति गयनाणां । ते मायण्हियतोयं पिबंति तिसिया जहिच्छाए ॥ ४३६

1 B दुन्नि । 2 C it is not found in this Ms. 3 B it is not found in this Ms. 4 A य वद्धमाणा; B C पवद्धमाणा । 5 B लोअं । 6 A D भोक्खं । 7 A D च । 8 B हिअएण । 9 A दानं । 10 B C असंतेसु । 11 B C it is not found in these Mss. 12 B भोए । 13 B भिल्लंति । 14 A धम्मा । 15 B दुण्ह । 16 B सुक्खं । 17 B भिल्लंति । 18 B तान । 19 B दुग्गई । * In B this quarter is thus found:—जे विय विसयपसत्ता; and in C as under:—जे वि य विसयासोक्खे । 20 B दुग्गई । 21 A D विहुत्तं । 22 C दाडिय । 23 B C सरय । 24 C वड्ढंतो । 25 C तइया । 26 C अत्थं । 27 B वियसिय । 28 B सुसुई । 29 C हु । 30 C वच्छं । 31 C समच्छं । 32 B व । 33 B आयासे । 34 C दुक्खीणं । 35-36-37 B को पि वाति तओ ? 38-39 C लेहाहिं कुड्डलिहियाहिं । 40 B गइं । 41 B सुसुई । 42 C वत्थुसं । 43 C एयाइं । 44 A उम्मुहो । 45 B भित्तेण । 46 C ददूणं । 47 C तं । 48 B भणइ । 49 B नियं । 50 C धरिणिं । 51 A जं । 52 B अन्नाणा ।

सबं पि जेण एयं सरयम्भसमाणयं सरूवेण । तेण सयाणा कथं वि पडिबंघं नेय कुवन्ति ॥ ४३७
 इहे दुहिय-विण्हे दुक्खं नियमेण होइ लोयाण । तम्हा नाऊण इमं इहं दूरेण वज्जेह ॥ ४८
 चेयणमचेयणं वा सबं पि असारयं अणिच्चं च । मण-तणुदुहसंजणयं तम्मिं निबंघं^३ तओ मुयसु ॥ ४९
 देहम्मि वि पडिबंघो कुणइ दुहाइ^४ न एत्थ संदेहो । तम्हा तं कायबं देहविमोक्खो हवइ जेण ॥ ४४०
 देहाभावे जाए पडिबंघो नेय सबभावेसु । छिन्नम्मि इहं विरोहे^५ कलहाभावो सबत्तीण ॥ ४१
 तम्हा गेणहामि अहं पव्वजं सबदुक्खनिदलणं । निंदामि य गरिहामि य इयरह बंधो^७ ममं^८ होज्जा ॥ ४२
 अन्नदियहम्मि राया अत्थाणे संठिओ जणं भणइ । मज्झ खमेज्जसु दुक्कयं तवगहणे संठिओ अहयं ॥ ४३
 अहिंसिचिऊण रज्जे पुत्तं सिरिवद्धणं जणसमक्खं । जुवरजे य कणिहं पव्वजं गिण्हए राया ॥ ४४
 छट्ठ-ठम-दसम-दुवालसेहिं मास-द्धमासखमणेहिं^९ । सोसंतो^{१०} नियदेहं नाण-ज्झाणाइ^{११} सिक्खेइ ॥ ४५
 पच्छा ज्ञाणवसेणं खविऊणं कम्मसंचयं^{१२} सबं । पावइ सो तं ठाणं जत्थ न दुक्खाइं नज्जंति ॥ ४६
 सिरिवद्धणो वि रज्जं पालइ तह लोहवज्जिओ सोमो । जह लोयाण मणेसुं सो चेव य ठाइ अणुदियहं ॥ ४७
 सिरिवद्धणं नमेउं^{१३} विन्नवई नंदिवद्धणो एयं^{१४} । देव ! भमिज्जइ पुहई दीसइ दडुबयं तत्थ ॥ ४८
 एगट्ठाणठियाणं गउरवभावो न होइ नियमेण । अइपरिचयाओ सत्थे सुट्ठु अवन्ना जओ भणिया ॥ ४९
 अइवल्लहं पि पुरिसं चुल्लीए^{१५} रक्खवालयं सययं । नियमज्जा विहु भन्नइ इत्थीओ^{१६} वावि^{१७} हीणयरं^{१८} ॥ ४५०
 भासाऽऽयारविसेसो नज्जइ देसेसु विविहलोयाणं । उक्कंठा य पियाणं तम्हा देसंतरं जुत्तं^{१९} ॥ ५१
 कागा कापुरिसा वि यं^{२०} इत्थीओ तह य गामकुक्कडया । एगट्ठाणे वि ठिया मरणं पावेंति अइबहुही ॥ ५२
 पुहई पया वि जाणइ एसो मह सामिउ त्ति पच्चक्खं । खग्गाई परिणीया महिला इव इयरहा लोओ^{२१} ॥ ५३
 सिरिवद्धणो वि जंपइ आलिंगिय नंदिवद्धणं तुट्ठो । किं भाउय ! बहुएणं ? तुह वयणं चेव कायबं ॥ ५४
 लहुभाउयस्स हिययं जइ ण वि रंजेइ भायरो^{२३} जेट्ठो । ता तस्स जेट्ठभावो^{२४} विहलो च्चिय होइ नियमेण ॥ ५५
 अन्नदियहम्मि तेहिं सबं काऊण पउणयं कडयं । दावाविया यं^{२५} भेरी पयाणसंसूइयां सहसा ॥ ५६
 चउरंगवलसमेया गइदखंधम्मि संठिया दो वि । उब्भियसियायवत्ता पंचमहासदनिग्घोसा ॥ ५७
 जेट्ठाणं पणमंता दिता दाणाइं चारणाईणं । पूयंता देवगणे नयराओ निग्गया दो वि ॥ ५८
 गामे यं^{२७} नयरदारे^{२८} गिहवयणो रायसन्निहे तह य । पेच्छंतो^{२९} नरनाहो अप्पाणं मन्नए गरुयं ॥ ५९
 नरवइणा अणुदियहं जणवयं^{३०} रिद्धीए होइ जइयवं । खीणम्मि जओ लोए खिज्जइ राया वि नियमेण ॥ ४६०
 नइ-कूव-तलायाइं^{३१} देउलरम्माइं पव्वय-वणाइं । पेच्छंतो^{३२} पइदियहं दो विहु वियरंति^{३३} महिवेदं^{३४} ॥ ६१
 वणमिव धरियअसोयं सीय-मणोहरयं^{३५} धरियवरवयणं । वयणमयंकंसोहं सोहणं^{३६} जणसेवियं परमं ॥ ६२
 परमगुणाण निहाणं निहाणलाहे^{४०} वि लोहपेरिहीणं । हीणे वि धम्मकहयं हयसव्वकसायपसरं च ॥ ६३
 केवलनाणसमेयं मुणिवसहं रयणसेहरं नाम । पेच्छंति^{४२} दो वि मुइया उवविहं पायवतलम्मि ॥ ४६४

1 B वज्जिजा । 2 B तम्मि य । 3 B बंधं । 4 B दुहाइ । 5-6 A जए करत्ते; C उ करकट्टे । 7 C सबं । 8 C इमं । 9 C खवणेहिं । 10 A सोसंतो; D सोसितो । 11 A °ज्झाणाहिं; B °ज्झयणाइं । 12 B °बंधणं । 13 A D पि नमिउं । 14 B एवं । 15 B चुल्लए । 16 A इत्थी वा; C इत्थीतो । 17 A वि ही; BC पाविही । 18 A णयरं; B नयरं; C नवरं । 19 B वच्चे । 20 A अ । 21 B °बहुयं; C °बहुया । 22 A C साओ । 23 B भायरं । 24 B भायज्जे । 25 A वि । 26 C °संसूतिया । 27 B C it is not found in these Mss. 28 B नयरायरे; C नयरागारे । 29 B पिच्छंतो; C पिच्छंता । 30 B °वइ । 31 B °तडागाइं । 32 B पिच्छंता । 33 C विहरंति । 34 B °वीदं । 35 B C °हर [य]° । 36 B C °भणिय° । 37 B °मियंक° । 38-39 B सोहं जण । 40 A D °लामे । 41 A D लोभ° । 42 B पिच्छंति ।

भत्तीए वंदित्ता तं समणं सुद्ध लोयपरिकलिया । सुद्धम्मि महीवीढे उवविट्ठा दो वि तप्पुरओ ॥ ४६५
तेण वि कहिओ धम्मो हिंसाइविवक्खसूयओ परमो^१ । छिन्नाइं^२ संसयाइं लोयाणं वोहणट्ठाए ॥ ४६६

सिरिवद्धणो वि पुच्छइ भयवं ! लोयस्स केत्तियं माणं ? ।

कइ भेया ? कह व ठिई ? केरिसओ^३ चेव विसओ त्ति ? ॥

६७

अह जंपइ मुणिवसहो बहुओ लोयस्स एत्थं वित्थारो । लेसेण अक्खिज्जइ किं पि वि तुम्हाण तव्विसओ ॥ ४६८

चोदसरज्जुपमाणो ओहेणं उट्ठु-अहयलोओ^४ त्ति । उट्ठु तिरियं च अहं भेया वि हु तस्स तिन्नेव ॥ ४६९

वइसाहठाणकलिओ कडिहत्थयसंजुओ जहाँ पुरिसो । संठाणं भणियमिणं सब्बस्स वि चेव लोयस्स ॥ ४७०

उट्ठम्मि होंति देवा तिरियं देवा य तिरिय-मणुया य । देवा नेरइया वि हु होंति^५ अहे एस विसओ त्ति ॥ ७१

उट्ठम्मि सत्तं रज्जू सत्तेव य तह य अहयलोयम्मि । अट्ठारस य सयाइं जोयणमाणेण तिरियं च ॥ ७२

तिरियं च रज्जुमाणं दो दीवा अद्धयं च मणुलोओ । सब्बे वि तत्थ नेया दीव-समुद्धा असंखेज्जा ॥ ७३

अन्नं च तेहिं पुट्ठं^६ नियचरियं पुव्वजम्मपडिवद्धं । तेण वि कहियं सब्बं जं जहवित्तं च सविसेसं ॥ ७४

सोऊण निययचरियं जाईसरणं च ताण संजायं । पच्छा मणम्मि जाओ संवेओ सुद्धु विसएसु ॥ ७५

भणियं च तेहिं सामिय ! तुम्ह समीवम्मि गिण्हिमो दिक्खं । जम्मंतरे वि जेणं दुक्खाण न भायणं होमो ७६

भणियं च मुणिवरेणं विज्जइ अज्जावि जाव छम्मासं^७ । भोगाणं कारणयं कम्मं चारित्तवारणयं ॥ ७७

पच्छा होही दिक्खा दोण्हं वि तुम्हाण तह य मोक्खो वि । तम्हा गमेसुं कालं कज्जं^८ परिणामओ जेणं ॥ ७८

नमिऊण तयं दो वि हु नियनयरं पाविया सह वलेणं । जिणवरसंघाईणं पूयं वियरंति^९ भावेणं ॥ ७९

अन्नदियहम्मि पत्तो सो चेव य मुणिवरो तहिं ठाणे । राईणं^{१०} अन्नाण य उवयाररओ महाभागो ॥ ४८०

नरवइपमुहो लोओ सुणिऊणं मुणिवरं^{११} तहिं पत्तं । गंतूण भत्तिकलिओ विणएणं वंदए तुट्ठो ॥ ८१

सिरिवद्धणेण भणियं भयवं ! पुत्ताइं अम्ह दियहाइं^{१२} । दिज्जउ संपइं दिक्खं^{१३} सुद्धु पसाएण अम्हाणं ॥ ८२

सम्मं विणएण तओ दिक्खं वेत्तूणं^{१४} पायमूलम्मि^{१५} । सिक्खंति सिक्खणीयं^{१६} तवं च कुव्वंति बहुभेयं ॥ ८३

एवं कुणमाणानं खीणे सब्बम्मि घाइकम्मम्मि । लोया-उलोयपयासं उप्पन्नं केवलं नाणं ॥ ८४

पच्छा मोत्तूणं इहं^{१७} देहं कालेण सब्बमलमुक्का । सिरिवद्धणमाईयं^{१८} मोक्खपयं पाविया बहवे ॥ ८५

कहिय भविस्साईयं भविस्सदत्तस्स भणियं^{१९} मक्खाणं । लेसेण मए एयं पंचमिफलसंजुयं दसमं ॥ ८६

इय सोऊणं^{२०} एयं माहप्पं पंचमीए पयडं तु । कुणउ तयं^{२१} भवियजणो संसयरहिण चित्तेण ॥ ८७

अह सणियाणं एयं तवचरणं पंचमीए संबद्धं । संसारपववृणयं काऊणं जुज्जए कह णु ? ॥ ८८

एवं पि हु अजुत्तं^{२२} जं भणियं सुद्धु दुट्ठं-रुडेहिं । जम्हा पवित्तिहेउं निदिट्ठं एवमाईयं ॥ ८९

पढमं सणियाणाओ वयाओ जेणेत्य होइ लोयाणं । सब्बपवित्ती धम्मे पाएणं तेण न हु दोसो^{२३} ॥ ४९०

सणियाणं पि हु सेयं तवचरणं भावसुद्धिसंजणयं । पारंपरेण भणियं सुद्धत्तमिमस्स वि^{२४} सुयम्मि^{२५} ॥ ९१

सुद्धत्तणेण लोओ सणियाणं ताव चेव पडिवज्जे^{२६} ।

सत्थाइवड्डणेहिं^{२७} को वि हु तत्तं पि^{२८} पच्छाओ (?) ॥

४९२

1 B रम्मो । 2 A B छिन्नेइं । 3 B C केसिं सो । 4 B इत्थ । 5 B चुइसं । 6-7 B °लोगम्मि;
C °लोयं ति । 8 A D महा°; C तहा । 9 B हुंति । 10 A D तस्स । 11 B पुट्ठा । 12 A D छम्मासा;
B छम्मासे । 13 B दुण्ह । 14 C गमेह । 15 A कम्मं । 16 C विरयंति । 17 B भावेणं । 18 C रायाणं ।
19 B मुणिवरो । 20 A D दिवसाइं; B दीहाइं । 21 B दिक्खा । 22 B संपइ । 23 B गहिऊण । 24 B
साहुपयमूले । 25 A D सिक्खिऊणं । 26 B सुत्तूण । 27 B इमं । 28 B सिरिवद्धमाणमाई । 29 B कहियं ।
30 B सोऊण य । 31 C तइं । 32 B अजुत्तं । 33 C °दुट्ठुं । 34 C होइ । 35 A दोसा । 36 C it is not
found in this Ms. 37 C सुधियम्मि । 38 A पडियत्ते । 39 A °वड्डणेहिं; B °वद्धणेहिं । 40 C ति ।

अन्नेसु वि कजेसुं पाएणं सुद्धओ^१ इहं लोओ । अइगहणम्मि विचित्ते किं पुण धम्मस्स कज्जम्मि ? ॥ ४९३
 इय नाऊणं एयं अवमन्नियं दुब्बियद्धवयणाइं । कायंवा खलु एसा पंचमिया सुद्धभावेणं ॥ ४९४
 अन्नं पि हु तवचरणं जं जह भणियं च एत्थ समयम्मि । तं तह कायवं चिय सुहममं एच्छमाणेणं ॥ ४९५
 दोषक्खुज्जोयकरो दोसासंगेण वज्जिओ अमओ । सिरिसज्जणउज्झाओ अउवचंदो व अक्खत्थो^५ ॥ ४९६
 सीसेण तस्स कहिया दस वि^६ कहाणा इमे उ पंचमिए । सूरि म हे सर एणं भवियाणं बोहणडाए ॥ ४९७
 सद्दमयं अत्थगयं जं किं पि^७ वि दूसणं मए रइयं । तं सव्वं विउसेहिं खमिअवं सोहिअवं च ॥ ४९८
 विरयंतेणं^८ एयं जं^९ कम्मं अज्जियं मए सुहयं । तेण जणो मलरहिओ सब्बो वि महेसरो होउ ॥ ४९९
 मिलियाणं च दसाण वि एत्थं कहाणाण होइ विज्जेयं । गाहाणं माणेणं दोणिं सहस्साइं गंथगं ॥ ५००

इति श्रीमहेश्वरसूरिविरचिते पञ्चमीमाहात्म्ये भविष्यदत्ताख्यानकं
 दशमं समाप्तम् । समाप्तोऽयं दशाख्यानकसंबद्धः
 पञ्चमीमाहात्म्यनामा ग्रन्थः ॥

*

इति श्रीमहेश्वराचार्यविरचितं पञ्चमीमाहात्म्यं समाप्तम् । विक्रमादित्यसंवत्सरात् १००९

वर्षलिखिताडपत्रीयपुस्तकात् जेसलमेरुमहादुर्गे संवत् १६५१ वर्षे आपादशुक्ल

३ सोमवारे पुण्यनक्षत्रे तपागच्छाधिराजभट्टारक श्री श्री ५ श्री श्री

आनंदविमलसूरीश्वरपंडित श्री श्री ५ विजयविमलगणि-

शिष्यशिरोमणिपंडितश्री आनंदविजयगणिशिष्यबुद्धि-

विमलेन लिखितमिदं पुस्तकम् । भद्रं भूयात् ।

श्रीसंघस्य कल्याणमस्तु । श्रीरस्तु ॥ छ ॥

* *
 *

1 A D सुद्धओ । 2 B अविमन्निय । 3 C सुद्धो । 4 B इच्छमाणेण । 5 C अक्खत्थो । 6 B य ।
 7 B वि । 8 B विरयंतेण य । 9 A यं । 10 B इत्थ । 11 B दुब्बि । * B it is not to be found in
 this Ms; C the last page is defaced but from the last line which is somewhat
 legible it can be made out that it contained this; D इति महेश्वरसूरिविरचितं पञ्चमीफलमाहात्म्य-
 सूचकं भविष्यदत्ताख्यानकं समाप्तम् ॥ अंथाग्रं २००० इति पञ्चमीकथा समाप्तेति भद्रं लेखकवाचकयोः ॥ शुभं भवतु ॥

ग्रन्थगतसुभाषितानां पादसूची

विषयानुक्रमेण वर्णानुक्रमेण च

N. B. The first figure denotes the number of the Canto and the second, the number of the Stauza.

अधर्म		ज्योतिष	
कुलकमओ वि हु पत्तो	९;५५	संगो व अंधएहिं	९;१२
अनुपकार		तृषा	
उवयारपराण वि हु	७;२९	तिक्खेहिं दुक्खेहिं	१;९४
अशुद्धि		दान	
आहारासुद्धीए	७;८	जम्मंतरम्मि दिजं	१;९७
आशा		तं रोहं सो विहवो	१;३१८
आसा रक्खइ जीयं	१०;१२१	दितस्स वि पइदियहं	६;६२
उपकार		दारिद्र्य	
उवयारेण विहुणो	६;३१	एक्कवसिओं सिनेहो	१;७२
जो उवयारसमत्थो	१०;१८८	दुकलत्तं दालिदं	७;६
नियउवयाररणं	२;५६	नाण-कला-विज्जाणं	६;२६
पुत्त-कलत्ताईणं	२;१३	सित्तो सयणो धूया	६;१९
एकान्तदोष		दुर्गति	
नवजुवईण चईणं	१;८६	पोसंतस्साप्पाणं	८;७
कन्या		दुष्कलत्र	
उप्पण्णाए सोगो	१;८८	दुकलत्तं दालिदं	७;६
एक्कवसिओं सिनेहो	१;७२		
ता वरि मा संभूया	१;९०	दुःखकरवस्तूनि (मानिनाम्)	
दुकलत्तं दालिदं	७;६	अवभक्खाणमकजं	१;९२
कर्मन्		दुर्भाग्य	
कम्मं च पुव्वरइयं	९;३०	दोहग्गेणं कलिओ	१;३८१
वीयं च एत्थ जीवो	२;३९	द्रव्य	
कला		केण उवाएण पुणो	४;२१
वज्जं नहं रोयं	१०;२९३	वरमज्झट्टिय भुत्तं	४;१४
काम		जो ववसायविहुणो	४;१९
अणुदियहं संगेण	४;७	बहुआओ थोववओ	४;१५
केली हासुम्मीसो	५;६६	स चिय भन्नइ लच्छी	९;१६
छुहिण असणं तिसियाण	५;१०	समआय-वओ मज्झो	४;१६
सा चेव एत्थ सुहया	५;८	धर्म	
गुण		जह जह वयपरिहाणी	३;११५
इत्थी वा पुरिसो वा	९;९६	जो धम्मं उवएसइं	२;४७
सो चिय जायइ राया	६;७४	धम्मफले पच्चक्खे	३;९०
गृहवास		सो चिय माया बप्पो	२;४६
जेण तहिं विलसिजइ	१;४५		
निहंदो घरवासो	१;४६		

धर्माचार्य		पुण्य	
इहलोए चिय सुहओ	२;१०७	अन्नविठत्तं पि धणं	१०;२१२
नरक		तं नत्थि जं न सिज्झइ	८;८५
एकवसिओ सिनेहो	१;७२	मणचित्थियं पि कज्जं	५;३५
नारी		बवसाएण ठियाण वि	६;१७
अवियारिऊण कज्जं	७;१०२	विहवो जिणवरधम्मो	७;११७
इत्थित्तं चेव दुहं	१;२९९	पुत्र	
गूढाहं वि कज्झाहं	७;१८	इहलोए चिय सुहओ	२;१०७
जणओ कुमारभावे	१;१७९	धूया वि गुणसमेया	३;८८
तम्हा तुम्हे नेउं	१;२४७	पुत्री	
पंडिच्चं दक्खत्तं	७;२२	धूया वि गुणसमेया	३;८८
पिउ-माइसुं नेहो	१०;२३	पुरुष	
भत्तारवज्जियाणं	९;१२०	धन्ना ता महिलाओ	१;७१
महिलाणाहिविसहिओ	१;३१२	बंधू सयणो मित्तो	१;२७२
मायाइविलसिएणं	३;१७	मायाइविलसिएणं	३;१७
मारैउं मरइ सयं	८;८०	प्रकीर्ण	
लज्जा-कुल-जाइ-धणाउला	३;२६	अइउत्तमा वि लोए	५;१३
लज्जा वि नत्थि हियए	५;४९	अट्टण्हं वरिसाणं	७;८२
लज्जं धम्मं नेहं	३;२८	अत्थि थिरत्तं तीसे	३;७१
लद्धपसरा य महिला	७;१०३	अवला बाला नीया	९;६५
विसमाओ महिलाओ	५;४०	अलियम्मि वि सव्वम्मि	१;३५१
सव्वं चिय तुच्छत्तं	५;४१	अह सुंदरीए भणियं	१;२५४
निद्रा		ईसरधूयसरूवा	१;२८६
तिक्खेहिं दुक्खेहिं	१;९४	उन्हेण जलेण जओ	१;३३६
निमित्त		उववासो य अकम्मो	१;१९
देवा मंता तंता	३;६६	एकसहावं वत्थुं	९;१०२
पुरिसस्स दाहिणंगं	६;६८	कित्तीए मच्छरेण य	१;१२
फंदइ दाहिणनयणं	६;६७	को वि हु दुक्खनिविज्जो	१;२५०
नियम		खलिओ वि जहा सुहओ	१;८
सम्मत्तेण समाणा	४;१०१	गयवइया रंडाओ	४;५२
निश्चय		गुणिणो मुणिणो घीरा	१०;१३
निच्छयरहियाण जणे	८;८८	गेहिणिरहियं गेहं	८;२०
पाण्डित्य		चेयणमचेयणं वा	६;७
एयं चिय पंडिच्चं	१;४३७	छक्कन्नं पि हु कज्जं	७;६६
पितृ		जेण सईओ मुणिणो	५;६२
जणओ तह उवणेया	६;९२	जो नाउं सत्थाहं	२;६
माया-पिई-गुरूणं	८;४८	दाणग्गाहणपसंसा	५;१८
पूज्यता		दीसइ जस्स पहावो	४;१००
विहवेण जो न सुखइ	२;९५	दोनयणो वंचिजइ	१०;२६८
		नरवइणो मुणिवसहा	१;४२७
		पडिवज्जिऊण धम्मं	१;२४९
		पुव्ववए दिवसम्मि	१०;४४

बालञ्जयपञ्चाङ्ग	४;९७	भाव	
बालत्ते तारुत्ते	१;२४३	चिरपञ्चजा नाणं	१;५०२
बालाणं तरुणाणं	१;२४४	जइ चित्तं न विसुद्धं	४;१२१
बंभाइएहिं मणुमाइएहिं	१;४८४	मद	
महिलाण बंभणाण	१;३२२	इको वि मओ धरिओ	१;५१
महिला गो साणा वि य	३;३०	बहुहा विज्झइ समओ	१;५२
मुखो राया लुद्धो	९;११०	समओ दोसासंगी	१;५३
रइ-पुत्तफला भज्जा	१;४४०	महापुरुष	
राईणं सम्माणं	७;९२	महयाणं चरियाइं	३;११४
राया समणो मंती	९;१०९	मातृ	
लहुईय वि किरियाए	१;११	अह धरणो भणइ तयं	८;७७
वयणं कज्जविहूणं	१०;१९१	उचियं चिय होइ इमं	८;४२
वसणे विहवाभावे	१०;३५२	सुहु वितित्ताण जओ	८;७०
सगुणो वि हु अइबहुअं	७;११	मान	
सच्चं चिय लोगाण	१;२७८	सरिसाण वि वंचणयं	२;१८
सरलो वि कुडिलरूवो	९;५०	उइए रविणो विवे	१;१२२
सव्वा वि हु परइत्थी	७;६१	जइ न वि गहेइ दुक्खं	३;५०
सामिं मिच्चं च गुरुं	७;६३	सो चेव हवइ बंधू	२;१०५
सावत्तयाण नेहो	८;५७	मन्त्रिन्	
प्रणय		जइ मंतीण न होतो	५;२४
एकवसिओं सिनेहो	१;७२	नइसरिसो रायाणं	८;१८
किंचूणो वि हु पणओ	१;६७	नत्थेउं बुद्धीए	५;२८
जाईए भिन्नाण वि	१;४३१	मुनि	
जुत्ताजुत्तवियारो	१;२३२	तेणावि तयं गहियं	६;४६
दूरमसज्झमकज्जं	२;१०१	मूढ	
निक्कित्तिमो न नेहो	१;७३	अप्पाणस्स परस्स य	१;१६३
नेहो बंधणमूलं	१;७५	यमराज	
मणइच्छिण समयं	४;६६	गवभत्थं जम्मंतं	१;२४२
मिहुणाणं किर लोए	१;२९१	युवतीप्रियाणि	
वरि मा जाओ नेहो	१;६८	दुद्धं गवभो तूरं	१;६४
प्रत्यक्षनरक		राजनीति	
दुक्कलत्तं दालिदं	७;६	उवयारेणं मारइ	८;५५
प्रव्रज्या		कण्णद्वारविहीणं	८;२१
आयरिण समणं	२;१२१	तम्हा तिओइएहिं	८;१२
जंपंति विद्धमुणिणो	१;५०१	राज्याङ्गानि	
सयणपमोए राओ	२;१२२	सामी रट्ट भमच्चो	६;११४
प्रार्थना		रूपप्रशंसा	
अहवा जुत्तमजुत्तं	१;४३३	वाला अबला गामेछया	१६;४०१
बुभुक्षा			
तिक्खेहिं दुक्खेहिं	१;९४		
भर्तृ			
वरि हलिओ वि हु भत्ता	१;३९		

लोको		व्यसन	
सिहोसं पि हु लोओ	१;३५५	पोकारइ व्व सीओ	१;९९
वर्णमेद		व्याधि	
अन्नं च वन्नमेओ	१;४३२	दुकलत्तं दालिदं	७;६
विदेशगमन		शकुन	
माणुजयाण धणवज्जियाण	६;३३	अंधो कुट्टी पंगू	९;१०
विफलवस्तूनि (आसन्नमृत्युणाम्)		तुट्टे पडिपुज्जेगे	९;११
इयणाइं बंधुयणो	१;११२	शत्रु	
विभव		जइ न वि गहेइ दुक्खं	३;५०
जं जं कुणंति ताओ	३;११३	सो चेव हवइ बंधू	२;१०५
विहवेणं गरुत्तं	१०;१२	शील	
वियोग		असहायाण वि कह वि	१७;१६५
एकवसिओं सिनेहो	१;७२	सपत्नी	
विरलवस्तूनि		वरि गवभम्मि विलीणा	१;४०
अहप्यं पंडिच्चं	१;३९७	सम्यग्दृष्टि	
विरलवस्तूनि (चिंतातुराणाम्)		विहवेणं न वि मज्झ	१०;३९४
सिद्धा भुक्खा तुट्टी	१;१०८	संयोग (मिथुनानां)	
वैद्यक		मिहुणाणं संजोगो	१;४०६
अइसंतो पढमं चिय	६;३९	स्पृश्यतास्पृश्यता	
वैधव्य		सरिसे वि हु मणुयत्ते	२;१७
एकवसिओं सिनेहो	१;७२	स्वामिन्	
		इहलोए चिय सुहओ	२;१०७

ग्रन्थगतविशेषनाम्नां वर्णानुक्रमसारिणी सूची ।

N. B. Figures in black indicate the numbers of the Cantos
and the remaining figures, those of the stanzas.

अग्नीमित्र १०; २५२, २६३, २६९, २७४

अक्षयईन्द १०; ३६८

अक्षयकण्ठ २; १२३; ४; १२४; १०; ८९

अजुण ३; ८८

अरिपुर १०; ३२६

अवज्झ ६; २, ७०, ७९

असणिवेग १०; १०३, ३४२, ३६६

अहिच्छत्त ९; ४४, ५७

अहिला १०; ३५५

इन्दुर १; १६०

इन्दुसम्म २; २, १९, २३, २७, ९९

इन्दुमइया १; ३७, ३३३; ९; १९, २१, २५, ३७,
३८, ३९, ४५, ५८

उज्जेणी ७; ३५

कंचण १; ४०९, ४२४

कंची २; ६५, ८२, ८३

कपिल १०; २५०

कढ १०; ३२८, ३४९, ३६०

कमल ३; ९२

कमलसिरि १०; १५, १८, २९, ३१, ३२, ३६, ९२,
११७, १२०, १७४, १७८, १९३, १९४, १९५,
१९८, २०८, २०९, २१०, २२३, २२७, २३४,
३६९, ३७६, ३७८

कमला १; ३१; ५; १, ५, २०, २१, ३४; ४२, ४४,
४५, ४६, ५२; ५३, ५६, ६०, ६१, ६३, ६८,
६९, ७३; ९४, ९५, ९६, ९८, ९९; १०४,
१०६, १०७, १०८, १११, ११२, ११३, ११५,
११९, १२२, १२४, १२५; ६; १

कायंदी ९; ७९

कालिंदी ३; ४

कित्तिवज्जण ५; ५५, ५९, ६३, ६९, ७१, ९५, ९७,
१०५, ११०, ११२, ११३, ११४

कित्तिसेणा १०; ३२८, ३५९

कुंभनयर १; १५६

कुलचंद १; ६०, ६५, २०७, २१५, २२६, २२८, २३१,
२३७, २६०

नाणपं० ११

कुसुमपुर ८; ३७

केवट्टी १०; ३५७

कोसल ८; ३७, ५०, ९६, १०२, १०७, ११०, ११२,
११७

कोसिअ १०; ३४०, ३४२

कोसिय (वि० ना०) १; १९१

खेत्तदेवया १०; १०२

खेम २; ५०

गंधवपुर १०; ३९९

गंधवसेण १०; ४०१

गंधारी १०; ४०७

गन्धेसरी ७; ५४

गयडर ४; ९०; १०; ६, १६३, १६६

गिरिनयर ५; ५५, ६०, ७१, ९४

गुणचंद १; १५४; ९; १०६, ११४, ११५

गुणहृ ९; ७९, १००, १०५, १०६, ११३

गुणमाला (वि० ना०) १; १६०, २५८

गुणवइ १; ३८३

गुणसेण १; ३८३, ३८९, ४१४, ४२५, ४२६, ४२८,
४२९, ४३४

गुणाणुराअ १; ३१.

गुणाणुराय ६; १, ५९, ७१, ७८, ७९, ८२, ९९, १०४;
१०६, १११, १२१, १२३, १२४; ७; १

गुणायर ९; १०६, ११४, ११५

चंद २; २०, २२, ३४, ५९, ९९

चंदउर ९; १८

चंदकंता १; १५६, १७७, १८०, १८३, १९५

चंदगुत्त ४; ७८

चंदप्पह १; २५९, ३०३, ३६१, ४४१, ४७८, ४८२,
५००; १०; ७८, ७९, ८७, ८९, १२९, १५२,
१५४, १८१, २३०; २३६, २३९, २४०, २४३

चंदवइ ४; ९०

चंदा २; ६८

चंप (०द) २; ९१

चंपा १; ३८३

जयसेण १; ३१, ३९०, ४०४, ४१०, ४१४, ४१६,
४२१, ४२४, ४२८, ४३५, ४३६, ४३८, ४३९,
४४९, ४६४, ४६७, ४७२, ४८२, ४८७, ४९८,
५०३, ५०४

जया ३; ३९, ४३, ४९, ६३, ६९, ७२, ७३, ७६, ७७,
९५, ९८, ९९, १०३, १०४, १०७

जयाणंद १०; २४९, २५०

जसभद्र १; ४८५, ४९८

जसवन्म ८; ३, १७

जसोहर १०; ८८, ११२

जोगंधर ५; ५६, ५७, ५९, ६०, ६१

जुंटा ७; ३८, ४१, ४४

जुंद १०; २५०, २५३, २५५

तखसिला ९; ३

तारा ३; ९, १४, ३२

तिवेइ १०; २६४, २७४, २७५

दमभ, दमग, दमय १; २७६, २७७, २७९, २८०,
२९३, २९८, ३०४, ३१७, ३४५, ३४६, ३४७,
३५७, ४६३

दामोयर ४; ११८

दाहिणदेस १; ३४.

दीवतिलय १०; ११२, २३६, ३४३, ३६४, ३६६

दुववक १०; २५२, २७३

देवमइ ८; ३९, ७४, ८३, ९५, १०३, १०६

देवसूरि १; १९६

देवी १; ३१; ९; १, ४७, ५७, ५९, ६१, ६४, ६९, ७०,
७६, ७९, ८४, ८५, ९४, ९५, ९७, १००, १०१,
१०५, १०६, ११६, ११७, ११८, १२१, १२५

दोणहुल ३; ५१

घण ४; २९, ४०, ५५, ५६, ८५, ११७

घणदत्त १०; ३२९, ३४४, ३६९

घणभज्जा १०; ३६९

घणमित्त १०; ३२९, ३३१, ३४५, ३७०

घणवइ १०; १०, १३, २९, ३०, ४१, ५०, ९२, १७२,
२०८, २१३, २१४, २१७, ३६९

घणवई ८; ३८

घन्ना ७; ४, १५, ३५, ३७, ८५

घम्म (विशेषनाम) १; १५५

घरण १; ३१; ८; १, ३८, ३९, ४०, ४९, ५०, ५१,
५४, ५९, ६३, ६९, ७१, ७४, ७७, ७९, ८४,

८७, ८९, ९१, ९६, ९७, ९८, १०१, १०४,
१०५, ११३, ११७, १२५; ९; १

नंद १; ३१, २; १, ७२, ७३, ७४, ७५, ८२, ८४,
९२, ९६, ९७, १०६, ११२, ११९, १२४, १२५;
३; १; ५; ११९

नंदसेण १; ४३८

नंदावत्त २; १२४

नंदिदत्त १०; ३३०

नंदिभद्दा १०; ३२९, ३६०, ३६८

नंदिमित्त १०; ३३०, ३३१, ३६८

नंदीवद्धण १०; ४१०, ४४८, ४५४

नम्मया ५; ३

नागसेणा १०; ११२, ३६५

पउमाभ ७; ३, २४, ३४, ३८

पउमावई १; ५९

पउमिया ९; १९, २६, ३७, ५६, ५८, ६४

पंचमी १; २, ३४०, ३४३, ३६४, ३८२, ४६३,
४७४, ४९५, ४९६; ३; ४२, ६५, ८२, ८९,
९१, १२५; ४; ९१, १०१, १११, ११२, १२४,
१२५; ६; ४५, ९६, १००, १०४, १०५, १२३;
७; ४२, ४३, ९७, १०९; ८; ३३, ३४, ३६,
९४, १००, १०१, १२५; ९; २०, ३१, ३२,
९२, १२५; १०; ११८, ३६०, ३६३, ३६४,
३७०, ४८७, ४८८, ४९४, ४९७

पंचमी (महती) १; ६, १०; २; ५३, ५५, ५७, ६४,
९१, १२५; ५; ९१, ९६, १२१, १२४, १२५

पंचमी (लहुइया) १; ६

पभंजण १०; ३२७

पहाचूल १०; ३७८, ४०७

पियमेलिया १; २२७, २६१, २७९, २८०, २९८, ३१०,
३१६, ३२५, ३३१, ३३५, ३३९, ३४७, ३४८,
३५०, ३५३, ३६१, ३७१, ३७३, ४४८, ४६१

पियाणंदा १; १५४

पुक्खरदीव १; ५५

पुप्फदंत २; १५, २२, २३, ३०, ३१, ४१, ४५, ५७,
६३, ६४, ६९, ८१, ९०

पुहइचंद १; ४४४, ४४६

पोयणपुर ६; ५८, १०८

वउल ९; १८

बंधुदत्त १०; ४१, ४८, ४९, ५२, ५४, ५५, ५८, ६५,
१३०, १३१, १३३, १३९, १४०, १५८, १६१,

१६२, १६८, १६९, १७८, २०४, २१५, २१८,
२२५

भद्रा १; ३१; ३; १, ३८, ४३, ४४, ४६, ४८, ४९,
५२, ५३, ५९, ६३, ६९, ७२, ७६, ७९, ८०,
८५, ९७, १०१, १०२, १०३, १०७, १२५;
४; १; १०; ३३०

भरह १; ५५; ६; ५९, ६६, ७२, १०९

भरहवास १; ३४

भरुयच्छ ५; ३, ३६, ३७, १२४

भवदत्त १०; ११२, ३६४

भविस्सदत्त १; ३१; १०; १, २४, ३६, ३८, ५४, ५८,
६५, ६६, ८८, ८९, ९०, ९२, ९३, १०६, १११,
११९, १२२, १२६, १३२, १३३, १३४, १३७,
१४६, १४७, १७८, १८२, १८७, १९२, १९४,
१९५, १९६, २००, २०४, २१४, २१५, २१६,
२१८, २२०, २२२, २२६, २२९, २३१, २३३,
२३९, २४९, २८५, २९६, २९९, ३०२, ३२५,
३७०, ३७१, ३७७, ४८६

भविस्सख्वा १०; ९१, १५५, १७३, २१०, ३६५, ३७८

भीम (वि० ना०) १; १५०, १६१, १७२

भूपाल १०; ७, ११, २०१, २०३, २१४

भणवेग १०; २३४, २७२, २८८

भणियरुव १; ४४७

भणिवद् ८; २९

भणोरमा १०; ४०

भयणायदीव १०; ६३

महण ८; ३९, ४०, ४९, ५२, ५९, १०४, १०५, ११३,
११७

महुसम्म २; २७, ३१, ३२, ६३, ७८, ९०, ९९

महेसर १; २, ५०४; १०; ४९७, ४९९

माणिभद् ३; ६०, ७४; १०; १८१, १८३, १९२, २७५

माहव ९; ४४, १०४

माहिंद ७; ११८; ९; ५६

मियंकसिरी ६; ७०, ८२, १०८, ११६

मेह ५; ४, १५, १७, १९

रङ्गवल्लह ५; ११, १५, १९, २२, ३३, ३४, ३६, ३७,
४२, ४३, ४४, ५३, ७३, ७४, ७७, ७९, ८४,
१०३, १०५, १०६, १०८, ११५, १२२, १२३

रयणचूल १०; ३७८, ४१०

रयणसेहर १०; ४६४

रविपह १०; २७०

रुह १; १६३; ३; ९, १४, २१, ३१, ३२, ३५, ३६, ८६

लक्खणसूरि ७; ४१

लच्छिसुंदर ९; ५६, ६७, ८५

लच्छी ९; १५, १६

लाडदेस ५; २

लीलावद् ९; ४५

वज्जसेण १०; ३२७, ३४१, ३४२, ३४३

वरदत्त १०; ४०, ४१

वसुंधर १०; ४०७, ४१४, ४२२, ४२४

वाणारसि २; २, ९०, ९९

वाणारसी ७; ४४

वासव १०; २५१, २५९, २६९

विंझ ५; ८७

विट्ठु ३; ८

विण्डु ७; ११

विमल १; ३१; ७; १, ४४, ४५, ४८, ५४, ५८, ६०,
७६, ८५, ८८, ८९, ९६, ९७, १०४, १०५,
१०९, ११०, ११३, ११४, ११९, १२४, १२५,
१२६; ८; १

विमलबुद्धि १०; ३०२

विमला ५; ४

विट्ठु २; ६८

वीर १; २११, २६५, २६६, २७५, २७९, २८८, २९५,
२९६, ३४५, ३४८, ३५०, ३५२, ३६६; ४; १,
५, १०, ११, १३, २४, २९, ३०, ३२, ४०,
४३, ४५, ४८, ५०, ५३, ५८, ७६, ७९, ८०,
८२, ८४, ८६, ८९, ९७, १०२, १०४, १११,
११४, ११८, ११९, १२२, १२३, १२४, १२५;
५; १; ६; १०३, ११७; ८; २९

वीरचंद ६; ६, १५, १८, २८, ४४, ४७

संगअ ६; ३

संता ७; ४४

संतिमई ९; ४, १७, १८; १०; २५२

सक्क १०; ३५५

सज्जन १०; ४९६

सचुंजय ८; १२३

समाहिगुत्त १०; २९, ३३२, ३४०, ३४५

सरल ८; ४, १३, १५, १६, २२, २४, २६, २७, २८, २९

सल्ल ७; ४७, ४९, ६२, ७८, ८७, १०४, १०७, ११०,
११२, ११८

सिंघलदीव १; ३६; १०; २५४

सिंघलवह १०; २५५, २५६, २६५

सिरिकंता १०; ३२७

सिरिनयर ७; ३८

सिरिमह २; १०९, ११२

सिरिया ८; २९

सिरिवद्धण १०; ४०९, ४४४, ४४७, ४४८, ४५४,
४६७, ४८२, ४८५

सीलवई १; ४०३

सीला १; ४०३

सीह (विशेषनाम) १; १५५, १५८, १६१, १६५,
१७१, १७२, १७७

सुंदर ३; ९२, ९५

सुंदरी १; ६०, ६२, ६३, ६५, ६६, १००, १०९,
११०, १२३, १४६, १५३, १५४, १९८,
२००, २०२, २०३, २१०, २११, २१४, २१५,
२२०, २२२, २२८, २२९, २३४, २३८, २४१,
२५४, २५९, ३६१

सुकेसिया १०; २५१, २७०

सुगुत्तमंत १०; २५८

सुतारा १०; २२२

सुप्पह १०; २८९

सुमई १०; ४०८, ४२२, ४२६, ४२९, ४३१

सुलस ६; ६५, ७०, ७३, ७६, ७९, ८९, ९०, ९१,
९७, १०७

सुवक्क १०; २५२, २५८, २७१

सुवया ४; ६, २५, २८, २९, ४६, ६२, ६३, ६७,
६८, ६९, ८५, ८७, १०७, १०९, ११२, ११८,
११९, १२३; १०; ११७, १२०, १७६, १९४

सूर १; ४०३

सूरसेण १; ४३८; २; ११६; ३; ५

सोपास्य ५; ११, ३०

सोहम्म १; २५९

हेमंगय १०; ३७७, ४०९

ग्रन्थगतावश्यकशब्दानां वर्णानुक्रमसारिणी सूची

N. B. Figures in black indicate the numbers of the cantos and the remaining figures, those of the stanzas.

अङ्गाह १०; ५२	उवयार १; २६९; ३; ९८; ६; ३१;	खोज १; ४४
अंग (रजस) ६; ११४	८; ४८, ५५-५६; १०; १८८	खोह ९; ७६
अंगुष्ठितय ८; ६४	उवचास १०; ३०६	गङ्ग १०; २७६, २८०
अङ्गह ९; १२	उवसम ८; ३२	गङ्गुरिय १; १३६
अङ्गिलीया १; १८३	उवसय १; ३२९, ३३०	गङ्ग १; ६४
अकर्मियमास १; १८	उववूहण १; २५	गलतालुअनाय १; ३८
अङ्ग १०; ४३१	ऊणिमा ४; २७	गहण १; २
अणुसट्टि १; २५,	एगभविय ३; १२४	गहणविहाण (जेट्टाए पंचमीए) १; १६
अहेट्ट ३; ८४	एगालावयजाह १०; ४२६	गहणविहाण (लहुईए पंचमीए) १;
अप्फलिय ९; ७८		१३, १६
अवमक्खाण १; ९२; ७; १०८		गामकुक्कडय १०; ४५२
अभिगह ६; १११	ओसह १; १०१	गामेखय १; ४०१
अमच्च ८; १८	कंकणय ३; ९०	गावी ३; ८८
अमय १; १०५	कम्म ९; २७, ३० (अंतराह) ६;	गिहिधम्म १; १७०
अमित्त ३; ५०	५८ (वाह) ९; १२३ (भोइय)	गुण ९; ९६
अयगलथण ६; २४	९; ९८ (भोगहलिय) ६; १००	गुत्तीहर १०; २१७
अवसेरि १०; २५७	कम्ममास १; १७. Also see	गोत्ती १०; २६६
अव्वंग ८; ६५	कम्मियमास	
अव्वारिय ३; ३५	कम्मियमास १; १८ Also see	घाघर १; ३२७
असंत १०; ३०३	कम्ममास	घर १; १६८, १६९, १७०
असढभाव १; ७, ११	कट्टिय ९; ५८	घरवास ९; १२०
असुरकुमर ७; ३७	कडिल्ल १; २९०	✓ घल्ल ९; ७७; १०; १०४
अहिणेस १०; २६१	कडिल्ला ८; १२२	घल्लिउं १०; २६६
	कच्चा १; २४४	घुसिण १; ६४.
आइजिणिंद ६; ५३	कर १; ११९	
आया १०; ३०५	✓ करकरकर १; ११८	चउत्थवय १; ९
आरिसभ ३; ९०	करवंदिया ८; २	चंदण ६; ९७
आस १; १०५	काम ४; ७; ५; १०, ६५, ६६, ६७	चरड १०; ९
आसण ३; १२०, १२२	काल १; २	चिचइय १०; ७८
आसा १०; १२१	कुलजम्म १; २८; ३; १	चुंवियगल्ल १; १३९
	कुलमभ २; १०, २१, ४१, ९०; २; १	चुंकंति १०; ४१६
इत्थी ८; ८०-८२	केवलीसमुग्घाय ५; १२३	चुली १०; ४५०
उकडनिहडण १०; ३०७	कोड्ड १; ४०२; ५; ५१; ८; ९७	चुडुचुडु १; ११८
उज्जवण १; २, २०-२३		चेइय ३; १११; ८; ३२
उज्जसाला १; ३९२	खत्थ १०; २४२	चेइअघर ६; ११५
उत्ताल १; १९५	✓ खुंखुब १; १०३	चेईहर ६; १०७
उवएस ९; ११२	✓ खुप्पंति १०; २४५	चेयल १०; ३०५
उवओग ९; ३६	खेड्ड १; ३०४	चोइसकल ७; ६६
उवणेय ६; ९२		

छुडमत्थ १०; ३३६

छकन ७; ६६

✓ छड्ड १; १९०, २५१

✓ छुट १; २८६; ९; ४१

छुद १०; २१७

छेली १; ४२.

छोड्डुं १०; २२४

✓ छोछ ४; ५४

जउला १; ३१२

जडिभ १; १३९

जमराया १; २४२

जिणधम्म १; २३०, २३३, ३७६,

४६०, ४७४, ४८३; ६; ९६;

९; ९३; १०; २६

जिणमभ ९; ५४

जिणमय ९; ९९

जिणवरधम्म १०; २८३

जिणवरपूया १०; ४७९

जोइससत्थ १०; २५८

जोगपाणहीया ८; ६२, ७३, ७९, ९५,

झाड १; १७४

झाण १; ४९९; ३; १२१; ६; ११०;

८; ११६; ९; ३५

झुणि १०; १८७

✓ झर १; १५१

डिभ ८; ५४

डुंवकुल २; १४

डुंवगेह २; ४३

✓ डोल ८; २१

डोहल ३; १९, २०

ढकण ३; २६

✓ दुक १; ११४

डोयणिय ८; ६३

णियाण १०; ४८८, ४९०, ४९१, ४९२

णोइमगा १; ५७.

तंवचूड १; ११७

तत्तवियारणा १०; ३०३, ३२४

तहभाव (अच्छीण) १; २८

„ (कर-चरणण) १; २८

तहाभाव (चरणण) ८; १

„ (पाणीण) ८; १

तिसा १; ९४

तिहुयण ७; ४४

तुंववण ७; २

✓ तुट ६; ६२; ७; ११५

✓ तोड ७; ८९

तोडेउं ८; १२४

थंडिल १; ९६

थणाहिलास १०; ३२०

थेरी १; २४९

दम्म १; ४२२

दव्व ४; २१; १०; ४३, ४६

दाढी १०; ४२०

दणार्इयं १०; ३०८

दार १; ३१.

दारगाहा १; २९.

दावण १; १४५

दिक्खा १०; ३०६

दिन्नालय ४; १४

दिवायर ८; ११३

दीणार ६; ११२; ८; ६४

दुद्ध १; ६४

देव (तस्य व्याख्या) १; १३०, १३२

देवजम्मवणण १०; ३७९, ३८५

देसविरइ १; २०८; १०; २७०, ३७६

दोहगा १; ३८०, ३८१

दोहलभ ३; ३७; १०; २१

धम्म २; ४५, ४७, ८५, ८९; ३;

१०६; ११५, ११९; ६; ९५; ९;

५५; १०; ४६६

धम्मिभ (तस्य व्याख्या) १; १३८

धाडि ४; ४२

नरय ७; ६

नराहिव १; ३६

नाण १; १

नाणाइतिय १; २४

नाममुहा १०; २०७, २११

नाहित १०; ३१२

निच्छय ८; ८८

✓ निच्छोल ९; ८४

✓ निट्ट १०; ५१

निदा १; ९४

निद्धणचंग १०; २६४

निप्फिडिउं १; २९५

निमित्त १०; ४३१

निसग्ग ९; ११२

नीरास १; १०५

नेसप्प १०; ४०४

नेह २; १०१, १०३; ३; ४१; ९; ९०

पंचगुण १; १६

पंडुयभ १०; ४०४

पडिमा ३; ११६, ११७, ११८

परदेस १०; ३०८, ३५२

परिगाह ७; १४

पवित्तिणी ५; ११९

पव्वजा २; १२१, १२२; ६; १२२;

१०; १२०

पसव १; १४२

पाभ १; १९५

पाइअकव्वपसंसा १; ३, ५

पाडिया १; ३८

पामूल १; १९६; ३; ९१; ७; १०९;

८; ११०

पियर ६; ९२

पियसंगम ४; १; ५; १

पियसंजोग १; २८

✓ पुक्कार ७; ६९

पुच्छवाड १; ३३३

पुन्न ८; ८५, ८६

पुन्ना ६; ६

पुरिस १; २

„ (दिक्खिय) ७; १२२

✓ पोक्कार ४; ७२

पोट्टल ५; ५१

फल १; २

✓ फिट्ट १; २१९; २; ४९, ७; ११५

✓ फेक्कार १; १०३

✓ फेड ३; २२, ५०

फेडंती ८; ४५

बइल ५; २८

बंधणमुयण १; २८; ५; १, १२५

बंधणमोक्ख ६; १

बंभलोय ६; १११
बलिवट्ट १०; १५९
बिंदुचुयय १०; ४२९
बुड्डिया ३; १०८
बोरी १; २८६
✓बोल ६; ९९
बोलंत ४; ७४

भगर्जक १०; ३५५
भज्जा १०; १६
भट्टारभ ४; ८०
भलाविय १; ३७१
भल्लिमा ९; ४०
भाउज १०; १३९, १४३
भावणा ३; ११९
भुक्खा १; ९४

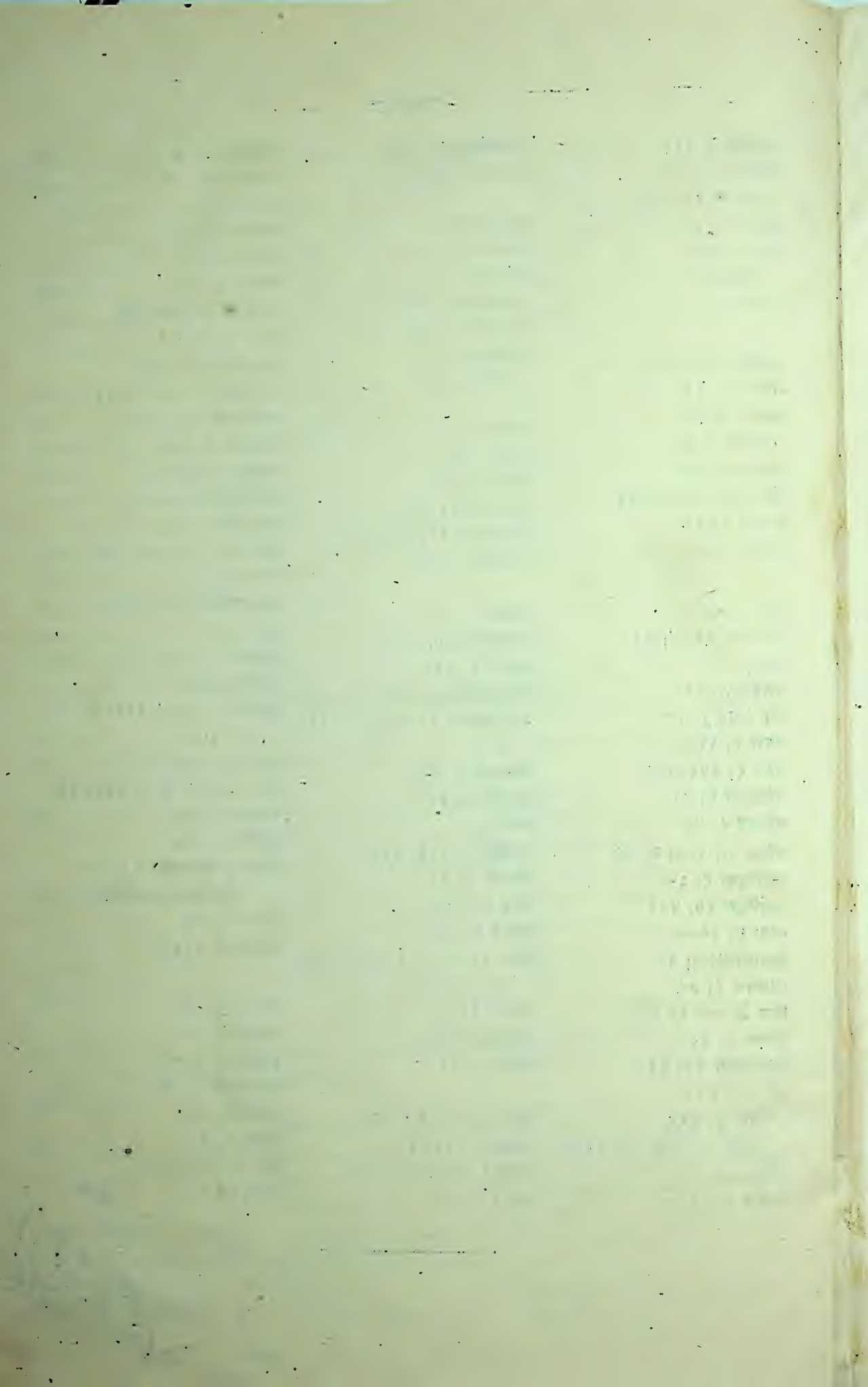
भभ १; ५१
मंगुल ७; ३२; ८; ५८
मंड १; ७८
मक्कडय ७; २९
मय (अट्ट) १; ५०
मयण १; १६३
मरण १; १४२-१४४
मसिपट्टभ ६; २१
मसिवट्ट ९; ५३
महिला ७; १०३; ९; ८२
माइण्हिया १; ३५८
मायण्हिय १०; ४३६
माया ८; ४२-४८
मायासाडभ ४; १९
मालवभ १; ७८
मित्त ३; ५०; ९; १०३
मित्त ५; १८
मियतण्हिय १०; ३१५
मुत्त १०; ३०९
✓मेल १; २९४
✓मेल्ल ५; ७; ७; ७९; ९; ५५
मेल्लिभ ४; ६२
मेल्लेड १०; २२५

मोक्कलकेसा १०; ७३
मोक्ख १; २९
रज ८; १८-२१
रड्डपाविय २; २४
रणरणओ १; २६०
रत्तंवरधारभ १; १३९
रयणत्तिग १; १०९
रायनीइ ७; ८२
✓रुल १; ११७
लच्छी ६; ५९
लद्धि ८; ३२
ललिआ ६; ८५
लाहवगुण ९; ८४
लोयवित्थार १०; ४६९-४७२
लोयावाअ १; ९१

वच्छल १; २५
वत्थसमत्थ १०; ४२७
वाउलि १; १०३
वाणमंतारिया ८; १०६
वाहिविमोक्ख १; २८; ३; १, १२५;
४; १
विज्जाठाण २; ४-५
विणडेउं ७; १०७
वित्त ४; ८
विनडिउं ८; १०३, १०८
विनडेउं ७; ९०
विरह १०; ४२९
विवाय १०; २६०
विहव १; २८; ३; ११३; ६; १, ६२,
६४; १०; १२
विहाण १; २
वीयरग ६; १२४
वेयाल ८; १६
संघ ६; १०७; १०; २२७
पसंसा १; २३, २७
पूया १; २५७; १०; ४७९
संत १०; ३०३

सकयकत्त १; ३
सच्चवियं १०; १९५
सत्तु ९; १०३
सत्थाम १; ११७
समभ १; १०५
सम्मत्त ६; १०५
सम्महिदी १०; ९३, ९४
सरभ १०; ४२६
सव्वट्टसिद्धि १; ३६९
सव्वविरइ १; २०८; ६; १०५
ससविसाण १०; ३०४
सामाइय ३; ११७
सावत्त ८; ५३, ५७
सावयधम्म ६; १०३
साहम्मिअ ८; ९३
साहम्मिय ३; ७०, ७३, ७५, १११
सीयल ९; ४
सीलायरिय १; २५७, २५८
सुंक ४; ३५
सुंमुमार १; २९१
सुघरी ७; २९
सुमिण १; ११५, ११६; ३; ११,
१५; ७; ८५
सुरंगा ७; ५९, ८०
सेणा १; २२२, २२४, ४४७, ४६८
सेयंबरि १; ३२३
सेलेसि ९; १२४
सोक्ख (दीवंतरम्मि) १; २९
,, (मणुय-सुरा-सुराणं) १; २९
सोहग १; २८
सोहगदार १; ३३
हंडिय १०; १७
हक्कारेउं ८; २५
हक्कारिऊण ८; २६
हरिचंदउरी १; ३५८
हलिभ १; ३९
हलिय ५; २८
हिंड ४; ८२; ६; ८०
होतय ७; ९४

J.M. ...
Raipur ...
2903 (D)
3/2/2016
Acc. ...
Dated ...

सिंधी जैन ग्रन्थमाला

ॐ अद्यावधि मुद्रितग्रन्थनामावलि ॐ

१ मेरुतुङ्गाचार्यरचित प्रबन्धचिन्तामणि मूलग्रन्थ.	१३ यशोविजयोपाध्यायविरचित ज्ञानविन्दुप्रकरण.
२ पुरातनप्रबन्धसंग्रह. (बहुविध ऐतिह्यतथ्य परिपूर्ण)	१४ हरिषेणाचार्यकृत बृहत्कथाकोश.
३ राजशेखरसूरिरचित प्रबन्धकोश.	१५ जैनपुस्तकप्रशस्ति संग्रह - प्रथम भाग.
४ जिनप्रभसूरिकृत विविधतीर्थकल्प.	१६ हरिभद्रसूरिविरचित धूर्ताख्यान.
५ मेघविजयोपाध्यायविरचित देवानन्दमहाकाव्य.	१७ दुर्गदेवकृत रिष्टसमुच्चय.
६ यशोविजयोपाध्यायकृत जैनतर्कभाषा.	१८ मेघविजयोपाध्यायकृत दिग्विजयमहाकाव्य.
७ हेमचन्द्राचार्यकृत प्रमाणमीमांसा.	१९ कवि अब्दुल रहमानकृत सन्देशरासक.
८ भट्टकलङ्कदेवकृत अकलङ्कग्रन्थत्रयी.	२० महाकवि भर्तृहरिविरचित शतकत्रयादि - सुभाषितसंग्रह.
९ प्रबन्धचिन्तामणि - हिन्दी भाषान्तर.	२१ शान्त्याचार्यकृत न्यायावतारवार्तिक - वृत्ति.
१० प्रभाचन्द्रसूरिरचित प्रभावकचरित.	२२ कवि धाहिलरचित पउमसिरीचरिउ. (अपभ्रंश)
११ Life of Hemachandrāchārya:
By Dr. G. Bühler.	२३ महेधरसूरिकृत नाणपंचमीकहा.
१२ सिद्धिचन्द्रोपाध्यायरचित भानुचन्द्रगणचरित.	

ॐ संप्रति मुद्र्यमाणग्रन्थनामावलि ॐ

१ खरतरगच्छगुर्वावलि.	११ जयपाहुडनाम निमित्तशास्त्र.
२ कुमारपालचरित्रसंग्रह.	१२ कोऊहलविरचित लीलावतीकथा (प्राकृत).
३ विविधगच्छीयपट्टावलि संग्रह.	१३ गुणचन्द्रविरचित मंत्रीकर्मचन्द्रवंशप्रबन्ध.
४ जैनपुस्तकप्रशस्ति संग्रह, भाग २.	१४ नयचन्द्रविरचित हम्मीरमहाकाव्य.
५ विज्ञप्तित्रिवेणी - विज्ञप्तिमहालेखादि विज्ञप्तिखेखसंग्रह.	१५ भद्रबाहुसंहिता.
६ उद्द्योतनसूरिकृत कुवलयमालाकथा.	१६ महेन्द्रसूरिकृत नर्मदासुन्दरीकथा.
७ उदयप्रभसूरिकृत धर्माभ्युदयमहाकाव्य	१७ जिनदत्ताख्यानद्वय (प्राकृत).
८ कीर्तिकौमुदी आदि वस्तुपालप्रशस्ति संग्रह.	१८ स्वयंभूविरचित पउमचरिउ (अपभ्रंश).
९ जिनेश्वरसूरिकृत कथाकोषप्रकरण.	१९ सिद्धिचन्द्रकृत काव्यप्रकाशखण्डन.
१० महामुनि गुणपालविरचित जंबूचरित्र (प्राकृत).	२० जयसिंहसूरिकृत धर्मोपदेशमाला.

प्राप्तिस्थान

भारतीय विद्या भवन

चौपाटी रोड, बंबई ७

प्रकाशक—जयन्तकृष्ण ह. दवे, एम्. ए. एल्. एल्. बी. ऑनररी रजिष्ट्रार, भारतीय विद्या भवन, चौपाटीरोड; मुंबई ७

मुद्रक—रामचंद्र येसू शेडगे, निर्णयसागर प्रेस, २६-२८, कोलभाट स्ट्रीट, कालवादेवी; मुंबई २.

सिंधी जैन ग्रन्थमाला

ॐ अद्यावधि मुद्रितग्रन्थनामावलि ॐ

१ मेरुतुङ्गाचार्यरचित प्रबन्धचिन्तामणि मूलग्रन्थ.	१३ यशोविजयोपाध्यायविरचित ज्ञानविन्दुप्रकरण.
२ पुरातनप्रबन्धसंग्रह. (बहुविध ऐतिह्यतथ्य परिपूर्ण)	१४ हरिषेणाचार्यकृत बृहत्कथाकोश.
३ राजशेखरसूरिरचित प्रबन्धकोश.	१५ जैनपुस्तकप्रशस्ति संग्रह - प्रथम भाग.
४ जिनप्रभसूरिकृत विविधतीर्थकल्प.	१६ हरिभद्रसूरिविरचित धूर्ताख्यान.
५ मेघविजयोपाध्यायविरचित देवानन्दमहाकाव्य.	१७ दुर्गदेवकृत रिष्टसमुच्चय.
६ यशोविजयोपाध्यायकृत जैनतर्कभाषा.	१८ मेघविजयोपाध्यायकृत दिग्विजयमहाकाव्य.
७ हेमचन्द्राचार्यकृत प्रमाणमीमांसा.	१९ कवि अब्दुल रहमानकृत सन्देशरासक.
८ भट्टकलङ्कदेवकृत अकलङ्कग्रन्थत्रयी.	२० महाकवि भर्तृहरिविरचित शतकत्रयादि - सुभाषितसंग्रह.
९ प्रबन्धचिन्तामणि - हिन्दी भाषान्तर.	२१ शान्त्याचार्यकृत न्यायावतारवार्तिक - वृत्ति.
१० प्रभाचन्द्रसूरिरचित प्रभावकचरित.	२२ कवि धाहिलरचित पउमसिरीचरिउ. (अपभ्रंश)
११ Life of Hemachandrāchārya:
By Dr. G. Bühler.	२३ महेधरसूरिकृत नाणपंचमीकहा.
१२ सिद्धिचन्द्रोपाध्यायरचित भानुचन्द्रगणचरित.	

ॐ संप्रति मुद्र्यमाणग्रन्थनामावलि ॐ

१ खरतरगच्छगुर्वावलि.	११ जयपाहुडनाम निमित्तशास्त्र.
२ कुमारपालचरित्रसंग्रह.	१२ कोऊहलविरचित लीलावतीकथा (प्राकृत).
३ विविधगच्छीयपट्टावलि संग्रह.	१३ गुणचन्द्रविरचित मंत्रीकर्मचन्द्रवंशप्रबन्ध.
४ जैनपुस्तकप्रशस्ति संग्रह, भाग २.	१४ नयचन्द्रविरचित हम्मीरमहाकाव्य.
५ विज्ञप्तित्रिवेणी - विज्ञप्तिमहालेखादि विज्ञप्तिखेखसंग्रह.	१५ भद्रबाहुसंहिता.
६ उद्द्योतनसूरिकृत कुवलयमालाकाव्य.	१६ महेन्द्रसूरिकृत नर्मदासुन्दरीकथा.
७ उदयप्रभसूरिकृत धर्माभ्युदयमहाकाव्य	१७ जिनदत्ताख्यानद्वय (प्राकृत).
८ कीर्तिकौमुदी आदि वस्तुपालप्रशस्ति संग्रह.	१८ स्वयंभूविरचित पउमचरिउ (अपभ्रंश).
९ जिनेश्वरसूरिकृत कथाकोषप्रकरण.	१९ सिद्धिचन्द्रकृत काव्यप्रकाशखण्डन.
१० महामुनि गुणपालविरचित जंबूचरित्र (प्राकृत).	२० जयसिंहसूरिकृत धर्मोपदेशमाला.

प्राप्तिस्थान

भारतीय विद्या भवन

चौपाटी रोड, बंबई ७

प्रकाशक—जयन्तकृष्ण ह. दवे, एम्. ए. एल्. एल्. बी. ऑनररी रजिष्ट्रार, भारतीय विद्या भवन, चौपाटीरोड; मुंबई ७

मुद्रक—रामचंद्र येसू शेडगे, निर्णयसागर प्रेस, २६-२८, कोलमाट स्ट्रीट, कालवादेवी; मुंबई २.